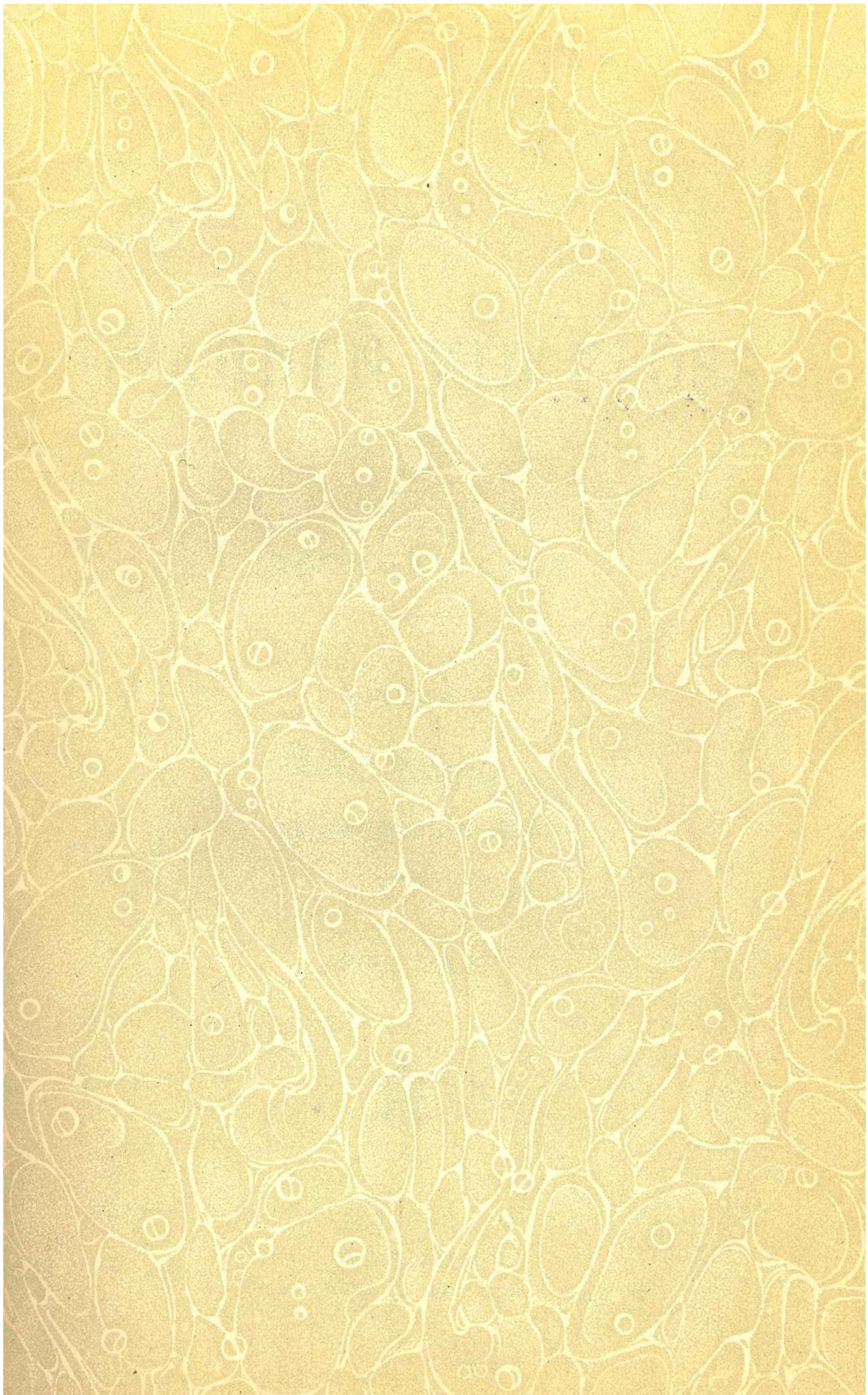

UMEÅ DEPÅBIBLIOTEK
19800
Avd.: Hce

19800

II

QVARNEN VID FLOSS

AF

GEORGE ELIOT

ÖFVERSATT

AF

A. von FEILITZEN

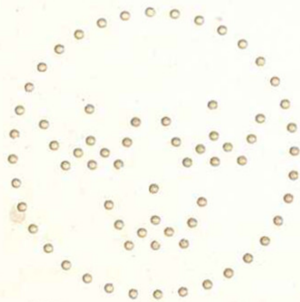
ANDRA DELEN

STOCKHOLM
P. A. NORSTEDT & SÖNERS FÖRLAG

VÄSTERBOTTENS LÄNS
BOKDEPÅ
Box 712
901 10 UMEÅ

STOCKHOLM, 1890
KONGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER

FJERDE BOKEN.

FÖRÖDMJUKELSENS DAL.

Första kapitlet.

Ett slags protestantism, som ej Bossuet kände till.

Om du, min läsare, rest nedåt Rhône en sommardag, har du kanske erfarit, att solskenet fördystrats, då det lyst på de förstörda byar, hvilka kanta stränderna utefter vissa delar af vattendragets lopp och förtälja om, huru den snabba floden en gång höjt sig som en vredgad, förstörande gud och sopat bort de svaga slägter, hvilkas andedrägt är i deras näsborrar, samt ödelagt deras bostäder. Du måste hafva tänkt, att det var en egen kontrast mellan å ena sidan det intryck, man fick vid åsynen af dessa bedröfliga lemningar efter vanliga hus, en gång i sina bästa dagar blott vittnande om ett lika tarfligt lif som det, hvilket med alla sina enskildheter ännu rör sig i vår egen oromantiska tid; och å andra sidan det intryck man fått vid anblicken af ruinerna efter Rhens slott, hvilka ha förfallit och smält ihop i en sådan harmoni med de gröna och klippiga branterna, att de tyckas höra till landskapet nästan som furan på bergets kam. Ja, äfven på den tid, då man byggde dem, måste de ha passat in der, som om de rests af en från jorden härstammande ätt, hvilken efter sina mäktiga fäder fått i arf en upphöjd känsla för formen. Och det var en romantisk tid! Om dessa roffande baroner

också voro ganska grymma och druckna vidunder, imponerade de genom en viss vilddjursnatur — de voro vildsvin med betar, som sargade och söndersleto, och ej vanliga grymtande husdjur. De representerade de demoniska makter, som evigt skola drabba tillsammans med skönhet och dygd och alla mildare lefnadsvanor. De bildade en vacker kontrast i taflan med den kringvandrande barden, prinsessan med de fylliga läpparna, den gudfruktige eremiten och den rädde juden. Detta var en färgrik tid, då solljuset föll på skimrande stål och fladdrande standar. En tid af äfventyr och ursinniga strider — men också en tid af lefvande nit för religiös konst och full af religiös hänförelse. Ty byggdes ej katedraler i dessa dagar, och lemnade ej de stora kejsarne sina palats i Vestern för att dö framför de otrognas fästen i det heliga Östern? Derför är det, som slotten vid Rhen väcka hos mig en känsla af poesi. De tillhöra menskligheten stora, historiska lif och framkalla bilder från ett betydelsefullt tidsskifte. Men de der dödsfärgade, hålögda, kantiga skeletten efter byar vid Rhône nedtrycka mig med den känslan, att det menskliga lifvet — till en stor del — är en trång, ful, usel tillvaro, hvilken ej ens olyckan förskönar, utan snarare bidrager till att framhäfva i hela dess nakna torftighet. Och jag har en bitter föreställning om, att de lif, hvarefter dessa ruiner äro spår, utgjordes af en stor massa föga bemärkta lefnadskrafter, som blifvit bortsopade och glömda liksom generationer af myror och bäfrar.

Kanske har någonting beslägtadt med denna tryckande känsla plågat dig, min läsare, medan du följt denna gammalmodiga slägts lif vid Floss' stränder, hvilket till och med sorgen näppeligen förmått lyfta högre än till det tragikomiska. Det är ett tarfligt lif, säger du, detta Tullivrarnas och Dodsonarnas — ej bestråladt af några upphöjda grundsatser, någon romantisk fantasi, någon verksam, sjelfuppoffrande tro, — ej uppfyldt af några sådana vilda, tygellösa lidelser, som alstra eländets och brottets mörka skuggor, — alldeles i saknad af den ursprungliga, råa enkelhet i behof, det hårda, undergifna, illa betalade trälarbete, det barnsliga sätt att stafva sig till, hvad naturen skrifvit, som skänker poesi åt folkets lif. Här har man alla konventionelt verldsliga föreställningar och vanor, utan bildning och utan förfining — helt visst den mest prosaiska form

af menskligt lif; stolt aktningsvärdhet i en oformligt konstruerad gigg; verldslighet hos dem, som ej bruka fina mellanrätter. När man på nära håll iakttager dessa menniskor, äfven då olyckans jernhand ryckt undan dem det fotfäste, som de förut ovedersägligen haft i verlden, ser man föga spår af religion, än mindre af en utprägladt kristlig lifsåskådning. Deras tro på det osynliga, så vida de det minsta ådagalägga någon sådan, tyckes nästan vara af ett hedniskt slag. Deras moraliska begrepp tyckas, fastän de hålla fast vid dem med orubblig ihärdighet, ej ha någon högre grund än ärfda vanor. Man skulle ej kunna lefva med sådant folk. Man skulle qväfvas af brist på utlopp för sin längtan efter något vackert, stort eller ädelt. Man skulle känna sig uppretad mot dessa slöa män och qvinnor, hvilka förekomma som ett folkslag, utan öfverensstämmelse med den trakt, der de lefva — denna rika slättmark, öfver hvilken den stora floden för evigt flyter fram och bildar en föreningslänk mellan den gamla engelska stadens pulsslag och slagen i verldens mäktiga hjerta. En stark vidskepelse, som piskar sina gudar eller piskar sin egen rygg, tyckes bättre passa till det hemlighetsfulla i menniskors öde än dessa Dodsonars och Tullivrars andliga ståndpunkt, som påminner om myrornas.

Jag delar med dig, min läsare, denna tryckande känsla af andlig torftighet. Men det är nödvändigt, att vi få erfara den, om vi bry oss om att lära känna hvad inflytande den hade på Toms och Maggies lif, — hvad inflytande den haft på unga sinnen under många mansåldrar, af hvilka en hvar i följd af den benägenhet att gå framåt, som finnes hos menskliga varelser, höjt sig öfver den föregående generationens andliga ståndpunkt, vid hvilken den det oaktadt varit fastbunden med sina starkaste hjertefibrer. Det lidande, vare sig martyrens eller det ofrivilliga offrets, som följer med hvarje menniskoslägtets historiska framsteg, gör sig på detta sätt gällande i hvarje stad samt vid hundra obemärkta härdar. Och vi behöfva ej sky denna jemförelse mellan små och stora saker, ty säger oss ej vetenskapen, att dess högsta sträfvan är att förvissa sig om en enhet i allting, hvarigenom man kan finna ett samband mellan de minsta och de största ting. I naturvetenskapen har jag förstått det så, att ingenting tyckes smått, sedan man fått öppen blick för samman-

hang och vid hvarje särskildt föremål äfven tänker sig de många vilkoren för dess tillvaro. Och det är ju på samma sätt med den menskliga tillvaron.

Helt visst voro Dodsonarnas och Tullivrarnas religiösa och moraliska begrepp af ett allt för särskildt slag, för att man skulle kunna draga några slutsatser om dem, derigenom att man finge veta, att de utgjorde en del af Storbritanniens protestantiska befolkning. Deras lefnadslära hade nog en sund kärna, såsom alla läror måste ha, efter hvilka hederliga och välmående slägter blifvit uppfostrade och med hvilka de trifts. Men den hade den minsta möjliga tillsats af teologi. Om systrarna Dodsons biblar under deras flicktid gingo lättare upp på somliga ställen än på andra, kom det sig af torra tulpanblad, som blifvit ditlagda alldeles opartiskt utan någon förkärlek för de historiska, de profetiska eller läroböckerna. Deras religion var af ett enkelt, till hälften hedniskt slag, men det fans ej något kätteri i den — om kätteri i sjelfva verket betyder något som är beroende af fritt val —, ty de visste ej, att det fans någon annan religion, utan sådana menniskors, som gingo till bönhusen, hvilket tycktes vara ärftligt inom vissa slägter liksom astma. Och hur skulle de väl ha kunnat veta mera? Presten i deras trefliga, landtliga församling befattade sig ej med lärotvister, men var en god whistspelare och en man som alltid var färdig med ett skämt åt en blomstrande, qvinlig församlingsmedlem. Dodsonarnas religion bestod i att vörda allt, som var sedvanligt och aktningsvärdt. Det ansågs nödvändigt att döpas, annars blefve man ej begrafven på kyrkogården, samt att taga nattvarden, innan man dog, för att försäkra sig mot faror, om hvilka man hyste än mera dunkla begrepp. Men det ansågs lika nödvändigt att hafva anständiga kistbärare och väl saltad skinka på sin begrafning samt att lemna efter sig ett oklanderligt testamente. En Dodson kunde ej beskyllas för att underlåta något, som vore passande eller som hörde till denna sakernas eviga ordning, hvilken man tydligen finge lära sig genom att studera de mest ansedda sockenbornas vanor och slägttraditionerna. Sådana voro t. ex. lydnad mot föräldrar, trofasthet mot slägtingar, flit, sträng redbarhet, sparsamhet, att grundligt skura de husgerådssaker, som voro af trä eller koppar, att gömma sådant mynt, som sannolikt ej längre

skulle bli gångbart, att producera de bästa torgvaror samt att i allmänhet föredraga allt, som var hemgjordt. Dodsonarna utgjorde en mycket stolt slägt, och deras stolthet gaf sig tillkänna genom ett fullständigt tillintetgörande af hvarje försök att påbörda dem brister i traditionell pligtkänsla och redbarhet. En helsosam stolthet i många afseenden, alldenstund den ansåg heder för detsamma som fullkomlig rättskaffenhet, grundlighet i arbete samt trofasthet mot antagna regler. Och samhället har att tacka mödrarna för Dodsonska ätten, hvilka gjorde sitt smör och sin ost bra och skulle ha ansett det för en skam att göra det annorlunda, för några förträffliga egenskaper hos många af sina medlemmar. Att vara hederlig och fattig hade aldrig varit någon Dodsons valspråk, än mindre att synas rik, fast man var fattig. Snarare var det kännetecknande för slägten att vara hederlig och rik; och icke endast rik, utan rikare än folk trodde. Att lefva aktad och att ha anständiga bärare på sin begrafning, var en fullbordan af tillvarons ändamål, som alldeles skulle gå om intet, ifall de, då deras testamenten genomlästes, komme att sjunka i sina bekantas aktning, antingen derigenom att det visade sig, att de voro fattigare, än man väntat, eller derigenom att de testamenterat bort sina pengar på ett nyckfullt sätt, utan skyldig hänsyn till slägtskapsgraden. Man borde alltid handla rätt mot sina slägtingar. Och det var rätt att strängt tillrättavisa dem, om de voro slägten till annat än heder, men att ändå ej undandraga dem det minsta af deras rättmätiga andel i slägtens skospännen eller andra tillhörigheter. En framträdande egenskap i den Dodsonska karakteren var ursprunglighet. Både fel och dygder voro lika mycket kännetecken på en stolt, hederlig sjelfviskhet, hvaraf följde en hjertlig afsky för allt, som gjordes mot deras egen fördel och intresse, och de voro helt öppet stränga i sina omdömen, då det var fråga om »besvärliga slägtingar», men de brukade aldrig öfvergifva dem eller låtsa, som om de ej kände dem — de ville ej låta dem sakna bröd, utan fordrade blott, att de skulle äta det bittert kryddadt.

Samma tro på det traditionella fans i Tulliverska ådrorna, men den var blodfullare; ty i den funnos element af ädelmodig brist på beräkning, varm tillgifvenhet och hetsig häftighet. Man hade hört mr Tullivers farfar säga, att han

härstammade från en Ralph Tulliver, en förunderligt klipsk karl, som hade ruinerat sig. Det är troligt nog, att den klipske Ralph lefvat högt, ridit eldiga hästar samt varit mycket bestämd i sina åsigter. Å andra sidan hade ingen någonsin hört talas om en Dodson, som ruinerat sig. Det var icke bruket inom slägten.

Om dessa voro de lifsprinciper, efter hvilka Dodsonar och Tullivrar blifvit uppfostrade under den lofvärda tid, då Pitt lefde och prisen voro höga, kan man draga den slutsatsen af hvad man redan vet om samhällets i S:t Oggs ståndpunkt, att der ej fans något särdeles starkt inflytande, som kunde medverka till att förändra dem vid mognare år. Det var ännu möjligt äfven under denna långt framskridna tidsålder, då man predikade mot katolicismen, att folk kunde hålla fast vid många hedniska åskådningssätt och likväl tro sig vara kyrkans barn, så att vi behöfva ej finna det förvånande, att mr Tulliver, fastän han regelbundet gick i kyrkan, lät nedskrifva uttryck för sin hämdlystnad på första bladet i sin bibel. Det var ej så, att man kunde säga något ondt om presten i den förtjusande, landtliga församling, till hvilken Dorlcote Mill hörde. Han var en man af god slägt, en oantastlig ungkarl med elegant sätt, hade tagit graden och gjorde trefliga bjudningar. Mr Tulliver betraktade honom med skyldig vördnad, liksom han gjorde med allt annat, som hörde till kyrkan. Men han ansåg, att kyrkan var en sak och sundt förnuft en annan, och han behöfde icke någon, som sade honom, hvad sundt förnuft var. Vissa slags frön, som sjelfva måste skaffa sig rotfäste under ogynsamma förhållanden, hafva af naturen blifvit utrustade med hakar, så att de kunna hugga sig fast på särdeles otillgängliga ytor. De andliga frön, som blifvit utströdda öfver mr Tulliver, hade synbarligen varit utan denna erforderliga utrustning samt spridts för vinden igen till följd af deras fullkomliga brist på hakar.

Andra kapitlet.

Törnena tränga in i det förstörda boet.

Det fins något upprätthållande i sjelfva den sinnesrörelse, som följer med sorgens första skakningar, alldeles på samma sätt som en genomträngande smärta ofta har något stimulerande med sig och vidmakthåller ett upprördt tillstånd, som skänker krafter för ögonblicket. Det är under det tröga, förändrade lif, hvilket sedan följer — när den tid kommit, då sorgen blifvit utsliten och ej längre har styrka nog att motväga smärtan — under den tid, då ena dagen följer på den andra i dyster, hopplös enformighet, om man blifvit sorgligt van vid pröfningen — det är då, som förtviflan hotar, det är då, som själens mäktiga hunger kännes, och som ögon och öron anstränga sig att fatta någon okänd hemlighet om vår tillvaro, hvilken kan gifva undergifvenheten förnöjsamhetens natur.

Denna tid af ytterlig nöd hade redan kommit för Maggie, fast hon ännu ej uppnått en högre ålder än tretton år. Hon förenade med den hos flickor vanliga brådmogenheten en tidig erfarenhet af kamp, af strid mellan inre impulser och yttre förhållanden, som är hvarje fantasirik och lidelsefull varelses lott. Och under de år, som gått sedan hon bultade spikar i sin träfetisch mellan de maskätna hyllorna i vinden, hade hon så ifrigt lefvat sig in i sin trefaldiga verld af verklighet, böcker och vakna drömmar, att Maggie var märkvärdigt gammal för sina år i alla afseenden, utom i sin fullkomliga brist på försigtighet och sjelfbeherskning, egenskaper, som tvärt om gjort Tom manlig, fast han ännu var gosse till sin andliga utveckling. Nu började Maggies lott förete en sådan trög, vemodsfull enformighet, som mer än något annat hänvisar oss till vårt inre lif. Fadern var åter i stånd att sköta sina göromål; hans affärer voro ordnade, och han tjenstgjorde som Wakems förvaltare på det gamla stället. Tom gick till och från hvarje morgon och afton, och blef mer och mer tyst under de korta mellanstunderna hemma; hvad fans det väl att tala om? Den ena dagen var den andra lik, och Toms förhoppningar

på lifvet, som blifvit tillbakaträngda och krossade på alla andra håll, koncentrerades i den enda ärelystna sträfvan att stå emot olyckan. Hans föräldrars egenheter voro mycket obehagliga för honom, nu då de ej längre framträdde i den mildrande dager, som ett beqvämt, lyckligt hem förlänat dem. Ty Tom hade mycket klara, prosaiska ögon, hvilkas synförmåga ej försvagades genom något känslans eller fantasiens töcken. Stackars mrs Tulliver skulle, efter hvad det tycktes, aldrig åter bli sig sjelf — aldrig komma tillbaka in i sin lugna hushållsverksamhet; hur skulle hon kunna det? De föremål, bland hvilka hennes sinne helt förnöjsamt rört sig, voro alla borta — alla de små förhoppningar och planer och beräkningar, alla de angenäma små bestyren med hennes skatter, hvilka gjort denna verlden fullkomligt begriplig för henne under ett fjerdedels århundrade, nämligen alltsedan första inköpet af sockertången, hade plötsligt blifvit henne frånryckta, och hon stod qvar helt förvirrad i detta tomma lif. Hvarför detta skulle ha händt henne, då det ej händt andra qvinnor, qvarstod som en olöslig fråga, hvarigenom hon gaf uttryck åt den jemförelse mellan det förflutna och det närvarande, som hon beständigt idislade. Det var ömkligt att se den vackra, blonda, välmående qvinnan bli allt mera tunn och utsliten under en så väl kroppslig som andlig rastlöshet, som ofta kom henne att vandra omkring i det tomma huset, sedan hennes arbete var slutadt, till dess Maggie, som blifvit orolig för henne, kom för att söka henne och förmå henne att komma ned genom att säga henne, huru ledsen det gjorde Tom, att hon förstörde sin helsa, derigenom att hon aldrig satt stilla och hvilade sig. Likväl fans midt under denna rådlösa sinnesförvirring rörande drag af ödmjuk, hängifven moderskänsla, som väckte Maggies ömma känslor för den stackars modern midt under alla de små, tröttande bekymmer, som voro en följd af hennes andliga svaghet. Hon ville aldrig låta Maggie göra något af det arbete, som var tyngst eller smutsade ned händerna, och hon blef rent af gråtfärdig, då Maggie försökte befria henne från att gnida ren jerngallerna eller skura. — Låt bli det der, kära barn, dina händer skulle bli' så fasligt hårda — brukade hon säga. — Det passar din mamma att göra sådant. Jag kan inte sy — ögonen tåla inte vid det. — Och hon brukade

ännu kamma och omsorgsfullt ordna Maggies hår, med hvilket hon blifvit försonad, trots det att det ej ville locka sig, nu då det var så långt och tjockt. Maggie var ej hennes favorit af barnen och skulle på det hela taget ha varit mycket bättre, om hon varit annorlunda. Likväl sökte sig det qvinliga hjertat, som fått sina små personliga önskningar så krossade, en framtid att trygga sig till i denna unga varelses lif, och modern fann ett nöje i att slita ut sina egna händer för att spara de händer, som hade så mycket mera lif i sig.

Men det var mindre smärtsamt för Maggie att se moderns oroliga rastlöshet än faderns dystra, slutna nedslagenhet. Så länge slaganfallet räckte och det såg ut, som om han alltid skulle förblifva i en barnsligt beroende belägenhet, så länge han ännu endast var till hälften vaken för sina bekymmer, hade den deltagande kärlek, som ur Maggies hjerta häftigt strömmat honom till mötes, förekommit henne som en högre ingifvelse, en ny kraft, hvilken skulle kunna göra det tyngsta lif lätt för hans skull. Men i stället för att visa detta barnsliga beroende af andra, var han nu stumt och strängt fördjupad i sina planer, hvilket var besynnerligt olikt hans förra häftiga meddelsamhet och trotsighet. Och detta räckte från dag till dag, från vecka till vecka, under det den dystra blicken aldrig klarnade af någon ifver eller någon glädje. Det är något grymt obegripligt för unga menniskor, denna dystra oföränderlighet hos medelålders och gammalt folk, hvilka mot slutet af sitt lif finna sig bedragna och svikna, och för hvilkas ansigten ett leende blir så främmande, att de sorgsna linierna omkring munnen och i pannan ej tyckas märka det, så att det skyndar sig bort igen, då det ej möter någon välkomsthelsning. »Hvarför kunna de ej någon gång stråla upp och bli glada?» tänker den spänstiga ungdomen. »Det vore så lätt, om de bara ville göra det.» Och dessa blytunga moln, som aldrig skingras, äro i stånd att skapa otålighet till och med hos en dotter, hvars tillgifvenhet strömmar ut i idel ömhet och deltagande under sådana tider, då sorgen mera öppet ger sig tillkänna.

Mr Tulliver dröjde ej borta från hemmet någonstans; han skyndade sig hem från torget, sade nej till alla uppmaningar att stanna qvar och prata så som förr i verlden

i de hus, der han hade saker att uträtta. Han kunde ej försona sig med sitt öde. Det gafs ej något tillfälle, då hans stolthet ej kände de sår den fått; och i hvarje sätt att bemöta honom, vare sig vänligt eller kallt, tyckte han sig se en hänsyftning på sina förändrade omständigheter. Ej ens de dagar, då Wakem kom för att rida omkring på egendomen och taga reda på hur det gick med rörelsen, voro så mörka för honom som sådana torgdagar, då han hade mött flere af de kreditorer, hvilka låtit honom få ackord. Att spara ihop något för att betala dessa kreditorer var målet för alla hans tankar och bemödanden. Och under inflytandet af detta allt kufvande behof för hans natur förvandlades den något slösaktige mannen, som afskydde knussel vare sig för egen eller andras räkning i sitt eget hus, så småningom till en girigbuk, som missunsamt räknade bitarna. Mrs Tulliver kunde ej vara nog sparsam med mat och eldning för att tillfredsställa honom; och han ville sjelf ej äta annat än den gröfsta föda. Ehuru Tom kände sig nedslagen och plågad af faderns trumpenhet och hemmets dysterhet, delade han dock fullkomligt faderns åsigt, att kreditorerna borde betalas. Och den stackars gossen förde hem sina första qvartalspengar med en angenäm känsla af att verkligen ha uträttat något och lemnade fadern dem att lägga i den bleckdosa, som innehöll besparingarna. Det lilla förrådet af pund i bleckdosan tycktes vara den enda syn, som kunde framkalla en svag stråle af tillfredsställelse i mjölnarens ögon — svag och öfvergående, ty den förjagades snart af den tanken, att det skulle dröja en lång tid — kanske längre än hans lif — innan de knappa besparingarna kunde räcka till att befria honom från skuldens tryckande mara. En brist på mer än femhundra pund med växande räntor tycktes vara ett djupt svalg att fylla med besparingar på trettio shilling i veckan, äfven om Toms besparingar möjligen komme till. I sina känslor med afseende på denna punkt stämde de fullkomligt öfverens, dessa fyra så olika varelser, som sutto omkring den slocknande lilla brasan, som spred en billig värme framemot sängdags. Mrs Tulliver hade Dodsonarnas stolta rättskaffenhet i sitt blod samt hade blifvit uppfostrad till att anse det som ett slags moralisk schavottering att nödgas lura folk på deras pengar, hvilket var ett annat uttrycks-

sätt för skuld. Det skulle, enligt hennes åsigt, varit syndigt att motsätta sig sin mans önskan — att göra, hvad som var rätt för att rentvå sitt namn. Hon hyste ett slags virrig, dåraktig föreställning om, att ifall kreditorerna blefve fullt betalade, borde hennes porslin och linne komma tillbaka till henne. Men hon hade på samma gång qvar sin medfödda känsla af att, om menniskor vore skyldiga pengar, som de ej kunde betala, hade de ej rättighet att kalla någonting för sitt eget. Hon knotade litet öfver, att mr Tulliver så bestämdt nekade att taga emot det minsta af mr och mrs Moss som betalning på deras skuld. Men hon underkastade sig till den grad alla hans fordringar i afseende på sparsamhet i hushållet, att hon till och med nekade sig sjelf de allra billigaste gommens njutningar. Hennes enda olydnad bestod i, att hon smugglade in i köket ett och annat, som skulle kunna göra Toms qvällsvard bättre än vanligt.

Dessa trånga begrepp om skuld, som de gammalmodiga Tullivrarna vidmakthöllo, töra möjligen framkalla ett löje på mången läsares ansigte i dessa tider för vidsträckta, kommerciella vyer och en vidtomfattande filosofi, enligt hvilken allt ordnar sig sjelft utan något besvär å vår sida. Det förhållandet, att min handtverkare står med tomma fickor genom mitt förvållande, bör jag ej lägga på sinnet, utan taga i betraktande den lugna vissheten, att någon annan handtverkare fylt sina fickor på någon annans bekostnad. Och efter det måste finnas svåra skulder i verlden, så är det ju ren sjelfviskhet att ej tycka om, att vi särskildt ådraga oss dem i stället för våra bekanta. Jag berättar nu mycket enkla menniskors historia, hvilka aldrig haft några sådana tvifvelsmål rörande rättskaffenhet och heder, som följa med en högre bildning.

Under det mr Tulliver fortfarande visade samma buttra dysterhet och på detta inskränkta sätt var uteslutande upptagen med en enda önskan, bibehöll han sina känslor för sin lilla flickunge, och det förblef ett behof för honom att hafva henne i sin närhet, fastän det ej var nog för att muntra upp honom. Hon var ännu hans ögonfägnad; men faderskärlekens ljufva källåder var nu liksom allt annat uppblandad med bitterhet. Då Maggie lade ifrån sig sitt arbete på qvällen, hade hon för vana att taga en låg stol

och sätta sig vid faderns knä samt stödja kinden deremot. Hvad hon önskade, att han skulle stryka henne på hufvudet eller visa något tecken till, att han kände sig tröstad af det medvetandet, att han hade en dotter, som höll af honom! Men nu fick hon ej något svar på sina små smekningar, vare sig af fadern eller Tom — hennes lifs tvenne idoler. Tom var trött och förströdd under de korta mellanstunder, då han var hemma, och fadern var sorgligt upptagen med den tanken, att flickan höll på att växa upp — höll på att utveckla sig till qvinna; och hur skulle hon taga sig fram i lifvet? Hon hade dåliga utsigter att bli gift, nu sedan de kommit ned sig så i verlden. Och han afskydde tanken på, att hon skulle gifta sig fattigt, så som hennes faster Gritty gjort. Det skulle kunna få honom att vända sig i grafven, om den lilla flickungen skulle bli så utsliten genom barn och trälande, som hennes faster Moss var. Då obildade varelser, som äro hänvisade till den inskränkta ledning, som deras förstånd kan få genom deras personliga erfarenhet, befinna sig under trycket af en varaktig olycka, blir deras inre lif lätt en beständig kretsgång af sorgsna och bittra tankar. De tänka igenom samma ord och samma scener gång på gång, samma sinnesstämning återkommer med dessa tankar, — vid slutet af året finner man dem så alldeles de samma, som de voro vid början, liksom om de vore maskiner, konstruerade på ett sådant sätt, att de oaflåtligen skulle utföra samma slags rörelser.

Dagarnas enformighet afbröts af få besökande. Morbrödrar och mostrar gjorde nu endast korta besök. De ville naturligtvis ej stanna qvar öfver några mål, och den tvungna stämning, som framkallades af mr Tullivers envisa tystnad, hvilken tycktes gifva mera skärpa åt det ihåliga genljudet som hördes från de tomma rummen utan mattor, då mostrarna talade, ökade obehaget af slägtbesöken å ömse sidor, samt bidrog att göra dem sällsynta. Hvad andra bekanta angår, så är det en kylig luft, som omger dem, hvilka kommit ned sig i verlden, och menniskor äro glada att få hålla sig ifrån dem som från ett kallt rum. Då det är fråga om menskliga varelser, helt enkelt män och qvinnor utan möbler, utan något att bjuda en på, och hvilka man upphört att räkna till sitt umgänge, så är det pinsamt svårt att hitta på något skäl, för att man skulle

önska råka dem, eller några ämnen, hvarom man kan samtala med dem. På denna aflägsna tid var det händelsen i dessa konungarikens civiliserade, kristna samhälle, att familjer, som sjunkit ned till en lägre samhällsställning, än de ursprungligen innehaft, blefvo på ett sorgligt sätt isolerade, så vida de ej hörde till någon kyrklig sekt, som skänker en viss broderlig värme genom att bygga upp en mur omkring den heliga elden.

Tredje kapitlet.

En röst från det förflutna.

En eftermiddag sedan kastanjerna börjat blomma, hade Maggie stält sin stol utanför förstugudörren, och satt sig der med en bok i knät. Hennes mörka ögon hade sväfvat bort från boken, men de tycktes ej fröjda sig åt solskenet, hvilket trängde igenom jasminhäcken, som på hennes högra sida räckte upp till det utskjutande taket på förstuguqvisten, och af hvars löfverk hennes bleka, runda kind beskuggades. Hennes ögon tycktes snarare söka någonting, som solskenet ej belyste. Det hade varit en sorgligare dag än vanligt. Hennes far hade efter ett af Wakems besök haft ett anfall af vrede, hvarunder han för någon obetydlig förseelse slagit gossen, som tjenstgjorde i qvarnen. En gång förut efter sin sjukdom hade han haft ett dylikt anfall, hvarunder han slagit sin häst, och denna scen hade qvarlemnat en varaktig förfäran i Maggies sinne. Den tanken hade uppstigit, att han kanske någon gång skulle komma att slå modern, om hon händelsevis på sitt virriga sätt komme att säga något i orätt ögonblick. Det hon mest af allt fruktade var, att fadern skulle öka sin nuvarande olycka genom att göra en ohjälpligt vanhederlig handling. Den illa tilltygade skolbok, som hon höll i knät och hvilken tillhörde Tom, kunde ej skänka henne någon tröst under trycket af denna farhåga, och gång på gång fyldes hennes ögon med tårar, under det de osäkert sväfvade omkring utan att se vare sig kastanjerna eller den aflägsna horisonten utan blott framtida sorgescener i hemmet.

Hastigt väcktes hon genom ljudet af grindens öppnande samt fotsteg på sandgången. Det var ej Tom, som kom, utan en karl med sälskinnsmössa och blå plyschväst, som bar en packe på ryggen och tätt åtföljdes af en fläckig gräfsvinshund med trotsig uppsyn.

— Åh, Bob, är det du! — sade Maggie, i det hon for upp med ett leende af gladt igenkännande, ty folk hade ej genom något öfverflöd på välvilliga handlingar kommit henne att glömma Bobs ädelmod. — Det var roligt att få se dig.

— Jag får tacka er för det, miss — sade Bob, i det han lyfte på mössan och visade ett förnöjdt ansigte, men strax derpå såg han ned på sin hund för att befria sig från en viss känsla af blyghet, som han samtidigt erfor, samt sade i en ogillande ton: — Undan med dej, ditt morrande kräk!

— Min bror är inte hemma än, Bob — sade Maggie. — Han är alltid i S:t Oggs vid denna tid på dagen.

— Jaså, miss — sade Bob — det skulle nog ha varit roligt att få träffa mr Tom — men det är inte precist det jag kommit hit för — se här!

Bob företog sig att lägga ned och öppna sin packe på förstugutrappan samt tog fram ur den en hög små böcker, ihopbundna med ett snöre. Dessa voro likväl synbarligen ej de föremål, för hvilka han ville påkalla Maggies uppmärksamhet, utan snarare någonting, som han burit under armen, insvept i en röd näsduk.

— Se här! — sade han igen, i det han lade det röda knytet ofvanpå allt det andra samt löste upp det. — Jag hoppas, ni inte tycker, att jag gör mig för fri, miss, men jag kom öfver de här böckerna, och jag tänkte som så, att de kanske skulle kunna bli liksom en ersättning åt er för dem, som ni miste; för jag hörde er tala om taflor, och hvad taflor beträffar, så se på de här!

Då den röda näsduken blifvit uppknuten, visade sig en föråldrad upplaga af »Minnesbladet» samt sex eller sju nummer af ett »Porträttgalleri» i präktigt oktavformat. Och den ifriga uppmaningen att se dit hade afseende på ett porträtt af Georg den fjerde i hela majestätet af hans hoptryckta hufvudskål och hans ofantliga halsduk.

— Det fins alla möjliga sorters herrar här — fortsatte Bob, i det han ifrigt vände om bladen —, med alla möjliga

sorters näsor — och somliga skalliga och somliga med peruker — parlamentsherrar, det kan jag våga något på. Och här — tillade han, i det han öppnade »Minnesbladet» — här fins fruntimmer åt er, somliga med lockigt hår och somliga med slätt, och somliga, som smäle med hufv'et på sne' och somliga, som se ut, som om de tänkte börja på att gråta — se här en, som sitter ute på marken, klädd som de fruntimmer, som jag sett stiga ur vagnarna vid fina baler. Jag kan just undra hva' så'na karlar hade på sig, som skulle gå och fria till dem. Jag satt oppe, tills klockan var öfver tolf i natt och såg på dem — det gjorde jag — tills de stirrade på mig från taflorna, liksom om de begrepe, då jag talade till dem. Men anfäkta, om jag kunde veta, hva' jag skulle säja dem. Det ska bli ett mera passande sällskap för er, miss, och karlen i bokståndet, han sa', att de gingo öfver allting i tafvelväg — han sa' att de voro af bästa sortens vara.

— Och du har köpt dem åt mig, Bob? — sade Maggie, djupt rörd af denna enkla vänlighet. — Så rysligt snällt af dig! Men jag är rädd, att du gaf ut mycket pengar för dem.

— Visst inte! — sade Bob. — Jag skulle gerna ha gett tre gånger så mycket, om de kunna bli er till någon ersättning för dem, som såldes för er, miss. För jag kan aldrig glömma, hur ni såg ut, då ni var ledsen för att böckerna voro borta — det har stått qvar för mej, som om det varit en tafla, som jemt hängt framför mej. Och då jag såg den här boken ligga öppen i bokståndet med det der fruntimret, som tittade ut ur den med ögon litet lika era, då ni var ledsen — ni ursäktar väl, att jag tog mej den friheten, miss — men då tänkte jag, att jag skulle göra mej så fri och köpa den åt er, och så köpte jag de der böckerna, som äro fulla med herrar, för att de skulle liksom svara emot dem — och så — nu tog Bob upp den lilla ihopbundna bokpacken — så tänkte jag, att ni skulle tycka om litet mer tryckt, så väl som taflorna, och jag tog de här på försök — de äro proppfulla med tryck så väl som taflor, och jag tänkte, att det kunde inte skada om de följde med de här böckerna, som äro litet för mer. Och jag hoppas, att ni inte säjer nej och säjer mej, att ni inte vill ha dem, som mr Tom gjorde med de der punden.

— Nej, visst inte, Bob — sade Maggie —, jag är mycket tacksam, för att du tänkt på mig och varit så god mot mig och Tom. Jag tror, att aldrig någon gjort något så snällt för min skull förut. Jag har inte många vänner, som bry sig om mig.

— Skaffa er en hund, miss! — de äro bättre vänner än några kristna menniskor — sade Bob, i det han åter lade ifrån sig sin packe, som han tagit upp med afsigt att skynda sig bort. Ty han kände sig ansenligt blyg, då han skulle tala med en ung flicka sådan som Maggie, fastän, som han vanligen sade om sig sjelf, »hans tunga brukade springa bort med honom», då han började tala. — Jag kan inte ge er Mumps, för hans hjerta skulle brista, om han komme ifrån mej — eller hur Mumps, hva' säjer du, ditt kräk? (Mumps vägrade att uttrycka sig tydligare än genom en enda bekräftande viftning med svansen.) — Men jag kan skaffa er en valp, miss, och det mer än gerna.

— Nej tack, Bob. Vi ha en gårdvar, och jag kan inte få hålla någon egen hund.

— Åh, det var synd; annars fins det just en valp — om ni inte frågar efter, att han är af blandad ras. Modern uppträder på Punchspektaklerna — en ovanligt förnuftig hynda — det är mera vett i hennes skall än i somligt folks tal, om de också prata från frukostdags tills solen går ner. Så känner jag en karl, som går omkring och säljer krukor — ett skralt yrke, så simpelt som något, man kan träffa på ute på vägarna — och han säjer: »Toby är ju inte något annat än en bastard — det är ingenting att se på hos henne.» Men jag säjer till honom: »Hva' är du då sjelf annat än en bastard. Dina föräldrar var just inte så rart folk, så att det är så mycket att se på hos dej.» Inte för att jag sjelf inte sätter värde på fin ras, men jag kan inte tåla, att den ena hundrackan visar tänderna åt den andra. Jag önskar er go' afton, miss — tillade Bob, i det han helt tvärt åter tog upp sin packe, under inflytande af det medvetandet, att *hans* tunga höll på att löpa åstad på ett opassande sätt.

— Vill du inte komma hit någon gång på qvällen och råka min bror, Bob? — sade Maggie.

— Jo tack, miss — en annan gång. Vill ni vara så god och helsa honom ödmjukast. Ja, han är en vacker,

fullvuxen karl nu, mr Tom, det är han. Hans ben slog sej på att växa, men det gjorde inte mina.

Packen lades nu åter ned, emedan kryckan på käppen blifvit oriktigt instucken.

— Mumps är inte någon dålig hund han, kan jag tro? — sade Maggie, som gissade att allt intresse, hon visade för Mumps, skulle fröjda hans herre.

— Nej, miss, bra nog långt derifrån — sade Bob med ett medlidsamt leende. — Mumps är af så fin ras, som man kan träffa på nånstans uppåt Floss, och jag har allt farit der uppför med båten tillräckligt många gånger. Och herrskapsfolk stannar och ser på honom, men man kan inte komma på Mumps med att se mycket på herrskapsfolket — han sköter sitt eget göra, det gör han.

Hela uttrycket i Mumps yttre, som tycktes gifva tillkänna, att han endast nätt och jemt tålde tillvaron af alla öfverflödiga föremål i allmänhet, bekräftade tydligt detta storartade beröm.

— Han ser förskräckligt ond ut — sade Maggie. — Tillåter han, att jag klappar honom?

— Ja, det gör han, och tack så mycket. Han känner allt sitt folk, Mumps, det gör han. Han är inte en hund, som man skulle kunna lura till sig med en pepparkaka. Han skulle ha bra mycket mera väderkorn för en tjuf än för en pepparkaka — det skulle han. Anfäkta, jag kan tala med honom i hela timmar, då jag går fram på ensliga ställen, och om jag har gjort något fuffens, talar jag alltid om det för honom. Jag har inga hemligheter, utan att Mumps vet om dem. Han känner till knepet med min stora tumme, det gör han.

— Din stora tumme — hvad är det, Bob? — sade Maggie.

— Det är den här, miss — sade Bob hastigt, i det han visade fram ett ovanligt bredt exemplar af detta skiljemärke mellan menniska och apa. — Det är uträkning med den, då jag mäter upp flanell, förstår ni. Jag bär med mig flanell, för det att det är lätt i min packe och det är ett dyrt tyg, ska ni veta, så det är uträkning med en stor tumme. Jag lägger min tumme på ändan af alnen och klipper på hitersta sidan om den, och käringarna förstå sej inte på att räkna ut det.

— Men, Bob — sade Maggie och såg allvarsam ut —, det är bedrägeri. Jag tycker inte om att höra dig säga det.

— Gör ni inte, miss? — sade Bob ångerfullt. — Då är jag ledsen att jag sa' det. Men jag är så van att tala vid Mumps, och han frågar inte så noga efter lite' bedrägeri, när det gäller så'na der snåla qvinfolk, som pruta och pruta, och skulle vilja ha sin flanell för inte, och aldrig bekymra sig om i fall jag ska kunna förtjena middagsmaten på den. Jag lurar aldrig någon, som inte vill lura mej, miss — anfäkta, jag är en hederlig karl, det är jag. Jag vill bara ha något som piggar opp mej en smul, och nu, då jag inte går och jagar med vesslor, så har jag inte nå't annat att muntra mej med än att kugga så'na der prutande qvinfolk. Jag önskar er go' afton, miss.

— Adjö, Bob. Tack så rysligt mycket för att du gaf mig böckerna. Och kom tillbaka för att få råka Tom.

— Ja, miss — sade Bob, i det han tog några få steg för att gå; sedan vände han sig om till hälften och sade: — Jag ska sluta opp med det der knepet med min stora tumme, om ni får sämre tankar om mej för det, miss — men det är allt synd, det är det. Jag skulle inte kunna hitta på något annat knep, som vore så bra — och hva' tjenar det då till att ha en stor tumme? Den kunde likså gerna fått vara smalare.

Maggie, som sålunda upphöjdes till Bobs skyddsmadonna, skrattade mot sin vilja; dervid tindrade äfven hennes tillbedjares blå ögon, och under dessa gynsamma auspicier rörde han vid sin mössa samt gick bort.

Riddaretiden är ej förbi, trots Burkes storartade klagosång öfver den. Den lefver ännu qvar i den dyrkan på afstånd, som mången yngling och man hembär den qvinna, hvars lillfinger eller klädningsfåll han ej ens så mycket som drömmer om att få vidröra. Bob med sin packe på ryggen tillbad lika vördnadsfullt denna mörkögda flicka, som om han hade varit en riddare i rustning, hvilken högljudt ropat ut hennes namn, då han sporrade hästen till strid.

Denna stråle af glädtighet dog snart bort från Maggies ansigte, och den kom kanske endast den återvändande dysterheten att framträda så mycket tydligare genom kontrasten. Hon var för nedslagen att ens vilja besvara några frågor om Bobs bokpresent, och hon bar bort dem till sitt

sofrum och lade dem ifrån sig der och satte sig på sin enda stol, utan att bry sig om att se på dem riktigt ännu. Hon lutade kinden mot fönsterposten och tänkte, att den glade Bob hade en mycket lyckligare lott än hon.

Maggies känsla af ensamhet och ytterliga brist på glädje kändes bittrare i den annalkande vårens klarhet. Alla favoritvråar utomhus, som tycktes ha förenat sig med föräldrarne om att vårda och omhulda henne, voro uppfylda af sorgsenheten från hemmet och fingo ej något leende utseende genom solskenet. Hvarje sak, som det stackars barnet fäst sig vid och haft sin fröjd af, var som en värkande nerv för henne. Det fans ej mera någon musik för henne — intet piano, inga samljudande röster, inga förtjusande stränginstrument, ur hvilka passionerade klagoljud trängde fram, liksom från fångna andar, och hvilka genombäfvade Maggies hela varelse med en egendomlig rysning. Och af hela hennes skollif fans nu ingenting mera qvar för henne än hennes lilla samling af skolböcker, i hvilka hon bläddrade med en tung känsla af att hon kände till dem alla och att de ej kunde skänka henne någon tröst. Äfven i skolan hade hon ofta längtat efter böcker med mera innehåll. Allt, som hon lärt sig der, förekom henne som långa trådändar, hvilka genast gingo af. Och nu — beröfvad det behag den fått genom täflan i skolan — var Télémaque så torr som kli, och så voro äfven de torra frågorna i kristendomsläran; det fans ingen doft hos dem — ingen kraft i dem. Ibland tänkte Maggie, att hon skulle ha varit nöjd, om hon fått fördjupa sig i sin fantasi. Om hon blott haft alla Scotts romaner och alla Byrons poem! — Då hade hon kanske funnit sig tillräckligt lycklig för att vara i stånd att döfva sin känslighet för det lif, hon i sjelfva verket dagligen förde. Hon behöfde någon förklaring öfver detta hårda lif, sådant det verkligen var: fadern, som såg så olycklig ut, der han satt vid det dystra frukostbordet, den barnsliga, virriga modern, de små simpla göromål, som fylde timmarna, eller den än mera tryckande tomheten, då hon uttröttad fick åtnjuta en glädjelös hvila; behofvet af någon, som ville visa henne en öm kärlek, den grymma öfvertygelsen, att Tom ej brydde sig om, hvad hon tänkte eller kände, samt att de ej längre voro lekkamrater; den brist på allt, som kunde skänka glädje, hvilken

hon kände mer än någon annan; hon behöfde någon nyckel som kunde sätta henne i stånd att förstå och, då hon förstode det, att stå ut med den tunga börda, som hennes unga hjerta fått att bära. Och om hon blifvit undervisad i »verklig lärdom och vishet, sådan som store män egde», trodde hon, att hon skulle kunnat fatta lifvets hemligheter. Om hon blott haft böcker, så att hon sjelf kunnat få lära sig, hvad vise män visste. Helgon och martyrer hade aldrig intresserat Maggie så mycket som lärde och skalder. Hon visste föga om helgon och martyrer och hade dragit den allmänna slutsatsen af hvad hon lärt sig, att de under en kort tid uppträdt för att förhindra katolicismens utbredande samt att de alla dött vid Smithfield.

Under en af dessa funderingar föll det henne in, att hon glömt Toms skolböcker, hvilka blifvit hemskickade i hans kappsäck. Men hon fann, att samlingen på ett oförklarligt sätt smält ihop och det återstod blott de få gamla böckerna, som blifvit väl tummade — latinska lexikonet och grammatiken, en Delectus, en trasig Eutropius, den mycket nötta Virgilius, Aldrichs logik samt den förskräckliga Euklides. Likväl skulle latin, Euklides och logik säkerligen bli ett ansenligt steg framåt mot manlig visdom — mot de kunskaper, som gjorde män nöjda och till och med glada att lefva. Det var ej så, att begäret efter mäktig visdom var alldeles oblandadt; en viss tafla visade sig då och då i framtidens öken, i hvilken hon tyckte, att hon såg sig sjelf uppburen för sina öfverraskande talanger. Och så började det stackars barnet med sin själshunger och sina sjelfbedrägliga illusioner att gnaga på frukten af kunskapens träd med dess tjocka skal, i det hon under sina lediga timmar sysselsatte sig med latin, geometri och syllogistiska regler, samt kände då och då en viss segerglädje öfver att hennes förstånd fullkomligt räckte till vid dessa uteslutande manliga studier. Under en eller två veckor fortsatte hon ganska beslutsamt, ehuru hennes mod då och då sjönk, som om hon begifvit sig ut på väg till det förlofvade landet ensam och funnit, att det var en oviss resa genom obanade trakter under törst och umbäranden. Under det stränga inflytandet af sitt allvarliga beslut brukade hon taga Aldrich med sig ut på fälten och sedan se bort från sin bok mot himlen, hvarest lärkan sväfvade, eller på pilarna

och buskarna vid floden, hvarifrån vattenfogeln med ett rasslande ljud flög fram på sitt oroliga, klumpiga sätt — och dervid hade hon en oroande känsla af, att sammanhanget mellan Aldrich och denna lefvande verld förekom henne mycket aflägset. Modfäldheten tilltog, alltefter som dagarna gingo, och det oroliga hjertat segrade mer och mer öfver det tåliga förståndet. Hur det än kunde komma sig, så brukade hennes ögon, då hon satt vid fönstret, utan mål stirra ut i solskenet. Sedan brukade de fyllas af tårar, och ibland, om modern ej var inne i rummet, slutade studierna med snyftningar. Hon kände sig upprorisk mot sitt öde, hon blef modfäld genom sin ensamhet, och det hände till och med, att hon lät hänföra sig till utbrott af vrede och förbittring mot föräldrarne, som voro så olika hvad hon ville, att de skulle vara — mot Tom, som lät henne höra förebråelser, samt alltid, då hon yttrade några tankar eller känslor, var af motsatt åsigt — och dessa utbrott voro i stånd att dränka hennes tillgifvenhet och hennes samvete såsom en lavaström, samt skrämde henne med den öfvertygelsen, att det ej vore svårt för henne att blifva en verklig demon. Så brukade hennes tankar uppfyllas af vilda, romantiska planer att fly från hemmet för att söka upp någonting mindre tarfligt och dystert. Hon skulle gå till någon stor man — Walter Scott t. ex. — och säga honom, hur olycklig och hur begåfvad hon var, och han skulle säkert göra något för henne. Men midt under hennes drömmerier hände det kanske, att fadern kom in i rummet för aftonen samt i en klagande ton sade, helt förvånad öfver, att hon satt stilla utan att märka honom: — Nå, ska jag sjelf ta fram mina tofflor? Rösten genomträngde Maggie som ett svärd; det fans en annan sorg utom hennes egen, och hon hade tänkt på att vända den ryggen och öfvergifva den.

Denna eftermiddag hade åsynen af Bobs muntra, fräkniga ansigte gifvit hennes missnöje en ny riktning. Hon tänkte, att det utgjorde en del af hennes lifs olycka, att hon fått att bära bördan af större behof, än andra tycktes känna — att hon måste stå ut med denna oerhörda, hopplösa längtan efter detta något, hvad det än kunde vara, som var störst och bäst på jorden. Hon önskade, att hon kunnat vara lik Bob med hans lätt tillfredsstälda okunnig-

het eller lik Tom, som hade något att göra, hvarpå han kunde fästa sina tankar med ett bestämdt mål och ringakta allt annat. Stackars barn! Då hon lutade sitt hufvud mot fönsterposten med händerna allt hårdare och hårdare ihopknäppta och foten stampande i golfvet, var hon lika ensam i sitt bekymmer, som om hon hade varit den enda flicka, som funnits i den civiliserade verlden på denna tid, hvilken kommit ut från sitt skollif med en själ alldeles oförberedd på oundvikliga strider — utan någon annan del af de hårdt förvärfvade skatter, som generationer genom mödosamt arbete samlat åt menniskoslägtet, än några fragment och bitar af dålig litteratur och osann historia — med mycken ytlig kunskap om saxiska och andra kungar af tvifvelaktig moral, men olyckligtvis utan kännedom om de oföränderliga lagar inom och utom henne, hvilka, då de få styra vanorna, leda till sedlighet och till religion, derigenom att de utveckla våra anlag för ödmjukhet och undergifvenhet; — kännande sig så ensam i sitt bekymmer, som om andra flickor vanligen omhuldades och fostrades under ledning af äldre menniskor, hvilka hållit i friskt minne sin egen första ungdomstid, då lifskrafven kändes befallande och alla impulser starka.

Slutligen föllo Maggies ögon på böckerna som lågo på hyllan vid fönstret; och hon upphörde nästan med sitt drömmeri, i det hon likgiltigt vände om bladen i »Porträttgalleriet». Men snart sköt hon det åt sidan för att se igenom den lilla bokhögen, som var sammanbunden med ett snöre. »Valda stycken ur the Spectator», »Rasselas», »Menniskolifvets lagar», »Gregorys bref», — hon visste, hvad slags innehåll, som fans i dem alla.

»Det kristliga året» — det tycktes vara en psalmbok, och hon lade bort den igen; men »Thomas a Kempis»? — det namnet hade hon träffat på i något, som hon läst, och hon kände den tillfredsställelse, som hvar och en erfar, då man kan få några begrepp att fästa vid ett namn, hvilket förut lösryckt sväfvat för minnet. Hon tog upp den gamla, klumpiga, lilla boken med någon nyfikenhet. Dess hörn voro vikta på många ställen, och någon hand, som nu var stilla för alltid, hade vid vissa stycken gjort eftertryckliga märken med bläck, hvilka för länge sedan blifvit bruna genom tiden. Maggie vände blad efter blad och läste

de ställen, vid hvilka denna hand gjort märken .... »Vet, att kärleken till dig sjelf skadar dig mer än allt annat i verlden .... Men söker du än det, än det, vill du vara än här, än der för din beqvämlighet och egenvilja, så får du aldrig ro, ej heller befrias du ifrån bekymmer, ty i allting finnes någon brist och allestädes möter något vidrigt .... Vänd dig hit eller dit, gack in eller ut, allestädes skall du finna korset, och allestädes måste du hafva tålamod, om du vill få inre frid och vinna den oförvanskliga kronan .... Önskar du stiga till denna höjd, så måste du manligen begynna och sätta yxan till roten för att afhugga och utrota det hemliga otillbörliga behaget till dig sjelf och till allt eget och jordiskt. Ty på denna enda last, att nämligen menniskan älskar sig sjelf för mycket, beror nästan allt, som bör i grund utrotas; och när detta onda är öfvervunnet och kufvadt, följer derpå stor frid och rolighet .... Hvad du lider är ringa, om du dervid tillika ihågkommer dem, som lidit mycket och blifvit hårdt frestade, grymt plågade, mångfaldigt pröfvade och öfvade. För dig till minnes andras större lidanden, så skall du lättare bära dina, som mycket smärre äro. Och om de icke tyckas dig vara små, så se noga till, om det ej kommer af din otålighet .... Välsignade de öron, som undfå den gudomliga röstens hviskningar och ej lyssna till verldens hviskningar. Välsignade de öron, som icke lyssna till den röst, som ljuder utom dem, utan till den sanning, som talar inom dem ....»

En egendomlig darrning af vördnad for igenom Maggie, under det hon läste, som om hon blifvit väckt midt i natten genom ljudet af en högtidlig musik, som till henne talat om varelser, hvilkas själar varit vakna, medan hennes befunnit sig i dvala. Hon fortsatte från det ena bruna märket till det andra, hvar helst den nu orörliga handen tycktes peka, och hon visste knappt att hon läste — det förekom henne snarare, som om hon lyssnade till en låg röst som sade:

»Efter hvad skådar du dig omkring, då här icke är ditt hviloställe? Det himmelska vare ditt hem, det jordiska skåde du blott i förbifarten. Alla ting förgås, och du med dem. Skåda dem så, att du vid dem icke fäster ditt hjerta, och fångas och går förlorad! .... Om ock menniskan

gåfve bort alla sina egodelar, så är det dock intet; om hon än gjorde den strängaste bot, så är det dock ganska ringa; och om hon så kände all konst och vetenskap, är hon dock fjerran. Ja, om hon äfven egde alla dygder och en brinnande andakt, så brister likväl mycket, nämligen det ena, högst nödvändiga. Och detta ena är, att, sedan hon försakat allt, hon jemväl må försaka sig, afkläda allt eget, och döda kärleken till sig sjelf.... Jag hafver dig ofta sagt, och säger åter: Öfvergif dig sjelf, försaka dig sjelf, så får du smaka mycken inre frid!.... Då skola alla fåfänga inbillningar, falska bekymmer och onödiga omsorger försvinna, och den otillbörliga kärleken dö bort.»

Maggie drog ett djupt andetag och strök tillbaka sitt tunga hår, som om hon ville se klarare en syn, som plötsligen visade sig. Här fans således en af lifvets hemligheter, som skulle kunna sätta henne i stånd att umbära kännedomen af alla andra hemligheter — här fans ett högt mål, som kunde uppnås utan någon hjelp utifrån — här fans kunskaper och styrka, här fick hon lära sig att vinna seger genom medel, hemtade uteslutande ur hennes egen själ, der den bäste lärare blott väntade på att blifva hörd. Det blef klart för henne lika hastigt, som då man ett, tu, tre finner lösningen till ett problem, att hennes unga lifs alla olyckor hade förorsakats deraf, att hennes hjerta varit uppfyldt med tankar på hennes eget välbefinnande, som om detta varit det vigtigaste i universum. Och för första gången insåg hon, att det vore henne möjligt att, i stället för att endast taga i betraktande tillfredsställandet af sina egna önskningar, åsidosätta sitt eget jag och betrakta sitt eget lif som en obetydlig del af det stora hela, hvilket styrdes af en Gud. Hon läste vidare och vidare och slukade ifrigt samtalen med denne osynlige lärare, som är en förebild i sorgen, en källa till all styrka; hon återvände till läsningen, sedan hon en gång blifvit bortkallad derifrån, och läste, till dess solen gick ned bakom pilarna. Med hela ifvern af en fantasi, som aldrig kunde dröja vid det närvarande, satt hon i den tilltagande skymningen och gjorde upp planer för sjelfförsakelse och fullkomlig fromhet. Och i sin första värme för denna nya upptäckt förekom det henne, som om försakelsen genast skulle föra med sig den förnöjsamhet, som hon så länge förgäfves längtat efter.

Hon hade ej lärt känna — hur skulle det vara möjligt för henne, innan hon lefvat längre? — den innersta sanningen i den gamle munkens utgjutelser, att försakelse fortfar att vara sorg, fastän en frivilligt buren sorg. Maggies hjerta slog ännu af längtan efter lyckan, och hon var hänryckt öfver, att hon funnit nyckeln till den. Hon visste ingenting om läror och system — om mysticism och qvietism. Men denna röst från den aflägsna medeltiden var det omedelbara delgifvandet ur en menniskosjäls tro och erfarenhet, hvilket tydligen kom till Maggie som ett budskap.

Jag antar detta är förklaringsgrunden till, att den lilla, gammalmodiga boken, för hvilken man blott behöfver betala sex pence i ett bokstånd, utför underverk än i denna dag, i det den gör den bittraste dryck söt, medan dyrbara predikningar och afhandlingar, nyligen skrifna, lemna allting i samma skick, som det var förut. Detta nedskrefs af en hand, som väntat på hjertats ingifvelse; det är minnesanteckningarna från en ensam menniskas lönliga ångest, förtröstan och seger — ej skrifna på sammetsdynor såsom en lära om undergifvenhet för dem, hvilka gå med blödande fötter på stenarna, och sålunda förblifva i alla tider ett varaktigt vittnesbörd om en menniskas nöd och en menniskas tröst, en broders röst, hvilken för århundraden tillbaka kände och led och försakade — i klostret kanske, med munkkåpa och tonsur, under det han sjöng många sånger och höll långa fastor samt hade ett talesätt olikt vårt — men lefde under samma stumma, aflägsna himlahvalf, och med samma lidelsefulla önskningar, samma sträfvanden, samma misslyckanden, samma trötthet.

Då man skrifver gammalmodiga slägtens historia, låter man lätt hänföra sig till ett allvar, som är långt ifrån att höra till god ton, enligt hvilken menniskors grundsatser och trosbekännelser icke blott äro af ett mycket sansadt slag, utan äfven något, som man alltid kan förutsätta att de hafva, under det inga andra ämnen äro passande att tala om än sådana, som kunna behandlas som ett lätt och behagligt skämt. Men så hör ju till god ton att hafva franska viner och schaggmattor, middagsbjudningar, som pågå under sex veckors tid, opera och sagolika balrum, att rida bort ledsnaden på fullblodshästar, att fördrifva tiden på klubbar, att akta sig för att stöta emot de vida krinolin-

fjädrarna, att skaffa sig sina kunskaper genom Faraday och sin religion genom de förnämsta medlemmarne af presterskapet, med hvilka man kommer tillsammans i de finaste husen. Hur kan man då ha tid till eller behof af tro och allvar? Men den goda tonen, som bäres på det lätta skämtets spindelväfsvingar, är mycket dyrbar att underhålla. Den fordrar ingenting mindre än att en hel nations medlemmar under ett träget lif skola slita ut sig genom illaluktande, bedöfvande fabriksarbete, i det de begrafva sig i grufvor, svettas vid masugnar, mala, smida och väfva, under trycket af en mer eller mindre kolsyremättad luft — eller också hafva de sina bostäder afsides här och der utefter de ödsliga vallgatorna eller invid de flacka, kalkade, leriga åkerfälten, der regndagarna tyckas dystrare än annorstädes. Detta vidtomfattande nationela lif grundas uteslutande på allvar — nödens allvar, som tvingar fram alla de krafter, hvilka erfordras för att underhålla den goda tonen och det lätta skämtet, för egen del genomlefvande mödosamma år i illa ombonade rum samt ofta under husliga tvister, hvilka här ej mildras förmedelst långa korridorer mellan rummen. Under sådana förhållanden fins det många bland dessa myriader själar, som ovilkorligen behöft en allvarlig tro, emedan äfven de sinnen, som ej äro fallna för att fundera, dock fordra någon förklaring, då lifvet framställer sig i denna obehagliga form. På samma sätt undersöker man emellanåt stoppningen i sin knöliga gamla flockmadrass, medan ejderdun och resårmadrasser i och för sig ej uppväcka några funderingar. Några hafva en allvarlig tro på alkohol och skaffa sig sin hänförelse eller klarheten i sin allmänna åskådning genom bränvin. Men de öfriga behöfva något, som goda tonen kallar »entusiasm», något som kan sätta dem i gång äfven under fullständigt uteblifvande af höga arbetslöner, något som kan skänka tålamod och gifva näring åt menniskokärleken, då lemmarna värka af trötthet och vi dock möta ovänliga ögonkast — i korthet något, som ligger utanför de enskilda begären och för med sig undergifvenhet i sådant som rör oss sjelfva, och verksam kärlek i sådant som rör andra. Då och då finner detta slags entusiasm gensvar i en röst, som ljuder fjerran ifrån och talar om en erfarenhet, hvilken har sitt ursprung i den djupaste nöd. Och det var genom att de länge lju-

dande dallringarna af en sådan röst kommit inom hörhåll för Maggie, som den unga flickan med sina förbisedda sorger nu funnit en kraft och ett hopp, hvilka hjelpte henne genom år af ensamhet, i det de skänkte henne en egen tro utan hjelp af några tillförlitliga auktoriteter eller tillsatta lärare — ty de voro ej till hands, och hennes nöd var trängande. Efter hvad man redan vet om henne, kan det ej vara öfverraskande, att hon inlade någon öfverdrift, något egensinne, någon stolthet och häftighet äfven i sin sjelfförsakelse. Hennes eget lif var ännu som ett skådespel för henne, i hvilket hon fordrade af sig sjelf, att hennes roll skulle spelas med allvar. Och så hände det sig, att hon ofta förlorade ödmjukhetens anda, derigenom att hon var för öfverdrifven med dess yttre tillkännagifvande. Hon sträfvade ofta efter en alltför hög flygt, och kom så ned och fick sina stackars små, halffjädrade vingar smutsade i dyn. Hon fattade t. ex. det beslutet att sy slätsöm för att med något kunna bidraga till sparpenningen i bleckdosan, men hon nöjde sig ej dermed, utan vid första tillfälle gick hon sjelf, i sin ifver att förödmjuka sig, för att bedja om sådant arbete i en linnebod i S:t Oggs, i stället för att skaffa sig det på ett mera obemärkt sätt genom ombud. Och hon kunde ej inse annat, än att Toms förebråelse för denna handling var fullkomligt oberättigad, ja, hon tyckte till och med, att hon utstod förföljelse. — Jag tycker inte om, att min syster gör sådana saker — sade Tom. — Jag skall nog sjelf dra försorg om, att skulderna bli betalade, utan att du förnedrar dig på detta sätt. Säkerligen voro verldsligheten och sjelfviskheten i detta lilla tal uppblandade med någon ömhet och storsinthet; men Maggie ansåg det för slagg utan att se guldkornen deri, och hon upptog Toms förebråelse såsom ett henne pålagdt kors. Hon brukade under sina långa, vakna nätter tänka, att Tom var mycket hård mot henne — och hon, som alltid hållit så mycket af honom! Och sedan försökte hon att finna sig i denna hårdhet och ej fordra någonting. Det är en stig, vi alla tycka om, då vi gripa oss an med att öfvergifva sjelfviskheten — hellre martyrskapets och lidandets stig, der palmgrenarna växa, än den branta, breda vägen för fördragsamhet, rättvist erkännande af andra och klander af oss sjelfva, på

hvilken väg det ej fins några löfrika äretecken att plocka och bära.

De gamla böckerna, Virgilius, Euklides och Aldrich — dessa skrumpna frukter på kunskapens träd — hade alldeles blifvit lagda å sido, ty Maggie hade vändt ryggen åt den fåfängliga ärelystnaden att dela de vises tankar. I sin första ifver kastade hon bort böckerna med ett slags triumferande känsla af, att hon höjt sig öfver behofvet af dem; om de varit hennes egna, skulle hon hafva bränt dem i den tron, att hon aldrig kunde komma att ångra det. Hon läste så ifrigt och oupphörligt i sina tre böcker, Bibeln, »Thomas a Kempis» och »Det kristliga året» (hvilken hon ej längre förkastade som en psalmbok), att de uppfylde hennes sinne med en beständig ström af rytmiska strofer. Och hon var för andäktigt upptagen med att lära sig betrakta hela naturen och hela lifvet i ljuset af sin nya tro, för att behöfva något annat ämne att sysselsätta sina tankar med, under det hon träget satt vid sin synål och sydde skjortor och andra saker, som äro särdeles svåra att sy, och falskeligen kallas »enkel eller slät söm» — den var på intet vis enkel för Maggie, emedan skjortlinningar och ärmar och sådant hade en benägenhet att låta sy fast sig orätt, med sömmen åt rätsidan, under sådana ögonblick då hennes tankar sväfvade bort från arbetet.

Under det hon flitigt satt lutad öfver sitt arbete var Maggie en syn, som hvem som helst kunde ha tyckt om att betrakta. Hennes nya inre lif lyste, trots vissa vulkaniska jäsningar af fängslade passioner, dock ut ur hennes ansigte med ett ömt, mildt ljus, som i förening med hennes blomstrande ungdoms allt rikare färger och former gjorde taflan än mera intagande. Modern märkte förändringen hos henne med ett slags förvirrad undran öfver, att Maggie »växte till sig så märkvärdigt». Det var förvånande, att den en gång så egensinniga flickan blifvit så undergifven, så litet ifrig att drifva igenom sin egen vilja. Maggie brukade se upp från sitt arbete och finna moderns ögon fästade på sig. De väntade på och längtade efter den öppna, ungdomliga blicken, som om hennes äldre kropp finge någon behöflig värme genom den. Modern började fästa sig vid sin långa mörka flicka, det enda, som hon nu hade qvar af sitt husgeråd, och hvilken hon kunde egna

sin omsorg och sin stolthet. Och Maggie blef tvungen, trots sin egen asketiska önskan att ej bruka någon prydnad för sin person, att gifva efter för moderns önskan med afseende på hennes hår och underkasta sig att hafva det rika, svarta håret flätadt och uppsatt som en krona midt på hufvudet efter det löjliga modet i dessa föråldrade tider.

— Låt din mamma få det nöjet, söta du — sade mrs Tulliver —; jag har haft nog med bekymmer för ditt hår förr i verlden.

Således gick Maggie in på att bruka denna fåfängliga prydnad, helt glad öfver, att något kunde trösta modern och muntra upp dem under den långa dagen, som de tillbringade tillsammans, och hon visade ett drottninglikt hufvud öfver sina gamla klädningar — under det hon likväl hårdnackadt vägrade att se sig i spegeln. Mrs Tulliver tyckte om att väcka faderns uppmärksamhet på Maggies hår och andra öfverraskande dygder, men han svarade helt sträft:

— Jag visste mer än väl hva' det skulle bli af henne långt förrän nu — nu rör det mig inte. Men det är synd, att hon inte är af en vanligare sort — hon kommer att kasta bort sig, är jag rädd; det fins ingen, som är god nog att gifta sig med henne.

Och Maggies andliga och kroppsliga företräden gåfvo blott näring åt hans dysterhet. Han satt tåligt nog, under det hon läste ett kapitel för honom eller blygt sade något om bekymmer, som blifvit till välsignelse. Han räknade alltsammans bland vittnesbörden om dotterns godhet, hvilket gjorde hans olyckor så mycket sorgligare för honom, derför att de skadade hennes utsigter i lifvet. I ett sinne, som är uppfyldt af en ifrig plan och en otillfredsställd hämdlystnad, fins det ej plats för nya känslor. Mr Tulliver behöfde ingen andlig tröst — han behöfde skaka af sig det förnedrande trycket af att ha skulder och dessutom behöfde han få hämd.

FEMTE BOKEN.

HVETE OCH AGNAR.

Första kapitlet.

I de röda djupen.

Familjens hvardagsrum var ett långt rum med ett fönster vid hvardera ändan; det ena vette åt täppan, och derifrån såg man längs Ripple ned till Floss' stränder, det andra vette åt qvarngården. Maggie satt med sitt arbete vid det sistnämnda fönstret, då hon fick se mr Wakem komma in på gården, efter vanligheten på sin vackra, svarta häst; men icke ensam som vanligt. Någon var med honom, en figur i en kappa på en vacker pony. Maggie hade knappt tid att känna, att det var Philip, som kommit tillbaka, innan de voro midt för fönstret, och han lyfte på hatten för henne, under det fadern, som med en sidoblick uppfångade denna rörelse, skarpt såg sig om på dem begge.

Maggie skyndade sig bort från fönstret och tog med sig sitt arbete upp i öfre våningen, ty Wakem kom ibland in och såg igenom böckerna, och Maggie kände, att mötet med Philip skulle bli beröfvadt allt nöje i de två fädernas närvaro. En annan dag komme hon kanske att få råka honom, då de riktigt finge skaka hand med hvarandra och hon finge säga honom, att hon kom ihåg, huru snäll han varit mot Tom, och saker, som han sagt henne i forna tider, fast de aldrig mer kunde bli vänner. Det var ej

alls uppskakande för Maggie att återse Philip. Hon bibehöll sina barnsliga känslor af tacksamhet och medlidande för honom, och hon kom ihåg, hur begåfvad han var. Och under de första veckorna af sin ensamhet hade hon beständigt åter framkallat hans bild för sig bland de menniskor, som varit snälla mot henne under hennes lif; och hon önskade ofta, att han vore hennes bror och lärare, såsom de gjort upp under sina samtal att han skulle vara. Men detta slags önskningar hade blifvit bannlysta tillika med andra drömmar, som inneburo en åstundan att drifva igenom sin egen vilja. Och hon tänkte dessutom, att Philip kunde ha blifvit förändrad genom sitt lif utomlands — blifvit verldslig och skulle kanske ej bry sig om, hvad hon sade till honom nu. Och likväl var hans ansigte märkvärdigt litet förändradt — det var endast en större manligare afbild af det bleka gossansigtet med de fina dragen, de grå ögonen och det vågiga, bruna håret som han haft som barn; den gamla ofärdigheten fans qvar och uppväckte det gamla medlidandet, och Maggie kände, efter alla sina funderingar, att hon verkligen skulle tycka om att få säga honom några få ord. Han kanske ännu var tungsint, som han brukade vara, och han skulle då tycka om, att hon såge vänligt på honom. Hon undrade, om han kom ihåg, hur han brukade tycka om hennes ögon. Med denna tanke såg Maggie bort emot den fyrkantiga spegeln, som var dömd att hänga med glaset mot väggen, och hon for till hälften upp från sin plats för att taga ned den; men hon hejdade sig och tog upp sitt arbete, i det hon försökte tränga tillbaka de uppstigande önskningarna genom att tvinga sig till att återkalla i minnet stycken af psalmer, ända till dess hon såg Philip och hans far återvända längs vägen, så att hon kunde gå ned.

Man var långt inne i juni nu, och Maggie kände sig hågad att förlänga sin dagliga promenad, hvilket var den enda förströelse hon tillät sig; men denna dag och den följande var hon så ifrigt sysselsatt med ett arbete, som måste slutas, att hon icke en gång gick utom grinden, utan skaffade sig den friska luft hon behöfde genom att sitta ute. En af hennes vanliga promenader, då hon ej var tvungen att gå till S:t Oggs, var till en plats, som låg bortom den så kallade »Åsen» — en obetydlig upphöjning i marken krönt af träd, löpande längs kanten af den väg,

som gick förbi grindarna vid Dorlcote-Mill. Obetydlig kallar jag den, derför att den knappt var högre än en vall; men det kan komma ögonblick, då naturen låter en ringa ås gifva anledning till ödesdigra händelser, och det är derför, som jag önskar, att ni ville föreställa er denna af träd krönta lilla upphöjning fortsatt ungefär så långt som en fjerdedels mil till venster om Dorlcote-Mill och de sköna fälten der bakom, som omslutas af den sorlande Ripple. Just der denna långsträckta kulle åter sluttande sammanflyter med jemna marken viker en gångstig af, som leder till den andra sidan af åsen, der denna blifvit förvandlad till ojemna gropar och höjder genom arbetena i ett stenbrott, som sedermera blifvit öfvergifvet — och öfvergifvet för så länge sedan, att både gropar och höjder nu voro klädda med buskar och träd, och här och der med ett stycke gräsmatta, som några får höllo tätt afbetade. I hennes barndomsdagar ingaf denna plats, som kallades de Röda djupen, Maggie en stor förfäran, och det erfordrades allt hennes förtroende till Toms tapperhet för att försona henne med en vandring dit — ty syner af röfvare och vilda djur visade sig för hennes uppskrämda fantasi i hvarje fördjupning. Men nu hade den det behag för henne, som all kuperad mark, hvarje bergklint med egendomliga former och hvarje dalgång har för ögon, hvilka vanligen hvila på slättmark; i synnerhet om sommaren, då hon kunde sitta i en gräsbevuxen fördjupning i skuggan af en grenig ask, som snedt lutade sig ned från höjden öfver henne, och lyssna till insekternas surrande, hvilket lät som ljudet af de allraminsta små klockorna på Tystnadens drägt, eller se huru solljuset trängde igenom de aflägsna grenarna liksom för att jaga och drifva hem den från himmelen lånade blå färgen på de vilda hyacinterna. Vid denna tid i juni voro också nyponblommorna i all sin glans, och detta var ännu ett skäl hvarför Maggie hellre vände sina steg mot de Röda djupen än mot något annat ställe den första dag, som hon hade tillfälle att gå hvart hon ville — ett nöje, på hvilket hon satte så mycket värde, att hon, i sin försakelseifver tänkt, att hon borde neka sig att ofta få njuta deraf.

Föreställ er henne nu, då hon viker af vid sin favoritväg, och kommer in i Djupen på en trång gångstig genom

en talldunge — hennes långa figur och gamla lavendelfärgade klädning äro synliga genom de stora maskorna på en ärfd svart silkessjal af någon nätlik tillverkning, och nu, då hon är säker att ej blifva sedd, tar hon af sig hatten och hänger den öfver armen. Man skulle säkerligen tro henne om att ha kommit längre i lifvet än till sitt sjuttonde år — kanske i följd af den lugna, undergifna sorgsenheten i blicken, från hvilken allt sökande och all oro tyckas ha försvunnit, kanske äfven derför, att hennes bredbröstade figur tidigt utvecklats till qvinlighet. Ungdom och helsa ha ganska väl stått ut med de ofrivilliga och frivilliga lidanden hon undergått, och de nätter, som hon legat på hårda golfvet såsom en botgöring, ha ej qvarlemnat några märkbara spår. Ögonen äro klara, den bruna kinden är fast och rund, de fylliga läpparna äro röda. Med sin mörka färg och gagatsvarta hårkorg, som höjer sig öfver hennes höga gestalt, tyckes hon hafva ett slags slägtskap med de ståtliga furorna, mot hvilka hon ser upp, som om hon tyckte bra om dem. Likväl får man en känsla af oro, då man ser på henne — en föreställning om stridiga element, som hota med en häftig sammandrabbning. Säkerligen fins der ett uttryck af något kufvadt, ett sådant, som man ofta ser i äldre ansigten omgifna af mössor utan några broderade remsor, men hvilket ej passar ungdomen, som är full af motståndskraft, hvilken man väntar på att få se bryta fram i en plötslig passionerad blick, som skall skingra allt lugnet, liksom en till hälften qväfd eld, som bryter ut igen, då allt synes tryggt.

Men Maggie sjelf var ej orolig i detta ögonblick. Hon njöt lugnt af friska luften, under det hon såg upp på de gamla tallarna och tänkte, att dessa märken efter afbrutna grenar buro vittne om stormar, som blott gjort de röda stammarna så mycket högre. Men under det hennes ögon ännu voro vända uppåt, märkte hon en rörlig skugga, som i aftonsolen aftecknade sig på den gräsbevuxna gångstigen framför henne, och såg ned med en rörelse af skrämsel på Philip Wakem, som först lyfte på hatten och sedan rodnande kom fram emot henne och räckte henne sin hand. Maggie rodnade också af öfverraskning, hvilken snart gaf vika för glädje. Hon räckte ut sin hand och såg med en öppen blick ned på den lytta gestalten framför henne;

hon tyckte sig för ögonblicket endast uppfyld med minnet af sin känsla som barn — ett minne, som alltid var mäktigt hos Maggie. Hon var den första, som talade.

— Ni skrämde mig — sade hon med ett svagt småleende. — Jag möter aldrig någon här. Hur kom ni att gå hit? Var det för att råka mig?

Det var omöjligt att ej märka, att Maggie kände sig som vore hon barn igen:

— Ja, det gjorde jag — sade Philip, ännu förlägen. — Jag ville så gerna råka er. Jag väntade en lång stund i går på åsen nära ert hem för att få se, om ni ej skulle komma ut, men ni kom inte. Sedan väntade jag i dag igen, och då jag såg, hvilken väg ni gick, höll jag er i sigte och kom nedför åsen der borta. Jag hoppas, att ni ej tycker illa vara?

— Nej — sade Maggie med enkelt allvar, i det hon gick vidare, som om hon ville, att Philip skulle följa med henne —, jag är mycket glad, att ni kom, ty jag önskade så mycket att få tillfälle att tala med er. Jag har aldrig glömt, hur snäll ni var mot Tom för längesedan, och mot mig också; men jag var inte säker på, att ni skulle komma ihåg oss så bra. Tom och jag ha haft mycket ledsamheter sedan dess, och jag tror, att det gör, att man tänker mera på det som händt, innan bekymmerna kommo.

— Jag kan inte tro, att ni tänkt så mycket på mig, som jag på er — sade Philip blygt. — Vet ni, att medan jag var borta, målade jag af er sådan ni såg ut den der morgonen i läsrummet, då ni sade att ni ej skulle glömma mig.

Philip tog fram en portfölj med miniatyrmålningar ur sin ficka samt öppnade den. Maggie såg sig sjelf från fordom, lutande sig öfver bordet med det svarta håret hängande ned bakom öronen, under det hon såg ut i rymden med underliga drömmande ögon. Det var en aqvarell af verklig förtjenst såsom porträtt.

— Åh — sade Maggie småleende och rodnade af förnöjelse —, hvad jag var för en lustig liten flicka! Jag kommer ihåg mig sjelf med håret på det der sättet i den der nejlikfärgade klädningen. Jag var verkligen lik en zigenerska. Jag tror nästan, att jag är det ännu — tillade hon efter ett litet uppehåll —, är jag sådan, som ni väntade, att jag skulle vara?

Dessa ord kunde ha kommit från en kokett, men den fulla klara blick, som Maggie riktade mot Philip, var ej en koketts. Hon hoppades verkligen, att han skulle tycka om hennes ansigte, sådant det nu såg ut, men det var helt enkelt en ny yttring af hennes medfödda lust efter beundran och kärlek. Philip mötte hennes ögon och betraktade henne under tystnad en lång stund, innan han helt stilla sade: — Nej, Maggie.

Det ljusa uttrycket började dö bort i Maggies ansigte, och det visade sig en lätt darrning vid läppen. Hennes ögonlock sänktes, men hon vände ej bort hufvudet, och Philip fortfor att betrakta henne. Sedan sade han långsamt:

— Ni är mycket vackrare, än jag trodde att ni skulle vara.

— Är jag? — sade Maggie, i det glädjen återkom med en högre rodnad. Hon vände bort ansigtet från honom och tog några få steg, i det hon såg rakt framför sig under tystnad, som om hon höll på att sätta sig in i denna nya föreställning. Flickor äro så vana att tro, att klädseln är den förnämsta orsaken till fåfänga, att då Maggie afstått ifrån att begagna spegeln, hade hon mera tänkt på att hon skulle upphöra med att nyttja några prydnader, än att hon skulle afstå från att betrakta sitt ansigte. Då hon jemfört sig med eleganta, rika, unga damer, hade det ej fallit henne in, att hon skulle kunna göra något intryck med sin person. Det såg ut, som om Philip tyckte bra om tystnaden. Han gick vid hennes sida och betraktade hennes ansigte, som om den anblicken ej lemnade rum för någon annan önskan. De hade kommit ut ur talldungen och voro nu framme vid en grön fördjupning, nästan omgifven af en amfiteater med ljusröda nyponblommor. Men allt efter som ljuset omkring dem blef klarare, hade Maggies ansigte mist sin glans. Hon stannade, då de voro framme vid Djupen, och sade, medan hon åter såg på Philip, med en allvarsam, sorgsen röst:

— Jag önskar, att vi hade kunnat få vara vänner — jag menar om det varit godt och rätt för oss. Men det är den pröfning, som möter mig öfverallt; jag får ej ha qvar något, som jag brukade hålla af som liten. De gamla böckerna äro sin kos — och Tom är sig olik — och min far. Det är som döden. Jag måste skiljas från allt, som jag

höll af som barn. Och jag måste skiljas från er; vi få aldrig mer bry oss om hvarandra. Det var derför jag ville tala med er. Jag ville låta er veta, att Tom och jag ej kunna göra som vi vilja i sådana saker och att, om jag bär mig åt som om jag alldeles glömt bort er, är det ej af afund eller högfärd — eller — eller någon dålig känsla.

Maggie talade med en alltmera sorgsen mildhet under det hon fortsatte, och hennes ögon började fyllas med tårar. Det tilltagande uttrycket af smärta i Philips ansigte kom honom att bli mera lik sig sjelf som gosse och gjorde, att hans ofärdighet tycktes göra mera anspråk på hennes medlidande.

— Jag vet — jag förstår fullkomligt hvad ni menar, — sade han med en röst, som blifvit svagare genom hans nedslagenhet. — Jag vet, hvad det är, som kan skilja oss å begge hållen. Men det är inte rätt, Maggie — blif ej ond på mig, jag är så van att kalla er Maggie i mina tankar — det är inte rätt att offra allting för andra menniskors oförnuftiga känslor. Jag skulle kunna afstå bra mycket för min fars skull; men jag kan ej afstå från en vänskap eller ett tillgifvenhetsband af något slag för att åtlyda någon hans önskan, som jag ej anser berättigad.

— Jag vet inte — sade Maggie fundersamt. — Ofta då jag varit ond och missbelåten, har det förekommit mig, som om jag ej varit skyldig att afstå från någonting; och jag har gått på och tänkt, tills det förekommit mig, som om jag kunde tänka bort alla mina pligter. Men aldrig har det kommit något godt deraf — det var en elak sinnesstämning. Jag är riktigt säker på, att hvad jag än må göra, kommer jag till slut att önska, att jag afstått från allting för min egen räkning, hellre än att jag gjort min fars lif tyngre för honom.

— Men skulle det göra lifvet tyngre för honom, om vi ibland finge råka hvarandra? — sade Philip. Han höll på att säga något mera, men hejdade sig.

— Ack, jag är säker på, att han inte skulle tycka om det. Fråga mig inte hvarför eller någonting om det — sade Maggie i en sorgsen ton. — Min far har sina bestämda föreställningar i vissa fall. Han är inte lycklig alls.

— Inte jag heller — sade Philip häftigt. — Jag är inte lycklig.

— Hvarför? — sade Maggie mildt. — Åtminstone — ja, jag borde inte fråga — men jag är mycket, mycket ledsen.

Philip vände sig för att gå vidare, som om han ej hade tålamod att stå stilla längre, och de gingo ut ur Djupen och fortsatte under tystnad sin väg på gångstigen, som slingrade sig fram mellan trän och buskar. Efter Philips sista ord kunde Maggie ej förmå sig till att genast yrka på att de skulle skiljas åt.

— Jag har varit bra mycket lyckligare — sade hon slutligen blygt —, sedan jag upphört att tänka på, hvad som är lätt och angenämt, och att vara missbelåten, för att jag ej kan få hvad jag sjelf vill ha. Vi bestämma ej sjelfva öfver vårt lif — och det frigör vårt sinne mera, då vi upphöra att önska något sjelfva och endast tänka på att bära, hvad som blifvit oss pålagdt, och göra hvad som blifvit oss gifvet att göra.

— Men jag kan ej upphöra att önska — sade Philip otåligt. — Det förekommer mig, som om man aldrig kan upphöra att önska och längta efter något, så länge man är riktigt lefvande. Det finnes vissa saker, som man känner äro sköna och goda, och man måste hungra efter dem. Hur kan man någonsin nöja sig utan dem, förrän känslorna äro dödade. Jag är förtjust i vackra taflor — jag längtar efter att kunna måla sådana. Jag försöker och försöker och kan inte åstadkomma, hvad jag vill. Det är smärtsamt för mig och skall alltid bli smärtsamt för mig, ända till dess mina själsförmögenheter förslappas såsom gamla ögon. Och så är det mycket andra saker som jag längtar efter — här tvekade Philip litet och sade sedan: — sådant, som andra menniskor ha, och som alltid skola bli mig förnekade. I mitt lif skall det icke finnas något stort och skönt; jag skulle hellre vilja, att jag aldrig lefvat.

— O, Philip — sade Maggie —, jag skulle önska, att ni inte kände det så. Men hennes hjerta började slå af något utaf Philips missbelåtenhet.

— Nå då — sade han, i det han hastigt vände sig om och bönfallande fäste sina grå ögon på hennes ansigte —, jag skulle vara nöjd att lefva, om ni ville låta mig råka er ibland. Sedan hejdade han sig, emedan hennes ansigtsuttryck väckte en farhåga inom honom; han såg bort igen,

och sade lugnare: — Jag har ingen vän, som jag kan säga allting — ingen, som bryr sig tillräckligt mycket om mig, och om jag blott kunde få råka er då och då och ni ville låta mig tala litet med er samt visa mig, att ni brydde er om mig — och att vi alltid kunde få förbli vänner i vårt hjerta samt hjelpa hvarandra — då kanske jag kunde komma att glädja mig åt lifvet.

— Men hur skulle jag kunna råka er? — sade Maggie, helt villrådig. (Kunde hon verkligen göra honom godt? Det skulle vara mycket svårt att säga farväl i dag och ej mera få tala vid honom. Här var ett nytt intresse, som kunde skänka hennes dagar en omvexling — det hade varit mycket lättare att afstå från detta intresse innan det erbjudit sig.)

— Om ni ville låta mig råka er här ibland — gå med er här — jag skulle vara nöjd, om det bara blefve en eller två gånger i månaden. Det kunde ej störa någons lycka, och det skulle förljufva mitt lif. Dessutom — fortsatte han med hela den listiga uppfinningsförmåga, som följer med kärleken vid tjuguett års ålder —, om det är någon fiendskap mellan dem, som höra oss till, borde vi så mycket mera försöka att öfvervinna den genom vår vänskap — jag menar, att vi, genom vårt inflytande å ömse sidor kanske kunna hela såren från det förflutna, ifall jag finge veta allt om dem. Och jag tror inte, att min egen far är det minsta fiendtligt stämd. Jag tycker, han bevisat motsatsen.

Maggie skakade långsamt på hufvudet och förblef tyst under stridiga tankar. För henne kändes det ej blott, som om det vore oskyldigt, utan äfven rätt, att då och då råka Philip och underhålla vänskapsbandet med honom; kanske hon verkligen skulle kunna hjelpa honom att finna förnöjsamhet, såsom hon sjelf hade funnit den. Den röst, som talade så, var som ljuf musik för Maggie. Men midt igenom detta hördes en ifrig, entonig varning från en annan röst, som hon lärt sig att lyda. Det var en varning om att sådana möten skulle medföra ett förhemligande — skulle komma henne att göra något, som hon vore rädd för att man finge reda på — något som, om det blefve upptäckt, måste förorsaka vrede och smärta; samt att det skulle verka andligt förtorkande, om hon ginge in på någonting, som

vore så nära dubbelhet. Likväl lät musiken åter höra sig liksom ljud från något klockspel, som bures till henne af en återvändande vind, och de sökte öfvertyga henne om, att det orätta uteslutande låg i andras fel och svagheter och att det fans en sådan sak som gagnlösa uppoffringar för den ena, hvilka blott skadade den andra. Det var mycket grymt mot Philip att draga sig ifrån honom i följd af en oberättigad hämdgirighet mot hans far — stackars Philip, från hvilken somliga menniskor skulle draga sig, endast derför att han var ofärdig. Den tanken, att han skulle kunna fatta kärlek till henne eller att det, sedt från en sådan synpunkt, kunde framkalla ogillande, att hon mötte honom, hade ej fallit henne in; och Philip såg klart nog, hur fri hon var från den tanken — såg det med en viss smärta, fast det gjorde det mindre omöjligt att få hennes samtycke till hans begäran. Det kändes bittert för honom, då han märkte, att Maggie var nästan lika öppen och otvungen mot honom, som då hon var barn.

— Jag kan hvarken säga ja eller nej — sade hon till slut, i det hon vände sig om, och gick mot den väg, på hvilken hon hade kommit dit; — jag måste vänta, så att jag inte bestämmer mig för något orätt. Jag måste söka ledning.

— Får jag komma tillbaka då — i morgon — eller i öfvermorgon — eller nästa vecka?

— Jag tror det blir bäst att jag skrifver — sade Maggie åter villrådig. — Jag måste gå till S:t Oggs ibland, och jag kan lägga brefvet på posten.

— Ack nej — sade Philip ifrigt; — det vore inte så bra. Min far kunde få se brefvet, och han hyser inte något groll, tror jag, men han ser saker på ett annat sätt än jag; han sätter stort värde på rikedom och rang. Jag ber er, tillåt mig att komma hit en gång till. Säg mig, när det skall bli; eller om ni ej kan säga mig det, skall jag komma så ofta jag kan, till dess jag får råka er.

— Det får väl bli så då — sade Maggie —, ty jag kan ej vara fullt säker på att kunna komma hit en bestämd afton.

Maggie kände det som en stor lättnad att få uppskjuta beslutet. Hon hade nu frihet att njuta af hans sällskap dessa minuter; hon tyckte nästan, att hon kunde

få dröja litet. Nästa gång, de råkades, skulle hon bli tvungen att förorsaka Philip smärta genom att meddela honom sitt beslut.

— Jag kan ej låta bli att tänka på — sade hon småleende emot honom, efter några få minuters tystnad —, huru eget det är att vi ha råkats och talat med hvarandra, alldeles som om det varit först i går, som vi skildes åt i Lorton. Och likväl måste vi begge ha förändrats så mycket på dessa fem år — jag tror det är fem år. Hur kom det sig, att ni tycktes ha en känsla af, att jag var samma Maggie? — Jag var ej fullt så säker på, att ni var den samme; jag vet ju, att ni är så begåfvad, och ni måste ha sett och lärt så mycket, som upptar era tankar. Jag var inte riktigt säker på, att ni skulle bry er om mig nu.

— Jag har aldrig hyst något tvifvel om, att ni skulle vara den samma, närhelst jag finge råka er — sade Philip. — Jag menar den samma i allt, som kom mig att tycka mera om er än om någon annan. Jag vill inte förklara detta; jag tror inte, att någon af de starkaste känslor, hvaraf vår natur är mäktig, någonsin kan förklaras. Vi kunna hvarken urskilja, huru de komma eller på hvad sätt de verka på oss. Den störste af målare blef en gång på ett hemlighetsfullt sätt i stånd att måla ett gudomligt barn; han skulle ej kunnat säga, huru han gjorde det, och vi kunna ej säga, hvarför vi känna, att det är gudomligt. Jag tror, att det fins saker dolda inom vår menskliga natur, för hvilka vårt förstånd ej kan göra sig redo. Vissa tongångar i musiken röra mig på ett så eget sätt — jag kan aldrig höra dem utan att de förändra hela min sinnesstämning för en stund, och om den verkan varade, skulle jag vara i stånd till hjeltedåd.

— Ja, jag förstår, hvad ni menar med musiken — äfven jag känner det så — sade Maggie, i det hon knäppte ihop händerna med sin gamla häftighet. — Åtminstone — tillade hon i nedslagen ton —, brukade jag känna det så, då jag fick höra någon musik; nu hör jag aldrig någon annat än orgeln i kyrkan.

— Och ni längtar efter det, Maggie? — sade Philip, i det han såg på henne med ömt deltagande. — Ack, ni måtte ha mycket litet, som förskönar ert lif. Har ni många böcker? Ni var så förtjust i sådana, då ni var liten flicka.

De hade kommit tillbaka till fördjupningen, omkring hvilken nyponblommorna växte, och de stannade begge under det förtrollande inflytandet af aftonbelysningen, som återkastades på dem från de ljusröda blomklasarna.

— Nej, jag har afstått från böcker — sade Maggie stilla —, utom några mycket, mycket få.

Philip hade redan tagit upp ur sin ficka en liten bok och betraktade dess rygg, under det han sade:

— Jaså, det här är andra delen, ser jag, annars kanske ni hade velat ta hem den med er. Jag stoppade den i min ficka, derför att jag håller på att studera en scen för en tafla.

Maggie hade också betraktat boken och sett titeln, som återupplifvade ett gammalt intryck med öfverväldigande styrka.

— Sjöröfvaren — sade hon, i det hon tog boken ur Philips hand. — Ack, jag började den en gång; jag läste, till dess Minna går med Cleveland, och jag fick aldrig läsa slutet. Jag fortsatte den i mitt eget hufvud, och jag gjorde flera slut, men de voro alla olyckliga. Jag kunde aldrig få ett lyckligt slut af den början. Stackars Minna! Jag undrar, hur det slutar i sjelfva verket. Under en lång tid kunde jag ej få mina tankar från Shetlandsöarna. — Jag brukade känna den skarpa vinden blåsa på mig från det stormiga hafvet.

Maggie talade fort med tindrande ögon.

— Tag den här delen med er hem, Maggie — sade Philip, i det han betraktade henne med förtjusning. — Jag behöfver den inte nu. Jag skall måla en tafla af er i stället — sådan ni står mellan furorna och de långsträckta skuggorna.

Maggie hade ej hört ett ord af hvad han sagt; hon var fördjupad i en sida, som hon slagit upp. Men hastigt tillslöt hon boken och gaf den tillbaka till Philip och skakade på hufvudet med en afvärjande rörelse, som om hon skulle säga »vik hädan» till framträdande drömbilder.

— Behåll den, Maggie — sade Philip bönfallande; den skall skänka er nöje.

— Nej, tack — sade Maggie, i det hon sköt undan den med sin hand och gick vidare. — Den skulle komma mig att åter bli fästad vid denna verlden, såsom jag var

förr — det skulle komma mig att längta efter att se och veta många saker — den skulle komma mig att längta efter ett fullt lif!

— Men ni skall ej alltid förbli fastbunden vid era nuvarande förhållanden; hvarför skulle ni då låta ert sinne hungra på detta sätt? Det är trångsinnad asketism — jag tycker inte om att se er hålla fast dervid, Maggie. Poesi, konst och vetenskap äro heliga och rena.

— Men inte för mig — inte för mig — sade Maggie, i det hon gick fortare. — Derför att jag skulle vilja ha för mycket. Jag måste vänta — detta lifvet kommer ej att räcka länge.

— Skynda er inte bort från mig utan att säga farväl, Maggie — sade Philip, då de kommo fram till talldungen och hon ännu fortsatte att gå framåt utan att tala. — Jag får ej gå med längre, kan jag tro, eller hur?

— Ack nej, jag glömde det; farväl — sade Maggie och stannade och räckte ut sin hand mot honom. Denna handling kom åter hennes känslor att häftigt strömma emot Philip. Och sedan de stått och sett på hvarandra under tystnad några få ögonblick, hållande hvarandras händer, sade hon, i det hon drog tillbaka sin hand:

— Jag är mycket tacksam mot er, för att ni tänkt på mig under alla dessa år. Det är mycket ljuft att vara afhållen. Hvad det förekommer mig underbart och skönt, att Gud skapat ert hjerta sådant, att ni kunde bry er om en lustig, liten flicka som ni var tillsammans med endast några få veckor. Jag mins att jag sade till er, att jag trodde, att ni brydde er mera om mig än Tom gjorde.

— Ack, Maggie — sade Philip nästan retligt, — ni skulle aldrig kunna hålla så mycket af mig som er bror.

— Kanske inte — sade Maggie enkelt —, men ni skall också veta, att det första jag kan påminna mig af mitt lif är, då jag stod med Tom vid stranden af Floss, och han höll mig i handen; allt, som hände före detta, är dunkelt för mig. Men jag skall aldrig glömma er — fast vi måste vara skilda.

— Säg inte så, Maggie — sade Philip. — Om jag hade qvar denna lilla flicka i mina tankar under fem års tid, förtjenade jag då ej någon del i henne? Hon borde ej alldeles beröfva mig sitt sällskap.

— Inte om jag vore fri — sade Maggie; — men det är jag inte — jag måste underkasta mig. — Hon tvekade ett ögonblick och tillade sedan: — Och jag vill säga er, att det är bäst, ni ej vidare låtsar om min bror, än att ni blott helsar på honom på afstånd. Han sade en gång till mig, att jag inte mer finge tala med er, och han ändrar ej tankar.... Ack se, solen är nedgången. Jag har varit borta för länge. Farväl! — Hon gaf honom handen ännu en gång.

— Jag skall komma hit, så ofta jag kan, till dess jag får råka er igen, Maggie. Haf någon känsla för mig så väl som för andra.

— Ja, ja, det har jag — sade Maggie, i det hon skyndade sig bort och hastigt försvann bakom den sista tallen; Philips blick förblef likväl orörligt riktad efter henne under flera minuter, som om han ännu såge henne.

Maggie gick hem, under det en strid redan börjat inom henne. Philip gick hem för att ej göra något annat än minnas och hoppas. Ni kan knappt undgå att klandra honom. Han var fyra eller fem år äldre än Maggie och hade ett fullt medvetande om sin känsla för henne, något som borde hjelpa honom att förutse, hur hans tilltänkta möten med Maggie skulle bedömas af en tredje person. Men ni får ej tro, att han var i stånd till en grof sjelfviskhet, eller att han kunde känna sig nöjd utan att intala sig sjelf, att han sökte skänka Maggies lif någon lycka — sökte detta till och med mera än något omedelbart syftemål för egen räkning. Han kunde skänka henne sympati — han kunde skänka henne hjelp. Det fans i hennes sätt ej det minsta som gaf löfte om, att hon skulle komma att älska honom; det var ingenting annat än den milda, flickaktiga ömhet, som hon visat honom, då hon var tolf år gammal. Kanske hon aldrig skulle komma att älska honom — kanske aldrig någon qvinna *kunde* älska honom. Godt, då skulle han bära det. Han skulle åtminstone få njuta den lyckan att se henne — att på något sätt känna sig nära henne. Och han grep lidelsefullt fast i den möjligheten, att hon kanske skulle komma att älska honom. Kanske denna känsla skulle komma, om hon lärde att tänka sig honom oskiljaktig från hans kärleksfulla ömhet, för hvilken hennes lifliga natur måste vara så känslig. Om någon

qvinna skulle kunna älska honom, var Maggie helt visst den qvinnan. Det fans en sådan rikedom på kärlek inom henne, och det fans ingen, som kunde göra anspråk på hela denna rikedom. Dessutom — hvilken skada, att ett sådant sinne som hennes skulle vissna i sjelfva ungdomen, liksom ett ungt skogsträd i brist på det ljus och utrymme, för hvilket det blifvit skapadt att blomstra! Kunde han ej förhindra detta genom att förmå henne att öfvergifva sin lära om försakelse. Han skulle bli hennes skyddsengel; han skulle göra allt, bära allt för hennes skull — utom att ej få se henne.

Andra kapitlet.

Moster Glegg får lära känna bredden på Bobs tumme.

Under det Maggie utkämpade sina strider i lifvet nästan uteslutande inom sin egen själ, hvarest den ena skaran af skuggor bekrigade den andra och de slagna skuggorna beständigt åter reste sig, var Tom sysselsatt på ett dammigare, bullersammare stridsfält, der han bekämpade mera verkliga svårigheter samt vann mera afgjorda segrar. Så har det varit alltsedan Hekubas och Hektors, »hästbetvingarens» dagar: innanför portarna qvinnorna, som läsa böner med utslaget hår och upplyftade händer och på afstånd iakttaga verldens strider och under sina långa, tomma dagar äro upptagna med sina minnen och sina farhågor; och der ute männen i våldsam strid med så väl gudomliga som menskliga ting, under det minnet af hvad som varit för dem förbleknar vid sidan af den starkare känslan af hvad de tänka utföra, och de förlora all känsla af fruktan, ja till och med känslan för sina sår under sin brådskande verksamhetsifver.

Efter hvad ni sett af Tom, tror jag ej att ni anser honom för en yngling, om hvilken ni skulle förutsäga, att han komme att misslyckas i någonting, som han riktigt

ville. I vadhållning skulle man troligen kunna hålla på honom, trots hans ringa framgång i klassikerna. Ty Tom hade aldrig önskat att vinna framgång inom detta område; och för att få dumheten att riktigt växa till och blomstra fins ej något bättre sätt än att söka plugga in i ett sinne en hel mängd sådana ämnen, för hvilka det ej känner något intresse. Men nu samlade Tom med sin starka vilja all sin rättskaffenhet, sin stolthet, sina familjebekymmer och sin personliga ärelystnad, och gjorde dem till en enda makt, hvarigenom han lyckades att koncentrera sina ansträngningar och öfvervinna motgångarna. Hans morbror Deane, som noga iakttog honom, började snart få hopp om honom och känna sig nästan stolt öfver, att han anstält vid firman en systerson, som tycktes vara ett så godt handelsämne. Den välvilja, han i sjelfva verket visat honom genom att först placera honom i magasinet, insåg Tom snart, då morbrodern lät undfalla sig vinkar om, att han kanske efter någon tid skulle få det förtroendet att resa under vissa årstider och för firmans räkning köpa in åtskilliga grofva varor, med hvilkas omnämnande jag ej här behöfver såra förfinade öron. Och mr Deane hade tvifvelsutan en sådan tanke i sigte, då han, när han väntade sig att bli ensam vid sitt vin, brukade säga till Tom att stiga in och sitta med honom en timme, och denna timme använde han till att undervisa och förhöra Tom rörande utförsels- och införselsartiklar, samt tillät sig då och då en utflygt af mera indirekt nytta, i det han talade om de relativa fördelarna för köpmännen i S:t Oggs af att få varor införda i sitt eget land eller utförda till främmande land — ett ämne, om hvilket mr Deane som skeppsegare naturligtvis lät undfalla sig några få yttranden, sedan han blifvit varm af tal och vin. Redan vid andra året höjdes Toms lön; men alltsammans, utom hvad hans middag och kläder kostade, lades i bleckdosan der hemma. Och han undvek kamratskap för att det ej skulle leda till utgifter mot hans egen vilja. Icke så, att Tom var formad efter »Den flitige lärgossens» dumma typ. Han hade mycket stark lust för nöjen — skulle ha tyckt om att vara en hästkarl samt att spela en framstående roll i alla bekantas ögon och bjuda på fester och utdela välgerningar åt andra med rättvisa och frikostighet, samt att nämnas såsom en af de hyggligaste unga männen

i trakten. Ja, han beslöt, att han skulle genomföra allt detta förr eller senare. Men hans praktiska förstånd sade honom, att medlen till sådana fullkomligheter för honom endast kunde ligga i återhållsamhet och sjelfförsakelse under den närvarande tiden. Det var vissa milstolpar, som skulle passeras, och en af de första var att betala faderns skulder. Sedan han fattat sitt beslut i detta afseende, sträfvade han framåt utan att afvika från sin väg och lade sig till med en något tystlåten stränghet i sättet, som ju är naturligt hos en ung man, då han för tidigt blir tvingad att lita på sig sjelf. Tom kände i följd af familjestoltheten af hela sitt hjerta, att faderns sak var hans, och han tänkte visa sig som en oförvitlig son. Men hans tillväxande erfarenhet kom honom att under tystnad ganska mycket ogilla det öfverilade och oförnuftiga i faderns forna beteende. Deras lynnen sympatiserade ej, och Tom visade föga glädtighet under de få timmar han tillbragte hemma. Maggie kände en rädsla för honom, mot hvilken hon stred såsom någonting, som ej stämde öfverens med hennes medvetande om mera vidtomfattande tankar och djupare bevekelsegrunder; men det tjenade till ingenting att strida deremot. En karakter, som ej står i strid med sig sjelf — som utför hvad den föresätter sig, öfvervinner hvarje deremot stridande impuls och ej ser några syner utom det tydligt möjliga — blir stark till och med genom sina brister.

Man kan tänka sig, att Toms mer och mer framträdande olikhet med fadern var väl egnad att vinna mostrar och morbröder; och de fördelaktiga åsigter och förutsägelser om Toms duglighet för affären, som mr Deane meddelade mr Glegg, började afhandlas mellan dem med olika uppfattning. Han skulle sannolikt, efter hvad det tycktes, komma att göra slägten heder utan att förorsaka den några utgifter eller bekymmer. Mrs Pullet hade alltid tänkt, att det vore märkvärdigt, om Toms utmärkta hy, som var så fullkomligt dodsonsk, ej gåfve skäl till den vissheten, att det skulle sluta bra med honom, samt att hans ungdomliga förseelser att jaga påfågeln och i allmänhet visa missaktning för sina mostrar endast gifvit tillkänna en anstrykning af tulliverskt blod, som han tvifvelsutan vuxit ifrån. Mr Glegg, som hade fattat ett visst tycke för Tom, alltsedan han uppfört sig så behjertadt och förståndigt vid auktions-

tillfället, höll nu på att värma upp sig till ett beslut att verksamt befordra hans utsigter — någon gång, då ett tillfälle erbjöde sig att göra så på ett försigtigt sätt, utan någon nämnvärd penningförlust. Men mrs Glegg anmärkte, att hon ej var fallen för att tala bredvid munnen, såsom somligt folk var; att de, som sade minst, sannolikast kunde bli trodda på sina ord, och att, när rätta stunden var inne, skulle man få se, hvem som kunde göra något bättre än tala. Morbror Pullet kom, efter en tidrymd, hvarunder han hann förtära åtskilliga pastiljer, tydligen till den slutsatsen, att då en ung man tycktes komma att reda sig bra, var det bäst att ej blanda sig deri.

Tom hade emellertid ej visat någon benägenhet att lita på någon annan än sig sjelf, ehuru han, med en naturlig känslighet för alla tecken till fördelaktiga tankar om honom, tyckte om att se sin morbror Glegg ibland på ett vänligt sätt titta in till honom under affärstimmarna, och tyckte om att bli bjuden till middag i hans hus, fast han vanligen föredrog att säga nej af det skäl, att han ej var säker på att kunna vara punktlig. Men för omkring ett år sedan hade något händt, som föranledde Tom att pröfva morbror Gleggs vänskapliga sinnelag.

Bob Jakin, som sällan återkom från någon af sina vandringar kring landet utan att laga så, att han fick råka Tom och Maggie, väntade honom på bron, då han skulle komma hem från S:t Oggs en afton, för att de skulle få ett litet enskildt samtal. Han tog sig den friheten att fråga, om mr Tom någonsin tänkt på att skaffa sig pengar genom att spekulera litet för egen räkning. Spekulera? huru önskade Tom veta. Jo, genom att skicka ut ett litet lager till främmande hamnar; ty Bob hade en viss vän, som erbjudit sig att uträtta några små affärer i denna väg för hans räkning med Lacehamsvaror, och han skulle vara glad att kunna tjena mr Tom på samma vilkor. Tom blef genast intresserad och bad om full förklaring, undrande på att detta ej fallit honom in förut. Han var så förnöjd åt den utsigt till spekulation, som skulle kunna förändra det långsamma sättet att gå framåt från addition till multiplikation, att han genast beslöt sig för att omnämna saken för fadern och skaffa sig hans samtycke till att anslå något af sparpenningen i bleckdosan till att köpa upp ett litet lager. Han skulle helst

ej ha rådfrågat fadern, men han hade just lagt sina sista qvartalspengar i bleckdosan, och det fans ej någon annan utväg. Alla besparingarna lågo der, ty mr Tulliver ville ej gå in på att sätta in pengarna och få ränta på dem, emedan han var rädd, att han då skulle förlora dem. Sedan han spekulerat genom att köpa upp någon spanmål, men förlorat på det, kunde han ej vara lugn utan att ha pengarna för sina ögon.

Tom inledde försigtigt ämnet, då han slagit sig ned vid eldstaden med fadern denna afton, och mr Tulliver hörde på, i det han lutade sig framåt i sin länstol och betraktade Toms ansigte med en tviflande min. Hans första impuls var att svara ett bestämdt nej, men han hade en viss respekt för Toms önskningar, och sedan han börjat känna, att han var en far, som bragt olycka öfver sina barn, hade han till en del upphört med sin forna herskIystnad och afstått från sitt beslut att vara herre. Han tog upp sin byrånyckel ur fickan, tog fram nyckeln till den stora kassakistan och tog fram bleckdosan — långsamt, som om han försökte undanskjuta ögonblicket för en smärtsam skilsmessa. Sedan satte han sig vid bordet och öppnade dosan med den lilla hänglåsnyckeln, på hvilken han brukade fingra under alla lediga stunder. Der lågo de solkiga sedlarna och de blanka guldmynten, och han räknade upp dem på bordet — endast hundra sexton pund på två år, oaktadt alla inskränkningar.

— Hur mycket behöfver du då? — sade han, i det han talade, som om orden bränt hans läppar.

— Antag att jag börjar med trettisex pund, pappa? — sade Tom.

Mr Tulliver tog undan denna summa från det öfriga och sade, i det han höll sin hand öfver den:

— Det är så mycket, som jag kan spara in på min lön under ett års tid.

— Ja, pappa; det är ett så långsamt arbete — att spara ihop af så litet pengar, som vi förtjena. Och på det här sättet kunna vi kanske fördubbbla våra besparingar.

— Ack, min gosse — sade fadern, i det han ännu höll handen öfver pengarna —, men du kommer kanske att förlora dem — du kommer kanske att förlora ett år af mitt lif — och jag har inte många att räkna på.

Tom var tyst.

— Och du vet, att jag inte ville betala af en del med de första hundra, derför att jag ville se alltihop i en hög — och då jag får se det, så vet jag att jag har det. Om du också litar på lyckan, så är det säkert, att hon vänder sig emot mig. Det är hin, som fått lyckan i sina händer; och om jag mister ett år, kan jag aldrig ta igen det — döden ska komma öfver mig.

Mr Tullivers röst darrade, och Tom förblef tyst några få minuter, innan han sade:

— Jag skall afstå ifrån det, pappa, eftersom du har så mycket emot det.

Men ovillig att alldeles öfvergifva denna plan, beslöt han att bedja sin morbror Glegg våga tjugu pund, med vilkor, att han skulle få fem procent af vinsten. Det var verkligen mycket litet begärdt. Sålunda föreslog Tom, då Bob nästa dag kom till magasinet för att få veta beslutet, att de tillsammans skulle gå till hans morbror Glegg för att inleda affären; ty hans misstänksamma stolthet beherskade honom och kom honom att känna, att Bobs tunga till en del skulle hjelpa honom ur förlägenheten.

Mr Glegg var naturligtvis vid denna angenäma tid, kl. fyra på en het augustidags eftermiddag, upptagen med att räkna öfver sina spalierfrukter för att förvissa sig om, att totalsumman ej förändrats sedan gårdagen. Tom kom då fram till honom och hade, som mr Glegg tyckte, ett mycket misstänkt sällskap; han var nämligen åtföljd af en karl med en packe på ryggen — ty Bob hade rustat sig till en ny vandring — samt en stor, fläckig gräfsvinshund, som gick med en långsam, vaggande rörelse från den ena sidan till den andra och tittade fram med en vresig likgiltighet, hvilken kanske, när allt kom omkring, blott var en täckmantel för de mest fiendtliga afsigter. Mr Gleggs glasögon, som hade bistått honom, då han räknade öfver frukten, gjorde dessa misstänkta omständigheter på ett oroande sätt tydliga för honom.

— Holla! holla! Vill ni vara beskedlig och hålla tillbaka hunden? — skrek han, i det han tog upp en stake och höll den framför sig som en sköld, då de besökande befunno sig på två famnars afstånd från honom.

— Undan med dej, Mumps — sade Bob med en spark. — Han är alldeles som ett lam, sir — en anmärk-

ning, som Mumps beriktigade genom en låg morrning, då han drog sig tillbaka bakom sin herres ben.

— Nå, hvad betyder det här, Tom? — sade mr Glegg. — Har du med dig några upplysningar om de skurkarna, som huggit ned mina träd? — Om Bob kom i egenskap af »upplysning», såg mr Glegg något skäl att ursäkta ett brott mot det passande.

— Nej, sir — sade Tom; — jag kom hit för att tala med er om en liten affär, som är min egen.

— Jaså — godt — men hvad har den der hunden att göra med det? — sade den gamle herrn, som åter blef mild.

— Det är min hund, sir — sade den alltid färdige Bob. — Och det är jag som satte den der lilla affären i mr Toms hufvud. För mr Tom har varit en vän till mej, allt se'n jag var liten pojke. Och det första jag nånsin gjort, var, då jag skrämde bort foglarna för gamle husbon'! Och om det visar sej ett godt tillfälle, tänker jag alltid efter, om jag inte kan laga så, att mr Tom får nytta af 'et. Och det är rent af en sjudundrande skam, att då han har utsigt att förtjena lite' pengar på att skicka ut varor — tie eller tolf procent i behållning, då frakt och omkostnader äro betalda — att han inte ska kunna begagna sej af tillfället i brist på pengar. Och så när det är fråga om Lacehamsvaror — anfäkta! de äro just gjorda för folk, som vill skicka ut ett litet lager; lätta, och ta inget rum — man kan packa ihop tjugo pund så hårdt, att packen knappt syns. Och det är just så'na fabriksvaror, som stollar tycka om, så jag kan svära på, att det inte är troligt att de bli utan köpare. Och jag skulle gå till Laceham och köpa in varorna åt mr Tom på samma gång som mina egna. Och superkargen på det fartyg som ska föra ut dem — honom känner jag särskildt; han är en pålitlig karl — har familj här i sta'n. Salt heter han — och salt har han i sej också — och om ni inte tror mej, så kan jag föra er till honom.

Morbror Glegg stod med munnen öppen af förvåning öfver denna ogenerade munvighet, med hvilken hans förstånd knappt kunde hålla jemna steg. Han betraktade Bob först öfver sina glasögon, så genom dem, så åter öfver dem, under det Tom, helt tvehågse om det intryck hans morbror

fått, började önska, att han ej fört med sig denne egendomlige Aron eller förespråkare. Bobs tal förekom mindre passande nu, då någon annan än han sjelf lyssnade till det.

— Ni tyckes vara en karl, som har reda på er — sade mr Glegg slutligen.

— Ja, sir, det har ni rätt i — genmälde Bob, i det han nickade med hufvudet på sned; — jag tror, att det är lika mycket lif inom mitt hufvud som i en gammal ost, för jag är så full af planer, så den ena tränger ut den andra. Om jag inte hade Mumps att tala till, så skulle jag bli yr i hufv'et och mista vettet. Jag kan tro att det kommer sej af, att jag aldrig har gått i skola. Det är något, som jag är förargad på min gamla mor för. Jag säjer som så, »ni skulle ha skickat mej i skola litet mer», säjer jag — och då kunde jag ha läst i böcker på lediga stunder och hållit mitt hufvud redigt och tomt. Anfäkta, hon har det bra och beqvämt nu, gamla mor; hon äter stekt köttmat och jordpäron så ofta hon vill. För jag förtjenar så mycket pengar, så jag är tvungen att skaffa mej en hustru, som kan göra slut på dem åt mej. Men det är besvärligt med en hustru, det är det — och Mumps skulle kanske inte tycka om henne.

Morbror Glegg, hvilken ansåg sig sjelf som en man med sinne för det komiska, sedan han dragit sig tillbaka från affärerna, började finna Bob roande, men han hade ännu en ogillande anmärkning att göra, hvilket kom hans ansigte att fortfarande se allvarsamt ut.

— Ja — sade han —, jag skulle tro att ni saknar utvägar att göra af med era pengar, annars skulle ni ej hålla den der stora hunden, som äter så mycket som två kristna menniskor. Det är syndigt — syndigt —. Men han talade mera af beklagande än vredgadt, samt tillade hastigt:

— Men låt nu höra mera om den här affären, Tom. Jag kan tro, att du behöfver en liten summa att göra ett försök med. Men hvar äro alla dina egna pengar? Du gör väl inte af med dem allesammans — eller hur?

— Nej, sir — sade Tom och skiftade färg; — men min far vill ogerna riskera att förlora dem, och jag vill inte söka att öfvertala honom. Om jag finge tjugu eller

tretti pund till att börja med, kunde jag betala fem procent på dem, och sedan skulle jag så småningom kunna skaffa mig ett eget kapital och reda mig utan något lån.

— Ja . . . ja — sade mr Glegg i gillande ton —; det är inte någon dålig uppfattning af saken, och jag vill inte påstå, att jag ej är den rätte, du kunde vända dig till. Men det vore så godt, att jag finge se den der Salt, som ni talade om. Och så . . . den här vännen till dig, som erbjuder sig att köpa upp varorna för din räkning. Kanske ni har någon, som går i borgen för er, om pengarna lemnas i era händer? — tillade den försigtige gamle herrn, i det han öfver sina glasögon betraktade Bob.

— Jag tror inte, det är nödvändigt, morbror — sade Tom. — Jag menar, att det åtminstone inte vore nödvändigt för mig, derför att jag känner Bob mycket väl; men kanske det är riktigast, att ni får någon säkerhet?

— Ni får väl vissa procent af vinsten, kan jag tro? — sade mr Glegg, i det han såg på Bob.

— Nej, sir — sade Bob något sårad —; jag erbjöd mej inte att ta ner ett äpple åt mr Tom för att sjelf få en bit af'et. Då jag lurar folk, så är det mer slugt än så.

— Nå ja, men det är inte mer än rätt, att ni får någon liten procent — sade mr Glegg. — Jag tycker inte om affärer, då folk gör saker för ingenting. Det ser alltid illa ut.

— Nå — sade Bob, hvars skarpsinnighet genast uppfattade, hvad som åsyftades —, då skall jag säja er, hvad jag vinner på det, och det blir, när allt kommer omkring, pengar i min egen ficka; — jag skaffar mej sjelf anseende genom att göra ett ansenligare uppköp. Det är det, jag tänker på. Anfäkta! Jag är slipad — det är jag.

— Mr Glegg, mr Glegg — sade en sträng röst från det öppna fönstret i hvardagsrummet —, får jag fråga, om ni tänker komma in till teet? — eller ämnar ni stå och tala med gårdfarihandlare, tills ni blir mördad midt på ljusa dagen?

— Mördad? — sade mr Glegg —; hvad talar qvinnan om? Det är din systerson Tom, som har kommit hit för en liten affär.

— Mördad — ja — det är inte lång tid sedan en gårdfarihandlare mördade en ung qvinna på ett ödsligt

ställe och stal hennes fingerborg och kastade hennes kropp i ett dike.

— Nej, nej — sade mr Glegg lugnande —, ni tänker på den der karlen utan ben, som körde omkring i en liten vagn.

— Nå, det är väl samma sak, mrs Glegg — det är bara, att ni tycker om att säga emot, hvad jag säger. Och om min systerson kommit hit i affärer, vore det mera passande, om ni förde in honom i huset och läte hans moster få reda på det, i stället för att tissla och tassla i vråarna på ett sådant der hemlighetsfullt sätt.

— Godt, godt — sade mr Glegg —, vi skola komma in nu.

— Ni behöfver ej bli qvar här — sade damen till Bob i en högljudd röst, som var lämpad efter det moraliska, ej det fysiska afståndet mellan dem. — Vi behöfva ingenting. Jag befattar mig inte med gårdfarihandlare. Kom ihåg, att ni stänger grinden efter er.

— Vänta litet; inte så fort — sade mr Glegg. — Jag har inte slutat med den här unge karlen ännu. Kom in, Tom, kom in — tillade han, i det han gick in genom glasdörren.

— Mr Glegg — sade mrs Glegg i en olycksbådande ton —, om ni tänker släppa in den der karlen och hans hund på min matta midt för min näsa, så var så god och låt mig veta det. En hustru har rättighet att begära det, hoppas jag.

— Var inte rädd, frun — sade Bob, i det han rörde vid mössan. Han såg genast, att mrs Glegg var ett slags villebråd, som det kunde löna mödan att få fatt, och han längtade efter jagten —; vi ska stanna här ute på sandgången — Mumps och jag, det ska vi. Mumps känner sitt folk, det gör han. Jag skulle kunna få hvissla åt honom en hel timme i sträck, förrän han flöge på ett riktigt fint fruntimmer, sånt som ni. Det är märkvärdigt, hur väl han vet, hvilka fruntimmer, som se bra ut — och han är särskildt förtjust i dem, som är väl växta. Anfäkta! — tillade Bob, i det han lade ned sin packe på sandgången —, det är både synd och skam, att en så'n dam som ni inte ska vända sej till en gårdfarihandlare, i stället för att gå till så'na der nymodiga bodar, der det står ett halft

dussin fina herrar med hakorna i vädret, derför att de ha så'na styfva kragar, så att de se ut som buteljer med granna proppar, och som förtjena sin middagsmat på en bit kalikå. Det är tvärsäkert, att ni får betala tre gånger så mycket som till en gårdfarihandlare, och det är ju det naturligaste sättet att skaffa sej, hva' man behöfver — och han betalar ingen skatt, och är inte tvungen att strypa sej, så att lögnerna klämmas ur honom, antingen han vill eller inte. Men anfäkta! frun, ni förstår det der bättre än jag — ni kan genomskåda de der bodherrarne, det kan jag svära på.

— Ja, jag vill lofva, att jag kan det, och gårdfarihandlare också —, anmärkte mrs Glegg, i afsigt att låta förstå, att Bobs smicker ej gjort något intryck på henne. Emellertid stod hennes man bakom henne med händerna i fickorna och benen åtskilda, samt blinkade och smålog med äktenskaplig förtjusning öfver möjligheten, att hans hustru skulle bli lurad.

— Jo, det är nog säkert, frun — sade Bob. — Ni har nog haft att göra med gårdfarihandlare i mängd, då ni var ung flicka — innan herrn här hade den turen att kasta ögonen på er. Jag vet hvar ni bodde, det vet jag — har sett huset många gånger — alldeles bredvid squire Darleighs — ett stenhus med förstu'bro . . .

— Ja, så var det — sade mrs Glegg, under det hon slog i te. — Ni vet reda på min slägt då . . . är ni slägt med den gårdfarihandlare, som skelade med ena ögat och som brukade sälja irländskt lärft?

— Se, der har jag er nu! — sade Bob undvikande. — Visste jag inte, att ni skulle komma ihåg, att de bästa köp, ni gjort i ert lif, har ni gjort hos gårdfarihandlare? Ni ser nu, att till och med en skelögd gårdfarihandlare är bättre än en bodherre, som ser rätt fram. Anfäkta! om jag haft den lyckan att besöka det der stenhuset med min packe, som ligger här — han böjde sig ned och slog eftertryckligt på packen med sin knutna hand —, och de vackra, unga flickorna alla stått ute på stenbron, så skulle det liksom lönat mödan att öppna packen — det skulle det. Nu för tiden är det bara fattiga hus, som en gårdfarihandlare besöker, om det inte vore för tjensteflickornas skull. Det är dåliga tider, — det är det. Ja, frun, jemför de tryckta

bomullstygen nu för tiden med dem, som fans, då ni begagnade så'na — ja, ni skulle inte vilja sätta på er något så'nt nu, skulle jag tro. Den måste vara af bästa slag — den fabriksvara, som ni skulle köpa — något, som kunde hålla sej lika länge som era egna anletsdrag.

— Ja, af bättre slag, än det är troligt, att ni bär med er. Ni har ingenting af prima vara annat än oförskämdhet, det kan jag våga något på — sade mrs Glegg, med en triumferande känsla af sin oöfvervinneliga skarpsinnighet. — Mr Glegg, tänker ni någonsin sätta er ned till ert te? Tom, der är en kopp åt dig.

— Det säger ni sant i, frun — sade Bob. — Min packe är inte för så'na damer som ni. Den tiden är förbi. Bara saker köpta för rampris! Lite skadade här och der, men det kan klippas bort; för resten synes det inte, då man begagnar dem. Men det passar inte att bjuda rikt folk på, som har råd att betala för utseendet på så'nt, som ingen ser. Jag är inte den, som skulle vilja bjuda till att öppna min packe för er, frun, nej, nej. Jag är påflugen, som ni säger — så'na här tider gör att folk blir påfluget — men så långt går jag inte.

— Nå, hvad har ni för godt i er packe? — sade mrs Glegg. — Saker i vackra färger, kan jag tro — sjalar och sådant?

— Alla sorter, frun, alla sorter — sade Bob, och slog på sin packe —, men låt oss inte mer tala om det, om ni vill vara så god. Jag är här i mr Toms ärenden, och jag är inte den, som skulle vilja uppta tiden med mina egna.

— Och var god och säg, hvad det är för ärenden, som skola undanhållas mig? — sade mrs Glegg, som, då hon hemsöktes af en dubbel nyfikenhet, var tvungen att låta den ena hälften vänta.

— Ett litet förslag af vår brorson Tom här — sade den godsinte mr Glegg —; och inte ett så alldeles dåligt heller, skulle jag tro. Ett litet förslag för att förtjena pengar; det är rätta sortens förslager för ungt folk, som skola göra sin förmögenhet, eller hur, Jane?

— Men jag hoppas, att det inte är ett förslag, som går ut på, att han väntar, att alltihop skall bli gjordt för honom af hans vänner; det är, hvad ungt folk mest tänker

på nu för tiden. Och var god och säg, hvad den här gårdfarihandlaren har att göra med hvad som pågår inom vår slägt. Kan du inte tala för dig sjelf, Tom, och låta din moster få reda på saken, såsom en systerson bör göra?

— Det är Bob Jakin, moster — sade Tom, i det han lade band på den förbittring, som moster Gleggs röst alltid uppväckte. — Jag har känt honom allt sedan vi voro små gossar. Han är en mycket bra karl, och alltid färdig att visa mig en vänlighet. Och han har någon erfarenhet i att skicka ut varor — ett sådant der litet lager såsom en enskild spekulation. Och han tror, att om jag kunde börja att göra litet i samma väg, skulle jag kanske kunna förtjena litet pengar. Man får hög ränta på det sättet.

— Hög ränta? — sade moster Glegg med ifver —; och hvad kallar ni hög ränta?

— Tio eller tolf procent, säger Bob, sedan omkostnaderna blifvit betalade.

— Hvarför har jag då inte fått veta om sådana saker förut, mr Glegg? — sade mrs Glegg, i det hon vände sig mot sin man med en förtretad, djupt förebrående ton. — Har ni inte alltid sagt mig, att man inte kunde få mera än fem procent?

— Se så, se så, dumheter, min goda qvinna — sade mr Glegg. — Ni skulle inte kunna ge er in i spekulationer, skulle ni det? Ni kan inte få mera än fem procent med säkerhet.

— Men jag kan ta hand om en smula pengar för er räkning, mer än gerna, frun — sade Bob —, om ni vill våga dem — inte för att det är stor fara att tala om. Men om ni hade lust att låna en smula pengar åt mr Tom, så skulle han betala er sex eller sju procent och få litet öfver för egen räkning på köpet. Och ett godsint fruntimmer som ni skulle tycka bättre om pengarna, om er brorson finge en del af dem.

— Hvad säger ni, mrs Glegg? — sade mr Glegg. — Jag har kanske för afsigt, då jag har gjort lite' mera förfrågningar, att hjelpa Tom med en liten grundplåt — han skall betala mig ränta, förstår ni — och om ni har några små summor, som ligga obrukade inlindade i en strumpfot eller något sådant . . .

— Mr Glegg, det går för långt! Härnäst kommer ni att lemna landstrykarne upplysningar, så att de skola kunna komma och bestjäla mig.

— Nå, nå, hvad jag tänkte säga var, att om ni vill skjuta till tjugo pund, så kan ni göra det — jag skall förvandla dem till femti. Det blir en rätt bra grundplåt — säg, Tom?

— Ni räknar väl inte på mig, mr Glegg, hoppas jag — sade hans hustru. — Ni skulle nog vilja använda mina pengar på ett hyggligt sätt, det tviflar jag inte på.

— Nå, godt — sade mr Glegg, något stucken —, då skola vi reda oss utan er. Jag skall gå med er till den der Salt — tillade han, i det han vände sig till Bob.

— Och nu, kan jag tro, att ni vill gå bakvägar, mr Glegg — sade mrs Glegg —, och undanhålla mig min egen systersons angelägenheter. Jag har aldrig sagt, att jag inte vill släppa till några pengar till det — jag säger inte, att det blir tjugu pund, fast ni är så färdig att säga det för min räkning — men han skall nog en dag inse, att hans moster har rätt i att inte våga de pengar hon sparat ihop åt honom, förrän det är säkert, att de inte skola förloras.

— Åh, det är ett angenämt sätt att våga dem — sade mr Glegg, i det han oförsigtigt blinkade åt Tom, som ej kunde låta bli att småle. Men Bob afvärjde den sårade damens utbrott.

— Ja, frun — sade han beundrande —, ni begriper er på det der, det gör ni. Och det är inte mer än rätt. Ni tänker öfver saken, innan ni ger er in på en affär, och då kommer ni att reda er bra. Anfäkta, det är en bra sak att ha goda slägtingar. Jag skaffade mej min lilla grundplåt, som herr'n kallar det, alldeles genom min egen knipslughet — tio pund var det — och det var genom att släcka elden i Torrys qvarn, och de ha växt och växt litet i sänder, tills jag fick mej en summa på trettio pund att röra mej med, förutom det, att jag stält det beqvämt åt mor min. Jag skulle ha förtjent mer, om jag inte vore så svag för qvinfolk — jag kan inte låta bli att ge dem för så godt pris. Till exempel, den här packen här — och han slog på den med välbehag —, hvilken annan som helst skulle förtjena sej en vacker slant på den. Men jag!

. . . anfäkta, jag kommer att sälja alltihop nästan för det samma, som jag betalt för det.

— Har ni något bra ylletyg då? — sade mrs Glegg i en beskyddande ton, i det hon steg upp från tebordet och vek ihop sin servet.

— Åh, frun, inte något, som ni skulle anse det löna mödan att se på. Jag skulle skämmas för att visa er det. Det vore en förolämpning mot er.

— Men låt mig se — sade mrs Glegg ännu beskyddande. — Om det är skadade varor, så är det troligt nog, att de äro af litet bättre beskaffenhet.

— Nej, frun. Jag känner min plats — sade Bob, i det han lyfte sin packe och tog den på axlarna. — Jag tänker inte visa för en så'n dam som ni är, hur simpelt mitt yrke är. Packorna ha försämrats i de här tiderna; det skulle skära er i hjertat att se skilnaden. Jag står till er tjenst, sir, när ni har lust att gå och besöka Salt.

— I sinom tid — sade mr Glegg, som i sjelfva verket ogerna ville afbryta samtalet. — Behöfs du på varfvet, Tom?

— Nej, sir; jag lemnade Stowe i mitt ställe.

— Nå, lägg ned er packe och låt mig se — sade mrs Glegg, i det hon drog fram en stol till fönstret och satte sig med mycken värdighet.

— Be' mig inte om det, frun — sade Bob bedjande.

— Gör inte flera invändningar — sade mrs Glegg strängt —, utan gör, som jag säger.

— Ja, frun, men jag gör det ogerna — det gör jag — sade Bob, i det han långsamt lade ned sin packe på förstugubron och med motsträfviga fingrar började knyta upp den. — Men hva' ni befaller, ska bli gjordt — han fumlade mycket under uppehållen mellan meningarna. — Inte för att ni kommer att köpa en enda sak af mig . . . Jag skulle bli ledsen, om ni gjorde det . . . för tänk på de der stackars qvinfolken deruppe i byarna, som aldrig komma hundra famnar hemifrån . . . det vore synd, ifall någon komme dem i förväg. Anfäkta, det är så godt som ett kalas för dem, då de få se mej med min packe . . . och jag skall aldrig mer kunna skaffa dem så'na varor. Jag får gå de kortaste vägarna, jag har ingen tid nu, för jag ska strax ge mej af till Laceham. Se här nu — fortsatte Bob, i det han åter blef ifrig och höll upp en skarlakansröd

ylleduk med en broderad girland i hörnet —, här är en sak, som kan göra, att det vattnar sig i mun på en flicka, och den kostar bara två shilling — och hvarför? Jo, för att det finnes ett litet malhål på den här obroderade snibben. Anfäkta, jag tror, att mal och honungsdagg skickas af försynen för att göra varorna lite' billigare för qvinfolk, som se bra ut, men inte ha mycket pengar. Om inte malen varit nu, så skulle hvar enda en af de der halsdukarna ha gått till rika, vackra damer, så'na som ni, frun, för fem shilling stycket — inte en styfver mindre; men hva' gör malen? Jo, den gnager af tre shilling på priset i en handvändning, och då kan en så'n der gårdfarihandlare som jag bära den till de stackars flickorna, som bo under de mörka halmtaken, och lysa upp för dem. Anfäkta, det är likaså bra som en brasa att se på en så'n halsduk!

Bob höll upp den på något afstånd för att den skulle beundras, men mrs Glegg sade skarpt:

— Ja, men ingen behöfver en brasa vid denna tid på året. Lägg undan de der kulörta sakerna — låt mig få se på ert ylletyg, om ni har något.

— Ja, frun, jag sa' er, hur det skulle gå — sade Bob, i det han slängde undan de kulörta sakerna med en min af förtviflan. — Jag visste, att det skulle bära er emot att se på så'na tarfliga saker, som jag har. Här är nu ett stycke tryckt musslin t. ex. — hva' tjenar det till, att ni ser på det? Ni kunde lika så gerna se på fattigt folks matvaror — det skulle bara komma er att mista aptiten. Det är en aln midt på stycket, der trycket är borta — anfäkta, det är ett musslin, som drottning Viktoria kunde ha begagnat — men — tillade Bob, i det han kastade det bakom sig på gräset, liksom för att skona mrs Gleggs ögon —, det kommer att bli köpt af hökarens hustru vid Tibb's End — dit är det, som det ska ta vägen — tio shilling för hela stycket — tio alnar, då man räknar med den skadade — tjugufem shilling skulle ha varit priset — inte en penny mindre. Men jag vill inte säja något mer, frun; det är ingenting för er — ett så'nt der stycke musslin; ni kan ha råd att betala tre gånger så mycket för en sak, som inte är hälften så bra. Det var ylletyg, ni talade om; nå, jag har ett stycke, som ni alltid kan göra narr af . . .

— Tag hit det der musslinet — sade mrs Glegg —, det är gult — jag är svag för gult.

— Ja, men det är en skadad vara — sade Bob i en ton, som skulle förekomma missnöje. — Ni skulle inte kunna göra något med det, frun — ni skulle ge det till köksan, det vet jag, att ni skulle — och det vore synd — hon blefve alltför lik ett fint fruntimmer i det — det passar inte för tjenare.

— Tag hit det och låt mig se er mäta upp det — sade mrs Glegg befallande.

Bob lydde med tydliga tecken till motvilja.

— Se, hur mycket det är öfver måttet! — sade han, i det han höll upp en extra half aln, under det mrs Glegg var upptagen med att undersöka den skadade alnen och kastade hufvudet tillbaka för att se, hur mycket felet försvann, då man såg det på afstånd.

— Jag skall ge er sex shilling för det — sade hon, i det hon kastade det ifrån sig med uppsynen hos en person, som ger tillkänna ett afgörande beslut.

— Sa' jag inte det förut, frun, att det skulle såra era känslor att se på min packe? Ni mår illa af den der skadade biten nu — det ser jag, att ni gör — sade Bob, i det han lade ihop musslinet med ytterlig snabbhet och synbarligen stod i beredskap att binda ihop sin packe. — Ni är van att se en annan sorts varor bäras omkring af gårdfarihandlare, då ni bodde i stenhuset. Packorna ha försämrats i de här tiderna, det sa' jag er ju; mina varor är för simpelt folk. Mrs Pepper ska ge mej tio shilling för det der musslinet och vara ledsen, att jag inte begärde mer af henne. Så'na saker hålla att slita på — de behålla färgen tills trådarna bli bortslitna i tvättbaljan, och det blir inte, medan jag är ung.

— Nå, sju shilling — sade mrs Glegg.

— Tänk inte mera på det, frun, gör inte det — sade Bob. — Här är litet ylletyg då, åt er att se på, innan jag knyter ihop min packe; bara för att ni ska få se, hva' mitt yrke sjunkit ner till — prickigt och flammigt, som ni ser, vackert, men gult — det har blifvit förlegadt och fått orätt färg. Jag skulle aldrig ha kunnat köpa så'nt ylletyg, om det inte varit gult. Anfäkta, det har kostat mej rätt mycket arbete att lära mej begripa värdet af så'na varor.

Då jag började gå ikring med min packe, begrep jag lika litet som ett får — ylle- eller bomullstyg, det var alldeles det samma för mej. Jag trodde, att så'na saker var mest värda, som var tjockast. Jag blef fasligt lurad — för jag är en rättfram karl — brukar inte några knep, ser frun. Jag kan bara säja, att min näsa är min egen, för ginge jag längre, skulle jag rätt snart trassla in mej. Och jag gaf fem shilling och åtta pence för det här tygstycket — om jag sa' annat, så sa' jag en osanning; och fem shilling och åtta pence ska jag begära för det — inte en penny mer — för det är en fruntimmerssak, och jag tycker om att gå fruntimmer till mötes. Fem shilling och åtta pence för sex alnar — det är så billigt, som om man bara betalte för smutsen på det.

— Jag vill inte ha så mycket som tre alnar af det — sade mrs Glegg.

— Ja men, det är ju bara sex alltihop — sade Bob. — Men det är inte lönt att uppta' er tid med det. Ni kan gå till en bod i morgon och få af samma sort, som inte har gulnat. Det kostar bara tre gånger så mycket — hva' gör det ett så'nt fint fruntimmer som ni. — Han började eftertryckligt knyta ihop sin packe.

— Nå, tag fram det der musslinet — sade mr Glegg. — Här är åtta shilling för det.

— Ni tycker om att skämta, frun — sade Bob, i det han såg upp med ett skrattande ansigte. — Jag såg, att ni var ett skämtsamt fruntimmer, först som jag kom fram till fönstret.

— Nå, tag fram det åt mig — sade mrs Glegg befallande.

— Men om jag låter er få det för tio shilling, frun, så får ni vara så god och inte säja det åt någon. Jag skulle bli till ett åtlöje — andra handlande skulle grina åt mej, om de finge veta det. Jag är tvungen att låtsa, som om jag begärde mer för mina varor, än jag gör, annars skulle de hitta på, att jag vore en fårskalle. Jag är glad, att ni inte envisas med att köpa ylletyget, för då hade jag mist mina två bästa varor åt mrs Pepper vid Tibb's End — och hon är en bra kund.

— Låt mig få se på ylletyget igen — sade mrs Glegg, som längtade efter de billiga prickarna och flammorna, nu då de höllo på att försvinna.

— Ja, jag kan inte säja nej åt er, frun — sade Bob, det han tog fram det. — Se bara ett så'nt stycke! Riktig Lacehamsvara! Det här är den sorts saker, som jag håller på att föreslå mr Tom att skicka ut. Anfäkta, det är en bra sak för hvem som helst, som har lite' pengar! — de här Lacehamsvarorna kan få dem att växa så fort som ohyra. Om jag vore ett fint fruntimmer med lite' pengar! — ja, jag känner ett, som lade ner tretti pund i så'na varor — ett fruntimmer med träben; men så slug — man kunde inte komma på henne med att köra hufv'et i en säck. Hon tänkte efter, hur hon skulle komma ifrån en sak, innan hon gjorde sej brådt med att ge sej in i den. Nå, hon lemnade tretti pund till en ung karl, som handlade i yllevaror, och han la' ner dem i Lacehamsvaror, och en superkarg af mina bekanta — inte Salt — förde ut dem, och hon fick sina åtta procent till att börja med — och nu kan ingen hålla henne tillbaka, utan hon får lof att skicka ut lager med hvart eviga skepp, tills hon blir rik som en jude. Bucks heter hon — hon bor inte här i sta'n. Så der ja, frun, om ni vill vara god och ge mej ylletyget . . .

— Här är femton shilling då för begge delarna — sade mrs Glegg. — Men det är ett skamlöst pris.

— Neej, frun, ni kommer aldrig att kunna säja det, medan ni ligger på knä i kyrkan under fem års tid. Jag ger er de der sakerna till skänks — det gör jag verkligen. De der åtta pencen raka bort min förtjenst precis som en rakknif. Nu då, sir — fortsatte Bob, i det han tog sin packe på axlarna —, om ni vill, ska jag gerna vara med om att ordna för att skaffa mr Tom förmögenhet. Jag önskar just, jag hade tjugu pund till att sätta till för egen räkning; jag skulle inte behöfva dröja tills jag läst katekesen, innan jag visste, hva' jag skulle göra med dem.

— Vänta litet, mr Glegg — sade mrs Glegg, då hennes man tog sin hatt —, ni vill aldrig ge mig tillfälle att tala. Nu vill ni gå bort och afsluta hela denna affär och komma tillbaka och säga mig, att det är för sent att tala. Som om jag inte vore min systersons moster och slägtens hufvud på hans mors sida och hade samlat guinéer åt honom — alla fullvigtiga — och han får väl veta, hvem han bör visa aktning, då jag ligger i min likkista.

— Godt, mrs Glegg, säg hvad ni menar — sade mr Glegg hastigt.

— Nå, då önskar jag, att ingenting må göras utan min vetskap. Jag säger inte, att jag inte vill våga tjugu pund, om ni kan bevisa, att allt är, som det skall vara och säkert. Och om jag gör det, Tom — slutade mrs Glegg, i det hon eftertryckligt vände sina ord till sin systerson —, så hoppas jag, att du alltid skall komma ihåg det och vara tacksam för en sådan moster. Min mening är, att du skall betala mig ränta, förstår du — jag gillar inga gåfvor; vi ha aldrig tyckt om det i min slägt.

— Tack, moster — sade Tom något stolt. — Jag tycker bäst om att få låna pengarna.

— Mycket bra; det är den dodsonska andan — sade mrs Glegg, i det hon steg upp för att hemta sin stickning med den öfvertygelsen, att någon vidare anmärkning efter detta skulle vara under hennes värdighet.

Sedan Salt — »denne karl med så mycket salt i sig» — blifvit funnen i ett moln af tobaksrök på källaren »Ankaret», började mr Glegg sina förfrågningar, hvilka besvarades på ett sätt, som var tillfredsställande nog för att lugna mr Glegg med afseende på det förskott till grundplåten, till hvilket moster Glegg bidragit med tjugu pund. Och i denna blygsamma början kan man finna orsaken till ett förhållande, som annars måste vara öfverraskande, nämligen att Tom, sin far ovetande, lyckats samla en summa, som lofvade att i förening med den långsamt tillväxande sparpenningen inom kort tid alldeles betäcka balansen. Sedan en gång hans uppmärksamhet blifvit väckt på denna inkomstkälla, beslöt Tom att göra så mycket som möjligt deraf, och han försummade intet tillfälle att skaffa sig upplysningar och utvidga sina små företag. Då han ej talade om detta för sin far, påverkades han af denna besynnerliga blandning af motsatta känslor, hvilka ofta gifva dem lika mycket rätt, hvilka klandra en handling, som dem, hvilka beundra den. Till en del var det denna obenägenhet att visa förtroende, som man får se mellan nära slägtingar — denna inbundenhet mellan medlemmar af familjen, som sliter sönder de heligaste band i vårt lif; till en del var det önskan att öfverraska fadern med en stor glädje. Han insåg icke, att det hade varit bättre att göra mellantiden

gladare genom en ny förhoppning och förekomma faran af en alltför häftig glädje.

Vid tiden för Maggies första möte med Philip hade Tom redan nästan hundrafemtio pund såsom eget kapital, och under det de promenerade i aftonbelysningen i de Röda djupen, red han i samma aftonbelysning till Laceham, stolt öfver att befinna sig på sin första resa för Guest & Co:s räkning och öfvervägande i sitt sinne alla utsigter att vid slutet af nästa år kunna ha fördubblat sin vinst, aftvått faderns namn den skam, som hvilade öfver det genom skulderna, och kanske — ty han vore då tjuguett år — skulle han sjelf ha kommit längre i lifvet och befinna sig ett trappsteg högre upp i affären. Förtjenade han ej det? Han var fullt öfvertygad om, att han gjorde det.

Tredje kapitlet.

Den sväfvande vågskålen.

Jag sade, att då Maggie den der aftonen gick hem från de Röda djupen, hade en andlig strid redan börjat inom henne. Man har tydligt kunnat märka vid hennes samtal med Philip, hvad detta var för en strid. Här visade sig slutligen en öppning i den klippmur, som omslöt förödmjukelsens trånga dal, hvarifrån hon blott hade utsigt öfver det aflägsna, omätliga himlahvalfvet; och några af de jordiska föremål för längtan, som oroat hennes sinne, voro ej längre omöjliga för henne att nå. Hon skulle kunna få böcker, samtal, tillgifvenhet — hon skulle få höra talas om den verld, från hvilken hon ännu ej upphört att känna sig utesluten. Det innebure tillika en vänlighet mot Philip, som ju var beklagansvärd — tydligen icke lycklig. Och kanske här erbjödes henne ett tillfälle att göra sitt sinne mera värdigt dess högsta värf — kanske den ädlaste, fullkomligaste hängifvenhet ej kunde uppnås utan några om-

fattande kunskaper; skulle hon alltid vara tvungen att lefva i detta försakelsens fängelse? Det var en så oskyldig och god sak, att hon och Philip voro vänner; de skäl, som talade deremot, voro så oförnuftiga — så okristliga! Men den stränga, entoniga varningen kom om och om igen — att hon höll på att förlora all öppenhet och uppriktighet i sitt lif, om hon antoge något skäl att hemlighålla någonting, och att hon genom att öfvergifva försakelsens enkla föreskrifter öfverlemnade sig åt den förföriska ledningen af obegränsade önskningar. Hon trodde, att hon hade vunnit styrka att åtlyda varningen, innan hon tillät sig att nästa vecka en afton vända sina steg mot de Röda djupen. Men under det hon var besluten att säga Philip ett vänligt farväl, hur skådade hon ej framåt mot denna aftonpromenad i de stilla djupen med sina skuggor, aflägsna från allt, som var hårdt och frånstötande, mot de ömma, beundrande blickar, som skulle möta henne, mot den känsla af kamratskap, som barnsliga minnen skulle skänka deras klokare samtal nu som fullvuxna, mot den vissheten, att Philip skulle gerna höra på allt hvad hon sade, hvilket ingen annan brydde sig om! Det skulle kännas mycket svårt att vända ryggen till denna halftimme med det medvetandet, att ingen mera sådan kunde återkomma. Likväl sade hon, hvad hon ämnade säga; hon såg både bestämd och sorgsen ut.

— Philip, jag har fattat mitt beslut — det är rätt, att vi afstå från hvarandra i alla afseenden utom i minnet. Jag skulle ej kunna råka er utan att hålla det hemligt — vänta, jag vet, hvad ni tänker säga — det är andra menniskors oriktiga känslor, som gör hemlighållandet nödvändigt, men förhemligande är illa, hur det än framkallas. Jag känner, att det skulle vara illa för mig, för oss begge. Och så, om vår hemlighet blefve upptäckt, komme olycka blott att följa deraf — en förskräcklig vrede; och då blefve vi tvungna att skiljas till slut, och det vore svårare, sedan vi blifvit vana att se hvarandra.

Philips ansigte hade blossat upp, och han såg ett ögonblick ifrig ut, som om han stode i beredskap att motsätta sig detta beslut med hela sin styrka. Men han beherskade sig och sade med antaget lugn: — Godt, Maggie, om vi måste skiljas, så låt oss försöka att glömma det för en half timme; låt oss samtala en liten stund för sista gången.

Han fattade hennes hand, och Maggie kände ej något skäl att draga undan den. Hans lugn öfvertygade henne så mycket mera om, att hon förorsakat honom stor smärta, och hon ville visa honom, huru ogerna hon gjort det. De gingo tillsammans hand i hand under tystnad.

— Låt oss sätta oss i den der fördjupningen — sade Philip —, der vi stodo sista gången. — Se, hur nyponblommorna fallit af på marken och betäckt den med sina genomskinliga blad.

De satte sig på den lutande askens rötter.

— Jag har börjat min tafla af er mellan furorna, Maggie — sade Philip —, så ni måste låta mig studera ert ansigte litet, medan ni är qvar — eftersom jag ej mera skall få se det. Var så snäll och vänd ert hufvud åt det här hållet.

Detta yttrades i en bönfallande röst, och det skulle ha varit mycket hårdt af Maggie att säga nej. Det fylliga, strålande ansigtet omgifvet af det glänsande svarta håret skådade ned, som om det tillhört en gudomlighet, hvilken lät hyllningen sig väl behaga, och vändes emot det bleka ansigtet med de fina dragen, som var vändt uppåt emot det.

— Jag skall då sitta för mitt andra porträtt — sade hon leende. — Kommer det här att bli större än det förra?

— Åh ja, mycket större. Det är en oljemålning. Ni skall se ut som en skogsnymf, mörk, stark och ädel, hvilken just kommit fram bakom en af tallarna, då stammarna kasta sina eftermiddagsskuggor på gräset.

— Ni tycks mera tänka på målning än på något annat nu, Philip?

— Kanske jag gör det — sade Philip nästan sorgset —, men jag tänker på alltför många saker — sår ut allt slags säd, och får inga skördar af någondera sorten. Jag är hemsökt af en lust för allt möjligt och ingen förmåga att verkligen kunna utföra något. Jag intresserar mig för målning och musik; jag intresserar mig för klassisk litteratur och medeltidslitteratur och modern litteratur; jag flaxar åt alla håll och flyger ej åt något.

— Men det är säkert en lycka att ha smak för så mycket — att njuta af så många vackra saker — när man kan komma åt dem — sade Maggie tankfullt. — Det har alltid förekommit mig såsom ett slags begåfvad inskränkthet

att blott ega ett slags begåfning — nästan samma sort som en brefdufvas.

— Det vore kanske en lycka att ha smak för så mycket, om jag vore lik andra menniskor — sade Philip bittert. — Jag skulle kanske kunna skaffa mig makt och vinna utmärkelser endast genom medelmåttig begåfning, såsom de göra; åtminstone skulle jag kunna njuta af de medelmåttiga glädjeämnen, som göra, att menniskor nöja sig utan de större. Jag skulle då kanske finna S:t Oggs sällskapslif angenämt. Men ingenting kunde nu göra lifvet värdt den smärta det kostar mig, annat än någon talang, som skulle höja mig öfver det tröga småstadslifvets ståndpunkt. Jo — det fins en sak, en stark kärlek gör samma gagn som en talang.

Maggie hörde ej de sista orden; hon höll på att strida mot det medvetandet, att Philips ord hade kommit hennes eget missnöje att darra inom henne, såsom det brukade göra.

— Jag förstår, hvad ni menar — sade hon —, fast jag vet så mycket mindre än ni. Jag brukade tänka, att jag aldrig skulle kunna stå ut med lifvet, om det fortginge på samma sätt hvar dag; och jag måste beständigt göra saker utan någon betydelse utan att någonsin få lära känna något större. Men, kära Philip, jag tror, att vi blott äro som barn, hvilka någon, som är visare, tar vård om. Är det inte rätt att alldeles försaka oss sjelfva, hvad som än blir oss förnekadt? Jag har funnit mycken frid derigenom under de sista två eller tre åren — till och med glädje genom att öfvervinna min egen vilja.

— Ja, Maggie — sade Philip häftigt —; och ni innesluter er i er egen trångsinnade, sjelfbedrägliga fanatism, hvilket blott är ett sätt att undfly smärta genom att låta alla er naturs högsta krafter förslöas af brist på näring. Glädje och frid äro ej sjelfförsakelse; sjelfförsakelse är att villigt uthärda en smärta, som ej mildras — som ni ej hoppas att få någon mildring i. Att göra sig känslolös är inte sjelfförsakelse, och det är känslolöshet att förbli i okunnighet — att stänga alla vägar, på hvilka era medmenniskors lif skulle kunna bli er bekant. Jag kan ej försaka mig sjelf; jag är inte säker på, att lifvet är långt nog till att lära mig denna lexa. Ni försakar ej er sjelf; ni söker blott göra er känslolös.

Maggies läppar darrade; hon kände, att det låg en viss sanning i hvad Philip sade, och likväl hade hon ett djupare medvetande derom, att med afseende på den tillämpning det hade på hennes handlingssätt var det ej bättre än osanning. Hennes dubbla intryck motsvarade den dubbla drift, som kom Philip att tala. Han trodde allvarligt hvad han sade, men han sade det med häftighet, derför att det utgjorde ett skäl emot det beslut, som stred mot hans önskningar. Men Maggies ansigte, som såg mera barnsligt ut genom de framträngande tårarna, rörde honom och uppväckte en ömmare, mindre sjelfvisk känsla. Han tog hennes hand och sade mildt:

— Låt oss inte tänka på sådana saker under denna korta halftimme, Maggie. Låt oss ej fråga efter något annat, än att vi äro tillsammans . . . Vi skola förbli vänner trots skilsmessan . . . Vi skola alltid tänka på hvarandra. Jag skall vara nöjd att lefva, så länge ni är i lifvet, ty jag skall tänka, att det alltid kan komma en tid, då jag kan — då ni vill låta mig hjelpa er på något sätt.

— Hvad ni skulle ha varit för en snäll, god bror, Philip — sade Maggie, i det hon smålog genom tårarnas töcken. — Jag tror, att ni skulle ha varit så snäll mot mig och varit så glad öfver, att jag hållit af er, att det kunde ha tillfredsstält till och med mig. Ni skulle ha hållit af mig tillräckligt för att ha öfverseende med mig och förlåta mig allting. Det har jag alltid längtat efter, att Tom skulle göra. Jag har aldrig nöjt mig med litet af någonting. Det är derför bättre för mig att nöja mig alldeles utan någon jordisk lycka . . . Jag tyckte aldrig, att jag fick nog musik — jag ville, att man skulle spela på flera instrument på en gång — jag ville, att rösten skulle vara fullare och djupare. Sjunger ni någonsin nu för tiden, Philip? — sade hon helt tvärt, som om hon hade glömt, hvad hon sagt förut.

— Ja — sade han —, nästan dagligen. Men min röst är blott medelmåttig — liksom allt annat hos mig.

— Ack, sjung något för mig — bara en visa! Jag kan få höra på den, innan jag går — något, som ni brukade sjunga i Lorton på lördagseftermiddagarna, då vi hade förmaket för oss sjelfva, och jag tog förklädet öfver hufvudet för att höra på.

— Jag vet — sade Philip, och Maggie begrof ansigtet i händerna, under det han sjöng med låg röst »I ögat kärlek leker» och derpå sade: — Den är det, är det inte det?

— Ack nej, jag får inte stanna — sade Maggie, i det hon for upp. — Det kommer endast att oroa mig. Låt oss gå, Philip. Jag måste gå hem.

Hon gick bortåt, så att han var tvungen att stiga upp och följa henne.

— Maggie — sade han i en förebrående ton — envisas inte med denna egensinniga, oförnuftiga försakelse. Det gör mig olycklig att se er låta er natur stelna till och förkrympas på detta sätt. Ni var så full af lif, då ni var barn. Jag trodde, att ni skulle bli en ståtlig qvinna — full af snille och lysande fantasi. Och det strålar ut ur ert ansigte ännu, tilldess ni drar den der slöjan af dystert lugn öfver det.

— Hvarför talar ni så bittert till mig, Philip? — sade Maggie.

— Derför att jag förutser, att det ej kommer att sluta väl; ni kan aldrig hålla ut med detta sjelfplågeri.

— Jag skall få kraft dertill — sade Maggie osäkert.

— Nej, det skall ni ej, Maggie; ingen får kraft till att göra hvad som är onaturligt. Det är ren feghet att söka lugn i sjelfförsakelser. Ingen karakter blir stark på det sättet. Ni kommer att bli utkastad i verlden en dag, och då skall ni, emedan ni nu förnekar er natur hvarje berättigad glädje, angripas liksom af ursinnig hunger.

Maggie ryckte till och stannade, under det hon betraktade Philip med ett oroligt uttryck i sitt ansigte.

— Philip, hur vågar ni uppskaka mig på ett sådant sätt? Ni är en frestare!

— Nej, det är jag inte; men kärlek ger insigt, Maggie, och insigt ger aningar. Lyssna till mig — låt mig förse er med böcker; låt mig råka er ibland — bli er bror, er lärare, som ni sade i Lorton. Det är mindre orätt att ni råkar mig, än att ni på detta långsamma sätt begår sjelfmord.

Maggie kände sig ur stånd att tala. Hon skakade på hufvudet och gick vidare under tystnad, tills de kommo dit, der furorna upphörde, och hon räckte ut sin hand till tecken, att de skulle skiljas.

— Fördrifver ni mig då för alltid från denna plats, Maggie? Nog får jag väl komma hit ibland? Om jag då

händelsevis möter er, ligger det ju intet förhemligande deri?

Det är det ögonblick, då vårt beslut synes oss oåterkalleligt — då de ödesdigra jernportarna just skola tillslutas bakom oss — som pröfvar vår styrka. Då vända vi oss, efter timmar af klart begrundande och fast beslutsamhet, mot något sofisteri, som skall göra om intet våra långa strider och vålla det nederlag, hvilket vi älska mera än segern.

Maggie kände sitt hjerta slå vid dessa Philips ord, och öfver hennes ansigte for den nästan omärkliga rörelse, som följer med en känsla af lättnad. Han såg det, och de skildes åt under tystnad.

Philip var för medveten om sakernas ställning för att ej hemsökas af en öfvergående fruktan, att han allt för egenmäktigt blandat sig i Maggies samvetsangelägenheter — kanske med ett sjelfviskt syftemål. Men nej! — han öfvertygade sig om, att hans syftemål ej var sjelfviskt. Han hade föga hopp om, att Maggie någonsin skulle komma att besvara den starka känsla han hyste för henne; och det skulle ovilkorligen vara bättre för Maggies framtida lif, när en gång de på familjehänsyn beroende hindren för hennes handlingsfrihet bortfallit, att icke den närvarande tiden hade alldeles förslösats och att hon haft tillfälle att skaffa sig någon bildning — haft umgänge med en varelse, som befunne sig något öfver de tarfliga menniskors ståndpunkt, med hvilka hon annars var dömd att lefva. Om vi blott tillräckligt långt kunna förutse, hvart våra handlingar skola leda, så kunna vi alltid bland deras invecklade följder utleta något, hvarigenom dessa handlingar blifva berättigade. Genom att antaga samma ståndpunkt som försynen, som ordnar följderna, eller en filosof, som uppspårar dem, kunna vi finna möjlighet att vara tillfredsstälda med oss sjelfva, då vi föredraga att göra, hvad som är oss angenämast för det närvarande ögonblicket. Och det var på det sättet, som Philip rättfärdigade sina spetsfundiga ansträngningar att öfvervinna Maggies samvetsgranna obenägenhet att gå in på något, som borde hemlighållas, hvilket skulle framkalla dubbelhet i hennes eget handlingssätt samt kanske medföra nya olyckor för dem, som hade det första, naturliga anspråket på henne. Men det fans dessutom inom honom en sådan lidelse, som gjorde alla andra försvarsgrunder

obehöfliga. Hans längtan att råka Maggie och förljufva hennes lif framkallade det slags vilda lust efter en lockande lycksalighet, som uppstår hos dem, hvilkas både andliga och kroppsliga tillvaro varit uppfyld af smärta. Han hade ej fått sin fulla del af det gemensamma goda som vanligen tillfölle menniskor. Han kunde ej ens anses jemngod med den obetydlige, utan utmärktes med medlidande, och nödgades till en undantagsställning i åtskilligt sådant, som ständigt var sig likt och naturligt för alla andra. Äfven för Maggie var han ett undantag; det var tydligt, att den tanken, att han skulle bli kär i henne, aldrig fallit henne in.

Tänk ej för hårdt om Philip. Fula och vanskapliga menniskor äro i stort behof af ovanliga dygder, emedan de troligen skola reda sig särdeles illa utan dem. Men den läran, att ovanliga dygder såsom en omedelbar följd framkallas af ett ofördelaktigt yttre, liksom djur få tjockare pels i hårdare klimat, är kanske något litet öfverspänd. Man har mycket sysselsatt sig med skönhetens frestelser, men jag föreställer mig, att de endast stå i samma förhållande till fulhetens, som frestelserna till utsväfning vid en fest, der ögon och öron så väl som gom tjusas af olika föremål, stå till de frestelser, hvilka anfalla den förtviflade hungern. Står ej »Hungerns fäste» såsom sinnebild för den yttersta pröfningen af allt, som är menskligt inom oss?

Philip hade aldrig blifvit hugnad med den moderskärlek, som flödar ut emot oss i så mycket större ymnighet, derför att vårt behof är större, som fäster sig vid oss så mycket ömmare, derför att det är mindre sannolikt, att vi skola komma att höra till de vinnande i lifvets strid. Och känslan af faderns ömhet och öfverseende mot honom hade fått en bismak, derigenom att han allt tydligare insåg faderns fel. Philip, som hållits aflägsnad från allt praktiskt lif och af naturen var till hälften qvinlig i afseende på känslighet, hade något af en qvinnas ofördragsamma motvilja för verldslighet och det uppsåtliga fullföljandet af sinliga njutningar. Och detta enda, starka naturliga band i hans lif — hans förhållande som son — var som en värkande lem för honom. Kanske det nödvändigtvis finnes någonting sjukligt hos en mensklig varelse, som på ogynsamt sätt företer ett undantag från den allmänna regeln,

åtminstone intill dess den goda makten har haft tid att segra; och den har sällan haft tid nog dertill hos tjugutvååringen. Denna makt fans inom Philip med mycken styrka, men sjelfva solen lyser svagt genom morgondimman.

Fjerde kapitlet.

Ännu en kärleksscen.

Tidigt följande april, nästan ett år efter den ovissa skilsmessa, som vi nyss bevittnat, kan ni, om ni vill, åter se Maggie gå ner till de Röda djupen genom talldungen. Men det är tidigt på eftermiddagen och icke afton, och vårluftens skärpa kommer henne att svepa sin stora sjal tätare omkring sig och gå framåt något fortare, fast hon ser sig omkring som vanligt för att njuta utaf anblicken af sina älskade träd. Man ser en ifrigare, mera frågande blick i hennes ögon, än man såg der sistförflutna juni, och ett leende sväfvar kring läpparna, som om hon blott väntade på den rätte åhöraren för att yttra något skämtsamt. Det dröjde ej länge, innan denne åhörare visade sig.

— Tag tillbaka er Corinna — sade Maggie, i det hon tog fram en bok, som hon hade under sjalen. — Ni hade rätt i, att hon inte skulle göra mig något godt, men ni hade orätt i att tro, att jag skulle önska mig att vara lik henne.

— Skulle ni då verkligen inte vilja vara den tionde sånggudinnan, Maggie? — sade Philip, i det han skådade upp i hennes ansigte, såsom vi skåda upp mot en första ljusglimt mellan molnen, som lofvar oss att än en gång få se en klar himmel.

— Inte alls — sade Maggie skrattande. — Sånggudinnorna hade det ganska obeqvämt, tycker jag — alltid tvungna att bära omkring med sig pappersrullar och musikaliska instrument. Om jag ginge med en harpa på armen i detta väder, så vore jag ju tvungen att ha ett grönt ylle-

skynke öfver den — och det skulle jag nog sedan lemna efter mig af glömska.

— Ni håller då med mig i att inte tycka om Corinna?

— Jag slutade inte boken — sade Maggie. — Så snart jag kom till den ljushåriga unga damen, som läste i parken, lade jag igen boken och beslöt mig för att inte läsa vidare. Jag förutsåg, att den der ljusa flickan skulle beröfva Corinna all kärlek och göra henne olycklig. Jag har bestämt mig för att inte läsa några flera böcker, der all lycka tillfaller de ljushåriga qvinnorna. Jag skulle börja få fördomar mot dem. Om ni nu ville ge mig någon berättelse, der den mörka qvinnan segrar, skulle det återställa jemvigten. Jag skulle vilja ha hämnd för Rebecka och Flora Mac-Ivor och Minna och alla de andra mörka, olyckliga. Eftersom ni är min lärare, bör ni skydda mitt sinne mot fördomar — ni klandrar alltid fördomar.

— Nå, ni kanske kommer att ta hämnd för de mörka qvinnornas räkning i er egen person, samt beröfva er kusin Lucy all kärlek. Hon har säkert någon vacker, ung man från S:t Oggs för sina fötter nu; och ni behöfver blott stråla emot honom — och er vackra, lilla kusin skall förblekna i era strålar.

— Philip, det är inte vackert af er att tillämpa mitt dumma prat på något verkligt — sade Maggie och såg sårad ut. — Som om jag med mina gamla klädningar och utan något slags talanger skulle kunna bli en rival till lilla kära Lucy, som vet och kan göra alla möjliga sorters förtjusande saker, och är tio gånger vackrare än jag — äfven om jag vore nog dålig och lågsinnad att vilja bli hennes rival. Dessutom går jag aldrig till moster Deane, då någon är der; det är bara derför, att Lucy är snäll och håller af mig, som hon kommer och helsar på mig och vill, att jag skall komma och helsa på henne ibland.

— Maggie — sade Philip med förvåning —, det är inte likt er att taga skämt som allvar. Ni måtte ha varit i S:t Oggs i dag på morgonen och fört med er derifrån en svag smitta af dess tråkighet.

— Jaså — sade Maggie —, om ni menade ett skämt med det der, så var det klent; men jag trodde, att det var en mycket rättvis förebråelse. Jag trodde, att ni ville påminna mig om, att jag är fåfäng, och vill, att hvar och en

skall beundra mig mest. Men det är inte derför, som jag är afundsjuk för de mörka qvinnornas räkning — inte derför att jag är mörk sjelf. Det är derför, att jag alltid bryr mig mest om de olyckliga; om den ljusa flickan blefve öfvergifven, skulle jag tycka mest om henne. Jag tar alltid den förskjutne älskarens parti i romanerna.

— Då skulle ni aldrig ha hjerta att sjelf förskjuta någon — skulle ni det, Maggie? — sade Philip, i det han rodnade litet.

— Jag vet inte — sade Maggie tvekande. Sedan tillade hon med ett strålande leende: — Jag tror kanske, att jag skulle kunna det, om han vore mycket egenkär; och sedan, om han blefve mycket förödmjukad, skulle jag ändå ge med mig.

— Jag har ofta undrat, Maggie — sade Philip med någon ansträngning —, om ni inte i sjelfva verket skulle ha lättare att älska en man, som andra qvinnor ej hade lätt att älska.

— Det skulle bero på hvad det vore, som de ej tyckte om honom för — sade Maggie skrattande. — Han kunde ju vara mycket obehaglig. Han skulle kunna titta på mig genom en enkeltjusare instucken i ena ögat, och se förskräcklig ut, såsom unge Tory gör. Det skulle jag tro, att andra qvinnor ej tycka om; men jag har aldrig känt något deltagande för unge Tory. Jag känner aldrig något deltagande för egenkära menniskor, ty jag tror, att de sjelfva ha sin tröst inom sig.

— Men antag, Maggie — antag, att det vore en man, som ej vore egenkär — som kände, att han ej hade något att vara egenkär för — som från barndomen blifvit hemsökt af ett särskildt slags lidande — och för hvilken ni vore hans lifs dagsstjerna — som älskade er, dyrkade er så hängifvet, att han ansåge det som lycka nog för honom, om ni ville tillåta honom att se er någon sällsynt gång . . .

Philip afbröt sig med en känsla af fruktan, att hans bekännelse skulle göra slut till och med på denna lycka — ett anfall af samma fruktan, som hållit hans kärlek stum under långa månader. Det öfverföll honom en känsla af, att det var galenskap af honom att ha sagt allt detta. Maggies sätt denna morgon hade varit lika otvunget och likgiltigt som någonsin.

Men hon såg ej likgiltig ut nu. Slagen af den ovanliga rörelsen i Philips ton, hade hon hastigt vändt sig om för att se på honom, och under det han fortsatte att tala, visade sig en stor förändring i hennes ansigte — en rodnad och lätt ryckning i anletsdragen sådan, som kan märkas hos menniskor, hvilka få höra något nytt, som tvingar dem att ändra sin uppfattning af det förflutna. Hon var alldeles tyst, och i det hon gick emot stammen af ett fallet träd, satte hon sig ned, som om hon ej hade någon nervstyrka att undvara åt sina muskler. Hon darrade.

— Maggie — sade Philip, som blef mer och mer orolig för hvarje nytt ögonblick, som förgick under tystnad —, jag var en dåre, som sade det — glöm, att jag sagt det. Jag skall nöja mig med, om allt får förbli, som det var.

Den sorgsenhet, hvarmed han talade, tvingade Maggie att säga någonting. — Jag är så öfverraskad, Philip — jag hade inte tänkt mig det. Och ansträngningen att säga detta kom också hennes tårar att falla.

— Har det kommit er att hata mig, Maggie? — sade Philip häftigt. — Tycker ni, att jag är en inbilsk dåre?

— O, Philip! — sade Maggie —, hur kan ni tro, att jag hyser sådana känslor? — som om jag ej vore tacksam för all kärlek. Men — men jag har aldrig tänkt mig, att ni skulle kunna bli min trolofvade. Det förekom som något så aflägset — som en dröm — endast som en af de romaner jag brukar göra upp för mig — att jag någonsin skulle trolofva mig.

— Kan ni då finna er i att tänka er mig som er trolofvade, Maggie? — sade Philip och satte sig bredvid henne och fattade hennes hand, i det ett hopp hastigt vaknade inom honom. — Älskar ni mig?

Maggie blef något blek; denna tydliga fråga tycktes ej vara lätt att besvara. Men hennes ögon mötte Philips, som i detta ögonblick voro strålande och sköna genom deras bönfallande om kärlek. Hon talade med tvekan, men dock med mild, enkel, flickaktig ömhet.

— Jag tror knappt att jag skulle kunna hålla mera af någon. Det fins ingenting, som jag ej tycker om hos er. Hon teg en stund och tillade derpå: — Men det är bäst för oss att inte tala mera om det — är det inte det, kära Philip? Ni vet, att vi ej ens skulle kunna vara vänner, om

vår vänskap blefve upptäckt. Jag har alltid känt, att jag ej gjorde rätt i att gå in på att råka er — fast det varit så dyrbart för mig på flera sätt; och nu kommer åter den farhågan öfver mig så starkt, att det skall föra till olycka.

— Men ingen olycka har kommit, Maggie; och om ni förut låtit leda er af denna farhåga, skulle ni blott genomlefvat ännu ett dystert, förslöande år, i stället för att återupplefva till ert verkliga jag.

Maggie skakade på hufvudet. — Det har varit härligt, jag vet det — alla samtalen, och böckerna samt det medvetandet, att jag hade promenaden att hoppas på, då jag skulle kunna meddela er de tankar, som kommit i mitt hufvud, medan jag var skild från er. Men det har gjort mig orolig. Det har kommit mig att tänka mycket på denna verlden; och jag har återigen otåliga tankar — jag blir trött på mitt hem — och sedan skär det mig i hjertat efteråt, att jag någonsin kunnat känna mig trött på mina föräldrar. Jag tror, att det, som ni kallar att förslöas, var bättre — bättre för mig — ty då blefvo mina sjelfviska önskningar förslöade.

Philip hade åter rest sig samt gick otåligt fram och tillbaka.

— Nej, Maggie, ni har oriktiga föreställningar om sättet att öfvervinna sig sjelf, såsom jag ofta sagt er. Hvad ni kallar att öfvervinna er sjelf — att göra er blind och döf för allt utom ett enda slags intryck — är för en sådan natur som er endast att odla en monomani.

Han hade talat med en viss retlighet, men nu satte han sig åter ned bredvid henne och tog hennes hand.

— Tänk ej på det förflutna nu, Maggie. Tänk endast på vår kärlek. Om ni verkligen är fästad vid mig med hela ert hjerta, skall hvarje hinder öfvervinnas med tiden; vi behöfva blott vänta. Jag kan lefva på hoppet. Se på mig, Maggie; säg mig igen, att det är möjligt för er att älska mig. Se inte bort på det der klufna trädet; det är ett dåligt omen.

Hon vände sin stora, mörka blick mot honom med ett sorgset leende.

— Nå, Maggie, säg ett enda vänligt ord, annars var ni snällare mot mig i Lorton. Ni frågade, om jag skulle tycka om, att ni kysste mig — mins ni inte det? — och

ni lofvade att kyssa mig, då ni åter råkade mig. Ni har aldrig hållit det löftet.

Minnet af denna barndomstid kom som en angenäm lättnad för Maggie. Det gjorde den närvarande stunden mindre egendomlig för henne. Hon kysste honom nästan lika enkelt och lugnt, som hon hade gjort, då hon var tolf år gammal. Philips ögon strålade af förtjusning, men hans nästa ord voro ord af missbelåtenhet.

— Ni tyckes inte vara nog lycklig, Maggie, ni tvingar er till att säga, att ni älskar mig af medlidande.

— Nej, Philip — sade Maggie, i det hon skakade på hufvudet på sitt gamla, barnsliga sätt; — jag säger er sanningen. Det är alltsammans så nytt och främmande för mig; men jag tror inte jag skulle kunna älska någon mera än er. Jag skulle tycka om att alltid lefva med er — att göra er lycklig. Jag har alltid varit lycklig, då jag varit med er. Det är blott en sak, som jag inte vill göra för er skull. Jag vill aldrig göra något, som kan såra min far. Ni får aldrig begära det af mig.

— Nej, Maggie; jag skall ingenting begära — jag skall finna mig i allt — jag skall vänta ett år till blott på en kyss, om ni endast vill ge mig första platsen i ert hjerta.

— Nej — sade Maggie —, jag skall inte låta er vänta så länge. — Men sedan tillade hon, i det hon åter såg allvarsam ut och steg upp från sin plats:

— Men hvad skulle er egen far säga, Philip? Ack, det är alldeles omöjligt, att vi någonsin kunna bli mer än vänner — bror och syster i hemlighet, såsom vi ha varit. Låt oss afstå från att tänka på något annat.

— Nej, Maggie, jag kan inte afstå från er — om ni inte bedrar mig — om ni inte i sjelfva verket endast bryr er om mig, som om jag vore er bror. Säg mig sanningen.

— Det gör jag verkligen, Philip. När har jag någonsin njutit af en lycka så stor, som att vara med er? — sedan jag var en liten flicka — de dagar, då Tom var snäll mot mig. Och ert förstånd är ett slags verld för mig; ni kan säga mig allt, hvad jag vill veta. Jag tror, att jag aldrig skulle bli trött på att vara med er.

De gingo tillsammans hand i hand och sågo på hvarandra; Maggie skyndade sig verkligen framåt, ty hon kände,

att det var tid för henne att gå hem. Men den känslan, att deras skilsmessa var nära, gjorde henne mera orolig för, att hon skulle ha lemnat något smärtsamt intryck qvar i Philips sinne. Det var ett af dessa farliga ögonblick, då hvad man säger är på en gång uppriktigt och bedrägligt — då känslan, liksom floden vid en öfversvämning, stiger upp högt öfver alla bräddar och efterlemnar märken, hvilkas höjd den aldrig mer uppnår.

De stannade för att skiljas mellan furorna.

— Då skall mitt lif fyllas af hopp, Maggie — och jag skall bli lyckligare än andra män, trots allt? Vi tillhöra hvarandra — för alltid — antingen vi äro åtskilda eller tillsammans?

— Ja, Philip; jag skulle aldrig vilja skiljas från er; jag skulle tycka om att göra ert lif riktigt lyckligt.

— Jag väntar på något annat — jag undrar, om det skall komma.

Maggie smålog genom glänsande tårar och böjde sedan ned sitt högburna hufvud för att kyssa det bleka ansigtet, som var fullt af bedjande, blyg kärlek — likt en qvinnas.

Hon hade då ett ögonblick af verklig lycka — ett ögonblick af tro derpå, att om det låg någon uppoffring i denna kärlek, var den derför så mycket rikare och mera tillfredsställande.

Hon vände sig bort och skyndade sig hem, i det hon kände, att under den timme som förflutit, sedan hon sist gick denna väg, hade ett nytt skede i hennes lif börjat. De obestämda drömmarnas gyllene väf måste nu krympa ihop mer och mer, och alla tankens och känslans trådar skulle småningom väfvas in i hennes verkliga, dagliga lif.

Femte kapitlet.

Det klufna trädet.

Hemligheter blifva sällan förrådda eller upptäckta på något sådant sätt, som vi i vår fruktan gjort upp för oss.

Vår fruktan oroas nästan alltid af föreställningen om förskräckliga scener, hvilka åter framträda för vår inbillning, trots de mest talande skäl deremot. Och under ett år, som Maggies sinne varit tryckt af den bördan, att hon hade en hemlighet, hade möjligheten af upptäckt ständigt framstält sig för henne under form af ett plötsligt möte med fadern eller Tom, under det hon gick med Philip i de Röda djupen. Hon visste, att det ej var det, som sannolikast skulle inträffa; men det var den scen, som hennes inre förskräckelse framkallade för henne. Sådana der små gissningar, hvilka framkallas af till utseendet betydelselösa sammanträffanden och oförklarliga små lynnesyttringar, äro det maskineri som verkligheten företrädesvis begagnar, men de äro ej de materialier, hvarmed fantasien är benägen att arbeta.

Säkerligen var moster Pullet en af de personer, som minst uppväckte Maggies farhågor, och då man tar i betraktande, att hon ej bodde i S:t Oggs och hvarken hade skarp blick eller skarpt lynne, så hade det visat en alltför liflig fantasi att snarare göra henne till föremål för sin fruktan än moster Glegg. Och dock var det ingen annan än moster Pullet, som blef strömfåran för det oundvikliga ödet — blixtens ledtråd. Hon bodde ej i S:t Oggs, men vägen till Garum Firs gick förbi de Röda djupen, vid den sida, som låg midt emot den, från hvilken Maggie kom dit.

Dagen efter Maggies sista möte med Philip var en söndag, på hvilken mr Pullet var tvungen att visa sig vid S:t Oggs kyrka i begrafningshatt och sorgflor, och mrs Pullet begagnade detta tillfälle till att äta middag hos syster Glegg samt dricka te hos stackars syster Tulliver. Söndagen var den enda dag i veckan, då Tom var hemma på eftermiddagen. Och i dag hade hans gladare lynne från hela den sista tiden flödat öfver i ett ovanligt muntert, öppet samspråk med fadern samt i denna uppmaning: »Kom med, Maggie, du också», då han med modern gick ut i trädgården för att se på körsbärsblommorna, som börjat slå ut. Han hade varit mera nöjd med Maggie, sedan hon tycktes honom mindre besynnerlig och asketisk. Han kände till och med någon stolthet öfver henne. Flera personer hade, så att han hört det, gjort den anmärkningen,

att hans syster var en mycket vacker flicka. I dag var det en särskild glans öfver hennes ansigte, som i sjelfva verket härledde sig från en hemlig sinnesrörelse, hvilken tillskyndade henne lika mycket tvifvel och smärta som nöje; men det kunde gälla för ett tecken till lycka.

— Du ser mycket bra ut, mitt söta barn — sade moster Pullet, i det hon sorgset skakade på hufvudet, då de sutto omkring tebordet. — Jag trodde aldrig, att din flicka skulle komma att se så bra ut, Bessy. Men du måste begagna rödt, kära du; det der plagget, som din moster Glegg gett dig, kommer dig att se ut som en smörblomma. Jane har aldrig haft någon smak. Hvarför begagnar du inte den klädningen, som varit min?

— Den är så vacker och så fin, moster. Jag tror, den är för lysande för mig — åtminstone i jemförelse med mina andra kläder.

— Visserligen skulle den inte passa dig, om det inte vore väl bekant, att du har dem som stå dig nära, hvilka kunna ha råd att ge dig sådana saker då de sjelfva lägga af dem. Det är ju begripligt, att jag ger min egen systerdotter kläder då och då — sådana saker, som jag köper hvart år och aldrig sliter ut. Och hvad Lucy angår, så behöfver man inte ge henne något, för hon får allt möjligt af bästa slag. Syster Deane kan väl bära sitt hufvud högt, fast hon ser förskräckligt gul ut, stackare — jag är rädd, att den der lefveråkomman skall kalla henne hädan. Det var så den nye presten, den här doktor Kenn sade i sitt griftetal i dag.

— Ack ja, han är i alla fall en märkvärdig predikant — är han inte det, Sophy? — sade mrs Tulliver.

— Och denna välsignade dag hade Lucy en krage på sig — fortsatte mrs Pullet på ett fundersamt sätt —, som jag inte säger, att jag inte har en lika så god, men jag måste välja ut min bästa, för att den skall gå upp emot hennes!

— Miss Lucy kallas blåklockan i S:t Oggs, påstår man; det är ett besynnerligt uttryck — anmärkte mr Pullet, som ibland på ett tryckande sätt plågades af etymologiens hemligheter.

— Prat! — sade mr Tulliver, afundsjuk för Maggies räkning —, hon är en liten stackare, har just ingen figur.

Men vackra fjädrar göra vackra foglar. Jag kan ej se någonting att beundra så mycket hos så'na der småväxta qvinfolk. De ta' sig löjliga ut bredvid karlarne — utan någon proportion. När jag valde min hustru, valde jag henne af rätta storleken — hvarken för liten eller för stor.

Den stackars hustrun med sin vissnade skönhet smålog belåtet.

— Men alla karlar äro inte stora — sade morbror Pullet, ej utan en viss häntydning på sig sjelf. — En ung man kan se bra ut och ändå inte vara sex fot lång som master Tom här.

— Åh, det är inte lönt att tala om att vara liten eller stor — hvar och en kan anse det för en nåd, i fall han är välskapad — sade moster Pullet. — Så ha vi den här vanskaplige sonen till advokaten Wakem — jag såg honom i kyrkan i dag. Bevara mig, bevara mig! att tänka sig hvilken förmögenhet han troligen skall få; och det påstås, att han är mycket besynnerlig och ensam — tycker inte om mycket sällskap. Det skulle inte förundra mig, om han miste förståndet; för vi gå aldrig vägen framåt, utan att han kommer framlinkande mellan träden och buskarna vid Röda djupen.

Detta vidtomfattande uttryckssätt, som mrs Pullet använde för att omtala det förhållandet, att hon två gånger sett Philip på den omnämnda platsen, framkallade en verkan på Maggie, som blef så mycket starkare, derför att Tom satt midt emot henne, och hon var ifrigt angelägen om att se likgiltig ut. Vid Philips namn hade hon rodnat, och rodnaden blef starkare med hvarje ögonblick genom hennes medvetande om den, ända till dess omnämnandet af Röda djupen kom henne att känna, som om hela hemligheten vore förrådd, och hon vågade ej ens hålla i teskeden för att hon icke skulle visa, hur hon darrade. Hon satt med händerna ihopknäppta under bordet utan att våga se sig omkring. Lyckligtvis satt fadern på samma sida som hon på andra sidan om morbror Pullet och kunde ej se hennes ansigte utan att böja sig framåt. Moderns röst skänkte henne den första lättnaden — i det hon bytte om samtalsämne; ty mrs Tulliver blef alltid orolig, då Wakems namn nämndes i hennes mans närvaro. Så småningom återvann Maggie tillräckligt sin sjelfbeherskning för att se upp. Hennes

ögon mötte Toms, men han vände genast bort hufvudet; och denna afton gick hon till sängs undrande, om han fattat några misstankar i anledning af hennes förvirring. Kanske icke; kanske han skulle tro, att det blott var hennes oro, för att mostern nämnde Wakem inför fadern. Det var den tolkning, modern gifvit det. För fadern var Wakem såsom en vanställande sjukdom, hvilken han sjelf måste stå ut med att vara medveten om, men han blef ursinnig, om andra visade, att de kände till den. Och Maggie tänkte, att icke någon grad af känslighet hos henne, då det rörde fadern, kunde vara förvånande.

Men Tom var alltför klarsynt att nöja sig med en sådan tolkning; han hade tydligt nog sett, att det låg något annat än oro för fadern under Maggies ytterliga förvirring. Då han försökte påminna sig alla enskildheter, som möjligen kunde gifva någon bestämd skapnad åt hans misstankar, kom han ihåg, att han helt nyligen hört modern banna Maggie, för att hon gått till de Röda djupen, då marken var så fuktig, och kommit hem med skorna betäckta af röd lera. Likväl kunde Tom, som bibehöll all sin gamla motvilja för Philips vanskaplighet, ej förmå sig till att misstänka sin syster för att vara i stånd till mera än ett slags vänligt intresse för ett sådant olyckligt undantag från vanliga menniskor. Tom var en natur, som hade ett slags vidskeplig motvilja för allt ovanligt. Kärlek till en vanskaplig karl skulle vara afskyvärd hos hvilken qvinna som helst — olidlig hos en syster. Men om hon hade underhållit något umgänge af hvad slag som helst med Philip, måste han göra slut derpå med ens. Hon hade då ådagalagt hänsynslöshet mot sin fars starkaste känslor och sin brors uttryckliga befallningar, utom det att hon äfventyrat sitt eget rykte genom hemliga möten. Han lemnade hemmet nästa morgon i det vaksamma sinnestillstånd, som förvandlar de mest vanliga omständigheter till betydelsefulla händelser.

På eftermiddagen omkring klockan half fyra stod Tom på varfvet och talade med Bob Jakin om sannolikheten, att det goda skeppet »Adelaide» skulle komma om en eller två dagar och medföra nyheter af högsta vigt för dem begge.

— Åh — sade Bob i förbigående, då han såg bort öfver fälten på andra sidan floden —, der går den

der puckelryggige unge Wakem. Jag känner igen honom eller hans skugga, på hur långt håll jag än får se dem; jag råkar alltid på honom på den der sidan floden.

En hastig tanke tycktes ha farit genom Toms hufvud.

— Jag får lof att gå, Bob — sade han —, jag har något att uträtta — och dermed skyndade han sig bort till magasinet, der han sade till, att någon annan skulle sköta hans plats — han hade blifvit hemkallad för angelägna göromål.

Den snabbaste gång förde honom på en genväg hem till gårdsgrinden, och han stannade för att öppna den helt långsamt, så att han skulle kunna gå in i huset med ett utseende af fullkomligt lugn, då Maggie kom ut i förstugudörren i hatt och sjal. Hans gissning var riktig, och han väntade på henne vid grinden. Hon ryckte häftigt till, då hon fick se honom.

— Tom, hur kommer det sig, att du är hemma? Har något händt? — Maggie talade med låg, darrande röst.

— Jag har kommit för att gå med dig till Röda djupen och möta Philip Wakem — sade Tom, i det vecket midt i pannan, som nu nästan alltid fans der, blef djupare under det han talade.

Maggie stod rådlös — blek och kall. På något sätt hade Tom således fått veta alltsammans. Slutligen sade hon: — Jag tänker inte gå, samt vände om.

— Jo, det tänker du; men jag vill tala med dig först. Hvar är far?

— Ute och rider.

— Och mamma?

— På bakgården, tror jag, hos hönsen.

— Jag kan då gå in, utan att hon ser mig?

De gingo in tillsammans, och Tom sade till Maggie, i det han gick in i hvardagsrummet: — Kom in hit!

Hon lydde och han stängde dörren efter henne.

— Nå, Maggie, säg mig på stund allt, som förefallit mellan dig och Philip Wakem.

— Vet min far något? — sade Maggie ännu darrande.

— Nej — sade Tom harmset. — Men han skall få veta det, om du försöker att vidare bedraga mig.

— Jag ämnar inte bedraga dig — sade Maggie, i det hon rodnade af vrede, då hon hörde honom bruka detta uttryck om hennes uppförande.

— Säg mig då hela sanningen.

— Du kanske vet den.

— Bry dig inte om, i fall jag vet den eller inte. Säg mig precis, hvad som händt, annars skall pappa få veta alltsammans.

— Jag säger det då för fars skull.

— Ja, det anstår dig väl att tala om din tillgifvenhet för din far, då du föraktat hans starkaste känslor.

— Du gör aldrig något orätt, Tom — sade Maggie ironiskt.

— Inte om jag vet att det är orätt — svarade Tom med stolt uppriktighet. — Men jag har inte något annat att säga dig än detta: säg mig hvad du haft för dig med Philip Wakem. När råkade du honom först i de Röda djupen?

— För ett år sedan — sade Maggie lugnt. Toms stränghet ingaf henne en viss trotsighet och höll hennes känsla af att hon begått ett felsteg i bakgrunden. — Du behöfver inte göra mig några flera frågor. Vi ha råkats som vänner ett år. Vi ha mött hvarandra och gått tillsammans. Han har lånat mig böcker.

— Är det allt? — sade Tom, i det han stadigt såg på henne med rynkad panna.

Maggie var tyst en stund, sedan sade hon stolt, i det hon var besluten att göra slut på Toms rättighet att anklaga henne för bedrägeri:

— Nej, inte riktigt allt. I lördags sade han mig, att han älskade mig. Jag hade inte tänkt mig det förr än då — jag hade blott tänkt mig honom som en gammal vän.

— Och du uppmuntrade honom? — sade Tom med ett uttryck af afsky.

— Jag sade honom, att jag också älskade honom.

Tom var tyst några få ögonblick, i det han såg ned i golfvet med rynkad panna och händerna i fickorna. Slutligen såg han upp och sade kallt:

— Nu, Maggie, har du blott två saker att välja emellan: antingen skall du högtidligt svära mig med handen på min fars bibel, att du aldrig mera skall ha något möte eller enskildt samtal med Philip Wakem, eller, om du nekar, skall jag berätta alltsammans för pappa. Och i denna månad, då han kanske ännu en gång skulle kunnat bli

lycklig genom mina ansträngningar, skall du ge honom det slaget att han får veta, att du är en olydig, falsk dotter, som kastar bort sin egen heder genom hemliga möten med sonen till den man, hvilken hjelpt till att ruinera hennes far. Välj! — Tom afslutade denna kalla dom, i det han gick efter den stora bibeln, lade fram den samt öppnade den vid första bladet, der anteckningarna stodo.

Det var ett förkrossande val för Maggie.

— Tom — sade hon, tvungen att lemna sin stolthet och taga sin tillflygt till böner —, begär ej detta af mig. Jag vill lofva dig att afstå från allt umgänge med Philip, om du vill låta mig råka honom en gång, eller också bara skrifva till honom och förklara alltsammans — att afstå derifrån, så länge det kan förorsaka pappa någon smärta. Jag har känslor för Philip också. Han är inte lycklig.

— Jag vill inte höra något om dina känslor; jag har sagt just hvad jag menar. Välj — och fort, så att mamma inte kommer in.

— Om jag ger dig mitt ord, skall det vara ett lika starkt band för mig, som om jag lade min hand på bibeln. Jag behöfver inte det för att binda mig.

— Gör, som jag säger — sade Tom. — Jag kan inte lita på dig, Maggie. Du är inte pålitlig. Lägg handen på bibeln och säg: »Jag afstår från alla enskilda samtal och allt umgänge med Philip Wakem alltifrån denna tid.» Annars kommer du att draga skam öfver oss alla och sorg öfver min far. Och hvad tjenar det till, att jag anstränger mig och gör uppoffringar för att betala min fars skulder, om du skall göra honom ursinnig och sorgsen, just då han kanske skulle kunna känna tillfredsställelse samt hålla upp hufvudet ännu en gång?

— O, Tom — komma skulderna snart att bli betalta? — sade Maggie, i det hon knäppte ihop händerna med ett hastigt utbrott af glädje midt under sin nedslagenhet.

— Om allt går, som jag väntar — sade Tom. — Men — tillade han, i det rösten darrade af förbittring —, medan jag har sträfvat och arbetat, för att min far skall kunna få något sinneslugn, innan han dör — arbetat för familjens heder — har du gjort allt, hvad du kan för att förstöra dessa sträfvanden.

Maggie erfor en djup rörelse af ånger; för ögonblicket upphörde hennes sinne att strida mot det, som hon ansåg vara grymt och obilligt, och i känslan af sin egen tadelvärdhet gaf hon brodern rätt.

— Tom — sade hon med låg röst —, det var orätt af mig — men jag var så ensam — och jag var så ledsen för Philips skull. Och jag tycker, det är elakt att hysa fiendskap och hat.

— Dumheter — sade Tom. — Din pligt var tydlig nog. Säg inte mera, utan lofva i de ordalag, som jag lärde dig.

— Jag måste tala med Philip en gång till.

— Du får gå med mig nu och tala med honom.

— Jag ger dig mitt ord på, att inte mera möta honom, utan att du får veta om det. Det är det enda jag vill säga. Jag skall lägga handen på bibeln, om du vill.

— Säg det då.

Maggie lade handen på den skrifna sidan och upprepade löftet. Tom lade ihop boken och sade: — Låt oss nu gå.

Icke ett ord yttrades, under det de gingo framåt. Maggie led vid tanken på, hvad Philip skulle komma att lida, samt bäfvade för de bittra ord, som skulle träffa honom från Toms läppar; men hon kände, att det vore fåfängt att försöka något annat än att underkasta sig. Tom hade ett förskräckligt grepp i hennes samvete och hennes djupaste farhågor. Hon vred sig under den påtagliga sanning, som fans i Toms uppfattning af hennes handlingssätt, och likväl uppreste sig hela hennes själ deremot såsom mot något oädelt, emedan det ej var fulla sanningen. Tom kände under tiden hela styrkan af sin förbittring vända sig mot Philip. Han visste icke, huru mycket hans gamla motvilja för Philip som gosse samt huru mycket af blott personlig stolthet och agg det fans i det bittert stränga uttalande, med hvilket han velat fullgöra sin pligt som son och bror. Tom var ej mera fallen för att skarpsinnigt söka reda ut sina egna bevekelsegrunder än i allmänhet saker af sådan beskaffenhet, att han ej kunde taga på dem. Han var fullkomligt säker på, att hans egna bevekelsegrunder så väl som hans handlingar voro goda, annars skulle han ej haft något att skaffa med dem.

Maggies enda hopp var, att någonting för första gången skulle ha hindrat Philip att komma. Då skulle hon få uppskof — sedan skulle hon kanske få Toms tillåtelse att skrifva till honom. Hennes hjerta slog med dubbel styrka, då de kommo in i talldungen. Det var sista ögonblicket af ovisshet, tänkte hon; Philip mötte henne alltid strax efter sedan hon kommit in i den. Men de gingo öfver den mera öppna gröna planen och kommo in på den smala buskkantade gångstigen från vallen. Ännu en krökning, och de kommo så rakt på honom, att både Tom och Philip hastigt stannade på ungefär tre fots afstånd från hvarandra. Det blef ett ögonblicks tystnad, hvarunder Philip kastade en frågande blick på Maggies ansigte. Han såg ett svar der i de bleka, öppnade läpparna och det förskräckta uttrycket af spänning i de stora ögonen. I sin fantasi, som alltid på ett öfverdrifvet sätt rusade förbi intrycket af det, som försiggick omedelbart inför hennes ögon, såg hon sin långa, starka bror kroppsligen gripa den svage Philip och slå honom till marken och trampa på honom.

— Kallar ni detta att handla som en man och en gentleman, sir? — sade Tom med en röst, full af sträng vrede, så snart Philips ögon åter vändes mot honom.

— Hvad menar ni? — svarade Philip stolt.

— Menar? Ställ er längre bort från mig, så att jag inte lägger hand på er, så skall jag säga er, hvad jag menar. Jag menar, att ni begagnat er af en ung flickas dårskap och oerfarenhet för att förmå henne till att ha hemliga möten med er. Jag menar, att ni vågat leka med en familjs heder, som har ett godt och hederligt namn att bära upp.

— Det förnekar jag — afbröt Philip häftigt. — Jag skulle aldrig kunna leka med något, som rör er systers lycka. Hon är kärare för mig än för er. Jag har mera aktning för henne, än ni någonsin kan ha, jag skulle kunna ge mitt lif för henne.

— Prata inte några öfverspända dumheter med mig, sir. Tänker ni påstå, att ni inte visste, att det skulle skada hennes anseende att möta er här vecka efter vecka? Påstår ni, att ni hade någon rättighet att göra henne kärleksförklaringar, äfven om ni varit en lämplig man åt henne,

då hvarken hennes eller er far någonsin skulle samtycka till ett äktenskap mellan er? Och ni — att ni skulle försöka locka åt er tillgifvenheten hos en ung flicka, som inte är aderton år och genom sin fars olyckor blifvit afstängd från verlden! Det är väl er förkrympta föreställning om heder, kan jag tro? Jag kallar det låg falskhet — jag kallar det att draga nytta af omständigheterna för att uppnå, hvad som är fördelaktigt för er — hvad ni aldrig skulle uppnå genom hederliga medel.

— Det är manligt af er att tala på detta sätt till mig — sade Philip bittert, i det hela hans kropp skakade af häftig rörelse. — Jättar ha en urminnes rätt till dumhet och till att skymfa utan hänsyn. Ni är ej ens i stånd att fatta, hvad jag känner för er syster. Jag känner så mycket för henne, att jag till och med skulle kunna önska att stå på vänskaplig fot med er.

— Det vore mig mycket emot att förstå era känslor — sade Tom med vredgadt förakt. — Hvad jag önskar är, att ni skall förstå mig — att jag tänker ta' vård om min syster, och att, om ni vågar göra det minsta försök att komma henne nära, eller skrifva till henne, eller på minsta sätt söka bibehålla ert inflytande öfver henne, skall er spensliga, eländiga kropp, som borde ha gjort er mera blygsam, inte skydda er. Jag skall slå er till marken — jag skall göra er till föremål för allmänt åtlöje. Hvem skulle inte skratta åt den föreställningen, att ni vore fästman åt en vacker flicka?

— Tom, jag kan inte stå ut med det — jag vill inte längre höra på — utbrast Maggie med upprörd röst.

— Stanna, Maggie — sade Philip, som gjorde en våldsam ansträngning för att tala. Sedan tillade han, i det han såg på Tom: — Ni har släpat hit er syster, kan jag tro, för att hon skall stå bredvid, medan ni hotar och skymfar mig. Det förekom er naturligtvis såsom rätta sättet att inverka på mig. Men ni misstar er. Låt er syster tala. Om hon säger, att hon är tvungen att öfverge mig, skall jag underkasta mig hennes uttalade önskningar ända till det minsta ord.

— Det var för min fars skull, Philip — sade Maggie afbedjande. — Tom hotar med att tala om det för min far — och han skulle inte kunna bära det. Jag har lofvat,

jag har svurit högtidligt, att vi inte skola meddela oss med hvarandra utan min brors vetskap.

— Det är nog, Maggie. Jag skall ej ändra mig; jag vill likväl, att ni skall anse er alldeles fri. Men lita på mig — kom ihåg, att jag aldrig kan önska något annat än det bästa för alla som höra er till.

— Ja — sade Tom, ursinnig öfver den ton, Philip tog sig —, nu kan ni tala om att önska det bästa för henne och de, som höra henne till; önskade ni hennes bästa förut?

— Det gjorde jag — fast kanske med någon fara. Men jag önskade, att hon skulle ha en vän för lifvet — som kunde hålla af henne, som kunde göra henne mera rättvisa än en grof och trångsinnad bror, på hvilken hon alltid kastat bort sin tillgifvenhet.

— Ja, mitt sätt att visa henne min vänskap är olikt ert; och jag skall säga er mitt sätt. Jag vill rädda henne från att vara olydig mot sin far och bringa skam öfver honom. Jag vill rädda henne från att kasta bort sig på er — från att göra sig till ett åtlöje — från att bli skymfad af en sådan karl som er far, derför att hon inte är god nog åt hans son. Ni vet mer än väl, hvad slags rättvisa och tillgifvenhet, ni höll på att förskaffa henne. På mig kan man inte inverka med vackra ord; jag kan se, hvad handlingar betyda. Kom med, Maggie.

Han grep tag om Maggies högra handled, under det han talade, och hon räckte ut sin venstra hand. Philip höll den ett ögonblick med en ifrig blick och skyndade sig sedan bort.

Tom och Maggie gingo några famnar framåt under tystnad. Han höll ännu hårdt om hennes handled, som om han fört en brottsling från skådeplatsen för brottet. Slutligen drog Maggie undan sin hand med en häftig ryckning, och hennes instängda, länge samlade förbittring bröt ut i ord.

— Tro inte, att jag tror, du har rätt, Tom, eller att jag böjer mig för din vilja. Jag föraktar de känslor, du visat, då du talade till Philip. Dina förolämpningar och omanliga häntydningar på hans ofärdighet väcka min afsky. Du har förebrått andra menniskor i hela ditt lif — du har alltid varit säker på, att du sjelf haft rätt. Det är derför,

att du inte är tillräckligt storsinnad att inse, att det fins något bättre än ditt eget handlingssätt och dina egna obetydliga afsigter.

— Visst det — sade Tom kallt. — Jag kan inte finna, att ditt handlingssätt är bättre och inte heller dina afsigter. Om ditt handlingssätt och Philip Wakems handlingssätt varit riktigt, hvarför skäms du då för, att det skall bli kändt? Svara mig på det. Jag vet, hvad jag har haft för afsigt med mitt handlingssätt, och jag har lyckats. Var god och säg, hvad godt ditt handlingssätt medfört för dig eller någon annan?

— Jag vill inte försvara mig — sade Maggie ännu med häftighet —; jag vet, att jag haft orätt — ofta, beständigt. Men likväl har jag ibland gjort orätt, derför att jag har känslor, som skulle göra dig mycket bättre, ifall du hade dem. Om du någonsin vore felaktig — om du hade gjort något mycket orätt, skulle jag sörja öfver den smärta, det förorsakade dig. Jag skulle ej vilja, att straff hopades öfver dig. Men du har alltid njutit af att straffa mig — du har alltid varit hård och grym mot mig. Till och med då jag var en liten flicka och alltid höll mer af dig än af någon annan i verlden, kunde du låta mig gå gråtande till sängs utan att förlåta mig. Du har intet medlidande, du har ingen känsla af din egen ofullkomlighet och dina egna synder. Det är en synd att vara hård; det anstår ej en dödlig — ej en kristen. Du är ej annat än en farisé. Du tackar inte Gud för något annat än dina egna dygder — du tror, att de äro stora nog att förskaffa dig allt annat. Du har ej ens en aning om de känslor, vid sidan af hvilka dina lysande dygder äro idel mörker.

— Nå — sade Tom med kallt förakt —, om dina känslor äro så mycket bättre än mina, så låt mig se dig visa dem på något annat sätt än genom ett uppförande, som sannolikt skall bringa vanära öfver oss alla, — än genom löjliga öfvergångar från den ena ytterligheten till den andra. Var god och säg, huru du visat din kärlek, som du talar om, vare sig till mig eller min far? Genom att uppföra dig mot oss med olydnad och falskhet. Jag har ett annat sätt att visa min tillgifvenhet.

— Derför att du är en man, Tom, och har förmåga, och kan uträtta något i verlden.

— Nå, om du ingenting kan uträtta, så böj dig under dem, som kunna.

— Jag vill böja mig under hvad som jag inser och känner vara rätt. Jag vill till och med tåla hvad som är obilligt af min far; men jag vill inte tåla det af dig. Du skryter med dina dygder, som om de förskaffade dig rättighet att vara grym och omanlig, såsom du varit i dag. Tro ej, att jag skulle afstå från Philip Wakem för att lyda dig. Den ofärdighet, som du skymfar, skulle komma mig att fästa mig vid och hålla af honom blott så mycket mera.

— Nå godt — det är ditt sätt att se saker — sade Tom kallare än någonsin —; du behöfver inte säga mera för att visa mig, hvilket stort afstånd det är mellan oss. Låt oss komma ihåg det för framtiden och ej mera tala derom.

Tom gick tillbaka till S:t Oggs, för att enligt öfverenskommelse träffa morbror Deane och mottaga uppdrag för en resa, som han skulle företaga nästa morgon.

Maggie gick till sitt eget rum för att i bittra tårar utgjuta hela den vredgade känsloström, för hvilken Toms sinne var så hårdt tillslutet. Sedan, då första utbrottet af vreden var öfver, återkom minnet af hennes lugna tillvaro, innan den ljufva tid, hvilken ändat i denna dags elände, gjort slut på öppenheten och menlösheten i hennes lif. Hon, som då vågat hoppas, att hon hade vunnit stora segrar och intagit en fast ståndpunkt på lugna höjder, högt öfver verldsliga frestelser och strider! Och nu var hon åter nere midt i den heta striden med sina egna och andras passioner. Lifvet var således icke så kort, och fullkomlig hvila var ej så nära, som hon drömt, då hon var två år yngre. Det återstod flera strider för henne — kanske flera fall. Om hon känt, att hon haft fullkomligt orätt och att Tom haft fullkomligt rätt, skulle hon förr ha återvunnit inre harmoni. Men nu motverkades hennes ånger och undergifvenhet af vreden, och denna ville ej framställa sig för henne på annat sätt än som rättmätig harm. Hennes hjerta blödde för Philip. Hon fortsatte att påminna sig de förolämpningar, som slungats emot honom, med en så liflig föreställning om hans känslor, då de träffat honom, att det kändes som en svår kroppslig smärta för henne, hvilken kom henne att stampa i golfvet med foten och hårdt knyta handen.

Och likväl, hur kom det sig, att hon då och då bakom alltsammans erfor en viss känsla af lättnad vid denna tvungna skilsmessa från Philip? Det var väl endast derför, att känslan af frigörelse från en hemlighet var välkommen till hvilket pris som helst.

Sjette kapitlet.

Den hårdt vunna segern.

Tre veckor senare, den tid på året, då Dorlcote Mill var vackrast — då de stora kastanjerna blommade och gräset var högt och fullt af tusenskönor — kom Tom Tulliver hem dit tidigare än vanligt på eftermiddagen, och då han gick öfver bron, betraktade han med den gamla, djupt rotade tillgifvenheten det hederliga röda tegelhuset, hvilket såg gladt och inbjudande ut utifrån, om än rummen voro aldrig så tomma inom hus och dess inbyggares hjertan aldrig så sorgsna. Man kan se en mycket belåten glans i Toms blågrå ögon, då han betraktar husets fönster. Det der vecket i pannan försvinner aldrig, men det passar honom ej illa; det tyckes antyda en viljekraft, som möjligen kan vara utan hårdhet, då ögonen och munnen hafva sitt mildaste uttryck. Hans fasta gång blir allt snabbare, och det rycker i munnen, som om den ville motsätta sig det sätt, hvarpå han sammanpressar den för att hindra ett leende att bryta fram.

Deras ögon, som voro församlade i hvardagsrummet, voro ej riktade mot bron just då, och den sittande gruppen gaf intrycket af sorgbunden tystnad — mr Tulliver i sin länstol, trött efter en lång ridt, fundersam, med något matt blick, hvilken oftast hölls fäst på Maggie, som satt böjd öfver sin söm, medan modern lagade till teet.

De sågo alla upp med förvåning, då de hörde de välkända stegen.

— Nå, hva' står nu på, Tom? — sade fadern. — Du kommer lite' tidigare än vanligt.

— Åh, det var inte mera åt mig att göra, och så kom jag ifrån. Så var det, mamma!

Tom gick fram till modern och kysste henne, ett tecken till ovanligt godt lynne hos honom. Knappt ett ord eller en blick hade vexlats mellan honom och Maggie under alla dessa tre veckor. Men hans vanliga slutenhet hemma hade kommit föräldrarne att alls icke märka detta.

— Pappa — sade Tom, då de druckit te —, vet du riktigt, hur mycket pengar det är i bleckdosan?

— Bara hundranittiotre pund — sade mr Tulliver. — Du har lemnat mindre på sista tiden — men ungt folk tycker om att sjelfva göra af med sina pengar. Fast jag inte fick göra, hva' jag ville, förrän jag var myndig. — Han talade med en något rädd missbelåtenhet.

— Är du alldeles säker på, att det är den summan, pappa? — sade Tom. — Jag önskar, du ville göra dig besvär och ta' fram blecklådan. Jag tror, att du kanske misstagit dig.

— Hur skulle jag kunna missta' mig? — sade fadern skarpt. — Jag har räknat öfver det ofta nog. Men jag kan ta' fram den, om du inte vill tro mig.

Det var alltid en tilldragelse, som mr Tulliver tyckte om under sitt dystra lif, att taga fram bleckdosan och räkna pengarna.

— Gå inte ut, mamma — sade Tom, då han såg henne resa sig, när fadern gått uppför trappan.

— Och får Maggie inte heller gå? — sade mrs Tulliver — för någon måste duka af.

— Som hon vill — sade Tom likgiltigt.

Det var sårande ord för Maggie. Hennes hjerta hade slagit vid det plötsliga medvetandet, att Tom ämnade säga fadern, att skulderna kunde betalas — och Tom kunde ha låtit henne vara frånvarande, då denna nyhet berättades! Men hon bar ut brickan och kom ögonblickligen tillbaka. Känslan af hennes egen oförrätt kunde ej taga öfverhand i detta ögonblick.

Tom drog fram bordshörnet till fadern, då bleckdosan sattes ned och öppnades, och den röda aftonbelysningen, som föll på dem, kom den trötta, trumpna dysterheten hos

den mörkögde fadern och den undertryckta glädjen i den ljushylte sonens ansigte att tydligen träda fram. Modern och Maggie sutto vid andra ändan af bordet, den ena väntande med sorgset tålamod, den andra med hjertat slående af hoppfulla förväntningar.

Mr Tulliver räknade igenom pengarna, i det han lade dem ordentligt på bordet, och sade sedan, i det han skarpt betraktade Tom:

— Så der ja! nu ser du, att jag hade mer än rätt.

Han teg och såg på pengarna med bitter nedslagenhet.

— Det fattas mer än tre hundra — det kommer att dröja en god tid, innan jag kan spara ihop det. Förlusten af de der fyrtitvå punden på säden var en svår olycka. Den här verlden har varit för krånglig för mig. Det har tagit fyra år att lägga ihop det här — det är mycket, om jag är ofvan jord om fyra år till . . . Jag måste lita på, att du betalar det — fortsatte han med darrande röst —, om du inte ändrar sinne, då du nu snart blir myndig . . . Men det är troligt nog, att du först får begrafva mig.

Han såg upp i Toms ansigte med en klagande önskan att få något medgifvande.

— Nej, pappa — sade Tom, i det han talade med energisk beslutsamhet, fastän det märktes en darrning äfven i hans röst —, du skall lefva för att se alla skulderna betalta. Du skall betala dem med egen hand.

Hans ton innebar något mer än blott hoppfullhet eller ett fattadt beslut. En svag elektrisk stöt tycktes skaka mr Tulliver, och han höll sina ögon fästa på Tom med en ifrigt frågande blick, under det Maggie, ur stånd att lägga band på sig, rusade fram till fadern och knäböjde vid hans sida. Tom var tyst en liten stund, innan han fortsatte.

— För en god tid sedan lånade morbror Glegg mig litet pengar att drifva handel med, och det har lyckats. Jag har trehundratjugu pund på banken.

Moderns armar voro om hans hals, så snart de sista orden voro uttalade, och hon sade halfgråtande:

— Ack, min gosse, jag visste, att du skulle ställa allt till rätta igen, då du blef stor.

Men fadern förblef tyst; den häftiga sinnesrörelsen förtog honom talförmågan. Både Tom och Maggie grepos af skräck, att denna oväntade glädje kanske till och med

skulle blifva olycksbringande. Men den välsignade lättnad, som tårarna medför, kom. Det breda bröstet häfde sig, ansigtsmusklerna veknade, och den gråhårige mannen brast ut i högljudda snyftningar. Den häftiga gråten aftog så småningom, och han satt helt stilla samt började åter andas regelbundet. Slutligen såg han upp på sin hustru och sade i mild ton:

— Bessy, du måste komma och kyssa mig nu — pojken har skaffat dig godtgörelse. Du kommer kanske att få en smula trefnad igen.

Då hon kysst honom och han hållit hennes hand en minut, vändes åter hans tankar till pengarna.

— Jag önskar, du hade fört pengarna till mig att se på, Tom — sade han, i det han fingrade på punden på bordet —; jag skulle ha känt mig säkrare.

— Du får se dem i morgon, pappa — sade Tom. — Morbror Deane har stämt tillsammans alla kreditorerna i morgon på »Gyllene lejonet», och han har beställt middag åt dem till klockan tu. Morbror Glegg och han skola begge vara der. Det blef annonseradt i tidningen i lördags.

— Då vet Wakem om det — sade mr Tulliver, i det hans blick strålade af segerglöd. — Ah! — fortsatte han med ett långt utdraget strupljud, i det han tog fram sin snusdosa, den enda lyx han tillåtit sig, samt knackade på den med något af sin gamla trotsiga min — jag skall komma undan hans tumme nu — fast jag blir tvungen att lemna den gamla qvarnen. Jag trodde, jag skulle hålla ut, tills jag dog här — men det kan jag inte .... Vi ha väl inte en droppe af någonting i huset, säg, Bessy?

— Jo — sade mrs Tulliver, i det hon tog fram sin mycket förminskade nyckelknippa —, det fins lite' konjak, som syster Deane hade med sig åt mig, då jag var sjuk.

— Ge mig det då, ge mig det. Jag känner mig liksom lite' svag.

— Tom, min gosse — sade han med starkare röst, sedan han druckit litet konjak och vatten —, du skall hålla ett tal till dem. Jag skall tala om för dem, att det är du, som skaffat det mesta af pengarna. De skola få se, att jag är hederlig till slut och att jag har en hederlig son. Ja! Wakem skulle allt vara något till glad, om han hade

en sådan son som min — en vacker, välväxt krabat — i stället för den der stackars krymplingen! Du kommer att göra lycka i verlden, min gosse; du får kanske se den dag, då Wakem och hans son komma att stå ett eller två trappsteg lägre än du. Du kommer sannolikt nog att bli intagen i firman, som din morbror Deane blef före dig — du är på god väg. Och sedan är det ingenting, som kan hindra dig att bli rik . . . Och om du någonsin blir tillräckligt rik — så kom ihåg det här — försök att få tillbaka den gamla qvarnen.

Mr Tulliver kastade sig tillbaka i sin stol; hans sinne, som länge varit hemvist endast för bittert missnöje och mörka aningar, fyldes hastigt genom glädjens trollmakt af drömbilder om framgång. Men en dunkel aning sade honom, att denna framgång ej skulle tillfalla honom sjelf.

— Skaka hand med mig, min gosse — sade han, i det han plötsligt räckte ut sin hand. — Det är en stor sak, när en karl kan vara stolt öfver, att han har en god son. Och den lyckan har jag fått.

Tom fick aldrig mera upplefva ett så härligt ögonblick som detta; och Maggie kunde ej annat än glömma sina egna sorger. Tom var god; och med den milda ödmjukhet, som fyller oss alla i ögonblick af sann beundran och tacksamhet, kände hon, att de fel, han hade att förlåta hos henne, aldrig blifvit godtgjorda, såsom hans fel. Hon kände denna afton ingen afund, derför att hon för första gången hölls i bakgrunden i faderns tankar.

Man samtalade ännu mycket mera före sängdags. Mr Tulliver ville naturligtvis höra alla enskildheter vid Toms handelsföretag, och han lyssnade med stigande rörelse och förtjusning. Han var nyfiken att få veta allt som blifvit sagdt vid hvarje tillfälle — om möjligt allt som blifvit tänkt. Och Bob Jakins andel i affärerna framkallade hos honom särskilda utbrott af beundran för denne märkvärdige gårdfarihandlares framgångsrika förmåga. Bobs ungdomshistoria, så vidt den kommit till mr Tullivers kännedom, återkallades för tankarna, i det man iakttog hvilka förvånande löften för framtiden den skänkte, något som man alltid upptäcker, då man påminner sig store mäns barndom.

Det var väl, att intresset för dessa berättelser förmådde undertrycka den obestämda, men mäktiga känslan af triumf

öfver Wakem, som annars skulle ha varit den strömfåra i hvilken hans glädje störtat fram med farlig styrka. Till och med nu visade det sig, att denna känsla hotade att uteslutande taga herraväldet, i det han då och då plötsligt bröt ut i omotiverade utrop.

Det dröjde länge, innan mr Tulliver gick till sängs denna qväll, och då sömnen kom, var den uppfyld af lifliga drömmar. Klockan half fem på morgonen, då mrs Tulliver redan höll på att stiga upp, skrämde han henne, derigenom att han for upp med ett slags undertryckt skrik och på ett förvirradt sätt såg sig omkring på väggarna i sängkammaren.

— Hvad står på, mr Tulliver? — sade hustrun. Han såg på henne fortfarande med ett oroligt uttryck och sade slutligen:

— Jo! — jag drömde ... gjorde jag något buller? ... Jag trodde, jag hade fått tag i honom.

Sjunde kapitlet.

En räkenskapsdag.

Mr Tulliver var en i högsta grad nykter man — i stånd att taga sig ett glas och det utan motvilja, men han öfversteg aldrig måttlighetens gränser. Han hade af naturen ett lifligt lynne sådant som Hotspurs, hvilket ej fordrade några starka drycker för att sättas i låga. Han fattade vanligen eld, så snart något uppväckte hans häftighet, utan att han behöfde nyttja några sådana upphetsande medel. Och hans behof af konjak och vatten visade, att den alltför plötsliga glädjen på ett farligt sätt uppskakat honom under det försvagade tillstånd, hvari han befann sig efter att ha lefvat fyra år under dysterhet och på knapp kost. Men sedan det första ögonblicket med dess ovissa, vacklande intryck var öfver, tycktes hans styrka tillväxa med hans

stigande rörelse. Och nästa dag, då han satt till bords med sina kreditorer, under det hans ögon gnistrade och hans kinder rodnade vid det medvetandet, att han höll på att ännu en gång få anseende som hederlig karl, liknade han mera den stolte, sjelfgode, varmhjertade och hetlefrade Tulliver från forna tider, än någon skulle ansett möjligt, som mött honom en vecka förut, då han ridit vägen framåt, såsom det varit hans vana under de sista fyra åren, sedan känslan af ruin och skuld tyngt på honom — med hufvudet nedhängande och kastande snabba, motvilliga blickar på dem, som tvingade sig till att bli bemärkta af honom. Han höll sitt tal och förfäktade sina hederliga grundsatser med sin gamla sjelfbelåtna ifver, i det han gaf vinkar om, att skurkarne och lyckan varit emot honom, men han hade öfvervunnit dem till en viss grad, genom hårda ansträngningar samt genom en god sons hjelp; och så slutade han med berättelsen om, huru Tom anskaffat största delen af de erforderliga pengarna. Men hvarje gnista af förbittring och känsla af triumf öfver hans fiende tycktes försmälta för en liten stund i ren faderlig stolthet och glädje, då, sedan Toms skål blifvit föreslagen och morbror Deane begagnat tillfället att säga några få berömmande ord om hans karakter och uppförande i allmänhet, Tom sjelf steg upp och höll det enda talet i sitt lif. Det kunde knappt ha varit kortare; han tackade herrarne för den ära, de gjort honom. Han var glad, att han kunnat hjelpa fadern att bevisa sin redbarhet och återvinna sitt hederliga namn; och för sin egen del hoppades han, att han aldrig skulle göra detta verk om intet och vanhedra detta namn. Men applåden, som följde, var så stark, och Tom såg så gentlemannalik ut samt var så lång och ståtlig, att mr Tulliver på ett upplysande sätt anmärkte till sina vänner till höger och venster, att han kostat rätt mycket pengar på sonens uppfostran.

Sällskapet bröt upp ganska nyktert klockan fem. Tom stannade qvar i S:t Oggs för att sköta några göromål, och mr Tulliver steg till häst för att rida hem och beskrifva de minnesvärda saker, som blifvit sagda och gjorda, för »stackars Bessy och lilla flickungen». — Hans upplifvade min var egentligen ej en följd af välplägningen och härledde sig ej från någon annan stimulus än segerglädjens

starka vin. Han valde ingen bakgata i dag, utan red långsamt med upplyft hufvud och obesvärade blickar framåt den förnämsta gatan hela vägen till bron. Hvarför lyckades han ej att möta Wakem. Att detta sammanträffande icke egde rum förargade honom och vände hans tankar åt ett håll, som uppväckte hans förbittring. Kanske Wakem afsigtligen hade rest ur staden i dag för att slippa se eller höra talas om en hederlig handling, som väl kanske skulle förorsaka honom något obehag. Om Wakem mötte honom, så skulle mr Tulliver se rakt på honom, och den skurken skulle kanske känna sig litet försagd genom hans kalla, öfverlägsna trots. Han skulle så småningom få veta, att en hederlig man inte tänkte tjena honom längre och begagna sin heder till att fylla hans fickor, som redan voro öfverfulla med ohederligt förtjenade pengar. Kanske lyckan började vända sig; kanske djefvulen icke alltid fick sitta med bästa korten på hand i den här verlden.

Under det han smågrälade för sig sjelf på detta sätt, nalkades mr Tulliver gårdsgrindarna vid Dorlcote Mill och befann sig snart tillräckligt nära dem för att se en välkänd figur komma ut genom dem på en vacker svart häst. De möttes omkring tjugu famnar från grindarna mellan de stora kastanjerna och almarna samt den höga vallen.

— Tulliver — sade Wakem plötsligt i en högmodigare ton än vanligt —, hvad ni spelade mig för ett dumt spratt, då ni körde ut den der usla gödseln på åkern derborta! Jag sade er, hur det skulle gå; men sådana karlar som ni lära er aldrig att sköta landtbruk metodiskt.

— Jaså! — sade Tulliver, i det han hastigt brusade upp. — Skaffa er en annan arrendator då, som ber er undervisa sig.

— Ni har druckit, kan jag tro — sade Wakem, som verkligen trodde sig deri finna förklaringen till mr Tullivers rodnande ansigte och gnistrande ögon.

— Nej, jag har inte druckit — sade Tulliver —, jag behöfver inte dricka för att få klart för mig, att jag inte längre vill slafva under en skurk.

— Nå godt! ni får lemna gården i morgon då; håll er oförskämda mun och låt mig komma förbi. — (Tulliver höll in sin häst tvärt öfver vägen för att stänga den för Wakem.)

— Nej, jag tänker inte låta er komma förbi — sade Tulliver, som blef allt mera ursinnig. — Jag skall först säga er hva' jag tänker om er. Ni är en för stor skurk att bli hängd — ni är . . .

— Låt mig komma fram, ni råe tölp, annars rider jag öfver er.

Mr Tulliver sporrade sin häst och höjde samtidigt sitt ridspö för att få hästen att göra ett språng framåt, och Wakems häst stegrade sig och gick öfver samt kastade sin ryttare ur sadeln och lade honom på sidan om sig på marken. Wakem hade nog sinnesnärvaro att lossa tygeln med detsamma, och som hästen endast tog några få steg bakåt och sedan stod stilla, kunde han kanske ha rest på sig och åter stigit upp på den utan mera olägenhet än en stöt och en skakning. Men innan han kunde resa sig, var Tulliver också af sin häst. Åsynen af denne länge hatade och mäktige man ikullfallen och i hans makt ingaf honom en ursinnig, segerglad hämndlystnad, som tycktes skänka honom öfvernaturlig vighet och styrka. Han rusade på Wakem, som just höll på att försöka komma på fötterna igen, grep tag i hans venstra arm, så att Wakems hela tyngd kom på högra armen, hvilken hvilade mot marken samt piskade honom ursinnigt öfver ryggen med ridspöt. Wakem skrek på hjelp, men ingen hjelp kom, förrän en qvinnas skrik hördes och utropet »Pappa, pappa!»

Plötsligen kände Wakem, att något höll tillbaka mr Tullivers arm; ty piskandet upphörde, och taget i hans egen arm lossnade.

— Bort med dig — gå din väg! — sade Tulliver vredgadt. Men det var icke till Wakem han talade. Långsamt reste sig advokaten och såg, i det han vände på hufvudet, att Tullivers arm hållits tillbaka af en flicka — eller rättare af dennes fruktan att skada flickan, som hängde sig fast vid honom med hela sin ungdomliga styrka.

— O Lukas — mamma — kom och hjelp mr Wakem! — ropade Maggie, då hon hörde de efterlängtade fotstegen.

— Hjelp mig upp på den der låga hästen — sade Wakem till Lukas —, så kan jag kanske reda mig; fastän — fördöme det — jag tror armen är försträckt.

Med någon svårighet lyftes Wakem upp på Tullivers häst. Sedan vände han sig mot mjölnaren och sade, hvit

af vrede: — Ni skall få plikta för det här, sir. Er dotter är vittne till, att ni har anfallit mig.

— Det frågar jag inte efter — sade mr Tulliver med skroflig, ursinnig röst —; gå och visa er rygg och tala om, att jag har pryglat er. Tala om, att jag har skaffat mig rättvisa för en gång.

— Rid hem min häst åt mig — sade Wakem till Lukas. — Förbi Toften-färjan — inte genom staden.

— Pappa, kom in! — sade Maggie bedjande. Då hon sedermera såg, att Wakem ridit bort och att någon ny våldsgerning ej vore att befara, släppte hon sitt tag och brast ut i hysteriska snyftningar, under det den stackars mrs Tulliver stod bredvid under tystnad, darrande af fruktan. Men Maggie märkte, att då hon släppte sitt tag, började fadern fatta tag i henne och stödja sig på henne. Öfverraskningen lade band på hennes snyftningar.

— Jag känner mig sjuk— utmattad — sade han. — Hjelp mig in, Bessy — jag känner att jag får svindel — det gör ondt i hufvudet.

Han gick långsamt in, stödd af hustrun och dottern, och stapplade fram till sin länstol. Den nästan purpurröda rodnaden hade lemnat rum för blekhet, och hans hand var kall.

— Är det inte bäst, att vi skicka efter doktorn? — sade mrs Tulliver.

Han tycktes vara för svag och lidande för att höra; men strax derpå, då hon sade till Maggie: — Gå och tag reda på någon, som kan hemta doktorn —, såg han upp på henne med fullt medvetande och sade: — Doktor? nej ingen doktor. Det är mitt hufvud — det är alltsammans. Hjelp mig till sängs.

Ett sorgligt slut på en dag, som gått upp för dem alla såsom en begynnelse till bättre tider. Men sår man blandsäd, får man också en blandad gröda.

En half timme efter det fadern lagt sig kom Tom hem. Bob Jakin var med honom — kom för att lyckönska »gamle husbond'», icke utan en viss ursäktlig stolthet öfver att han haft sin andel i att skaffa mr Tom god tur; och Tom hade tänkt, att fadern ej skulle tycka så bra om någonting att sluta dagen med som ett samtal med Bob. Men nu kunde Tom blott tillbringa aftonen i dystra aningar om de obehagliga följder, som detta vansinniga utbrott

af faderns länge qväfda hat skulle föra med sig. Sedan den smärtsamma nyheten blifvit berättad, satt han helt tyst; han hade icke håg eller lust att säga modern och systern något om middagen — de brydde sig knappast om att fråga efter den. Synbarligen voro de olika trådarna i deras lefnadsväf så egendomligt hoptvinnade, att det ej kunde gifvas någon glädje, utan att en sorg skulle följa tätt på den. Tom var modfäld vid den tanken, att hans exemplariska ansträngningar alltid skulle tillintetgöras genom andras oriktiga handlingssätt. Maggie höll på att lefva igenom gång på gång det ångestfulla ögonblick, då hon rusat fram för att hänga sig vid faderns arm — med en obestämd, bäfvande aning om sorgliga uppträden, som skulle följa. Ingen af de tre kände någon särskild oro för mr Tullivers helsa; symptomerna liknade ej hans förra farliga slaganfall, och hans illamående tycktes endast vara en nödvändig följd af hans häftiga vrede och kraftansträngning, efter så många timmars ovanlig sinnesrörelse. Hvila skulle sannolikt återställa honom.

Tom, som var uttröttad af sin verksamma dag, somnade och sof djupt. Det förekom honom, som om han blott nätt och jemt kommit i säng, då han vaknade och fick se modern stå bredvid honom i det grå dagsljuset tidigt på morgonen.

— Min gosse, du måste gå upp på minuten; jag har skickat efter doktorn, och pappa önskar, att du och Maggie skola komma till honom.

— Är han sämre, mamma?

— Han har varit mycket dålig i hufvudet hela natten, men han säger inte, att det är sämre — han sade bara helt plötsligt: — Bessy, gå efter gossen och flickan. Bed dem skynda sig.

Maggie och Tom kastade hastigt på sig kläderna i det kalla, grå dagsljuset och kommo in i faderns rum nästan i samma ögonblick. Han väntade dem med ett drag af smärta öfver pannan, men med ett ändå skarpare, oroligt uttryck i ögonen. Mrs Tulliver stod vid sängfoten, skrämd och darrande och såg trött och gammal ut af brist på hvila. Maggie var först framme vid sängen, men faderns blick vändes mot Tom, som kom och stälde sig bredvid henne.

— Tom, min gosse, jag har kommit att tänka på, att jag nog inte kommer opp mera . . Den här verlden har varit för krånglig för mig, men du har gjort, hva' du kunnat för att litet jemna ut sakerna. Skaka hand med mig igen, min gosse, innan jag går bort från dig.

Far och son fattade hvarandras händer och sågo på hvarandra ett ögonblick. Sedan sade Tom, i det han försökte tala med fast röst: — Har ni någon önskan, pappa — som jag kan uppfylla, när . . .

— Ja, min gosse . . . du skall försöka att få tillbaka den gamla qvarnen.

— Ja, pappa.

— Och så är det din mor — du skall bjuda till att skaffa henne så mycken godtgörelse du kan för min otur . . . och så är det lilla flickungen.

Fadern vände sina ögon mot Maggie med en ännu ifrigare blick, under det hon med ett hjerta, som ville brista, sjönk ned på knä för att vara närmare det kära, af tiden tärda ansigtet, som varit henne nära under långa år; han hade varit föremål för hennes innerligaste kärlek och anledning till hennes hårdaste pröfning.

— Du måste ta' vård om henne, Tom . . . sörj inte, min flickunge . . . det ska nog komma någon, som vill hålla af dig och ta ditt parti . . . och du får lof att vara snäll mot henne, min gosse. Jag var snäll mot min syster. Kyss mig, Maggie . . . Kom hit, Bessy . . . Du kan ju betala för att det blir en murad graf iordninggjord, Tom, så att din mor och jag kunna ligga tillsammans.

Han såg bort från dem alla, då han sagt detta, och låg tyst under några minuter, medan de stodo och iakttogo honom utan att våga röra sig. Morgonljuset blef klarare för dem, och de kunde se, huru det svårmodiga uttrycket i hans ansigte och dysterheten i hans blickar tilltogo. Slutligen såg han på Tom och sade:

— Det blef också min tur — jag slog honom. Det var inte mer än rätt. Jag har aldrig velat något annat än det, som var rätt.

— Men pappa, kära pappa — sade Maggie, i det en outsäglig oro tog herravälde öfver hennes sorg —, du förlåter honom ju — du förlåter alla nu.

Han rörde ej sina ögon för att se på henne, utan sade:

— Nej, min flickunge. Jag förlåter honom inte... Hva' betyder det väl att förlåta? Jag kan inte älska en skurk...

Hans röst blef rossligare, men han ville säga mera och rörde läpparna gång på gång, i det han förgäfves ansträngde sig för att tala. Slutligen tvingade sig orden fram.

— Förlåter Gud skurkar?... Men om han gör det, kan han inte bli hård mot mig.

Hans händer rörde sig oroligt, som om han med dem ville taga bort någon tyngd, som tryckte honom. Två eller tre gånger undföllo honom några afbrutna ord: — Den här verlden... för svår... hederlig karl... krångligt...

Snart försvunno de i ett blott mumlande; ögonen upphörde att urskilja något; och så kom den slutliga tystnaden.

Men icke dödens. Under en timme eller mera häfdes bröstet, de tunga, hårda andetagen fortsatte, i det de så småningom blefvo långsammare, då kallsvetten i droppar visade sig på pannan.

Slutligen inträdde fullkomlig tystnad, och den stackars Tullivers svagt upplysta själ hade för alltid upphört att plågas af denna verldens smärtsamma strider.

Hjelp hade nu kommit; Lukas och hans hustru voro der, och mr Turnbull hade anländt för sent till allt annat än att säga: — Det är slut.

Tom och Maggie gingo nedför trappan tillsammans till det rum, der faderns plats nu var tom. Deras ögon vändes mot samma fläck, och Maggie talade:

— Tom, förlåt mig — låt oss alltid hålla af hvarandra —, och de omfamnade hvarandra och gräto tillsammans.

SJETTE BOKEN.

DEN STORA FRESTELSEN.

Första kapitlet.

En duett i paradiset.

Det väl möblerade förmaket med det stora, öppna pianot och den trefliga utsigten ned öfver en trädgård, som sluttar ned åt ett båthus vid stranden af Floss, tillhör mr Deane. Den fina, lilla damen i sorgdrägt, hvars ljusbruna lockar falla ned öfver det kulörta tapisseriarbete, hvarmed hennes fingrar äro sysselsatta, är följaktligen Lucy Deane. Och den vackre, unge mannen, som böjer sig ned från sin stol för att klippa med saxen midt för nosen på King Charles-hunden, som med ett högst snopet uttryck ligger vid den unga damens fötter, är ingen annan än mr Stephen Guest, hvars diamantring, doft af rosessens och nonchalant sysslolösa uppsyn utgöra det behagliga och välluktande resultatet af den största oljeqvarnen och det förnämsta varfvet i S:t Oggs. Denna sysselsättning med saxen kan förekomma betydelselös, men er skarpsinnighet skall genast upptäcka en afsigt med den, hvilken gör den i hög grad värdig en ung man med stort hufvud och långa ben; ni ser, att Lucy behöfver saxen och är tvungen, hur ogerna hon än gör det, att skaka tillbaka sina lockar, slå upp sina milda, ljusbruna ögon, småle lekfullt ned emot det ansigte, som är ungefär i jemnhöjd med hennes knä, samt räcka ut sin lilla, ljusröda hand och säga:

— Var god och gif mig min sax, om ni kan afstå från det stora nöjet att plåga min stackars Minny.

Den förargliga saxen tyckes ha glidit för långt ned öfver knogarna, och Herkules räcker hopplöst ut sina fängslade fingrar.

— Fördöme den saxen! Den har vridit sig på sned. Var snäll och drag af den åt mig.

— Drag af den med er andra hand — säger miss Lucy skälmskt.

— Åh, men det är min venstra hand; jag är inte vensterhändt. — Lucy skrattar, och saxen blir afdragen med en lätt beröring af fina fingerspetsar, hvilket naturligtvis gör mr Stephen benägen för ett da capo. Följaktligen väntar han blott på att saxen skall bli ledig för att åter kunna sätta sig i besittning af den.

— Nej, nej — sade Lucy, i det hon stack den i sitt skärp —; ni får inte min sax mera — ni har redan böjt den på sned. Narra nu inte Minny att morra igen. Sätt er upp och bär er anständigt åt, så skall jag berätta er en nyhet.

— Hvad är det? — sade Stephen, i det han kastade sig tillbaka i stolen och hängde högra armen öfver stolskarmen. Han skulle ha kunnat sitta så för sitt porträtt, och detta hade då framstält en ung man på tjugufem år med ett ganska anslående yttre, bred panna, kort mörkbrunt hår, som stod rätt upp och bugtade sig lätt mot spetsen likt tät säd, samt en till hälften liflig, till hälften sarkastisk blick under de välbildade ögonbrynen. — Är det en mycket vigtig nyhet?

— Ja — mycket. Gissa.

— Ni tänker ändra Minnys diet och gifva honom tre desertskedar likör med litet grädde dagligen.

— Alldeles orätt.

— Nå, då har doktor Kenn predikat emot styfkjortlar, och alla unga damer ha sändt honom en klagoskrift af följande lydelse: Detta är ett hårdt tal; ho kan det höra?

— Fy skäms! — sade Lucy, i det hennes lilla mun antog ett högtidligt uttryck. — Ni har verkligen en trög uppfattning, som inte kan gissa min nyhet, för det är något, som jag talat om för er för inte länge sedan.

— Men ni har talat om många saker för inte länge sedan. Fordrar ert qvinliga tyranni, att då ni säger, att den sak ni menar är en af många saker, jag genast skall veta hvad det är efter det kännemärket?

— Ja, jag vet, att ni tycker, att jag är dum.

— Jag tycker, att ni är utomordentligt förtjusande.

— Och min dumhet utgör en del af min tjusningskraft?

— Det sade jag inte.

— Men jag vet, att ni tycker om, att fruntimmer äro litet enfaldiga. Philip Wakem förrådde er; han sade mig det en dag, då ni inte var här.

— Åh jag vet, att Phil är sträng i det afseendet; han gör det riktigt till en personlig fråga. Jag tror, att han måtte lida af kärlek till någon okänd dam — någon öfverspänd Beatrice, som han råkat utomlands.

— Apropos! — sade Lucy, i det hon upphörde med sitt arbete —, det har just fallit mig in, att jag aldrig fått reda på, huruvida min kusin Maggie skall ha något emot att råka Philip, såsom hennes bror har. Tom vill inte gå in i ett rum, der Philip är, om han förut vet, att han är der; kanske det är på samma sätt med Maggie, och då kunna vi ju ej få sjunga tillsammans — eller hur?

— Huru! kommer er kusin att vara hos er? — sade Stephen med ett uttryck af lätt missnöje.

— Ja, det var min nyhet, som ni glömt. Hon skall lemna sin plats, der hon varit nästan två år, stackars liten — alltsedan faderns död; och hon skall stanna hos mig en eller två månader — många månader, hoppas jag.

— Och är jag tvungen att vara glad öfver denna nyhet?

— Åh nej, inte alls — sade Lucy, och tog på sig en litet stött min. — Jag är glad, men det är naturligtvis intet skäl, hvarför ni skulle vara det. Det fins inte någon flicka i verlden, som jag håller så mycket af som min kusin Maggie.

— Och ni komma väl att bli oskiljaktiga kan jag tro, då hon kommer. Det blir inte mera någon möjlighet till en tête à tête med er, om ni inte kan få reda på en beundrare åt henne, som ibland vill vara på tu man hand med henne. Hvad är skälet till att de tycka illa om Philip? Han skulle kanske kunnat duga.

— Det är ett familjegräl med Philips far. Det var mycket smärtsamma förhållanden, tror jag. Jag har aldrig riktigt förstått eller haft reda på alltsammans. Min morbror Tulliver hade otur och förlorade hela sin förmögenhet, och jag tror, att han på något sätt ansåg mr Wakem såsom skuld dertill. Mr Wakem köpte Dorlcote Mill, min morbrors gamla ställe, der han alltid bott. Ni kommer väl ihåg min morbror Tulliver, eller hur?

— Nej — sade Stephen, med en något öfverlägsen likgiltighet. — Jag har alltid känt till namnet, och det är troligt, att jag kände mannen till utseendet, utan att veta, hvad han hette. Jag känner till alla namn och ansigten i trakten på ett sådant der lösryckt, osammanhängande sätt.

— Han var mycket häftig. Jag kommer ihåg, att då jag var liten och brukade gå och helsa på mina kusiner, skrämde han mig ofta genom att tala, som om han vore ond. Pappa har sagt mig, att det var ett förskräckligt gräl mellan honom och mr Wakem just dagen före morbrors död, men det blef nedtystadt. Det var, medan ni var i London. Pappa säger att morbror hade alldeles orätt i många afseenden; hans sinne hade blifvit förbittradt. Men Tom och Maggie måste naturligtvis känna det mycket smärtsamt att bli påminda om dessa saker. De ha haft så mycket — så ryslig mycket bekymmer. Maggie gick i samma skola som jag för sex år sedan, då hon blef hemkallad derifrån i anledning af faderns olyckor, och hon har knappt haft någon glädje sedan dess, tror jag. Hon har haft en tråkig plats i en skola efter morbrors död, ty hon är besluten att vara oberoende och inte bo hos moster Pullet. Och jag kunde knappast önska, att hon skulle komma till mig då, för min älskade mamma var sjuk, och allting var så sorgligt. Det är derför, som jag vill, att hon skall komma nu och få sig en lång, lång loftid.

— Mycket vackert och englalikt af er — sade Stephen, i det han såg på henne med ett beundrande leende; — och det så mycket mera, om hon har sin mors konversationsförmåga.

— Stackars moster! Det är grymt af er att göra narr af henne. Hon är af mycket värde för mig, det vet jag. Hon sköter huset förträffligt — mycket bättre än någon främmande skulle kunna — och hon var mig till stor tröst under mammas sjukdom.

— Ja, men i afseende på sällskapsförmåga skulle man föredraga, att hon representerades af sin körsbärlikör och sina gräddkakor. Jag föreställer mig med en rysning, att dottern alltid kommer att vara personligen närvarande och inte ha några angenäma ställföreträdare af detta slag — en fet, ljus flicka med runda, blå ögon, som tyst kommer att stirra på oss.

— Ack ja! — utropade Lucy, i det hon illmarigt skrattade och klappade i händerna —, det är just min kusin Maggie. Ni måtte ha sett henne!

— Nej visst inte; jag bara gissar, hurudan mrs Tullivers dotter måste vara; och om hon så skall köra bort Philip, den ende vi kunna bruka som tenor, så blir det ännu ett obehag.

— Men jag hoppas, det inte behöfs. Jag tror jag ber er gå till Philip och säga honom, att Maggie skall komma i morgon. Han har fullkomligt reda på Toms känslor, och håller sig alltid ur hans väg; då skall han förstå, om ni säger honom det, att jag bedt er hindra honom att komma, innan jag skrifver och ber honom.

— Jag tror det är bättre, ni skrifver en liten fin biljett åt mig att ta' med mig. Phil är så finkänslig, som ni vet, den minsta småsak kan skrämma honom från att komma alls, och vi hade mycket besvär att få honom hit. Jag kan aldrig förmå honom att komma till Park; han tycker visst inte om mina systrar, tror jag. Det är blott vid ert trolska vidrörande, som hans ruggiga fjädrar lägga sig.

Stephen bemäktigade sig den lilla handen, som sträcktes ut mot bordet, och vidrörde den lätt med sina läppar. Lilla Lucy kände sig mycket stolt och lycklig. Hon och Stephen befunno sig under det skede för älskande, som utgör ungdomens mest förtjusande ögonblick, känslans friskaste blomstringstid — då hvar och en är säker på den andras kärlek, men ingen formlig förklaring blifvit gjord, och allt framkallar ömsesidiga aningar, hvarigenom det obetydligaste ord, den minsta rörelse uppväcker berusande känslor, lika ljufva och tjusande, som då luften är fyld af jasmindoft. Genom en öppen förlofning försvinner det finaste af denna mottaglighet för intryck; det är som att plocka af jasminerna och binda ihop dem i en stor bukett.

— Men det är verkligen märkvärdigt, att ni så alldeles gissat ut Maggies utseende och sätt — sade den listiga Lucy, i det hon steg upp för att komma åt sitt skriftyg, — ty hon kunde naturligtvis ha varit lik sin bror, och Tom har inte runda ögon, och han stirrar så litet som möjligt på folk.

— Åh, jag kan tro att han är lik fadern; han tycks vara stolt som Lucifer. Inte någon treflig sällskapsmenniska, skulle jag tro.

— Jag tycker om Tom. Han gaf mig min Minny, då jag miste Lolo; och pappa är mycket förtjust i honom; han säger att Tom har förträffliga grundsatser. Det var genom honom, som fadern blef i stånd att betala alla sina skulder, innan han dog.

— Åh jaså; ja, jag har hört talas om det. Jag hörde er och min far tala om det för en liten tid sedan, efter middagen, under ett af deras oändliga samtal om affärer. De tänka göra något för unge Tulliver. Han räddade dem från en ansenlig förlust genom att rida hem på något underbart sätt liksom Turpin för att underrätta dem om, att en bank stoppat eller något sådant. Men jag var något sömnig för tillfället.

Stephen steg upp från sin plats och gick långsamt fram till pianot, medan han gnolade i falsett »Ömma maka», under det han bläddrade i det häfte af »Skapelsen», som stod öppet på notställaren.

— Kom och sjung det här — sade han, då han såg Lucy stiga upp.

— Hvad för slag! »Ömma maka?» Jag tror inte den passar för er röst.

— Det gör det samma; den passar fullkomligt för min känsla, hvilken, som Philip påstår, är det förnämsta elementet för god sång. Jag har märkt, att menniskor med obetydliga röster alltid äro af den åsigten.

— Philip bröt ut i en af sina smädelser mot »Skapelsen» härom dagen — sade Lucy, i det hon satte sig vid pianot. — Han säger, att det är ett slags sockersöt förnöjsamhet och smickrande låtsastro i den, som om den vore skrifven för att fira en tysk storhertigs födelsedag.

— Åh prat! Han är den fallne Adam med surt lynne. Vi äro Adam och Eva i paradiset, som inte fallit. Så der,

ja — sjung nu recitativet för moralens skull. Ni får sjunga om alla qvinnans pligter, »och dig att lyda blir min ära».

— Åh nej, jag kommer inte att känna vördnad för en Adam, som släpar på tempot, som ni gör — sade Lucy och började spela duetten.

Säkerligen måste det enda kärleksförhållande, som ej skakas af tvifvel eller farhågor, vara ett sådant, i hvilket de älskande kunna sjunga tillsammans. Den känsla af att de passa för hvarandra, som de erfara, då de två djupa tonerna just i rätta ögonblicket uppfylla förväntningarna och afbryta den silfverklara sopranens toner, då de fallande terserna och qvinterna fullkomligen sammanstämma, då den länge förberedda fugan slutligen på ett förtjusande sätt jagar fram, — denna känsla skall sannolikt nog för tillfället förekomma hvarje anspråk på kärleksbevis af ett mindre passioneradt slag. Kontraalten skall ej bry sig om att underkasta basen några strängare förhör; tenoren behöfver ej vara rädd för, att man skall lida af någon plågsam brist på samtalsämnen under aftnar, som han tillbringar med en älsklig sopran. På landet dessutom, der musik var något så sällsynt under denna aflägsna tid, hur var det väl möjligt, att musikaliskt folk kunde undvika att bli förälskade i hvarandra? Till och med politiska grundsatser måtte ha varit i fara att slappas under sådana förhållanden. Och en fiol, som var anhängare till konservativa åsigter, måtte ha blifvit frestad att på ett demoraliserande sätt fraternisera med en reformvänlig violoncell. Vid detta tillfälle trodde sopranen med sin lilla hämplingsstämma och den fulltoniga basen, då de sjöngo

Med dig förljufvas alla öden,

så mycket mera på, hvad de sjöngo, derför att de sjöngo det.

— Tag nu Rafaels stora aria — sade Lucy, då de slutat duetten. — Ni sjunger mästerligt om »djurens tyngd».

— Det låter ju som en artighet — sade Stephen och såg på sin klocka. — Vid Jupiter, den är nära half tu. Nå, jag hinner kanske att sjunga den.

Stephen frambringade med beundransvärd lätthet de låga toner, som återgåfvo de tunga djurens gång; men när en sångares auditorium utgöres af två, fins det tillfälle till delade känslor. Minnys matmor var förtjust; men Minny,

som darrande förskansat sig i sin korg, så snart musiken börjat, fann detta åskdån så litet i sin smak, att han hoppade ur och flydde under den chiffonier, som stod längst bort, såsom den lämpligaste plats, hvarest en liten hund kunde afvakta domsbasunen.

— Farväl, ömma maka — sade Stephen, i det han knäppte ihop sin rock, då han slutat sjunga, och småleende med en min af en något beskyddande fästman blickade ned mot den lilla damen på pianostolen. Min fröjd är icke evig, jag måste skynda hem. Jag lofvade att vara hemma till lunchen.

— Ni skall då ej hinna gå till Philip? Det gör detsamma; jag har sagt allting i min biljett.

— Ni kommer att vara upptagen med er kusin i morgon, kan jag tro?

— Ja, vi skola ha en liten slägtbjudning. Min kusin Tom skall äta middag hos oss; och stackars moster kommer att få ha sina två barn tillsammans för första gången. Det skall bli mycket roligt; jag gläder mig så mycket deråt.

— Men jag får komma dagen derpå?

— Ack ja! Kom och låt presentera er för min kusin Maggie — fast man knappast kan säga, att ni inte har sett henne, ni har beskrifvit henne så väl.

— Adjö då. — Och så följde den lätta handtryckningen, under det deras ögon för ett ögonblick möttes, hvilken ofta brukar lemna en liten fröken med en lätt rodnad och ett leende på ansigtet, som ej genast försvinna, då dörren stänges, samt med en benägenhet att hellre gå upp och ned i rummet än att lugnt sätta sig till sitt broderi eller någon annan förnuftig och nyttig sysselsättning. Åtminstone gjorde det denna verkan på Lucy; och jag hoppas, att ni inte skall anse det som ett tecken till en fåfänga, som tog herraväldet öfver ömmare känslor, att hon händelsevis kastade en blick i spegeln öfver spiseln, då hennes gång förde henne i närheten af den. Önskan att få veta, att man ej sett alldeles förskräcklig ut under några få timmars samtal, kan hänföras till sådant, som ligger inom gränserna för en lofvärdt välvillig hänsyn för andra. Och Lucy hade så mycket af denna välvilja i sin natur, att jag är benägen att tro, att hennes små drag af sjelfviskhet voro genomträngda deraf, alldeles som det finnes menniskor, ej alldeles obe-

kanta för er, hvilkas små drag af välvilja hafva en förherskande och något oangenäm anstrykning af sjelfviskhet. Till och med nu, då hon går upp och ned med en liten segerrik, bäfvande känsla i sitt flickhjerta vid medvetandet om, att hon är älskad af den person, som har mest anseende i hennes lilla verld, kan man se en solig välvilja i hennes ljusbruna ögon, som alltid finnes der, och i hvilken de tillfälliga, oskyldiga utbrotten af personlig fåfänga fullkomligen förlora sig. Och om hon är lycklig, då hon tänker på sin beundrare, är det derför, att tanken på honom lätt kan förenas med alla de ömma bevis på tillgifvenhet och välvilliga små tjenster, hvarmed hon är upptagen under sina fridfulla dagar. Till och med nu vändas hennes tankar med den ögonblickliga öfvergång, som gör att känslan och fantasien tyckas samtidigt riktas åt två håll, från Stephen till de förberedelser, som hon endast till hälften afslutat i Maggies rum. Kusin Maggie skulle behandlas som den förnämaste dam, hvilken komme på besök — nej, bättre, ty hon skulle ha Lucys bästa kopparstick och ritningar i sitt sofrum, och den allra vackraste bukett af vårblommor på bordet. Maggie skulle glädja sig åt allt detta — hon var så förtjust i vackra saker! Och så var det stackars moster Tulliver, som ingen gjorde någon affär af — hon skulle öfverraskas med gåfvan af en mössa af bästa sort, och en tacksamhetsskål skulle tömmas för henne, till hvilket ändamål Lucy tänkte göra upp planer med fadern på aftonen. Hon hade tydligen icke tid att tillåta sig några långa drömmerier om sina egna lyckliga kärleksangelägenheter. Med denna tanke gick hon mot dörren, men stannade der.

— Hur är det då fatt, Minny? — sade hon, i det hon böjde sig ned såsom svar på något klagande ljud från denna lilla fyrfoting och lyfte upp hans lena hufvud mot sin röda kind. — Trodde du, jag skulle gå utan dig? Kom då, och låt oss gå och helsa på Sindbad.

Sindbad var Lucys kanstanjebruna häst, som hon alltid matade med egen hand, då han släpptes ut i grästäppan. Hon var förtjust i att mata hjelpbehöfvande varelser och kände till den enskilda smaken hos hvarje djur på stället, gladde sig åt det knastrande ljudet från kanariefoglarnas näbbar, då de voro sysselsatta med det nyinlagda fröet,

och åt de förnöjsamma knaprande lätena från vissa smådjur, hvilka jag, för att hon ej skall förekomma alltför hvardaglig, här vill kalla »de gnagande husdjuren».

Hade Stephen Guest icke rätt i sin bestämda åsigt, att denna smärta, adertonåriga ungmö just var det slags hustru, som en man sannolikt utan att bli ångerköpt kunde gifta sig med? — en qvinna, som hade kärlek och tanke för andra qvinnor och ej gaf dem Judaskyssar med blicken vaken för deras välkomna brister, utan hade verklig känsla och blick för deras till hälften dolda lidanden och förödmjukelser, med långvariga fröjder vid tanken på de små nöjen, som kunde beredas dem. Kanske hans beundran ej just företrädesvis fäste sig vid denna mest ovanliga egenskap hos henne — kanske han gillade sitt eget val af henne, förnämligast derför att hon ej frapperade honom såsom något särdeles ovanligt. En man tycker om, att hans hustru är vacker; godt, Lucy var vacker, men ej öfver alla gränser. En man tycker om, att hans hustru är bildad, mild, hängifven, och icke dum; och Lucy hade alla dessa egenskaper. Stephen blef ej förvånad, då han upptäckte, att han var förälskad i henne, och han var medveten om, att det bevisade ett förträffligt omdöme att föredraga henne framför miss Leyburn, dottern till parlamentsledamoten, fastän Lucy bara var dotter till hans fars underordnade kompanjon. Dessutom hade han fått trotsa och öfvervinna en svag motvilja och känsla af missräkning hos sin far och sina systrar — en omständighet, som ger en ung man en behaglig känsla af sin egen värdighet. Stephen visste, att han hade nog förstånd och sjelfständighet att välja en hustru, som sannolikt skulle göra honom lycklig; han behöfde ej taga hänsyn till andras meningar. Han ämnade välja Lucy; hon var en liten söt varelse och just det slags qvinna han alltid mest beundrat.

Andra kapitlet.

Första intrycket.

— Han är mycket begåfvad, Maggie — sade Lucy. Hon låg på knä på en pall vid Maggies fötter, sedan hon placerat denna mörka dam i den stora karmosinröda sammetsstolen. — Jag är säker på, att du skall tycka om honom. Jag hoppas, att du skall det.

— Det skall bli mycket svårt att tillfredsställa mig — sade Maggie småleende och höll upp en af Lucys långa lockar, så att solskenet skulle lysa igenom den. — En herre, som tror sig vara god nog åt Lucy måste bereda sig på att bli skarpt kritiserad.

— Han är verkligen mycket för god åt mig. Och ibland, då han rest bort, tror jag nästan, att det inte kan vara möjligt, att han håller af mig. Men jag kan ej tvifla på det, då han är tillsammans med mig, fastän jag inte skulle kunna finna mig i, att någon annan än du visste, att jag känner det så, Maggie.

— Så att du kan således afstå från honom, om jag ogillar honom, eftersom du inte är förlofvad — sade Maggie med skämtsamt allvar.

— Jag vill helst inte vara förlofvad. Då personer äro förlofvade, börja de tänka på att snart gifta sig — sade Lucy, alltför uteslutande upptagen med sina egna tankar för att märka Maggies skämt —; och jag skulle tycka om, att allting länge finge förbli alldeles som det är. Ibland blir jag riktigt rädd, att Stephen skall säga, att han talat med pappa. Och på grund af något, som undföll pappa häromdagen, känner jag mig säker om, att han och mr Guest vänta på det. Och Stephens systrar äro nu mycket artiga mot mig. I början tror jag ej, att de tyckte om, att han visade mig uppmärksamhet; och det var naturligt. Det förekommer verkligen alldeles olämpligt, att jag någonsin skulle komma att bo på ett så stort ställe som Park House — en sådan liten obetydlig varelse som jag är.

— Men man begär inte, att menniskor skola vara stora i förhållande till de hus de bo i, liksom sniglarna —

sade Maggie skrattande. — Du vill väl inte säga att mr Guests systrar äro jättinnor?

— Åh nej; och inte vackra — det vill säga, inte mycket — sade Lucy, till hälften ångerfull öfver denna kärlekslösa anmärkning. — Men det är han — åtminstone anses han allmänt såsom mycket vacker.

— Fastän du är ur stånd att dela den åsigten?

— Åh, jag vet inte — sade Lucy, i det hon blef helt röd öfver panna och hals. — Det är en dålig uträkning att stegra förväntningarna; du kommer kanske att känna dig sviken. Vet du, jag har stält till för honom en förtjusande öfverraskning; jag skall få mig ett härligt skratt. Men jag skall ju inte säga dig förut, hvad det är.

Lucy steg upp från sin knäböjande ställning och gick och stälde sig på något afstånd, i det hon lade sitt täcka hufvud på sned, som om hon satt Maggie i ordning till ett porträtt och önskat bedöma verkan af det hela.

— Ställ dig upp ett ögonblick, Maggie.

— Hvad har du för rolighet för dig nu? — sade Maggie och smålog svagt, under det hon steg upp från sin stol och såg ned på sin lilla eteriska kusin, hvars figur fullkomligt försvann i hennes felfria draperi af siden och crêpe.

Lucy bibehöll helt tyst sin fundersamma ställning under ett eller ett par ögonblick och sade sedan:

— Jag kan inte förstå, hvad det är för en trollmakt hos dig, Maggie, som kommer dig att se bäst ut i dina tarfliga kläder; fast du är verkligen tvungen att ha en ny klädning nu. Men vet du, att jag försökte i går qväll att föreställa mig dig i en vacker, modern klädning, och göra hvad jag ville så kom den der gamla slitna ylleklädningen tillbaka för mig som den enda, som passade dig. Jag undrar, om Marie Antoinette såg mycket ståtligare ut, då hennes klädning var lappad på armbågarna. Om t. ex. jag skulle sätta på mig något slitet, skulle jag alldeles inte märkas — jag skulle bara se ut som en trashög.

— Ja, alldeles — sade Maggie med låtsadt allvar. — Du skulle löpa fara att bli utsopad ur rummet tillika med spindelväf och mattdam, och slutligen skulle man återfinna dig bakom spisgallret, liksom Cendrillon. Får jag inte sätta mig nu?

— Jo, nu får du det — sade Lucy skrattande. Sedan sade hon med en allvarlig, eftertänksam min, i det hon tog

af sig sin stora gagatbrosch —, men du får lof att byta brosch, Maggie; det ser dumt ut med den der lilla fjärilen på dig.

— Men skulle det inte störa den förtjusande effekten af min genomgående torftighet? — sade Maggie, i det hon undergifvet satte sig, medan Lucy åter knäböjde och tog af henne den föraktade fjärilen. — Jag önskar mamma vore af samma tanke som du, ty hon var så ledsen i går qväll, för att detta var min bästa klädning. Jag har sparat på mina pengar för att kunna betala några lektioner. Jag kan aldrig få någon bättre plats utan mera kunskaper.

Maggie uppgaf en liten suck.

— Sätt nu inte på dig den sorgsna minen igen — sade Lucy, i det hon stack in den stora broschen nedanför Maggies vackra hals. — Du håller på att glömma bort, att du lemnat det tråkiga skolrummet bakom dig och inte har några små flickors kläder att laga.

— Ja — sade Maggie. — Det är med mig, som jag brukade tro, att det skulle vara med en stackars orolig, hvit björn, som jag såg förevisas. Jag trodde, att han skulle ha blifvit så dum genom att vända sig fram och åter i det trånga utrymmet, att han skulle fortsätta att göra det, om han blefve lössläppt. Man får en dålig vana att vara olycklig.

— Men jag skall låta dig gå i en skola af nöjen, som skall komma dig att förlora den dåliga vanan — sade Lucy, i det hon tankspridd stack den svarta fjärilen i sin egen krage, medan hennes ögon ömt mötte Maggies.

— Du lilla, kära Lucy — sade Maggie i ett af sina utbrott af kärleksfull beundran —, du gläder dig så mycket åt andras lycka, att jag tror du skulle kunna reda dig utan någon sjelf. Jag önskar, jag vore lik dig.

— Jag har aldrig blifvit pröfvad på det sättet — sade Lucy. — Jag har alltid varit så lycklig. Jag vet inte, om jag skulle kunna bära mycket bekymmer; jag har aldrig haft något mera än stackars mammas död. Du har blifvit pröfvad, Maggie; och jag är säker på, att du känner för andra menniskor alldeles lika mycket, som jag gör.

— Nej, Lucy — sade Maggie, i det hon långsamt skakade på hufvudet —, jag gläder mig ej åt deras lycka, såsom du gör — annars skulle jag vara mera nöjd. Jag

lider med dem, då de ha bekymmer. Jag tror inte, att jag någonsin skulle kunna finna mig i att göra någon olycklig; och likväl afskyr jag tidtals mig sjelf, derför att jag ofta blir ond vid åsynen af lyckliga menniskor. Jag tror, att jag blir sämre, ju äldre jag blir — allt mera sjelfvisk. Det är ju alldeles rysligt.

— Nej, hör nu, Maggie! — sade Lucy i en något tillbakavisande ton —, jag tror inte ett ord af det der. Det är bara dystra inbillningar — endast derför att du är nedtryckt af ett tråkigt, tröttsamt lif.

— Ja, kanske det är det — sade Maggie, i det hon beslutsamt förjagade molnen från sitt ansigte med ett strålande leende och kastade sig tillbaka i stolen. — Kanske det kommer sig af skoldieten — vattnig risgrynsgröt, kryddad med Pinnocks kemiska katekes. Låt oss hoppas, att det skall gå öfver genom mammas äggkakor och Washington Irvings förtjusande arbete.

Maggie tog upp »Skissboken», som låg bredvid henne på bordet.

— Kan jag visa mig med denna lilla brosch? — sade Lucy, i det hon gick fram till spegeln öfver spiseln för att se hur det tog sig ut.

— Åh nej, mr Guest blir tvungen att gå ut ur rummet igen, om han får se dig med den. För all del skynda dig att sätta på dig en annan.

Lucy skyndade sig ut ur rummet, men Maggie begagnade sig ej af tillfället att öppna sin bok. Hon lät den falla ned i knäet, under det hennes ögon sväfvade mot fönstret, der hon kunde se, hur solskenet föll på de rika massorna af vårblommor och den långsträckta lagerträdshäcken — och der bortom, den silfverklara, breda, kära, gamla Floss, hvilken på detta afstånd såg ut, som om den slumrade en helgdagsmorgon. Den ljufliga, friska trädgårdsdoften kom in genom det öppna fönstret, och foglarna voro ifrigt upptagna af att flaxa och flyga, qvittra och sjunga. Likväl började Maggies ögon fyllas med tårar. Åsynen af de gamla platserna hade gjort de minnen, som trängde sig fram, så smärtsamma, att hon under gårdagen till och med endast varit i stånd att glädja sig åt, att modern återfått trefnad och Tom visat sig broderligt vänlig, liksom vi snarare glädja oss åt goda nyheter om vänner som äro

skilda från oss än åt närvaron af en lycka, som vi dela. Minnet och fantasien tvingade på henne en känsla af försakelse, som var alltför bitter för att kunna tillåta henne att njuta af hvad som bjöds henne för det närvarande flygtiga ögonblicket. Framtiden skulle, efter hvad hon trodde, sannolikt bli värre för henne än den förflutna tiden, ty hon hade, efter år af förnöjsam sjelfförsakelse, åter gifvit vika för sina önskningar och sin längtan. Hon fann glädjelösa dagar med frånstötande sysselsättningar allt hårdare och hårdare — hon kände, att bilden af det verkliga och skiftande lif, som hon längtade efter och förtviflade om att uppnå, trängde sig allt mer och mer på henne. Ljudet af dörrren, som öppnades, väckte henne, och i det hon hastigt torkade bort sina tårar, började hon vända om bladen i boken.

— Jag vet ett nöje, Maggie, som din djupaste nedslagenhet aldrig kan motstå — sade Lucy, som började tala, så snart hon kom in i rummet. — Det är musik, och jag tänker riktigt låta dig fråssa deri. Jag tänker få dig att börja på med din spelning igen, som brukade vara så mycket bättre än min, då vi voro i Laceham.

— Du skulle ha skrattat, om du hade sett mig spela igenom småflickornas öfningar gång på gång för dem, då jag skulle spela öfver med dem — sade Maggie —, bara för att åter få röra vid de kära tangenterna. Men jag vet inte, om jag nu skulle kunna spela något svårare än »Bort, dystra bekymmer!»

— Jag vet, hvad du brukade känna för en vild glädje, då det kom några kringvandrande sångare — sade Lucy, i det hon tog upp sitt tapisseriarbete —, och vi skulle kunna få höra alla de der gamla sångerna, som du höll så mycket af, om jag vore säker på, att du inte tänker alldeles som Tom i vissa fall.

— Jag skulle tro, att det inte fins någonting, som du kan vara så säker på — sade Maggie leende.

— Jag borde snarare ha sagt i ett särskildt fall. Derför att om du tänker som han derom, måste vi umbära vår tredje stämma. S:t Oggs är så illa försedt med musikaliska herrar. Det är verkligen bara Stephen och Philip Wakem, som ha någon musikalisk bildning, så att de kunna sjunga en stämma.

Lucy hade sett upp från sitt arbete, då hon yttrade den sista meningen, och såg, att det visade sig en förändring i Maggies ansigte.

— Sårar det dig att höra det namnet nämnas, Maggie? Om det gör det, skall jag inte mera tala om honom. Jag vet, att Tom inte vill råka honom, om han kan undvika det.

— Jag tänker inte alls som Tom i det afseendet — sade Maggie, i det hon steg upp och gick fram till fönstret, som om hon ville se mera af utsigten. — Jag har alltid tyckt om Philip Wakem, alltsedan jag var en liten flicka och såg honom vid Lorton. Han var så snäll, då Tom gjorde sig illa i foten.

— Ack, hvad jag är glad! — sade Lucy. — Då har du ingenting emot, att han kommer ibland, och vi kunna göra mycket mera musik, än vi skulle kunna utan honom. Jag tycker mycket om stackars Philip, jag skulle bara önska, att han inte led så mycket af sin ofärdighet. Jag antar, att det är den, som gör honom så sorgsen — och ibland bitter. Det kan verkligen väcka medlidande att se hans stackars lilla förkrympta kropp och bleka ansigte bredvid stora, starka menniskor.

— Men, Lucy — sade Maggie och sökte hejda denna ordström.

— Ah, nu ringer det. Det måste vara Stephen — fortsatte Lucy, utan att märka Maggies svaga bemödande att tala. — En af de saker, som jag beundrar mest hos Stephen, är att han sätter mera värde på Philip än på någon annan.

Det var för sent för Maggie att tala nu. Förmaksdörren öppnades, och Minny började redan morra helt smått vid inträdet af en lång herre, som gick fram och helsade på Lucy, i det han fattade hennes hand med en halft artig, halft öm blick och någonting frågande i rösten, hvilket tycktes antyda, att han var omedveten om en tredje persons närvaro.

— Låt mig presentera er för min kusin, miss Tulliver — sade Lucy, i det hon med skälmaktig tillfredsställelse vände sig mot Maggie, som nu närmade sig från det längst bort varande fönstret. — Mr Stephen Guest.

För ett ögonblick kunde Stephen ej dölja sin förvåning vid åsynen af denna långa, mörkögda nymf med sin

gagatsvarta hårkrona. I det nästföljande ögonblicket fick Maggie för första gången i sitt lif emottaga hyllningen af en mycket djup rodnad och en mycket djup bugning från en person, för hvilken hon sjelf erfor en viss känsla af blyghet. Denna nya erfarenhet var mycket angenäm för henne — så angenäm, att det nästan förtog den sinnesrörelse, som tanken på Philip framkallat hos henne. Det fans, när hon åter satte sig, en ny glans i hennes ögon och en rodnad på hennes kind, som klädde henne mycket väl.

— Jag hoppas ni ser, hvilket utmärkt porträtt ni gjorde i förgår — sade Lucy med ett litet segervisst skratt. Hon roade sig åt sin beundrares förvirring — fördelen var vanligen på hans sida.

— Er listiga kusin har alldeles fört mig bakom ljuset, miss Tulliver — sade Stephen, i det han satte sig bredvid Lucy och böjde sig ned för att leka med Minny och endast förstulet såg på Maggie. — Hon sade, att ni hade ljust hår och blå ögon.

— Nej, det var ni, som sade det — invände Lucy. — Jag afhöll mig endast från att rubba er tro på er egen gissningsförmåga.

— Jag önskar, jag alltid kunde misstaga mig på samma sätt — sade Stephen —, och finna verkligheten så mycket vackrare än mina förväntningar.

— Nu har ni bevisat, att ni är vuxen situationen — sade Maggie —, och sagt, hvad som var er pligt att säga under sådana förhållanden.

Hon kastade en något trotsig blick på honom. Det var henne klart, att han gjort ett satiriskt porträtt af henne förut. Lucy hade sagt, att han var fallen för att vara satirisk, och Maggie hade inom sig tillagt — och något egenkär.

— Inte så litet af hin i henne — var Stephens första tanke. Den andra, då hon böjt sig ned öfver sitt arbete, var: — Jag önskar, hon ville se på mig igen. — Den nästa var att svara.

— Jag skulle tro, att alla tomma artighetsfraser någon gång äro sanna. Det händer, att man är tacksam, då man säger »tack». Det är nästan hårdt, att man skall nödgas begagna samma ord, som hela verlden begagnar, då det är

fråga om att afböja en uppmaning, som man ej vill efterkomma — tycker ni ej det, miss Tulliver?

— Nej — sade Maggie, i det hon såg på honom med sin öppna blick —; om man begagnar vanliga uttryck vid högtidliga tillfällen, göra de så mycket mera intryck, emedan man strax känner, att de ha en särskild betydelse, liksom gamla banér eller gamla kläder, som äro upphängda på en helgad plats.

— Då borde min komplimang vara vältalig — sade Stephen, som i sjelfva verket ej riktigt visste, hvad han sade, medan Maggie såg på honom —, då man tar i betraktande, att uttryckssättet var så mycket för tarfligt för tillfället.

— Ingen komplimang kan vara vältalig, utom såsom uttryck af likgiltighet — sade Maggie, i det hon rodnade litet.

Lucy blef något orolig; hon trodde, att Stephen och Maggie ej skulle komma att tycka om hvarandra. Hon hade alltid varit rädd, att Maggie skulle förekomma alltför egen och skarpsinnig för att behaga denne kritiske herre. — Men, kära Maggie — inföll hon —, du har alltid påstått, att du tycker alltför mycket om att bli beundrad, och nu tror jag, att du är ond, derför att någon vågar beundra dig.

— Inte alls — sade Maggie —, jag tycker om att känna, att jag är beundrad, men komplimanger komma mig aldrig att känna det.

— Jag skall aldrig mera säga er en komplimang, miss Tulliver — sade Stephen.

— Tack, det skall bli ett bevis på aktning.

Stackars Maggie! Hon var så ovan vid sällskapslif, att hon ej kunde taga något, som fölle det af sig sjelft, och hon hade aldrig i sitt lif talat utan att mena, hvad hon sade, hvarför hon ovilkorligen måste synas besynnerlig för mera erfarna damer genom den öfverdrifna vigt hon var fallen för att fästa vid betydelselösa tillfälligheter. Men hon var till och med sjelf medveten om, att hon burit sig litet besynnerligt åt vid detta tillfälle. Det var sant, att hon hyste en afgjord motvilja för komplimanger, och hon hade en gång otåligt sagt till Philip, att hon icke kunde förstå, hvarför det ansågs lämpligare att med ett dumt leende säga qvinnor, att de voro vackra, än att säga gubbar, att de voro vördnadsvärda. Likväl var det helt visst oförnuftigt att bli så retad af ett vanligt bruk, då det var fråga

om en för henne så obekant person som mr Stephen Guest och att bry sig så mycket om, att han yttrat sig ringaktande om henne, innan han sett henne; och så snart hon tystnade, började hon blygas för sig sjelf. Det föll henne icke in, att hennes förbittring ursprungligen härledde sig från den angenämare rörelse, som föregått den, alldeles som man, då man njuter af en glödande värme, träffas af en oskyldig droppe kallt vatten såsom af en häftig smärta.

Stephen var alltför väl uppfostrad att ej synas omedveten om, att det föregående samtalet kunnat göra ett plågsamt intryck, och började genast tala om allmänna saker, i det han frågade Lucy, om hon visste, när bazaren slutligen skulle ega rum, så att det kunde bli något hopp om, att man skulle få se henne bruka sina ögons makt på något tacksammare föremål än dessa garnblommor, som växte upp under hennes fingrar.

— Någon dag i nästa månad, tror jag — sade Lucy. — Men era systrar göra mera för den än jag: de skola ha det största bordet.

— Åh ja; men de hålla på med sina tillverkningar i sitt eget hvardagsrum, der jag ej tränger mig på dem. Jag ser, att ni icke hängifvit er åt den moderna lasten att sy tapisseri, miss Tulliver — sade Stephen, i det han såg på Maggies slätsöm.

— Nej — sade Maggie —, jag kan inte göra något konstigare eller finare än att sy skjortor.

— Och din slätsöm är så vacker, Maggie — sade Lucy —; jag tror jag skall be dig om några prof att visa såsom ett slags broderi. Din fina söm är en fullkomlig hemlighet för mig — du brukade tycka så illa om det slags arbetet förr i verlden.

— Det är en hemlighet, som lätt kan förklaras, kära du — sade Maggie, i det hon helt lugnt såg upp. — Slätsöm var det enda sätt, hvarigenom jag kunde förtjena pengar; och då var jag tvungen att försöka att göra det väl.

Lucy, god och enkel som hon var, kunde ej låta bli att rodna litet; hon tyckte icke riktigt om, att Stephen skulle få veta detta — Maggie behöfde icke ha nämnt det. Kanske det låg någon stolthet i denna bekännelse, fattigdomens stolthet, som ej vill blygas för sig sjelf. Men om Maggie varit en drottning för koketter, skulle hon knappt

kunnat hitta på ett sätt att mera höja sin skönhet i Stephens ögon. Jag är ej säker på, att den lugna bekännelsen, att hon sydde slätsöm och var fattig, ensamt skulle räckt till, men understödd af skönheten, gjorde den Maggie till och med mera olik andra qvinnor, än hon först förekommit.

— Men jag kan virka, Lucy — fortsatte Maggie —, om det kan vara af något gagn för er bazar.

— Ack ja, af oändligt gagn. Jag skall låta dig börja ett arbete af skarlakansrödt yllegarn i morgon. Men er syster är den mest afundsvärda menniska — fortsatte Lucy, i det hon vände sig till Stephen —, som har den talangen att kunna modellera. Hon håller på att göra en underbar byst af doktor Kenn alldeles ur minnet.

— Nå ja, om hon kan komma ihåg att sätta ögonen mycket tätt ihop, och mungiporna mycket långt isär, kan likheten knappt undgå att bli erkänd i S:t Oggs.

— Fy, det är mycket styggt af er — sade Lucy och såg ganska stött ut. — Jag trodde inte, att ni kunde tala vanvördigt om doktor Kenn.

— Jag säga något vanvördigt om doktor Kenn? Himlen förbjude det! Men jag är inte skyldig att vörda en smädande byst af honom. Jag anser Kenn för en af de förträffligaste karlar i verlden. Jag bryr mig inte mycket om de höga ljusstakar, han stält på altaret, och jag skulle inte tycka om att störa mitt goda lynne med att stiga upp tidigt hvar morgon och hålla bön. Men han är den ende jag någonsin känt personligen, som tyckes mig ha något af verklig apostel i sig — en man, som har åttahundra om året och nöjer sig med furumöbler och salt kött, derför att han ger bort två tredjedelar af sina inkomster. Det var mycket vackert af honom, då han tog hem till sig den der stackars pojken Grattan, som sköt sin mor af våda. Han uppoffrar mera tid, än en mindre flitig menniska skulle kunna undvara, för att rädda den stackarn från förtviflan. Han tar jemt pojken med sig ut, har jag sett.

— Det är vackert — sade Maggie, som låtit sitt arbete falla och lyssnat med spändt intresse. — Jag har aldrig känt någon, som gjort något sådant.

— Och man beundrar ett sådant handlingssätt så mycket mera hos Kenn — sade Stephen —, derför att hans

sätt i allmänhet är ganska kallt och strängt. Det finnes ingenting sliskigt eller gråtmildt hos honom.

— Ack ja, jag tror, att han är en fullkomlig karakter! — sade Lucy med intagande hänförelse.

— Nej, i det afseendet kan jag ej hålla med er — sade Stephen, i det han skakade på hufvudet med sarkastisk högtidlighet.

— Nå, hvad kan ni finna för fel hos honom?

— Han är högkyrklig.

— Det är väl riktiga åsigter, skulle jag tro — sade Lucy allvarligt.

— Det afgör frågan från den abstrakta, men ej från den parlamentariska synpunkten. Han har retat upp dissenterna och de kyrkliga mot hvarandra; och en blifvande senator, sådan som jag, af hvars tjenster landet är i stort behof, kommer att få olägenheter deraf, då han uppträder för äran att representera S:t Oggs i parlamentet.

— Tänker ni verkligen göra det? — sade Lucy, i det hennes ögon strålade af ett stolt välbehag, som kom henne att förgäta sitt intresse att framhålla några bevis för den högkyrkliga läran.

— Afgjordt — när helst mr Leyburns känsla för det allmänna bästa samt hans gikt föranleda honom att afträda. Min far har fäst sina förhoppningar dervid; och gåfvor sådana som mina, förstår ni — här skrufvade Stephen upp sig samt förde sina stora, hvita händer genom håret med skämtsam sjelfbeundran — gåfvor sådana som mina draga med sig ett stort ansvar. Tycker ni ej det, miss Tulliver?

— Jo — sade Maggie småleende, men utan att se upp —, så mycken lätthet att uttrycka sig och så mycken sjelfkänsla borde ej uteslutande slösas bort vid privata tillfällen.

— Ah, jag ser, hur mycken skarpsinnighet ni har — sade Stephen. — Ni har redan upptäckt, att jag är talträngd och oförsynt. Det märka aldrig ytliga menniskor — beror väl på mitt sätt att vara, kan jag tro.

— Hon ser inte på mig, då jag talar om mig sjelf — tänkte han, medan hans åhörare skrattade. — Jag måste försöka andra ämnen.

Ämnade Lucy vara närvarande vid bokklubbens sammanträde nästa vecka? var nästa fråga. Sedan följde en

uppmaning att välja »Cowpers lif» af Southey, såvida hon ej hade lust att bli filosofisk och väcka häpnad hos Oggs damer genom att rösta för en af Bridgewater-afhandlingarna. Naturligtvis önskade Lucy att få veta, hvad det var för förskräckligt lärda böcker, och som det alltid är roligt att upplysa unga damers förstånd genom att helt makligt tala med dem om ämnen, som de ej känna till, blef Stephen rent af briljant i en redogörelse för Bucklands afhandling, som han alldeles nyss läst. Han blef belönad genom att få se Maggie låta sitt arbete falla och småningom bli så intresserad af hans underbara geologiska skildring, att hon satt och såg på honom, i det hon böjde sig framåt med korslagda armar, samt så helt glömde bort sig sjelf, som om han hade varit den snusigaste af gamla professorer och hon en student med skäggfjun på öfverläppen. Han blef så fängslad af denna klara, stora blick, att han till slut glömde att då och då vända sina ögon från den mot Lucy. Men hon, det milda barnet, gladde sig blott åt, att Stephen fick visa Maggie, hur klok han var, och att de säkerligen, när allt kom omkring, skulle bli goda vänner.

— Jag skall skaffa er boken, vill ni ej det, miss Tulliver? — sade Stephen, då han fann att strömmen af hans hågkomster nästan var uttömd. — Det fins många illustrationer i den, som ni skall tycka om att få se.

— Åh, jag får tacka er — sade Maggie, i det hon rodnade, medan hennes uppmärksamhet på sig sjelf återvände, då han så direkt vände sig till henne, och hon tog åter upp sitt arbete.

— Nej, nej, — inföll Lucy. — Jag måste förbjuda er att narra Maggie att fördjupa sig i böcker. Jag kommer aldrig att få henne från dem. Och jag vill, att hon skall tillbringa sina dagar i en förtjusande sysslolöshet, bara ro och prata, rida och åka: det är en sådan loftid hon behöfver.

— Apropos! — sade Stephen, i det han såg på sin klocka. — Skola vi ge oss ut och ro på floden nu? Flodtiden är just lämplig att föra oss åt Tofton till, och vi kunna gå tillbaka.

Det var ett förtjusande förslag för Maggie, ty det hade åratal förflutit, sedan hon varit på floden. Då hon gått för att sätta på sig sin hatt, dröjde Lucy qvar för att ge en befallning till betjeningen och begagnade tillfället att säga Stephen,

att Maggie ej hade något emot att råka Philip, så det var synd att hon skickat den der biljetten i förgår. Men hon skulle skrifva en annan i morgon och bjuda honom.

— Jag kan ju gå till honom och stöta på honom i morgon — sade Stephen —, och ta honom med mig på aftonen, om ni vill? Mina systrar komma nog att vilja besöka er, då jag talar om för dem, att er kusin är hos er. Jag måste lemna dem fältet fritt på förmiddagen.

— Ack ja, var snäll och tag honom med er — sade Lucy. — Och ni kommer ju att tycka om Maggie, eller hur? — tillade hon i en bedjande ton. — Är hon inte söt, och ser hon inte ädel ut?

— För lång — sade Stephen, i det han smålog ned mot henne — och litet för eldig. Det är inte mitt qvinnoideal, som ni vet.

Unga män äro, som man vet, fallna för att lemna sådana oförsigtiga förtroenden till fruntimmer rörande sina ofördelaktiga tankar om deras systrar af det täcka könet. Det är skälet, hvarför så många qvinnor hafva den lyckan att veta att de hemligen äro motbjudande för män, hvilka helt sjelfförnekande ha gjort dem glödande kärleksförklaringar. Och knappast någonting kunde vara mera betecknande för Lucy än att hon både blindt trodde, hvad Stephen sade, och var besluten, att Maggie ej skulle få veta det. Men ni, som ledes af en högre logik och ej blott dömer efter ordalydelsen, har redan förutsett något, som stode i omedelbart sammanhang med detta Stephens ogynsamma omdöme, att han, medan han gick ned till båthuset, med hjelp af en liflig inbillningsförmåga, räknade ut att Maggie måste gifva honom handen åtminstone två gånger i följd af detta angenäma förslag med båtturen, samt att en herre, som önskar, att damer skola se på honom, befinner sig i en fördelaktig belägenhet, då han ror dem i en båt. Hvad mera? Hade han blifvit förälskad i denna mrs Tullivers förvånande dotter vid första anblicken? Helt säkert icke. Sådana passioner hör man aldrig talas om i verkliga lifvet. Dessutom var han ju redan förälskad i och till hälften förlofvad med den älskligaste lilla varelse i verlden; och han var ej den, som tänkte göra sig till narr på något sätt. Men när man är tjugufem år, har man ej fingerspetsar af sten, så att man kan vara fullkomligt likgiltig för en vacker

flickas vidrörande. Det var alldeles naturligt och riktigt att beundra skönhet och njuta af att betrakta den — åtminstone under sådana omständigheter som de nuvarande. Och det var verkligen något mycket intressant hos denna flicka med hennes fattigdom och bekymmer; det gjorde en godt att se vänskapen mellan de två kusinerna. I allmänhet, det erkände Stephen, var han ej förtjust i qvinnor, som hade någon egendomlighet i sin karakter — men här tycktes egendomligheten verkligen vara af ett öfverlägset slag. Och med den förutsättningen, att man ej är tvungen att gifta sig med sådana qvinnor, skänka de säkerligen mera omvexling åt umgängeslifvet.

Maggie uppfylde under första qvarten ej Stephens förhoppningar att hon skulle se på honom, hennes ögon voro allt för upptagna af de gamla flodstränderna, som hon så väl kände till. Hon kände sig ensam, skild från Philip — den ende, som någonsin tyckts älska henne hängifvet, såsom hon längtade att blifva älskad. Men snart ådrogo sig årornas rytmiska rörelse hennes uppmärksamhet, och hon tyckte, att det skulle vara roligt att lära sig ro. Detta väckte henne ur hennes drömmeri, och hon bad, att hon skulle få taga en åra. Det visade sig, att hon behöfde mycken undervisning, och hon blef ärelysten. Ansträngningen jagade det varma blodet upp till hennes kinder och gjorde henne benägen att taga lektionen gladt.

— Jag skall inte bli nöjd förrän jag kan sköta begge årorna och ro er och Lucy — sade hon, i det hon såg helt strålande ut, då hon steg ur båten. Maggie var, som vi veta, fallen för att glömma det för tillfället närmaste, och hon hade valt ett olämpligt ögonblick för sin anmärkning: hennes fot halkade, men lyckligtvis höll mr Stephen Guest hennes hand och höll henne uppe med ett fast tag.

— Ni har väl inte gjort er illa, hoppas jag? — sade han, i det han böjde sig ned för att ifrigt se henne i ansigtet. Hon fann det mycket angenämt att låta någon, som var längre och starkare än hon sjelf, taga vård om sig på detta vänliga och behagliga sätt. Maggie hade aldrig erfarit något sådant förut.

Då de kommo hem igen, funno de morbror och moster Pullet sittande med mrs Tulliver i förmaket, och Stephen

skyndade sig bort, i det han bad om tillåtelse att få komma tillbaka på aftonen.

— Och var snäll och tag med er det häftet af Purcell, som ni tog hem — sade Lucy. — Jag vill, att Maggie skall få höra era bästa visor.

Moster Pullet, som kände sig öfvertygad om att Maggie skulle bli bortbjuden med Lucy, sannolikt till Park House, tog mycket illa vid sig med anledning af tarfligheten i hennes klädsel, hvilken, om den komme att granskas af den högre societeten i S:t Oggs, skulle lända slägten till vanheder och derför påkallade en grundlig och hastig hjelp. Både Lucy och mrs Tulliver deltogo med omisskänlig ifver i rådplägningen om hvad som utaf öfverflödsvarorna i mrs Pullets garderob, vore lämpligast för ändamålet. Maggie måste verkligen ha en fin klädning så snart som möjligt, och hon var ungefär af samma längd som moster Pullet.

— Men hon är mycket axelbredare än jag — det passar mycket illa — sade mrs Pullet —, annars skulle hon kunna begagna den vackra, svarta brokadklädningen utan någon ändring; och hennes armar äro förskräckliga — tillade mrs Pullet sorgset, i det hon lyfte upp Maggies fylliga, runda arm. — Hon skulle aldrig få på sig mina ärmar.

— Åh, bry er inte om det, moster; var så snäll och skicka oss klädningen — sade Lucy. — Jag tänker inte låta Maggie ha långa ärmar, och jag har ett öfverflöd på svarta spetsar att sätta i stället. Hennes armar komma att se så vackra ut.

— Maggies armar äro välformade — sade mrs Tulliver. — De äro som mina förr voro, utom det att mina inte voro bruna. Jag önskar, hon hade sådant skinn som vi ha i vår slägt.

— Prat, moster! — sade Lucy och klappade sin moster Tulliver på axeln —, ni förstår er inte på sådana saker. En målare skulle anse Maggies hy vacker.

— Kanhända, söta du — sade mrs Tulliver undergifvet. — Du förstår det bättre än jag. Men då jag var ung, tyckte man ej om brun hy bland aktadt folk.

— Nej — sade morbror Pullet, som med innerligt intresse följde med damernas samtal under det han sög på sina pastiljer. — Fast det fins en visa om den »nötbruna

flickan» också; jag tror hon var galen — galna Kate — men jag kan inte riktigt påminna mig det.

— Ack, käraste! — sade Maggie, skrattande men otåligt —, jag tror, att det blir slutet på *min* bruna hy, om det alltid skall talas så mycket om den.

Tredje kapitlet.

Förtroliga stunder.

Då Maggie gick upp till sitt rum denna qväll, visade det sig, att hon ej alls hade någon lust att kläda af sig. Hon satte ned ljuset på det första bord hon såg och började gå upp och ned i det ovanligt stora rummet med fasta, regelbundna och något snabba steg, som visade att denna kroppsrörelse var det naturliga sättet att ge luft åt en stark sinnesrörelse. Hennes ögon och kinder hade en nästan feberaktig glans; hufvudet var tillbakakastadt, och hon höll händerna sammanknäppta och utsträckta framför sig med armarna spända på det sätt, som betecknar, att man är fördjupad i tankar.

Hade något anmärkningsvärdt händt?

Ingenting, som ni ej sannolikt skall anse i högsta grad betydelselöst. Hon hade hört litet musik sjungas af en vacker basröst — men sången utfördes af en amatör med ett småstadsaktigt manér, som skulle lemnat mycket öfrigt att önska för ert kritiska öra. Och hon var medveten om, att man betraktat henne ganska mycket på ett förstulet sätt under ett par väl tecknade ögonbryn och med en blick, som tycktes inneha samma makt som rösten att i någon mån oroa henne. Sådana saker skulle ej gjort märkbart intryck på en riktigt väl uppfostrad ung dam, hvars sinne innehaft fullkomlig jemvigt, och som åtnjutit alla fördelarna af förmögenhet, uppfostran och ett förfinadt umgängeslif. Men om Maggie varit denna unga dam, skulle

ni sannolikt ej fått veta något om henne. Hennes lif skulle ha varit så föga vexlande, att det knappt kunnat beskrifvas; ty de lyckligaste qvinnorna, liksom de lyckligaste nationerna, hafva ej någon historia.

Hos en sådan öfverspänd och hungrande natur som stackars Maggies — som nyss sluppit ut ur ett tarfligt skolrum med alla dess skärande ljud och små, enformiga bestyr — framkallade dessa skenbart ringa orsaker den verkan, att de väckte och uppjagade hennes fantasi till en grad, som var oförklarlig för henne sjelf. Det var ej så, att hon bestämdt var upptagen af mr Stephen Guest eller funderade öfver, hvad betydelse det kunde hafva, att han höll sina blickar fästa på henne med beundran. Hon kände snarare den halft aflägsna närheten af en verld af kärlek och skönhet och glädje, som hon skapat sig af obestämda, hoprörda bilder ur all den poesi och alla de romaner, hon någonsin läst eller gjort upp för sig under sina fantastiska drömmerier. Hennes tankar skådade en eller annan gång tillbaka till den tid, då hon hängifvit sig åt försakelse, då hon trott att all längtan, all otålighet vore öfvervunnen. Men detta sinnestillstånd tycktes oåterkalleligen vara förbi, och hon ryggade tillbaka för minnet deraf. Ingen bön, ingen strid skulle ånyo kunna bringa till stånd denna skenbara frid. Hennes lifs strider läte sig ej afgöras på ett så kort och beqvämt sätt — genom fullständig försakelse vid sjelfva tröskeln till ungdomen. Musiken vibrerade ännu inom henne — Purcells musik med dess vilda passion och fantasi — och hon kunde ej dröja vid minnet af detta tomma, ensliga förflutna. Hon var åter uppe i sin gladare, luftigare verld, då en liten knackning hördes på dörren; det var naturligtvis hennes kusin, som kom in i vid hvit nattdrägt.

— Huru, Maggie, du stygga barn, har du inte börjat att klä' af dig? — sade Lucy förvånad. — Jag lofvade att inte komma och tala med dig, derför att jag trodde, att du skulle vara mycket trött. Men så går du här och ser ut, som om du vore färdig att klä' dig till bal. Skynda dig då att ta' på dig din nattdrägt och lös upp ditt hår!

— Nå, men du har då inte hunnit så långt heller — genmälte Maggie, i det hon hastigt tog fram sin egen röda bomullsdrägt och såg på Lucys ljusbruna hår, som var tillbakastruket i lockig oordning.

— Åh, jag har inte mycket qvar. Jag skall sätta mig här och tala med dig, till dess jag får se, att du verkligen håller på att lägga dig.

Medan Maggie stod och löste upp sitt långa svarta hår öfver sin röda kamkofta, satte Lucy sig vid toalettbordet och iakttog henne med kärleksfulla blickar och hufvudet litet på sned, lik en vacker rapphönshund. Om det förekommer er det minsta osannolikt, att unga damer skulle låta förleda sig till att samtala förtroligt i en dylik belägenhet, får jag be' er komma ihåg, att det händer många ovanliga saker i det menskliga lifvet.

— Du har riktigt njutit af musiken i afton, eller hur, Maggie?

— Jo visst, det är det, som hindrar mig från att känna mig sömnig. Jag tror, att jag ej skulle ha några andra dödliga behof, om jag bara kunde få höra tillräckligt mycket musik. Det tyckes skänka mina lemmar styrka och mitt hufvud tankar. Lifvet tyckes fortgå utan ansträngning, då jag hör musik. Dess emellan känner man, som om man bure på en tyngd.

— Och Stephen har en präktig röst, inte sant?

— Jo, men kanske ingendera af oss kan bedöma det — sade Maggie skrattande, i det hon satte sig och kastade tillbaka sitt långa hår. — Du är inte opartisk, och jag tycker till och med att ett positiv låter utmärkt.

— Men säg nu, hvad du tycker om honom. Säg mig riktigt både godt och ondt.

— Åhjo, jag tycker, du borde göra honom litet mera ödmjuk. En älskare borde ej vara så obekymrad och ha ett sådant sjelfförtroende. Han borde darra litet mera.

— Prat, Maggie! Som om någon skulle kunna darra för mig! Du tycker, han är egenkär — jag ser det. Men du tycker ju inte illa om honom, eller hur?

— Tycker illa om honom! Nej! Är jag van att se så förtjusande menniskor, att det skulle vara mycket svårt att behaga mig? Dessutom, hur skulle jag kunna tycka illa om någon, som lofvat att göra dig lycklig, lilla älskling — sade Maggie och nöp Lucy i den gropiga hakan.

— Vi skola få höra mera musik i morgon afton — sade Lucy och såg redan lycklig ut —, ty Stephen skall ta' Philip Wakem med sig.

— O Lucy, jag får inte råka honom — sade Maggie, i det hon blef blek. — Åtminstone får jag inte råka honom ntan Toms lof.

— Är Tom en sådan tyrann? — sade Lucy förvånad. — Jag skall ta' ansvaret på mig — säg honom, att det var mitt fel.

— Men kära du — sade Maggie tvehågset —, jag lofvade Tom mycket högtidligt — före pappas död — jag lofvade honom, att jag inte skulle tala med Philip utan hans vetskap och samtycke. Och jag är mycket rädd för att inleda det ämnet med Tom — att åter råka i gräl med honom.

— Men jag har aldrig hört talas om något så besynnerligt och oresonligt. Hvad ondt kan stackars Philip ha gjort? Får jag tala med Tom om det?

— Ack nej, var snäll och gör för all del inte det — sade Maggie. — Jag skall gå till honom sjelf i morgon och säga honom, att du vill, att Philip skall komma. Jag har förut tänkt på att be' honom frigöra mig från mitt löfte, men jag har inte haft mod att besluta mig för det.

De voro begge tysta några ögonblick, och sedan sade Lucy:

— Maggie, du har hemligheter för mig, och jag har inga för dig.

Maggie vände tankfullt blicken bort från Lucy. Sedan vände hon sig mot henne och sade: — Jag skulle gerna vilja tala om för dig om Philip. Men, Lucy, du får inte låtsa om för någon, att du vet det, minst af alla för Philip sjelf eller för mr Stephen Guest.

Berättelsen räckte länge, ty Maggie hade aldrig förut erfarit den lättnad, som det låg i att få utgjuta sig. Hon hade aldrig förut anförtrott Lucy något om sitt inre lif; och det milda ansigtet, som med deltagande intresse sträckte sig fram mot hennes, och den lilla handen, som tryckte hennes, uppmuntrade henne att tala vidare. Endast på två punkter var hon ej meddelsam. Hon yppade ej till fullo det, som ännu plågade hennes sinne såsom Toms största förolämpning — de skymford, hvarmed han öfverhopat Philip. Som denna hågkomst fortfarande väckte hennes förbittring, kunde hon ej uthärda, att någon annan skulle veta det alltsammans — både för Toms och Philips skull.

Och hon kunde ej förmå sig att tala om för Lucy det sista uppträdet mellan fadern och Wakem, fast det var detta som hon alltsedan känt såsom ett nytt skrank mellan sig och Philip. Hon sade blott, att hon nu insåg, att Tom på det hela hade rätt, då han ansåg, att det ej kunde bli fråga om kärlek och giftermål dem mellan i anseende till det förhållande, hvari familjerna stodo till hvarandra. Philips far skulle naturligtvis aldrig gifva sitt samtycke.

— Se der, Lucy, har du min historia — sade Maggie, i det hon smålog med tårar i ögonen. — Du ser, att det är med mig, som med sir Andrew Aguecheek i »Trettondagsafton» — jag var också tillbedd en gång.

— Jaså, nu förstår jag, hur det kommer sig, att du känner till Shakespeare och allt möjligt och har lärt dig så mycket, sedan du lemnade skolan. Det förekom mig alltid förr som trolleri — då du ju haft så litet tillfälle att lära dig något — sade Lucy.

Hon funderade litet med sänkta ögon och tillade sedan, i det hon såg på Maggie: — Det är mycket vackert af dig att älska Philip. Jag trodde aldrig, att en sådan lycka skulle tillfalla honom. Och enligt min tanke, bör du ej afstå från honom. Det fins hinder nu, men de skola kanske försvinna med tiden.

Maggie skakade på hufvudet.

— Jo, jo — envisades Lucy —; jag kan inte låta bli att hoppas på det. Det ligger något romantiskt deri — något ovanligt — alldeles så, som allt som händer dig bör vara. Och Philip skall komma att dyrka dig, alldeles som gemålerna i sagorna. O, hvad jag skall anstränga min lilla hjerna för att hitta på någon komplott, som skall bringa alla på riktiga tankar, så att du kan gifta dig med Philip, då jag gifter mig med någon annan. Skulle det inte bli ett förtjusande slut på alla min stackars, stackars Maggies bekymmer?

Maggie försökte att småle, men darrade, som om hon känt en häftig rysning.

— Ack kära, du fryser ju — sade Lucy. — Du måste lägga dig; och det är jag också tvungen till. Jag törs inte tänka på, hvad klockan är.

De kysste hvarandra, och Lucy gick in till sig — efter att hafva fått del af ett förtroende, som skulle öfva ett stort

inflytande på hennes omdöme om hvad hon sedermera kom att få upplefva. Maggie hade varit fullkomligt uppriktig; det hade aldrig varit lätt för hennes natur att vara annorlunda. Men förtroenden äro stundom vilseledande, till och med då de äro uppriktiga.

Fjerde kapitlet.

Bror och syster.

Maggie var tvungen att gå till Toms bostad midt på dagen, då han skulle komma hem till middagen, annars hade hon ej funnit honom hemma. Han bodde icke hos alldeles obekant folk. Vår vän Bob Jakin hade med Mumps stumma samtycke skaffat sig ej blott en hustru för omkring åtta månader sedan, utan också ett af dessa besynnerliga, gamla hus, som korsas af de mest förvånande gångar och som äro belägna nere vid vattnet, der, såsom han anmärkte, hans hustru och mor kunde bo bekymmerfritt derigenom att de hyrde ut två »lustbåtar», i hvilka han lagt ner några af sina besparingar, samt togo emot en hyresgäst i hvardagsrummet och det obegagnade sofrummet. Hvad kunde väl under sådana omständigheter vara bättre för alla parternas intressen, oafsedt helsans fordringar, än att denna hyresgäst vore mr Tom?

Det var Bobs hustru, som öppnade dörren för Maggie. Hon var en spenslig qvinna med ett ansigte ungefär som en holländsk dockas, och jemförd med Bobs mor, som i bakgrunden upptog hela förstugans bredd, tog hon sig ut ungefär som en af de menskliga figurer, hvilka konstnären finner lämpligt att ställa upp bredvid en kolossal staty för att visa proportionerna. Den lilla qvinnan neg och såg upp på Maggie med någon rädsla, så snart hon öppnat dörren. Men orden: »Är min bror hemma?», som Maggie småleende yttrade, kom henne att vända sig om med plötslig ifver och säga:

— Åh, mor, mor — säg åt Bob! — det är miss Maggie! Kom in, miss, för all del — fortsatte hon, i det hon öppnade en sidodörr och försökte pressa sin person mot väggen för att lemna så mycket rum som möjligt för den besökande.

Sorgliga minnen trängde sig på Maggie, då hon kom in i det lilla hvardagsrummet, som utgjorde allt, hvarpå den stackars Tom kunde använda benämningen hem — detta namn, som en gång för så många år sedan för dem begge betydt samma kära, välkända föremål. Men allting var henne så främmande i detta nya rum. Det första, hennes ögon dröjde vid, var den stora gamla bibeln, och åsynen af den var ej egnad att skingra de gamla minnena. Hon stod utan att säga ett ord.

— Om ni vill vara så god och göra er så gemen och sitta ned, miss, — sade mrs Jakin, i det hon med sitt förkläde torkade af en fullkomligt ren stol, hvarpå hon lyfte upp snibben af detta plagg och höll den mot ansigtet med en förlägen min, under det hon undrande såg på Maggie.

— Bob är då hemma? — sade Maggie, i det hon återkom till sig sjelf och smålog mot den blyga, holländska dockan.

— Ja, miss; men jag tror att han håller på att tvätta sej och klä' på sej — jag skall gå och se efter — sade mrs Jakin och försvann.

Men snart kom hon tillbaka och gick med nytt mod ett litet stycke bakom sin man, hvilken med sina tindrande, blå ögon och glänsande, regelbundna hvita tänder visade sig i dörröppningen, i det han vördnadsfullt bockade sig.

— Hur står det till? — sade Maggie och kom fram och räckte ut sin hand mot honom. — Jag har alltid tänkt komma och helsa på er hustru, och jag skall komma en annan dag för detta ändamål, om hon vill tillåta mig det. Men i dag var jag tvungen att komma för att tala med min bror.

— Han kommer nog snart hem, miss. Han reder sej bra, mr Tom, det gör han. Han kommer att bli en af de mest ansedda i trakten, ska' ni få se.

— Ja, Bob, helt säkert har han er att tacka för, hvad han än blir. Han sade det sjelf just härom qvällen, då han höll på att tala om er.

— Åh, miss, det är hans sätt att ta' det. Men jag tror så mycket mer på, då han säjer nå'nting, för hans tunga lägger aldrig i väg som min. Anfäkta! Jag är inte bättre än en butelj, som det rinner ur, det är jag inte — jag kan inte hejda mej, då jag en gång börjat. Men ni ser för märkvärdigt bra ut, miss — det gör mej godt att se på er. Hva' säjer du nu, Prissy? — här vände Bob sig till sin hustru. — Är det inte sant allt, som jag sagt? Fast det inte fins många sorters varor, som inte jag kan öfvervärdera, då jag nyttjar min tunga till det.

Mrs Bobs lilla näsa tycktes följa ögonens exempel att vördnadsfullt vända sig upp mot Maggie, men hon var nu i stånd att småle och niga och sade: — Jag har längtat så fasligt efter att få se er, miss, för min man har pratat om er, som om han varit litet vriden, alltse'n han först kom och friade till mej.

— Se så — sade Bob och såg litet förlägen ut. — Gå nu och se till potatisen, annars får mr Tom vänta på den.

— Jag hoppas Mumps är vän med mrs Jakin, Bob — sade Maggie småleende. — Jag kommer ihåg, att ni brukade säga, att han inte skulle tycka om, i fall ni gifte er.

— Åh, miss — sade Bob och visade sina tänder —, han beslöt sej för det, då han fick se, hur liten hon var. Han låts, som han inte riktigt såge henne, eller också som om han tyckte, att hon inte vore fullvuxen än. Men för att tala om mr Tom, miss — sade Bob, i det han talade lägre och såg allvarsam ut —, så är han så sluten som en jerngryta, det är han. Men jag är rätt knipslug, och se'n jag slutat opp med att gå ikring och handla, och är lös och ledig, så har jag allt mer vett, än jag vet hva' jag ska' göra med, och då är jag tvungen att sysselsätta mej med att räkna ut annat folks tankar. Och jag tycker, att det är plågsamt att se mr Tom sitta så der surmulen för sej sjelf och rynka pannan och stirra i elden om qvällarna. Han skulle vara lite' muntrare nu — en vacker, ung karl som han är. Hustru min säjer, att då hon kommer in till honom ibland, och han inte märker henne, så sitter han och stirrar i elden och rynkar pannan, som om han såge folk, som arbetade i den.

— Han tänker så mycket på affärer — sade Maggie.

— Åh ja — sade Bob, i det han talade lägre —; men tror ni inte, det är något annat, miss? Han är sluten, mr Tom, det är han, men jag är slug, det är jag, och jag trodde fram emot sista julen, att jag träffat på hans svaga sida. Det var fråga om en liten svart fogelhund — af någon ovanlig ras — som han bråkade fasligt för att få. Men se'n dess har det kommit något åt honom, så han är mer missbelåten med allting, än han nå'nsin varit, för allt hva' god tur han haft. Och jag ville tala om det för er, miss, för jag trodde, att ni kanske skulle kunna få ur honom något, då ni nu kommit. Han är alldeles för mycket ensam, och går inte bort tillräckligt ofta.

— Jag är rädd, att jag har mycket litet inflytande öfver honom, Bob, — sade Maggie, på hvilken Bobs gissningar gjort ett visst intryck. Det var en fullkomligt ny föreställning för henne, att Tom kunde ha' sina kärleksbekymmer. Stackars Tom! — och kär i Lucy till på köpet! Men kanske det bara var en inbillning af Bobs alltför beställsamma hufvud. Gåfvan af hunden innebar helt visst ingenting mera än kusinlig tillgifvenhet och tacksamhet. Men Bob hade redan sagt: — här är mr Tom — och yttre dörren öppnades.

— Det är ingen tid att förlora, Tom — sade Maggie, så snart Bob lemnat rummet. — Jag måste genast säga dig, hvarför jag kommit hit, annars skall jag hindra dig från att äta middag.

Tom stod med ryggen mot spiselkanten, och Maggie satt rakt emot dagsljuset. Han märkte, att hon var orolig, och han anade hvad det var för ett ämne, hon tänkte tala om. Denna aning gjorde hans röst kallare och hårdare, då han sade: — Hvad är det?

Hans ton uppväckte Maggies motsägelseanda, och hon framstälde sin begäran i en alldeles olika form, än hon förut ämnat. Hon steg upp från sin stol och sade, i det hon såg rakt på Tom:

— Jag vill, att du skall befria mig från mitt löfte angående Philip Wakem. Eller rättare sagdt, jag lofvade att inte råka honom utan att säga dig till. Jag har kommit för att säga dig, att jag vill råka honom.

— Godt — sade Tom ännu kallare.

Men Maggie hade knappt upphört att tala på detta kalla, trotsiga sätt, innan hon ångrade sig och kände sig förskräckt för broderns kallsinnighet.

— Inte för min egen skull, kära Tom. Bli inte ond. Jag skulle inte ha bedt om det, om inte Philip, som du vet, vore en af Lucys vänner, och hon vill, att han skall komma — har bedt honom komma i afton; och jag sade henne, att jag inte kunde råka honom utan att säga dig till. Jag kommer bara att se honom i andra menniskors närvaro. Det skall aldrig mera bli något hemligt förhållande mellan oss.

Tom vände blicken från Maggie och rynkade sin panna hårdare under en liten stund. Sedan vände han sig mot henne och sade långsamt och med eftertryck:

— Du känner mina tankar i detta ämne, Maggie. Det behöfs inte, att jag upprepar något af hvad jag sade för ett par år sedan. Medan min far lefde, kände jag mig förpligtad att nyttja allt mitt inflytande öfver dig, för att hindra dig att bringa vanära så väl öfver honom som dig sjelf och oss alla. Men nu måste jag lemna åt dig sjelf att välja. Du vill ju vara oberoende — du sade mig det efter pappas död. Mina åsigter äro inte förändrade. Om du återigen tänker på att förlofva dig med Philip Wakem, är du tvungen att afstå från mig.

— Jag vill inte det, kära Tom — åtminstone såsom sakerna nu stå; jag ser, att det skulle föra till olycka. Men jag skall snart resa bort till en annan plats, och jag skulle gerna vilja bli vän med honom igen, medan jag är här. Lucy önskar det.

Strängheten i Toms ansigtsuttryck mildrades litet.

— Jag skulle inte bry mig om, att du då och då komme tillsammans med honom hos min morbror — jag vill inte göra något väsen af saken. Men jag har inte förtroende till dig, Maggie. Du skulle bli förledd till någonting.

Detta var ett grymt yttrande. Maggies läpp började darra.

— Hur kan du säga så, Tom? Det är mycket grymt af dig. Har jag inte gjort allt och burit allting, så godt jag kunnat? Och jag har hållit mitt löfte till dig — då — — då .... Mitt lif har inte varit mera lyckligt än ditt.

Hon var tvungen att vara barnslig — tårarna måste fram. Då Maggie ej var ond, var hon lika beroende af vänliga eller kalla ord som en tusensköna af solsken eller mulen himmel. Behofvet att blifva älskad skulle alltid

komma att taga herraväldet öfver henne, såsom det gjort i forna dagar på den murkna vinden. Hans broderliga känslor togo öfverhand vid detta vädjande, men de kunde endast visa sig på Toms sätt. Han lade mildt sin hand på hennes arm och sade i en vänlig skolmästarton:

— Hör nu på mig, Maggie. Jag skall säga dig, hvad jag menar. Du är alltid fallen för öfverdrifter — du har ej något omdöme eller någon sjelfbeherskning. Och ändå tror du, att du förstår allting bäst, och vill ändå ej bli ledd af andra. Du vet, att jag inte ville, att du skulle ta' en plats. Moster Pullett var villig att skänka dig ett godt hem, och du skulle ha kunnat föra ett aktningsvärdt lif tillsammans med dina slägtingar, till dess jag kunnat anskaffa ett hem åt dig och mamma. Och det ville jag gerna göra. Jag önskade, att min syster skulle vara en fin dam, och jag skulle alltid ha tagit vård om dig, som far önskade, tills du vore väl gift. Men du och jag äro aldrig af samma tanke, och du vill ej ge vika. Likväl borde du ha nog förstånd att inse, att en bror, som är ute i verlden och kommer i beröring med menniskor, ovilkorligen måste förstå bättre, hvad som är riktigt och passande för hans syster, än hon sjelf kan förstå. Du tycker, att jag inte är snäll; men min tillgifvenhet kan endast låta leda sig af hvad jag anser bra för dig.

— Ja, jag vet, kära Tom — sade Maggie, som ännu till hälften snyftade, men försökte att hålla sina tårar tillbaka. — Jag vet, att du skulle vilja göra så mycket för mig. Jag vet, hur du arbetar och inte sparar dig. Jag är tacksam mot dig. Men du kan verkligen inte bedöma saker för min räkning, våra naturer äro mycket olika. Du vet inte på hvilket olika sätt saker göra intryck på mig och dig.

— Jo, det vet jag; jag vet det alltför väl. Jag vet, hur olika du måst känna med afseende på allt, som rör vår familj och ditt eget anseende som ung qvinna, innan du kunde tänka på att gå in på några hemliga närmanden från Philip Wakems sida. Äfven om det ej hade varit mig motbjudande i alla andra afseenden, så skulle jag likväl alltid sökt hindra, att min systers namn för ett enda ögonblick nämndes tillsammans med en ung mans, hvars far måste afsky tanken på oss alla och som skulle förakta dig. Vore det hvilken annan som helst än du, skulle jag anse

det fullkomligt säkert, att det, som du bevittnade strax före min fars död, skulle hindra dig att någonsin mera kunna tänka på Philip Wakem som din *trolofvade*. Men jag känner mig inte säker på dig, jag känner mig aldrig säker i fråga om något, som rör dig. Den ena gången finner du nöje i ett slags egensinnig sjelfförsakelse och den andra har du inte beslutsamhet nog att förmå motstå, hvad du vet vara orätt.

Det låg en förfärlig, skarp sanning i Toms ord, det sanningens hårda skal, som upptäckes af sinnen utan fantasi och medkänsla. Maggie vred sig under detta Toms omdöme. Hon motsatte sig det, och hon kände sig förödmjukad deraf på samma gång. Det förekom henne, som om han hölle en spegel framför henne för att visa henne hennes egen dårskap och svaghet, som om han vore en profetisk röst, som förutsade hennes framtida fall, och likväl dömde äfven hon honom hela tiden. Hon sade inom sig, att han var trångsinnad och orättvis, att han var ur stånd att ana de själens behof, hvilka så ofta voro orsakerna till hennes oriktiga och besynnerliga handlingar och gjorde, att hennes lif förekom honom som en planlös gåta.

Hon svarade ej strax; hennes hjerta var för fullt, och hon satte sig ned och stödde armen mot bordet. Det tjenade till intet att försöka få Tom att känna, att hon stod honom nära. Han stötte henne alltid tillbaka. Det intryck, hans ord gjort på hennes känsla, framkallades äfven af hänsyftningen på uppträdet mellan fadern och Wakem, och slutligen tog detta smärtsamma, högtidliga minne öfverhand och besegrade känslan af oförrätt. Nej! Hon kunde ej tänka på detta med lättsinnig likgiltighet, och Tom fick ej anklaga henne för det. Hon såg upp på honom med en högtidlig, allvarlig blick och sade:

— Jag kan ej förmå dig att fatta bättre tankar om mig, Tom, genom något, som jag kan säga. Men jag står inte så utanför allt, hvad du känner, som du tror, att jag gör. Jag inser lika väl som du, att i vår ställning till Philips far, ej af några andra skäl, skulle det vara oförnuftigt, det skulle vara orätt af mig att fortfarande tänka på ett lif tillsammans med Philip, och jag har afstått från tanken på att förlofva mig med honom . . . . jag säger dig nu sanningen, och du har ingen rättighet att misstro mig. Jag har

hållit mitt ord till dig, och du har aldrig kommit på mig med någon osanning. Jag skall inte blott ej uppmuntra, jag skall omsorgsfullt undvika något annat slags umgänge med Philip än på en lugn, vänskaplig fot. Du kan tro, att jag är ur stånd att hålla mina beslut; men åtminstone borde du inte behandla mig med hårdt förakt på grund af fel, som jag ej ännu begått.

— Nå ja, Maggie — sade Tom, som blef mildare vid detta vädjande —, jag vill inte öfverdrifva förhållandet. Jag tror, att då man tar allting i betraktande, är det bäst, att du får träffa tillsammans med Philip Wakem, om Lucy önskar, att han skall komma dit. Jag tror, hvad du säger, åtminstone tror du det sjelf, det vet jag; jag kan blott varna dig. Jag vill vara en så god bror, som du vill tillåta mig att vara.

Det var en liten darrning i Toms röst, då han yttrade de sista orden, och Maggies tillgifvenhet, hvilken alltid var redo, återkom med en lika plötslig värme, som då de voro barn och åto sin kaka tillsammans som ett försoningstecken. Hon steg upp och lade sin hand på Toms axel.

— Kära Tom, jag vet, att du vill vara god. Jag vet, att du fått uthärda så mycket och arbetat så mycket. Jag skulle gerna vilja göra dig glädje, inte göra dig ledsen. Du tycker väl inte nu, att jag är alltigenom elak, eller hur?

Tom smålog mot det ifriga ansigtet. Hans småleenden voro mycket angenäma att se, då de kommo, ty de grå ögonen kunde vara milda nedanför vecket i pannan.

— Nej, Maggie.

— Jag kanske kan bli bättre, än du väntar dig.

— Jag hoppas, att du skall det.

— Och får jag komma någon dag och laga till teet åt dig, och helsa på Bobs ytterligt lilla hustru igen?

— Ja, men gå nu din väg, ty jag har inte mera tid att förlora — sade Tom och såg på sin klocka.

— Inte tid att ge mig en kyss?

Tom böjde sig för att kyssa hennes kind och sade sedan:

— Se så! Var en snäll flicka. Jag har mycket att tänka på i dag. Jag skall ha en lång rådplägning med morbror Deane i eftermiddag.

— Du kommer ju till moster Gleggs i morgon? Vi skola äta middag tidigt för att kunna gå dit på te. Du är tvungen; Lucy bad mig säga det.

— Jaså! Men jag har mycket annat att göra — sade Tom och ringde så häftigt i klockan, att han ryckte ned den lilla klocksträngen.

— Du skrämmer mig, jag springer min väg — sade Maggie, i det hon skrattande drog sig tillbaka. Emellertid kastade Tom med manligt lugn klocksträngen till den bortersta ändan af rummet, likväl ej mycket långt bort: ett drag af menniskokännedom, hvilket, det smickrar jag mig med, skall uppfattas af ej så få förmögna eller ansedda män, som en gång befunnit sig i ett af de första skedena under sina ansträngningar att arbeta sig upp i verlden och tillsvidare bestått sig med mycket stora förhoppningar men mycket små bostäder.

Femte kapitlet.

Visar, att Tom har öppnat ostronet.

— Och nu, sedan vi gjort upp den här Newcastle-affären, Tom — sade mr Deane samma eftermiddag, då de sutto tillsammans i det enskilda rummet i banken —, är det en annan sak, som jag vill tala med dig om. Som du troligen kommer att få det rökigt och otrefligt i Newcastle under de närmaste få veckorna, kan du behöfva dig en god förhoppning af ett eller annat slag för att hålla modet uppe.

Tom väntade mindre nervöst, än han hade gjort vid ett föregående tillfälle i detta rum, under det hans morbror tog upp sin snusdosa och med betänksam opartiskhet undfägnade hvardera näsborren.

— Du begriper, Tom — sade mr Deane till slut, i det han kastade sig tillbaka i stolen —, det går raskare framåt i verlden, än det gjorde i min ungdom. Jo, jo, sir,

för fyrti år sedan, då jag var ungefär en sådan der stor och stark junker som du, kunde en karl vänta sig att få stå mellan skaklarna under bästa delen af sitt lif, innan han sjelf fick piskan i hand. Väfstolarna gingo långsamt och moden förändrade sig inte så fort, de bästa kläder jag hade räckte i sex år. Allting drefs i smärre skala, sir, i afseende på hvad som förbrukades, menar jag. Det är ångan, förstår du, som har gjort skilnaden; den drifver på hvart hjul med dubbel fart och lyckans hjul tillika med de andra, som vår mr Stephen Guest sade vid årsmiddagen (han slår hufvudet på spiken på ett märkvärdigt sätt då det rör sådana der saker, när man tar i betraktande, att han inte befattat sig med affärer). Jag kan inte klandra förändringen, som somligt folk gör. Handeln, sir, öppnar en menniskas ögon; och om befolkningen skall växa till på jorden, som den gör, så måste verlden begagna sitt förstånd till uppfinningar af ett eller annat slag. Jag vet, att jag har uträttat min del som en vanlig affärskarl. Någon har sagt, att det är en god sak att få två sädesax att växa, der det bara växte ett förut, men, sir, det är också en god sak att befordra utbytet af handelsvaror och skaffa sädeskorn åt de munnar, som äro hungriga. Och det är vår affärsgren; och jag anser det för en så hedrande befattning, som en man kan inneha, att ha med detta att göra.

Tom visste, att det ej brådskade med den sak, som morbrodern hade att tala om; mr Deane var en alltför klok och praktisk man för att tillåta vare sig sina minnen eller sin snusning att försena handelsaffärernas fortgång. Det hade verkligen under den sista eller de två sista månaderna undfallit honom vinkar rörande Tom, hvilka satte denne i stånd att gissa, att han nu skulle få höra något för honom sjelf fördelaktigt förslag. Vid början af det sista talet hade han sträckt ut benen, stuckit händerna i fickorna och beredt sig på en vidlyftig inledning, beräknad att visa, att mr Deane hade vunnit framgång genom sin egen förtjenst, och att hvad han hade att säga unga män i allmänhet var, att om också de ej vunne framgång, så var det deras egen skull. Han blef således något öfverraskad, då morbrodern riktade en bestämd fråga till honom.

— Låt mig se, det har väl gått sju år nu, sedan du vände dig till mig för att få en plats, eller hur, Tom?

— Ja, sir, jag är tjugutre år nu — sade Tom.

— Jaså, men det är i alla fall så godt att inte tala om det; ty du kan gälla för att vara ganska mycket äldre, och ålder betyder mycket, då det är fråga om affärer. Jag mins mycket väl, då du kom; jag kommer ihåg, att jag såg, att det fans ruter i dig, och det var det som gjorde att jag uppmuntrade dig. Och det gläder mig att kunna säga, att jag hade rätt, jag bedrar mig inte ofta. Jag drog mig naturligtvis litet för att rekommendera min systerson, men det gläder mig att jag kan säga, att du gjort mig heder, sir. Och om jag sjelf haft en son, skulle det inte ha varit ledsamt att se honom lik dig.

Mr Deane knackade åter på sin dosa och öppnade den samt upprepade i en något känslosam ton: — Nej, det skulle inte ha varit ledsamt att se honom lik dig.

— Jag är mycket glad öfver, att ni är nöjd med mig, sir, jag har gjort mitt bästa — sade Tom på sitt stolta, sjelfständiga sätt.

— Ja, Tom, jag är nöjd med dig. Jag talar inte om ditt uppförande som son, fastän det väger mycket i min goda tanke om dig. Men hvad som rör mig såsom kompanjon i vår firma, det är de egenskaper, du visat som affärskarl. Vår firma är en god affär, en präktig rörelse, sir, och det fins intet skäl, hvarför den inte skulle fortsätta att växa till; vi ha ett växande kapital och få växande räntor på det. Men det fordras en annan sak för att lyckas i hvarje rörelse, stor eller liten, och det är män, som kunna leda den, män med riktiga vanor; inte några sådana der lättsinniga sällar, utan sådana som man kan lita på. Det är nu hvad mr Guest och jag inse klart nog. För tre år sedan togo vi Gell med i rörelsen; vi gåfvo honom en del i oljeqvarnen. Och hvarför? Jo derför, att Gell var en karl, hvars tjenster voro värda en belöning. Så skall det alltid bli, sir. Så var det med mig. Och fast Gell är nästan tio år äldre än du, fins det andra saker, som tala till din fördel.

Tom började bli litet nervös, under det mr Deane fortsatte att tala. Han visste sig ha något att säga, som kanske ej skulle behaga morbrodern, helt enkelt derför att det var ett nytt förslag snarare än ett antagande af det anbud han väntade sig.

— Det är väl möjligt — fortsatte mr Deane, då han slutat sin nya pris snus —, att det talar för dig, att du är min systerson. Men jag kan inte neka till, att om du inte alls hade varit slägt med mig, skulle ditt uppförande vid affären med Pelleys bank ha föranledt mr Guest och mig att visa någon erkänsla för den tjenst, du gjort oss. Och detta tillika med ditt uppförande i allmänhet och din affärsduglighet har gjort, att vi beslutat oss för att ge dig en andel i affären, en andel, som vi med glädje skola förstora, allt efter som åren gå. Vi anse af alla skäl detta bättre än att höja din lön. Det skall ge dig mera anseende och bättre bereda dig att så småningom taga något af ansvaret från mina skuldror. Jag är i stånd till rätt mycket arbete ännu, Gud ske lof; men jag håller på att bli äldre, det är inte lönt att förneka det. Jag sade åt mr Guest, att jag skulle börja tala med dig om det; och då du kommer tillbaka från de der göromålen norrut, kunna vi gå in i enskildheter. Det är ett stort steg för en ung karl på tjugutre år, men jag får lof att säga, att du har förtjenat det.

— Jag är mycket tacksam mot mr Guest och er, sir; naturligtvis känner jag mig stå mest i förbindelse hos er, som först skaffat mig plats i affären och sedan gjort er så mycket besvär med mig.

Tom talade med en lätt darrning och tystnade sedan han sagt detta.

— Ja ja — sade mr Deane. — Jag sparar inte på besvär, då jag ser att det kan bli till något gagn. Jag har sjelf gjort mig någon möda med Gell, annars skulle han inte ha blifvit, hvad han är.

— Men det är en sak, som jag gerna skulle vilja nämna för er, morbror. Jag har aldrig förr talat med er om det. Om ni mins, så var det vid den tid, då min fars egendom såldes, någon fråga om, att er firma skulle köpa qvarnen; jag vet, att ni ansåg det för en mycket god affär, i synnerhet om man använde ånga.

— Helt visst, helt visst. Men Wakem bjöd öfver oss, han hade beslutat sig för det. Han tycker särdeles mycket om att lägga hinder i vägen för annat folks önskningar.

— Kanske det inte tjenar någonting till, att jag talar om det nu — fortsatte Tom —, men jag vill att ni skall

veta, hvad jag har för funderingar på qvarnen. Jag har en stark förkärlek för den. Det var min fars önskan på dödsbädden, att jag skulle försöka att få tillbaka den, närhelst jag kunde; den har tillhört hans slägt i fem slägtled. Jag gaf min far ett löfte, och dessutom är jag fästad vid stället. Jag kommer aldrig att tycka så mycket om något annat. Och om det någonsin skulle vara lämpligt för era planer att köpa den för firmans räkning, skulle jag ha mera utsigt att kunna uppfylla min fars önskan. Jag skulle inte gerna ha velat nämna något om denna sak för er, om ni inte varit nog vänlig att säga, att mina tjenster ha varit af något värde. Och jag skulle afstå från mycket större lefnadsutsigter för att återfå qvarnen — jag menar att sjelf få sköta den och efter hand arbeta af köpeskillingen.

Mr Deane hade uppmärksamt hört på och såg nu tankfull ut.

— Jag förstår, jag förstår — sade han efter en stund; — saken vore utförbar, om det funnes någon utsigt till, att Wakem ville afstå från egendomen. Men det anser jag inte sannolikt. Han har lemnat stället till unge Jetsome; och han hade sina skäl, då han köpte det, det vill jag svära på.

— Han är en stor slarfver, den der unge Jetsome — sade Tom. — Han har slagit sig på att dricka, och det påstås, att han låter qvarnrörelsen försämras. Lukas — vår förre mjölnare — har sagt mig det. Han säger, att han inte kommer att stanna, om det inte blir någon förändring. Jag tänkte, att om det fortginge på det sättet, skulle Wakem kanske villigare lemna ifrån sig qvarnen. Lukas säger, att han börjar visa sig mycket missbelåten med sakernas ställning.

— Godt, jag skall tänka på saken, Tom. Jag är tvungen att göra mig underrättad om förhållandet och öfverlägga med mr Guest. Men du förstår, att det är nästan som att låta dig slå in på en ny bana, i stället för att hålla dig qvar, der du är, hvilket var hvad vi önskade.

— Jag skulle kunna sköta mer än qvarnen, då alltsammans väl blifvit ordnadt, sir. Jag vill ha mycket arbete. Det fins inte något annat, som jag bryr mig stort om.

Det låg något ganska sorgligt i ett sådant talesätt hos en ung man på tjugutre år, till och med för morbror Deanes affärsälskande öron.

— Åh ja — men du kommer att skaffa dig en hustru att bry dig om endera dagen, om du fortsätter att stiga i verlden med samma fart som nu. Men hvad den här qvarnfrågan angår, så få vi inte räkna på våra kycklingar alltför tidigt. I alla händelser lofvar jag dig att lägga det på minnet, och då du kommer tillbaka, skola vi tala om det igen. Nu skall jag gå och äta middag. Kom och ät frukost med oss i morgon bittida, och tag afsked af din mor och syster, innan du ger dig af.

Sjette kapitlet.

Illustrerande attraktionens lagar.

Vi finna Maggie kommen till ett lefnadsskede, hvilket af tänkande menniskor måste betraktas som en särskildt vigtig afdelning i en qvinnas lif. Då hon nu gjorde sitt inträde i S:t Oggs' högre sällskapslif, med ett anslående yttre, hvilket hade det företrädet att vara alldeles obekant för flertalet åskådare och som på ett lämpligt sätt förhöjdes genom den drägt, till hvilken man redan sett ett utkast under Lucys ifriga rådplägning med moster Pullet, befann sig ju Maggie på tröskeln till något alldeles nytt. På Lucys första aftonbjudning ansträngde unge Torry sina ansigtsmuskler mer än vanligt för att »den der mörkögda flickan der borta i vrån» skulle märka honom i all den glans, som förlänades honom genom enkeltjusaren. Och åtskilliga unga damer gingo hem beslutna att skaffa sig kortärmar med svarta spetsar samt att sätta upp håret som en bred krona på bakre delen af hufvudet. Den der kusinen till miss Deane såg så utmärkt bra ut. — Stackars Maggie var verkligen, trots sitt inre medvetande af utståndna lidanden och sina aningar om kommande bekymmer, på väg att bli föremål för en viss afund, ett samtalsämne i det nyss inredda biljardrummet och mellan täcka väninnor, som ej hade

några hemligheter för hvarandra, då det var fråga om garneringar. Misserna Guest, som för det mesta på ett nedlåtande sätt umgingos med familjerna i S:t Oggs och beherskade moderna der, gjorde anmärkningar mot Maggies sätt att vara. Hon hade en vana att icke strax gå in på redan faststälda regler för god ton och att säga, att hon icke visste, om de vore sanna eller ej, hvilket gaf henne en pregel af tafatthet och dessutom besvärade samtalens jemna gång. Men det är en sanning, som kan förklaras på ett välvilligt sätt, att fruntimmer ej känna sig mindre väl stämda mot en ny bekantskap af deras eget kön, derför att hon i vissa hänseenden är dem underlägsen. Och Maggie var så fullkomligt fri från att visa något småtäckt koketteri, hvilket har traditionelt rykte om sig att drifva herrar till förtviflan, att hon tillvann sig ett visst qvinligt medlidande för att hon gjorde så föga uppseende trots sin skönhet. Hon hade icke haft mycket tillfälle att få lära sig något, stackare! och det måste erkännas, att man icke hade stora anspråk på henne; det tvära och ojemna i hennes sätt var helt enkelt en följd af hennes afstängda, tarfliga lefnadsvilkor. Det var bara ett under, att det ej fans någon anstrykning af simpelhet hos henne, då man betänkte, huru-dana de andra af stackars Lucys slägtingar voro; en häntydning, som alltid kom misserna Guest att rysa litet. Det var ej angenämt att tänka sig, att man genom giftermål skulle bli beslägtad med sådana menniskor som Gleggs och Pullets. Men det tjenade ingenting till att motsätta sig Stephen, då han en gång satt sig något i sinnet, och helt visst var det ej möjligt att anmärka något mot Lucy sjelf — ingen kunde låta bli att tycka om henne. Hon önskade naturligtvis, att misserna Guest skulle visa sig vänliga mot denna kusin, som hon höll så mycket af, och Stephen skulle göra ett förskräckligt väsen, om de brusto i höflighet. Under dylika förhållanden saknades ej inbjudningar till Park House. Och öfverallt annars också var miss Deane för populär och en alltför ansedd medlem af sällskapslifvet i S:t Oggs, för att man skulle kunnat försumma någon uppmärksamhet mot henne.

Sålunda fick Maggie för första gången lära känna en ung dams lif och fick veta, hvad det ville säga att om morgonen stiga upp utan att ha något mera bestämdt skäl

för att hellre göra den ena saken än den andra. Denna nya känsla af frihet och ostörd njutning af den annalkande vårens milda fläktar och trädgårdsdofter — af detta nya öfverflöd på musik och långsamma vandringar i solskenet och förtjusande drömmerier, medan hon sakta gled framåt på floden, — allt detta kunde knappt annat än göra ett berusande intryck på henne efter hennes årslånga försakelse; och till och med under de första veckorna började Maggie känna sig mindre jagad af sina sorgliga minnen och aningar. Lifvet var verkligen mycket angenämt just nu; det började bli mycket angenämt att klä sig om aftonen och känna, att hon sjelf var en af de sköna företeelserna i denna fagra vårtid. Och det fans alltid beundrande ögon, som väntade henne nu. Hon var ej längre en person, som ingen brydde sig om, som var utsatt för bannor, af hvilken man ständigt fordrade uppmärksamhet, men hvilken ingen kände sig skyldig att visa någon sådan. Hon fann det också angenämt, då Stephen och Lucy begifvit sig ut på en ridtur, att sätta sig ned vid pianot ensam och finna, att den forna förmågan hos hennes fingrar att sköta tangenterna fans qvar och lefde upp på nytt som en sympatisk frändskap, hvilken ej upphör genom skilsmessa — det var roligt att gå igenom de melodier, hon hört föregående afton, och spela om dem gång på gång, till dess hon funnit på ett sätt att få dem att ljuda så, att de till henne talade ett fullare, mera passioneradt språk. Till och med vanliga oktaver skänkte Maggie glädje, och hon brukade ofta börja på med en öfningsbok i stället för att spela någon melodi, för att sålunda, ostörd af melodien, få ett mera utprägladt intryck af de enklare intervallerna. Hennes njutning af musik var ej af det slag, som tyder på en stor, verklig talang, snarare var det så, att hennes känslighet för den gudomliga rörelse, som musiken framkallar, endast var en form af den passionerade känslighet, hvilken tillhörde hela hennes natur och kom hennes fel och dygder att alldeles smälta i hvarandra — som ibland gjorde hennes tillgifvenhet otåligt fordrande, men också hindrade hennes fåfänga att framträda som flickors vanliga koketteri och konstgrepp, utan snarare skänkte den ärelystnadens poesi. Men ni har känt Maggie en lång tid och behöfver ej höra hennes egenskapsförteckning utan hennes historia, hvilken man svårligen lär kunna gissa sig

till i förväg äfven med den fullständigaste kännedom om hennes skaplynne. Ty vårt lifs tragedi skapas ej uteslutande inifrån. »Karakteren», säger Novalis i en af sina tvifvelaktiga aforismer — »karakteren bestämmer vårt öde». Men ej hela vårt öde. Hamlet, prins af Danmark, var begrundande och obeslutsam, och följaktligen ha vi fått en stor tragedi. Men om hans far fått lefva i lugn till sin ålderdom och hans farbror dött en tidig död, kunna vi räkna ut, att Hamlet skulle ha gift sig med Ophelia och kommit igenom lifvet med rykte om godt förstånd, trots många samtal med sig sjelf och vissa vresiga sarkasmer riktade mot Polonii vackra dotter, för att ej tala om den mest rättframma ohöflighet mot sin svärfar.

Maggies blifvande öde är således tills vidare okändt, och vi måste vänta, tills det afslöjar sig sjelft, liksom loppet af en ännu ej kartlagd flod. Vi veta blott, att floden är full och flyter snabbt framåt och att på alla floder väntar samma sista hem. Under behaget af sina nya förströelser började Maggie sjelf, trots sin lifliga fantasi, som alltid gjorde upp saker på förhand, att upphöra att tänka på sitt framtida öde. Och hennes oro för sitt första sammanträffande med Philip började förlora herraväldet. Kanske hon, utan att sjelf veta det, ej var missbelåten med, att det uppskjutits.

Ty Philip hade icke kommit den afton, han var väntad, och mr Stephen Guest medförde den underrättelsen, att han rest till kusten — sannolikt, efter hvad denne trodde, för målarstudier. Men det var icke säkert, när han skulle komma tillbaka. Det var just likt Philip — att resa bort på det sättet utan att underrätta någon. Det var ej förr än på tolfte dagen, som han kom tillbaka och fann Lucys två biljetter, som lågo och väntade på honom; han hade rest, innan han visste något om Maggies ankomst.

Kanske man behöfver vara nitton år igen för att riktigt förstå de känslor, som trängdes inom Maggie under dessa tolf dagar — huru långa de förekommo henne genom de nya erfarenheter hon gjorde under dem samt hennes vexlande sinnesstämningar. De första dagarna af en bekantskap ha nästan alltid en sådan betydelse för oss och upptaga en längre tidrymd i vårt minne än långa perioder, som följa, under hvilka vi gjort färre upp-

täckter och fått färre nya intryck. Det var ej många timmar under dessa tio dagar, som Stephen ej satt vid Lucys sida eller stod bredvid henne vid pianot, eller följde henne på något ströftåg utomhus. Han blef tydligen alltmera trägen i sina uppmärksamhetsbevis, och det var hvad alla väntat. Lucy var mycket lycklig; så mycket lyckligare, derför att Stephens sällskap tycktes ha blifvit så mycket mera underhållande och roande, sedan Maggie kommit. Skämtsamma samtal — ibland äfven allvarsamma — fortgingo, under hvilka Stephen och Maggie visade sig sådana de voro, och hvilka väckte den milda, tillbakadragna Lucys beundran. Och hon kom ofta att tänka på, hvilken förtjusande qvartett de skulle utgöra under hela lifvet, sedan Maggie gift sig med Philip. Är det en oförklarlig sak, att en flicka skulle kunna njuta af sin beundrares sällskap så mycket mera, derför att en tredje person är närvarande, samt vara utan den allra minsta känsla af svartsjuka fastän för det mesta samtalet vändes till denna tredje person? Icke då denna flicka har ett så lugnt hjerta som Lucy, hvilken var alldeles viss i sin tro, att hon kände sina vänners sympatier, och som dessutom ej var anlagd för sådana känslor som pläga kunna rubba förtroendet, helst då ingenting bestämdt gaf henne anledningar till oro. Dessutom var det bredvid Lucy, som Stephen satt, till henne som han gaf sin arm, till henne som han vädjade såsom den person, hos hvilken han var säker att få medhåll. Och hvar dag visade han henne samma ömma uppmärksamhet, samma vakenhet för hennes önskningar och beredvillighet att tillfredsställa dem. Var det verkligen lika mycket som förut? — Det tycktes Lucy att det var mera, och det var ej underligt, att den verkliga betydelsen af förändringen undgick henne. Det var ett handlingssätt, som Stephens samvete omärkligt fordrade, och han var till och med sjelf omedveten derom. Hans personliga uppmärksamheter mot Maggie voro jemförelsevis obetydliga, och de hade till och med börjat hålla sig på afstånd från hvarandra på ett sätt, som hindrade förnyandet af den svaga skymt till galanteri, hvartill han låtit hänföra sig första dagen i båten. Om Stephen kom in, då Lucy var ute ur rummet — om Lucy lemnade dem tillsammans, talade de aldrig med hvarandra. Stephen brukade ibland låtsa titta i böcker eller noter, och

Maggie böjde flitigt hufvudet öfver sitt arbete. Hvar och en af dem kände ända ut i fingerspetsarna på ett tryckande sätt den andras närvaro. Likväl önskade och längtade hvardera af dem efter, att detsamma skulle hända nästa dag. Ingendera hade börjat tänka på saken eller tyst fråga: »Hvart skall allt detta leda?» Maggie kände endast, att lifvet höll på att afslöja någonting fullkomligt nytt för henne; och hon gick alldeles upp i den erfarenhet, som hon så omedelbart höll på att göra, och hade ingen energi qvar för att göra sig reda för eller fundera öfver den. Stephen afhöll sig envist från att göra sig några frågor och ville ej erkänna för sig sjelf, att han rönt ett inflytande, som skulle komma att på något afgörande sätt inverka på hans handlingssätt. Och då Lucy åter kom in i rummet, blefvo de ännu en gång mera otvungna. Maggie kunde motsäga Stephen och skratta åt honom, och han kunde uppmana henne att söka följa den mest förtjusande hjeltinnas, miss Sophia Westerns exempel, hvilken hyste en stor »vördnad för mäns förstånd». Maggie kunde se på Stephen — hvilket hon af ett eller annat skäl alltid undvek, då de voro ensamma. Och han kunde till och med be henne ackompagnera sig, eftersom Lucys fingrar voro så upptagna med det der basararbetet, och gräla på henne, för att hon ökade tempot, hvilket säkerligen var Maggies svaga sida.

En dag — det var den dag, som Philip kom hem — hade Lucy plötsligt lofvat att tillbringa aftonen hos mrs Kenn, hvars svaga helsotillstånd, som hotade att urarta till en bestämd sjukdom, då hon fått ett anfall af lungkatarr, nödsakade henne att öfverlemna sina förrättningar vid den blifvande basaren i andra fruntimmers händer, af hvilka hon önskade, att Lucy skulle vara ett. Denna sak hade blifvit uppgjord i Stephens närvaro, och han hade hört Lucy lofva att gå tidigt och att klockan sex vara hos miss Torry, som öfverbringade mrs Kenns begäran.

— Här är ännu en af de moraliska följderna af denna idiotiska basar — utbrast Stephen, så snart miss Torry lemnat rummet —, att draga unga damer bort från pligterna vid hemmets härd ut till scener för förströelse midt bland gamla urnor och broderade ridikyler! Jag skulle gerna vilja veta, hvad som är qvinnors rätta sysselsättning, om inte att ge de äkta männen skäl att stanna hemma, och än starkare

skäl åt ungkarlar att gå bort. Om det här räcker mycket längre, skola alla sällskapslifvets band upplösas

— Men det kommer inte att räcka mycket längre — sade Lucy skrattande —, ty basaren skall bli om måndag åtta dagar.

— Himlen vare lofvad! — sade Stephen. — Kenn sjelf sade härom dagen — att han inte tyckte om detta sätt att låta fåfängan göra barmhertighetsverk. Men alldeles såsom brittiska folket ej är nog förnuftigt att vilja finna sig i direkt beskattning, så har S:t Oggs ej nog beslutsamhet att kunna bygga upp och skänka gåfvor till skolor utan att kalla dårskapen till hjelp.

— Sade han det? — sade lilla Lucy, i det hennes ljusbruna ögon vidgades af oro. — Jag har aldrig hört honom säga något sådant; jag trodde, han gillade, hvad vi höllo på att göra.

— Jag är säker på, att han gillar er — sade Stephen, i det han ömt smålog mot henne. — Ert uppförande, då ni går bort i afton, ser ut att vara oriktigt, men jag vet, att välvilja ligger på botten deraf.

— Åh, ni har för goda tankar om mig — sade Lucy, i det hon skakade på hufvudet med en vacker rodnad, och dermed slutades detta ämne. Men under tystnad antog man, att Stephen ej skulle komma denna afton, och på grund af detta tysta antagande gjorde han sitt förmiddagsbesök längre än vanligt och sade ej farväl förrän efter fyra.

Maggie satt ensam i förmaket med Minny i knät, efter att ha lemnat morbrodern åt sitt vin och sin middagslur, samt modern åt sin stickning, med hvilken hon alltid, då det ej var främmande, brukade qvarstanna i matsalen i ett halfsofvande tillstånd ända till tedags. Maggie böjde sig just ned för att smeka den lilla silkeslena favoriten och trösta henne för matmoderns frånvaro, då ljudet af fotsteg på sandgången kom henne att se upp, och hon fick se mr Stephen Guest gå genom trädgården, som om han komme direkte från floden. Det var mycket ovanligt att få se honom så snart efter middagen. Han beklagade sig ofta öfver, att deras middagstid var sen vid Park House. Likväl var han nu der i sina svarta kläder; han hade tydligen varit hemma och måtte ha kommit tillbaka öfver floden. Maggie kände, att hennes kinder glödde, och hennes hjerta

slog. Det var naturligt, att hon skulle vara nervös, ty hon var ej van att taga emot besökande ensam. Han hade genom den öppna glasdörren sett henne se upp, och han lyfte på hatten, då han gick emot den för att gå in den vägen i stället för genom den andra dörren. Han rodnade också och såg helt visst så förlägen ut som det är möjligt för en ung man med något förstånd och sjelfbeherskning, under det han gick in med en notrulle i handen och sade med ett utseende, som om han vore tveksam om, hvad han skulle säga:

— Ni är förvånad öfver att se mig igen, miss Tulliver — jag bör be er om ursäkt för att jag kommer och öfverraskar er, men jag behöfde komma till staden, och jag lät vår dräng ro mig öfver. Så tänkte jag, att jag kunde ta med mig de här styckena ur »Jungfrun af Artois» åt er kusin. Jag glömde dem i morgse. Vill ni ge henne dem?

— Ja — sade Maggie, som förvirrad stigit upp med Minny i sina armar och nu, då hon icke riktigt visste, hvad hon vidare skulle göra, åter satte sig.

Stephen lade ifrån sig hatten och noterna, hvilka rullade ned på golfvet, och satte sig i stolen tätt bredvid hennes. Han hade aldrig förr gjort det, och både han och Maggie voro fullkomligt medvetna om, att det var en alldeles ny belägenhet.

— Nå, du lilla bortkelade favorit! — sade Stephen och böjde sig framåt för att rycka i de långa, lurfviga öronen, som hängde ned öfver Maggies arm. — Det var ej någon anmärkning, som påkallade ett svar, och som talaren ej fullföljde och vidare utvecklade sitt ämne, föranledde det naturligtvis samtalets afstannande. Det förekom Stephen som en handling i en dröm, hvilken han vore tvungen att utföra, under det han hela tiden förundrade sig öfver sig sjelf —, att han alltjemt skulle fortsätta att stryka Minnys hufvud. Likväl var det mycket angenämt; han önskade endast, att han vågat se på Maggie, och att hon skulle ha sett på honom — låtit honom få en lång blick in i dessa djupa, förunderliga ögon, och sedan skulle han vara nöjd och alldeles förnuftig. Han tänkte, att det börjage bli ett slags monomani hos honom att längta efter denna långa blick från Maggie. Och han ansträngde beständigt sin uppfinningsförmåga för att hitta på något sätt,

hvarigenom han skulle kunna få den, utan att det såg besynnerligt ut eller framkallade någon förvirring efteråt. Hvad Maggie angår, hade hon ingen tydlig tanke — endast en känsla liksom om hon befunnit sig i närheten af en fogel med breda vingar, som sväfvade tätt öfver henne i mörkret, ty hon var ur stånd att se upp och såg ingenting annat än Minnys svarta, krusiga pels.

Men detta måste någon gång taga slut — kanske det tog slut ganska snart och blott *tycktes* räcka länge, såsom en minuts dröm kan göra. Stephen satte sig slutligen upprätt på sned i stolen, i det han stödde ena handen och armen öfver ryggstödet och såg på Maggie. Hvad skulle han säga?

— Vi komma att få en härlig solnedgång, skulle jag tro; vill ni inte gå ut och se på den?

— Jag vet inte — sade Maggie. Derpå tillade hon, i det hon beslutsamt slog upp ögonen och såg ut genom fönstret: — Om jag inte skall spela cribbage med morbror.

En paus, under hvilken Minny åter blir smekt, men har nog förstånd att ej vara tacksam derför — han morrar snarare.

— Tycker ni om att sitta ensam?

Ett något skalkaktigt uttryck visade sig i Maggies ansigte, och i det hon såg rakt på Stephen sade hon: — Vore det riktigt artigt att säga ja?

— Det var en ganska farlig fråga för en besökande att göra — sade Stephen, förtjust öfver denna blick och besluten att vänta på ännu en. — Men ni kommer att få mer än en halftimme för er sjelf, sedan jag gått — tillade han, i det han tog fram sin klocka. — Jag vet, att mr Deane aldrig kommer in förrän half åtta.

Ännu en paus, under hvilken Maggie ihärdigt såg ut genom fönstret, till dess hon med stor ansträngning rörde på hufvudet för att åter se ned på Minnys rygg och sade:

— Jag önskar, att Lucy ej varit tvungen att gå bort. Vi gå miste om vår musik.

— Vi komma att få en ny sångare i morgon afton — sade Stephen. — Vill ni säga er kusin, att vår vän Philip Wakem har kommit tillbaka? Jag såg honom, då jag gick hem.

Maggie ryckte till litet — det tycktes knappt vara mera än en darrning, som på ett ögonblick genomilade henne från

hufvud till fot. Men de nya bilder, som framkallades af Philips namn, skingrade till hälften den tryckande förtrollning, hvarunder hon befunnit sig. Hon reste sig ur stolen med plötslig beslutsamhet och gick, i det hon lade Minny på hans kudde, för att taga fram Lucys stora arbetskorg från dess hörn. Stephen kände sig förargad och sviken. Han trodde, att Maggie kanske inte tyckte om, att Wakems namn nämndes till henne så der oförberedt — ty nu påminde han sig, hvad Lucy berättat honom om familjetvisten. Det tjenade till ingenting att stanna längre. Maggie satte sig vid bordet med sitt arbete och såg kall och stolt ut. Och han — han tog sig ut som en enfaldig stackare, för att han kommit. Ett sådant der opåkalladt, alldeles öfverflödigt besök skulle helt säkert göra en karl obehaglig och löjlig. Naturligtvis insåg Maggie tydligt, att han i hast ätit middag på sitt eget rum, för att åter kunna bege sig ut och träffa henne ensam.

Ett högst gossaktigt sinnestillstånd för en fulländad, ung herre på tjugufem år, ej utan juridisk bildning. Men en blick i historien skall kanske göra, att sakförhållandet tyckes oss mindre osannolikt.

Nu rullade Maggies garnnystan ned på golfvet, och hon reste sig hastigt för att taga upp det. Stephen steg också upp, tog upp nystanet och mötte henne med en sårad, förebrående blick, som gaf hans ögon ett fullkomligt nytt uttryck för Maggie, hvars egna ögon mötte dem, då han lemnade henne nystanet.

— Farväl — sade Stephen i en ton, som var full af samma bedjande missnöje som ögonen. Han vågade ej räcka ut sin hand — han stack begge händerna i bakfickorna, medan han talade. Maggie tänkte, att hon kanske varit ohöflig.

— Vill ni inte dröja? — sade hon blygt, utan att se bort, ty det skulle återigen sett ohöfligt ut.

— Nej, tack — sade Stephen, medan han ännu såg in i de halft undvikande, halft tillmöteskommande ögonen såsom en törstig menniska ser mot den stig, som leder till en aflägsen källa. — Båten väntar mig . . . Ni vill ju tala om för er kusin?

— Ja.

— Att jag varit här med noterna, menar jag?

— Ja

— Och att Philip har kommit tillbaka?

— Ja. — (Maggie märkte icke Philips namn denna gång.)

— Vill ni inte komma med ut en liten bit i trädgården? — sade Stephen i en ännu mildare ton, men nästa ögonblick förargade det honom, att hon icke sade nej, — ty hon närmade sig den öppna glasdörren, och han var tvungen att taga sin hatt och gå vid hennes sida. Men han funderade på något sätt att skaffa sig ersättning.

— Tag min arm — sade han i låg ton, som om det gält en hemlighet.

Det ligger något särdeles fängslande för de flesta qvinnor i detta anbud af en stark arm. Hjelpen behöfves ej fysiskt för tillfället, men känslan af hjelp — närvaron af en styrka, som är utom dem och likväl deras, tillfredsställer ett behof, som beständigt är till för fantasien. Vare sig af detta eller något annat skäl tog Maggie armen. Och de gingo tillsammans rundt omkring gräsplanen och under guldregnets nedhängande grenar i samma dunkla drömlika sinnestillstånd, som det, hvari de befunnit sig under en qvarts timme förut. Enda skilnaden var, att Stephen fått den blick han längtat efter, utan att han hos sig sjelf kunnat märka några symptomer till återvändande förnuftighet, och Maggie kände vissa frågor liksom genomkorsa den annars oklara sinnesstämningen: — hur kom det sig, att hon var der? — hvarför hade hon följt med ut? Ej ett ord yttrades. Om så skett, skulle hvardera af dem känt sig mindre intensivt medveten om den andras närhet.

— Akta er vid det der trappsteget — sade Stephen slutligen.

— Ack, jag skall gå in nu — sade Maggie, som kände, att trappsteget hade kommit som en räddning. — God afton.

I ett ögonblick hade hon dragit undan sin arm och sprungit tillbaka till huset. Hon tänkte ej på, att denna plötsliga handling endast skulle öka det förvirrande intrycket efter allt som tilldragit sig under sista halftimmen. Hon hade inga tankar qvar för detta. Hon kastade sig blott i den låga länstolen och brast i tårar.

— O Philip, Philip, jag önskar, vi åter vore tillsammans — så lugnt — i de Röda djupen.

Stephen såg efter henne ett ögonblick, och gick sedan ned till båten och lade snart till vid varfvet. Han tillbringade aftonen i biljardrummet, rökte den ena cigarren efter den andra och förlorade flera »kors» på »guerre». Men han ville icke sluta upp. Han var besluten att icke tänka — att icke låta några tydligare hågkomster framträda än dem, som tvingade sig på honom genom Maggies beständiga närvaro. Han betraktade henne, och hon var vid hans arm.

Men sedan kom nödvändigheten att gå hem i det kalla stjernljuset och dermed nödvändigheten att förbanna sin egen dårskap samt att fatta det bittra beslutet, att han aldrig mera skulle tillåta sig att vara ensam med Maggie. Det var ren galenskap; han var kär, fastän han var fästad vid Lucy, och bunden — bunden med så starka band, som en hederlig man kunde behöfva. Han önskade, att han aldrig hade sett denna Maggie Tulliver, då han skulle försättas i ett så feberaktigt tillstånd genom henne. Hon skulle bli en mild, ovanlig, oroande, tillbedjansvärd hustru åt en eller annan man, men han skulle aldrig ha valt henne sjelf. Kände hon som han? Han hoppades, att hon — ej gjorde det. Han borde icke gått dit. Han skulle beherska sig för framtiden. Han skulle göra sig obehaglig för henne — kanske gräla med henne. Gräla med henne? Var det möjligt att gräla med en varelse, som hade sådana ögon — trotsiga och undfallande, motsägande och hängifna, befallande och bedjande — fulla af hänförande motsatser. — Att se en sådan varelse beherskad af kärlek vore en lott värd att önska sig — för en annan man.

Stephen kastade bort stumpen efter sin sista cigarr, stack händerna i fickorna och fortsatte sin väg genom småskogen med en lugnare gång, i det han afslutade det inre samtal, han haft med sig sjelf, med ett halfqväfdt utrop. Det var ej något slags välsignelse.

Sjunde kapitlet.

Philip återuppträder.

Nästa morgon var mycket fuktig; en sådan morgon som manliga grannar, hvilka ej ha några vigtiga göromål hemma, sannolikt skola använda till att hos sina vackra väninnor aflägga besök, som aldrig taga slut. Regnet, hvilket varit uthärdligt nog under promenaden eller ridten dit, skall helt visst börja falla så tungt, och på samma gång är det så säkert, att det så småningom kommer att klarna upp, att ingenting annat än ett öppet gräl kan afkorta besöket; doldt missnöje kan ej alls uträtta något. Och om det händelsevis är fråga om älskande, hvad kan väl då vara så förtjusande i England som en regnig morgon? Engelskt solsken är opålitligt; hattarna äro aldrig riktigt säkra, och om man sätter sig på gräset, kan man ådraga sig katarrer. Men på regnet kan man lita. Du gallopperar genom det klädd i regnrock och befinner dig snart på den stol, du tycker bäst om — litet högre eller litet lägre än den, der din gudomlighet sitter (det är alldeles sak samma för den, som är djupsinnigt anlagd, och deraf kommer det sig, att man på en gång dyrkar och ser ned på qvinnor), der sitter du med den tillfredsställande vissheten, att det ej skall komma några fruntimmersbesökande.

— Stephen kommer litet tidigare i dag, det vet jag — sade Lucy —, det gör han alltid då det är regnväder.

Maggie svarade ej. Hon var ond på Stephen; hon började tro, att hon skulle komma att tycka illa om honom. Och om det icke varit för regnets skull, hade hon gått till moster Glegg denna morgon och sålunda alldeles undvikit honom. Som det nu var, måste hon hitta på något skäl för att stanna ute ur rummet med modern.

Men Stephen kom icke tidigare, och det var en annan besökande — en närmare granne — som kom före honom. Då Philip kom in i rummet, tänkte han blott buga sig för Maggie, emedan han kände, att deras bekantskap var en hemlighet, som han ej hade rättighet att röja. Men då hon gick emot honom och räckte ut sin hand, gissade han

strax, att Lucy blifvit invigd i hennes förtroende. Det var ett ganska uppskakande ögonblick för dem begge, fast Philip tillbringat flera timmar med att bereda sig derpå. Men liksom alla, hvilka gått igenom lifvet med föga hopp om sympati, förlorade han sällan sin sjelfbeherskning och afhöll sig med den mest känsliga stolthet från att märkbart röja någon sinnesrörelse. Litet mera blekhet, en liten spänning i näsborrarna, då han talade, och röstens höjande, så att han tycktes tala i en något högre tonart, hvilket för främmande skulle förekomma som uttryck af kall likgiltighet, voro alla de tecken, som Philip vanligen brukade visa till inre rörelse; men då de under tystnad fattade hvarandras händer, kände Maggie, som hade föga mera förmåga att dölja de intryck hon fick, än om hon varit sammansatt af musiksträngar, att hennes ögon vidgades genom tårar. Det var ej smärtsamma tårar; de hade snarare ungefär samma ursprung som de tårar, hvilka qvinnor eller barn utgjuta, då de ha funnit något skydd att hålla sig till och liksom skåda tillbaka på en förut hotande fara. Ty Philip, som för en liten tid sedan skulle hos Maggie hafva gång på gång uppväckt känslan af att Tom med någon rätt gjort henne förebråelser, hade nu, under denna korta mellantid, antagit gestalt af ett slags yttre samvete för henne, till hvilket hon kunde fly för att hemta nya krafter. Hennes lugna, ömma tillgifvenhet för Philip, en sådan, som sträckte sina rötter djupt ned i bådas barndom med minnena af långa, fridfulla samtal, hvilka genom sina tydliga, på hvarandra följande intryck styrkte hennes första instinktlika böjelse, och sjelfva den omständigheten, att han mäktigare vädjade till hennes medlidande och qvinliga hängifvenhet än till fåfängan eller andra sjelfviska svagheter i hennes natur, alltsammans detta var nu för henne ett slags helig tillflyktsort, en fristad, der hon kunde finna skydd för ett bedårande inflytande, hvilket hennes bättre jag ju måste motsätta sig, eftersom det endast kunde leda till förfärliga inre strider och yttre olyckor. Denna nya känsla af hennes förhållande till Philip gaf ett allvarsammare skaplynne åt den qvinliga omsorg, hvarmed hon äfven annars skulle ha tagit sig till vara för att öfverstiga några sådana gränser, inom hvilka Tom önskade deras umgänge inskränkt; och Maggie räckte ut sin hand mot Philip och kände tårarna stiga upp

i sina ögon utan att vidare behöfva göra något våld på sig. Detta slags mottagande var just hvad Lucy väntat, och hennes välvilliga hjerta gladde sig åt, att hon åter fört dem tillsammans, ehuru hon, äfven med hela sin aktning för Philip, ej kunde motstå det intrycket, att kusin Tom på visst sätt kunde vara ursäktad för sin motvilja med hänsyn till den kroppsliga olikheten mellan dem begge — en prosaisk menniska som kusin Tom, utan något sinne alls för poesi och fésagor. Men hon började tala så snart som möjligt, för att de skulle känna sig obesvärade.

— Det var mycket snällt och hyggligt af er — sade hon i sin vackra diskantröst, liknande småfoglarnas half-höga förtroliga qvitter med hvarandra —, att komma så snart efter er hemkomst. Och hur det är, tror jag att jag skall förlåta er för att ni så olägligt gaf er af utan att underrätta era vänner. Kom och sätt er här — fortsatte hon, i det hon stälde fram den stol, som bäst skulle passa honom, — och ni skall bli skonsamt behandlad.

— Ni skall aldrig kunna lära er att herska — sade Philip, då han satte sig —, ty ingen kan någonsin tro på er stränghet. Man känner sig alltid uppmuntrad i sina fel genom vissheten, att ni skall visa en öfverseende.

Lucy gjorde någon skämtsam invändning, men Philip hörde ej hvad hon sade, ty han hade ovilkorligen vändt sig mot Maggie, och hon betraktade honom med den öppna, tillgifna, pröfvande blick, hvarmed man betraktar en vän, från hvilken man länge varit skild. Hvilken skilsmessa deras varit! Och Philip kände, som om det nu blott vore morgonen derefter. Han kände detta så starkt, med en så lifaktig, fullkomlig noggrannhet i sina hågkomster från denna stund — med ett så passioneradt, återuppvaknadt minne af hvarje ord och hvarje blick under deras sista samtal, att han med den svartsjuka och det misstroende, som hos misstänksamma naturer nästan oundvikligen följer med en stark känsla, tyckte sig läsa i Maggies blick och sätt något, som vittnade om en förändring. Sjelfva det förhållandet, att han fruktade och till hälften väntade sig detta, skulle helt visst förmå denna tanke att tränga sig fram, då det ej fans något bestämdt bevis för motsatsen.

— Jag har fått mig en riktig hvilotid, vet ni — sade Maggie. — Lucy är som en fégudmor, hon har för-

ändrat mig från slafvinna till prinsessa i en handvändning. Jag gör intet annat än mår godt hela dagen i ända, och hon räknar alltid ut, hvad jag önskar, innan jag vet det sjelf.

— Jag är säker på, att hon är blott så mycket mera glad att ha er här hos sig — sade Philip. — Ni bör vara bättre för henne än ett helt menageri af favoriter. Och ni ser frisk ut — ni tycks må väl af ombytet.

Detta slags konstlade samtal fortgick en liten stund, till dess Lucy, som afgjordt ville göra slut på det, utropade med väl låtsad oro att hon glömt något och hastigt var ute ur rummet.

Ett ögonblick böjde sig Maggie och Philip framåt, och fattade åter hvarandras händer med en blick af sorgsen tillfredsställelse, lik vänners, som mötas med minnet af en sorg, som nyligen drabbat dem.

— Jag sade min bror, att jag ville råka er, Philip — jag bad honom befria mig från mitt löfte, och han gick in på det.

Maggie ville, i sin benägenhet att följa sina impulser, genast låta Philip veta, hvilken ställning de borde intaga gentemot hvarandra; men hon hejdade sig. De tilldragelser, som kommit emellan, sedan han hade talat om sin kärlek till henne, voro så smärtsamma, att hon drog sig för att vara den första som häntydde på dem. Det förekom henne nästan som en förolämpning af henne mot Philip att nämna brodern — brodern som skymfat honom. Men Philip tänkte alltför uteslutande på henne för att vara känslig för något annat i detta ögonblick.

— Då kunna vi åtminstone vara vänner, Maggie? Det är ingenting, som hindrar det nu.

— Skall er far ej ha något deremot? — sade Maggie, i det hon drog tillbaka sin hand.

— Jag skulle ej afstå från er af något annat skäl än på grund af er egen önskan, Maggie — sade Philip och skiftade färg. — Det fins vissa fall, i hvilka jag alltid skall motsätta mig min fars vilja, som jag förr sagt er. Detta är ett.

— Då är det ingenting, som hindrar oss att vara vänner, Philip, — att råkas och tala med hvarandra, medan jag är här; jag skall snart resa bort igen. Jag tänker mycket snart resa — jag kommer att få en ny plats.

— Är det ovilkorligt nödvändigt, Maggie?

— Ja, jag får inte stanna här länge. Det skulle göra mig olämplig för det lif, som jag slutligen åter måste börja på med. Jag kan ej lefva i beroende —jag kan ej bo hos min bror — fast han är mycket god mot mig. Han skulle gerna dra' försorg om mig; men det vore outhärdligt för mig.

Philip var tyst under några ögonblick och sade sedan med den höga, svaga röst, som hos honom betecknade, att han beslutsamt höll på att öfvervinna en sinnesrörelse.

— Fins intet annat val, Maggie? Är detta lif, skildt från dem, som hålla af er, det enda ni vill tillåta er att hoppas på?

— Ja, Philip — sade hon, i det hon bönfallande såg på honom, som om hon ville bedja honom tro, att hon tvingades till detta handlingssätt. — Åtminstone som sakerna nu stå; jag vet ej, hvad kommande år kunna innebära. Men jag börjar tro, att det aldrig kan komma mycken lycka för mig af kärlek; jag har alltid fått den så uppblandad med smärta. Jag önskar, jag kunde skapa mig en verld utom den, som män göra.

— Nu återvänder ni till er gamla idé i en ny form, Maggie, den idé, som jag brukade bekämpa — sade Philip med en lätt anstrykning af bitterhet. — Ni vill hitta på ett slags sjelfförsakelse, hvarigenom ni kan undfly smärta. Jag säger er om igen, att ingen sådan undflykt är möjlig utan att förkrympa och förlama sin egen natur. Hvad skulle det bli af mig, om jag försökte undfly smärta? Förakt och hat till menniskor skulle vara mitt enda bedöfningsmedel; såvida jag ej kunde hänge mig åt något slags vansinnig egenkärlek och inbilla mig att jag vore himlens gunstling, derför att jag ej är menniskors.

Philips bitterhet hade gifvit sig tillkänna på ett allt häftigare sätt under det han fortsatte att tala; orden gåfvo tydligen lika mycket utlopp åt en känsla, hvilken omedelbart rörde honom sjelf, som de utgjorde ett svar på Maggies yttrande. Smärtan beherskade honom i detta ögonblick. Han afhöll sig med stolt finkänslighet från ens den svagaste häntydan på de ord af kärlek och kärleksförsäkringar, som vexlats mellan dem. Det skulle ha förekommit honom liktydigt med att påminna Maggie om ett löfte. Det skulle för honom ha inneburit något lika lågt som att söka tvinga henne. Han undvek hvarje åberopande af att hans egen

känsla ej undergått någon förändring, ty äfven detta skulle ha haft utseende af ett öfvertalande. Hans kärlek till Maggie stämplades till och med mera än några af hans öfriga lifserfarenheter af ett öfverdrifvet medvetande om att han var en undantagsvarelse — att hon, att alla betraktade honom som en sådan.

Men Maggie kände sitt samvete träffadt.

— Ja, Philip — sade hon med den barnsliga botfärdighet, som hon brukade visa, då han bannade henne —, jag vet att ni har rätt. Jag tänker alltid för mycket på mina egna känslor och inte nog på andras — inte nog på era. Jag skulle alltid behöfva er för att visa mig mina fel och undervisa mig. Så mycket har slagit in af hvad ni fordom förutsade.

Maggie hvilade armbågen mot bordet och stödde hufvudet mot handen och såg på Philip med en halft ångerfull, undergifven tillgifvenhet, då hon sade detta. Emellertid besvarade han hennes blick med ett uttryck, hvilket så småningom började förekomma henne mindre obestämdt — började framkalla ett bestämdt minne. Hade hans tankar stannat vid något, som *hon* nu tänkte på — något om en Lucys beundrare? Det var en tanke, som kom henne att bäfva; det gaf en ny betydelse åt hennes närvarande ställning och gjorde klart för henne, hvart det som händt aftonen förut skulle leda. Hon flyttade sin arm från bordet, tvungen att ändra sin ställning genom den rent af fysiska sammanpressning kring hjertat, som ibland åtföljer en plötslig, andlig smärta.

— Hvad står på, Maggie? Har något händt? — sade Philip med outsäglig ångest — ty hans fantasi var blott alltför benägen att göra upp allt möjligt, som kunde vara olycksbringande för dem begge.

— Nej — ingenting — sade Maggie, i det hon kallade till hjelp hela sin förlamade viljekraft. Denna vederstyggliga tanke skulle ej få intränga i Philips sinne; hon skulle förvisa den ur sitt eget. — Ingenting — upprepade hon —, utom med mitt eget sinnestillstånd. Ni brukade säga, att jag skulle få erfara verkan af mitt sjelfplågeri, som ni kallade det, och det gör jag nu. Jag hängifver mig med för mycken ifver åt musik och alla andra nöjen, af hvilka jag nu får njuta.

Hon tog upp sitt arbete och sysselsatte sig beslutsamt dermed, medan Philip iakttog henne, verkligen oviss om, huruvida hon hade något mera än de allmänna orsaker hon antydt, som tyngde hennes sinne. Det låg alldeles i Maggies karakter att oroas af obestämda sjelfförebråelser. Men snart hördes en häftig, välkänd ringning på dörrklockan, som ljöd genom hela huset.

— Åh, hvilken förskräcklig ringning! — sade Maggie, fullkomligt herre öfver sig sjelf, fast ej utan en viss oro. — Jag undrar, hvar Lucy är.

Lucy hade ej varit döf för signalen, och efter en stunds förlopp, tillräckligt lång för några ifriga, ehuru ej brådskande frågor, kom hon sjelf in med Stephen.

— Nå, gamle kamrat — sade Stephen, i det han gick fram och skakade Philips hand och i förbifarten bugade sig för Maggie —, det är präktigt att vi ha dig tillbaka igen. Jag bara önskar, att du bure dig åt litet mindre likt en sparf, som har sitt bo på hustaket, och att du inte beständigt fortsatte att gå ut och in utan att underrätta tjenarne. Nu är det ungefär tjugonde gången, som jag förgäfves fått trafva uppför de oräkneliga trapporna till din atelier, bara derför att tjenstfolket trodde, att du var hemma. Sådana tillfälligheter förbittra vänskapen.

— Jag har så få, som söka mig — det tycks knappt löna mödan att göra reda för, när jag går eller kommer — sade Philip, som just då kände sig något plågad genom Stephens närvaro, hans glada kraftfullhet och starka röst.

— Mår ni riktigt bra denna morgon, miss Tulliver? — sade Stephen, i det han vände sig till Maggie med stel höflighet och räckte ut sin hand med en min af att han fullgjorde en sällskapspligt.

Maggie räckte honom ett par fingerspetsar och sade: — Tack, fullkomligt bra — i en ton af stolt likgiltighet. Philips ögon iakttogo dem uppmärksamt; men Lucy var van att se vexlingar i deras sätt mot hvarandra och tänkte blott med ledsnad, att det fans en viss naturlig antipati, som då och då tog herravälde öfver den ömsesidiga välvilja, de hyste för hvarandra. »Maggie är ej det slags qvinna, som Stephen beundrar, och hon känner sig retad af någonting hos honom, hvilket hon anser för egenkärlek», var den tysta anmärkning, som förklarade allting för den oskuldsfulla Lucy.

Stephen och Maggie hade ej förr utfört denna studerade helsning, än hvardera af dem kände sig sårad af den andras köld. Och under det Stephen gick på och gjorde Philip frågor angående hans studiefärd, tänkte han blott så mycket mera på Maggie, derför att han ej drog in henne i samtalet, såsom han förut beständigt gjort. »Maggie och Philip se inte lyckliga ut», tänkte Lucy, »detta första möte har varit sorgligt för dem.»

— Jag tror, att vi andra, som inte fått rida — sade hon till Stephen —, allesammans känna oss litet missmodiga genom regnet. Låt oss få höra litet musik. Vi böra begagna oss af att ha Philip och er på samma gång. Sjung duetten i »Masaniello». Den har Maggie inte hört, och jag vet, att den skall slå an på henne.

— Kom då — sade Stephen, i det han gick fram mot pianot och förut gnolade melodien i sin djupaste bas på ett sätt, som var mycket roligt att höra.

— Ni vill ju vara så god, Philip, och ackompanjera — sade Lucy —, så får jag fortsätta med mitt arbete. — Ni spelar ju gerna, eller hur? — tillade hon med en intagande, frågande blick, som vanligt orolig, att hon skulle ha föreslagit något, som ej vore behagligt för någon annan; men hon längtade till sitt ofullbordade tapisseriarbete.

Philip hade klarnat upp vid detta förslag, ty det gifves ej någon känsla, utom kanske den ytterligaste fruktan eller sorg, som ej finner lättnad i musiken, som ej gör, att man sjunger eller spelar så mycket bättre. Och Philip var i detta ögonblick uppfyld af en mängd undertryckta känslor, lika invecklade som någon trio eller qvartett, hvilken någonsin varit ämnad att uttrycka kärlek och svartsjuka, undergifvenhet och ursinnig misstänksamhet, allt på samma gång.

— Ack ja — sade han, i det han satte sig vid pianot —, det är ett sätt att utfylla sin ofullkomliga tillvaro och bli tre menniskor på en gång — att sjunga och få pianot att sjunga och hela tiden höra på begge delarna — eller också att sjunga och måla.

— Ja, i det fallet är du afundsvärd. Jag kan inte göra någonting med mina händer — sade Stephen. — Det har i allmänhet blifvit anmärkt hos män med stora talargåfvor, tror jag. En viss benägenhet hos tankeförmågan

att taga herraväldet hos mig! — har ni inte märkt det, miss Tulliver?

Stephen hade af misstag återfallit i sin vana att skämtsamt vädja till Maggie, och hon kunde ej återhålla en rodnad och ett bitande svar.

— Jag har verkligen märkt en viss benägenhet att taga herraväldet — sade hon småleende. Och Philip önskade innerligt, att hon skulle finna denna benägenhet obehaglig.

— Nå, börja då — sade Lucy; — musik, musik! Vi kunna afhandla hvarandras egenskaper en annan gång.

Maggie försökte alltid förgäfves att fortsätta med sitt arbete, då musiken började. Hon ansträngde sig mera än vanligt i dag; ty den tanken, att Stephen skulle få veta, hur mycket hon tyckte om hans sång, var henne på allvar motbjudande. Och hon visste också, att det var hans vana att alltid stå så, att han kunde se på henne. Men det tjenade till ingenting; hon kastade snart bort sitt arbete, och alla hennes föresatser gingo förlorade i den omedvetna sinnesrörelse, som framkallades af den hänförande duetten — en sinnesrörelse, hvilken tycktes göra henne stark och svag på samma gång; stark i sin förmåga att njuta, svag i sin motståndsförmåga. Då melodien gick in i moll, for hon till hälften upp från sin stol, genombäfvad af denna öfvergång. Stackars Maggie! Hon såg mycket vacker ut, då hennes själ på detta sätt var påverkad af tonernas oemotståndliga makt. Man skulle ha kunnat se en nästan omärklig darrning skaka hela hennes kropp, under det hon böjde sig litet framåt och knäppte ihop händerna liksom för att hålla sig stilla, medan ögonen vidgades och strålade med det vidöppna, barnsliga uttryck, hvilket alltid återkom i hennes lyckligaste ögonblick. Lucy, som vid andra tillfällen alltid suttit vid pianot, då Maggie sett ut på detta sätt, kunde ej motstå sin lust att smyga sig fram till henne och kyssa henne. Äfven Philip uppfångade då och då en glimt af henne på sidan om boken på notställaren, och han tyckte sig aldrig förr ha sett henne under ett så starkt inflytande.

— Mera, mera! — sade Lucy, sedan de sjungit duetten ännu en gång. — Något lifligt igen. Maggie säger alltid, att hon tycker om en hel störtflod af toner.

— Det måste då bli: »Låt oss framåt gå» — sade Stephen —, den är så lämplig på en regnig morgon. Men är

ni beredd att öfverge lifvets heligaste pligter och komma och sjunga med oss?

— Åh ja — sade Lucy skrattande. Om ni vill ta reda på »Tiggarens opera» på den stora nothyllan. Den har en solkig perm.

— Det är mycket upplysande, då man tar i betraktande, att här fins omkring ett tjog permar, som äro lika solkiga — sade Stephen, i det han letade på nothyllan.

— Ack, spela något under tiden, Philip — sade Lucy, då hon märkte att hans fingrar sväfvade öfver tangenterna. — Hvad är det ni spelar? — något vackert, som jag icke känner till.

— Känner ni inte igen det? — sade Philip, i det han spelade melodien tydligare. — Det är ur »Sömngångerskan» — »Ah! perchè non posso odiarti». Jag känner inte till operan, men det tycks, som om tenoren säger hjeltinnan, att han alltid skall älska henne, äfven om hon skulle öfverge honom. Ni har hört mig sjunga det med de engelska orden: »Jag älskar dig alltjemt».

Det var ej alldeles utan afsigt, som Philip hade kommit på denna sång, hvilken på ett indirekt sätt skulle kunna uttrycka för Maggie det, som han ej kunde förmå sig att direkt säga henne. Hennes öron hade varit öppna för hvad han sagt, och då han började sjunga, förstod hon den klagande passionen i musiken. Denna bönfallande tenor hade ej några särdeles vackra egenskaper såsom röst, men den var icke alldeles ny för henne. Han hade sjungit små lösryckta bitar för henne med halfhög röst, bland de gräsbevuxna stigarna och fördjupningarna och under den lutande asken i de Röda djupen. Det tycktes ligga någon förebråelse i orden — var det Philips mening? Hon önskade, att hon tydligare öfvertygat honom om, att hon ej önskade åter uppväcka något hopp om kärlek mellan dem, endast derför att det ej kunde låta förena sig med de förhållanden, hvilka hon ovilkorligen måste underkasta sig. Hon blef rörd, ej hänförd af sången; den framkallade tydliga minnen och tankar och uppväckte en stilla saknad i stället för att uppskaka henne.

— Så göra tenorer alltid — sade Stephen, som stod och väntade med noterna i handen, medan Philip slutade sången. — Ni demoralisera det täcka könet genom att

sjunga om er känslofulla kärlek och trofasthet under allt slags dålig behandling. Ingenting mindre, än att era hufvuden blefve serverade på tallrikar, såsom den der medeltidstenorens eller trubadurens, skulle kunna afhålla er från att uttrycka er fullkomliga undergifvenhet. Jag får lof att låta er få ett motgift, medan miss Deane bereder sig till att slita sig från sina nystan.

Stephen brummade med trotsigt eftertryck:

»Skall i förtviflan väl jag dö,
Blott för jag sett en vacker mö?»

och tycktes bringa all luften inom de fyra väggarna i fart såsom genom ett nytt slags intryck. Lucy, som alltid var stolt öfver hvad Stephen gjorde, gick fram till pianot med leende, beundrande blickar på honom. Och trots det motstånd, Maggie gjorde mot sångens anda och sångaren, greps hon af det osynliga inflytandet — och bortfördes af en våg, som var henne för mäktig.

Men vredgadt besluten att ej förråda sig, tog hon upp sitt arbete och fortsatte att sy galet och sticka sig i fingrarna med mycken ihärdighet, utan att se upp eller bry sig om hvad som föregick, ända till dess de tre rösterna förenade sig i »Låt oss framåt gå».

Jag är rädd att en omärklig känsla af tillfredsställelse smugit sig på henne, om hon hade vetat, hur uteslutande den trotsige, kalle Stephen var upptagen med henne, hur han hastigt öfvergick från sitt beslut att behandla henne med en i ögonen fallande likgiltighet till en plågsam önskan att få något tecken till intresse från henne — få vexla något obemärkt ord eller en blick med henne. Det dröjde icke länge, förrän han fann tillfälle dertill, då de började på med musiken i »Stormen». Maggie, som behöfde en pall, gick tvärt öfver rummet för att skaffa sig en sådan, då Stephen, som för tillfället ej sjöng och var medveten om alla hennes rörelser, gissade hvad hon önskade och sprang för att förekomma henne och grep tag i pallen med en bedjande blick på henne, hvilken det var omöjligt att ej besvara med en blick af tacksamhet. Och att sedan se en allt-för egenkär ung man omsorgsfullt sätta fram pallen — icke hvilken egenkär ung man som helst, utan en särskild, som hastigt ser ödmjuk och orolig ut och som dröjer qvar och ännu

en gång lutar sig ned för att fråga, om det icke drar på den der platsen mellan fönstret och eldstaden och om hon icke tillåter, att han flyttar arbetsbordet åt henne — sådana saker kunna ej annat än komma något litet af den alltför beredvilliga, förrädiska ömheten att lysa fram ur en qvinnas ögon, tvungen som hon är under sin flicktid att lära sig lifvets lexor på ett mycket alldagligt språk. Och för Maggie hade sådana saker ej varit hvardagshändelser, utan de utgjorde ett nytt element i hennes lif och uppväckte genom nyhetens behag hennes starka hunger efter hyllning. Den milda, oroligt frågande rösten tvingade henne att se på ansigtet, som var nedlutadt emot henne, och att säga: »Nej, tack», och ingenting kunde förhindra, att den ömsesidiga blicken var förtjusande för dem begge, såsom den hade varit aftonen förut.

Det var blott en vanlig uppmärksamhet hos Stephen; den hade endast upptagit några få ögonblick, och Lucy, som höll på att sjunga, märkte den knappt. Men för Philips sinne, som redan var uppfyldt af en obestämd oro, hvilken lätt skulle finna en bestämd orsak i hvilken betydelselös tilldragelse som helst, tycktes den plötsliga ifvern hos Stephen och förändringen i Maggies ansigte, hvilket tydligen återspeglade ett strålande uttryck från hans, utgöra en så stark kontrast till de föregående öfverdrifna tecknen till likgiltighet, att det måste innebära någonting för Philip smärtsamt. Stephens röst, som åter föll in, sårade hans ömtåliga nerver, som om den hade varit det gälla ljudet af en stångjernshammare, och han erfor en lust att låta pianot genljuda af de rysligaste dissonnanser. Han hade verkligen ej sett något, som kunde ge honom skäl att misstänka, att Stephen och Maggie hyste några ovanliga känslor för hvarandra; det sade honom hans eget förnuft, och han ville strax gå hem för att kallt tänka öfver dessa falska drömbilder, till dess han öfvertygat sig om deras overklighet. Men sedan ville han stanna igen, så länge Stephen stannade — alltid vara närvarande, då Stephen var tillsammans med Maggie. Det förekom stackars Philip så naturligt, ja, oundvikligt, att hvarje man, som kom i Maggies närhet, skulle bli förälskad i henne! Det fans ej något hopp om lycka för henne, om hon blefve förledd att älska Stephen Guest. Och denna tanke gaf Philip mod att betrakta sin egen

kärlek till henne såsom ett mindre ovärdigt anbud. Han började spela mycket falskt under denna bedöfvande, inre strid, och Lucy betraktade honom med förvåning, då mrs Tullivers inträde för att kalla dem till lunchen kom som en förevändning för honom att tvärt upphöra med musiken.

— Se, mr Philip! — sade mr Deane, då de kommo in i matsalen —, jag har inte sett er på en lång tid. Er far är väl inte hemma, kan jag tro, eller hur? Jag sökte honom på kontoret här om dagen, och man sade, att han rest från staden.

— Han har varit vid Mudport för affärsgöromål i flera dagar — sade Philip —; men han har kommit tillbaka nu.

— Är han lika road af sin landtbruksvurm som förr?

— Jag tror det — sade Philip, något förundrad öfver detta plötsliga intresse för hans fars angelägenheter.

— Jaså! — sade mr Deane —, han har visst köpt jord på den här sidan af floden så väl som på den andra, tror jag?

— Ja, det har han.

— Jaså! — fortsatte mr Deane, under det han delade ut dufpastejen; — det der landtbruket måtte allt bli honom en svår post i utgiftskontot — en dyrbar vurm. Jag har aldrig haft någon vurm sjelf — det skulle jag aldrig tillåta mig. Och de värsta af alla vurmerier äro sådana, som folk tror sig kunna förtjena pengar på. Då tömma de ut sina pengar, som man tömmer säd ur en säck.

Lucy kände sig litet enerverad af faderns synbarligen opåkallade anmärkningar mot mr Wakems sätt att sköta sina affärer. Men de afslutades med detta, och mr Deane blef sedan ovanligt tyst och fundersam under hela lunchen. Lucy, som var van att observera fadern och dessutom hade skäl, hvilka nyligen blifvit starka, att särskildt intressera sig för allt, som rörde Wakems, kände en ovanlig nyfikenhet att få veta, hvad som föranledt faderns frågor. Hans tystnad efteråt kom henne att misstänka, att han haft någon särskild orsak att vilja komma fram med dem.

Med denna tanke i hufvudet tog hon sin tillflygt till sin vanliga metod, då hon ville tala vid fadern eller fråga honom om något särskildt. Hon hittade på någon anledning för att få moster Tulliver ut ur matsalen efter middagsmåltiden och satte sig på en liten stol vid faderns knä. Mr Deane

ansåg vid dessa tillfällen, att han njöt af de angenämaste ögonblick, som hans förtjenster förskaffat honom i lifvet, fastän Lucy, som inte tyckte om att få håret pudradt med snus, vanligen började med att bemäktiga sig hans snusdosa.

— Du vill ju inte sofva än, pappa, eller hur? — sade hon, i det hon stälde fram sin stol och lossade de stora fingrarna, som omslöto snusdosan.

— Inte ännu — sade mr Deane, i det han kastade en blick på den förtjenstens belöning, som väntade honom i vinkaraffen. — Men hvad vill du? — tillade han, i det han vänligt nöp henne i den gropiga hakan. — Lura några flera sovereigner ur min ficka till din basar? Säg?

— Nej, jag har inga låga bevekelsegrunder i dag. Jag vill bara prata, inte tigga. Jag vill veta, hvad som kom dig att fråga Philip Wakem om hans fars landtbruk i dag, pappa? Det förekom mig rätt besynnerligt, eftersom du knappast någonsin säger något till honom om hans far. Och hvarför skulle du bry dig om, ifall mr Wakem förlorar pengar på sin vurm?

— Det är något, som rör affärer — sade mr Deane, i det han viftade med handen, liksom för att förekomma allt intrång i dessa hemligheter.

— Men, pappa, du säger alltid, att mr Wakem uppfostrat Philip som en flicka; hur kom det sig, att du trodde, att du skulle kunna få reda på något som rörde affärer genom honom? Dina tvära frågor läto ganska besynnerliga. Philip fann dem underliga.

— Prat, barn! — sade mr Deane, beredd att rättfärdiga sitt sätt att vara i sällskapslifvet, åt hvilket han egnat någon möda, sedan han kommit sig upp i verlden. — Det går ett rykte, att Wakems qvarn och gård på andra sidan floden — Dorlcote Mill, din morbror Tullivers, du vet — inte bära sig så bra som förr. Jag ville se, ifall din vän Philip skulle låta något undfalla sig om, att fadern vore trött på att ha landtbruk.

— Hvarför? Skulle du köpa qvarnen, pappa, om han ville göra sig af med den? — sade Lucy ifrigt. — Ack, tala om alltsammans för mig — här får du din snusdosa, om du talar om det. Ty Maggie säger, att alla deras önskningar gå ut på, att Tom någon gång skall få tillbaka qvarnen. Det var en af de sista saker hennes far sade till

Tom, att han måste laga, så att han finge tillbaka qvarnen.

— Tyst, du lilla kissunge — sade mr Deane, i det han begagnade sig af den återlemnade snusdosan. — Du får inte säga ett ord om den här saken — hör du? Det är mycken liten utsigt för dem eller för någon annan att få qvarnen ur Wakems händer. Och om han visste, att vi ville ha den för att Tulliver skulle få igen den, vore det så mycket mindre sannolikt, att han ville afstå från den. Det är naturligt, efter hvad som händt. Han uppförde sig hyggligt nog mot Tulliver förut; men man betalar inte gerna med sötsaker, då man blir piskad med ett ridspö.

— Nå, pappa — sade Lucy med en liten min af högtidlighet —, vill du nu lita på mig? Du får inte fråga mig om alla mina skäl för hvad jag ämnar säga — men jag har mycket starka skäl. Och jag är mycket försigtig — det är jag verkligen.

— Godt, låt höra.

— Nå, jag tror, att om du vill tillåta mig att taga Philip Wakem med i vårt förtroende — tillåta mig att tala om för honom alltsammans om er önskan att köpa, och hvarför ni vilja det — att mina kusiner vilja ha den, och hvarför de vilja ha den — så tror jag Philip skulle hjelpa till att genomföra det. Jag vet, att han skulle önska att göra det.

— Jag kan inte förstå, hur det är möjligt, barn — sade mr Deane, i det han såg villrådig ut. — Hvarför skulle han bry sig om det? Derpå tillade han med en plötslig, genomträngande blick på sin dotter: — Du tror väl inte, att den stackars pojken är förtjust i dig, så att du derför kan få honom att göra, hvad du vill? — (Mr Deane kände sig alldeles säker med afseende på dotterns tycke.)

— Nej, pappa; han bryr sig mycket litet om mig — inte så mycket, som jag bryr mig om honom. Men jag har ett skäl att vara fullkomligt säker på, hvad jag säger. Fråga mig inte om det. Och om du någonsin gissar det, så tala inte om det för mig. Ge mig blott tillåtelse att göra, hvad jag anser lämpligt för saken.

Lucy steg upp från sin stol för att sätta sig i faderns knä och kysste honom vid denna sista anhållan.

— Är du säker på, att du inte kommer att göra någon skada, då? — sade han, i det han med förnöjelse såg på henne.

— Ja, pappa, alldeles säker. Jag är mycket klok; jag har fått hela din affärsbegåfning. Beundrade du kanske inte min räkenskapsbok, då jag visade dig den?

— Nå ja, om den der junkern ville bli vår förespråkare, skulle det just inte skada. Och för att säga sanningen tror jag inte det är stora utsigter för oss på någon annan väg. Låt mig nu få sofva.

Åttonde kapitlet.

Wakem i ett nytt ljus.

Innan tre dagar gått efter det samtal, som ni nyss åhört mellan Lucy och hennes far, hade hon lyckats att få råka Philip ensam, medan Maggie aflade ett besök hos moster Glegg. Ett dygn öfvervägde Philip med orolig ifver allt, hvad Lucy sagt honom under deras samtal, till dess han alldeles fått klart för sig, hur han skulle gå till väga. Han trodde sig nu se en möjlighet att förändra sin ställning med afseende på Maggie och undanröja åtminstone en af de orsaker, som skilde dem från hvarandra. Han gjorde upp sin plan och beräknade alla sina rörelser med samma omtänksamhet som den, hvarmed en schackspelare öfvertänker sina drag under den första spelifvern, och han förvånades sjelf öfver de anlag för taktik han plötsligen visade. Hans plan var lika djerf som den var väl uttänkt. Sedan han afvaktat det ögonblick, då fadern ej hade något viggare för sig än att läsa tidningen, gick han och stälde sig bakom honom, lade ena handen på hans axel och sade:

— Pappa, vill du komma upp till min helgedom och se mina nya utkast? Jag har ordnat dem nu.

— Jag börjar på att bli väl styf i lederna för att klättra uppför de der trapporna till dig — sade Wakem, i det han vänligt såg på sin son, medan han lade ifrån sig tidningen. — Men kom då, så gå vi.

— Det är en treflig plats för dig, Phil? — en förträfflig belysning från taket, eller hur? — var som vanligt det första han sade, då han kom in i ateliern. Han påminde gerna sig sjelf och sin son om den faderliga godhet, han visat genom att ställa till så beqvämt åt honom. Emily skulle ej kunna förebrå honom något i detta afseende, om hon komme tillbaka ur grafven.

— Nå, låt se — sade han, i det han satte lorgnetten på näsan och slog sig ned för att taga en allmän öfverblick öfver taflorna, medan han hvilade sig —, du har en ståtlig utställning här. På min heder, jag kan inse, att inte dina taflor äro lika bra som den der London-artistens — hvad var det han hette — som Leyburn gaf ut så mycket pengar för.

Philip skakade på hufvudet och smålog. Han hade satt sig på sin målarstol och tagit upp en blyertspenna, med hvilken han gjorde kraftiga streck för att motarbeta sin inre oro. Han såg fadern stiga upp och långsamt gå omkring, i det han välvilligt dröjde vid taflorna mycket längre, än hans naturliga smak för landskap kunde föranleda honom att göra, till dess han stannade framför ett staffli, på hvilket två taflor voro uppstälda — den ena mycket större än den andra — den mindre i ett läderfodral.

— Bevare oss! hvad har du här? — sade Wakem, öfverraskad genom den plötsliga öfvergången från landskap till porträtt. — Jag trodde du slutat upp med porträtter. Hvilka äro de här?

— Det är samma person — sade Philip lugnt och hastigt —, vid olika åldrar.

— Och hvad för en person? — sade Wakem skarpt, i det han med en blick full af växande misstankar fäste sina ögon på den större taflan.

— Miss Tulliver. Det lilla är något likt henne, som hon såg ut, då jag gick i skola med hennes bror vid King's Lorton; det större är inte riktigt så bra, det är ett porträtt af henne, sådan hon såg ut, då jag kom hem från min utländska resa.

Wakem vände sig häftigt om med ansigtet purpurrödt, i det han lät lorgnetten falla och för ett ögonblick såg på sin son med ett ursinnigt uttryck, som om han vore färdig att slå denne djerfve krympling ur stolen. Men han kastade sig åter i länstolen och stack händerna i byxfickorna, medan han likväl fortfarande vredgadt betraktade sonen.

— Och ämnar du då säga, att du har haft någon bekantskap med henne, sedan du kom hem från utlandet? — sade Wakem slutligen med den fåfänga ansträngning, hvarmed vreden alltid söker inlägga så mycken bestraffning som möjligt i ord och tonfall, då slag äro förbjudna.

— Ja; jag såg henne ganska mycket under ett helt år före faderns död. Vi råkades ofta i den der skogsdungen — de Röda djupen — nära Dorlcote Mill. Jag älskar henne innerligt. Jag skall aldrig älska någon annan qvinna. Jag har tänkt på henne, alltsedan hon var en liten flicka.

— Gå på, sir! — och ni ha brefvexlat hela denna tid?

— Nej. Jag sade henne ej, att jag älskade henne, förrän strax innan vi skildes, och hon lofvade sin bror att ej mera se mig eller brefvexla med mig. Jag är ej säker på, att hon älskar mig eller skulle samtycka till att gifta sig med mig. Men om hon samtyckte — om hon älskade mig nog mycket dertill — så skulle jag gifta mig med henne.

— Och detta är den lön du ger mig för all godhet, hvarmed jag öfverhopat dig? — sade Wakem, som blef helt blek och började darra under ett ursinnigt medvetande af maktlöshet gent emot Philips lugna trots och fasta beslutsamhet.

— Nej, pappa — sade Philip, i det han för första gången såg upp mot honom. — Jag anser det ej som en lön. Ni har varit en god far för mig; men jag har alltid känt, att det var derför, att ni ömt önskade att skänka mig så mycken lycka, som min olyckliga lefnadslott kunde tillåta — ej att det var en skuld, som ni väntade, att jag skulle betala genom att uppoffra alla mina utsigter till lycka för att tillfredsställa känslor hos er, hvilka jag aldrig kan dela.

— Jag tror, att de flesta söner skulle dela sin fars känslor i ett sådant fall som detta — sade Wakem bittert.

— Flickans far var en okunnig, rå galning, hvilken så nära som på ett hår hade mördat mig. Hela staden vet det. Och brodern är ungefär lika oförskämd, fast på ett hyggligare sätt. Han förbjöd dig att råka henne, säger du; han kommer att krossa hvart ben i din kropp för att göra din lycka så mycket större, om du inte aktar dig. Men du tycks ha bestämt dig; du har väl räknat ut följderna, kan jag tro. Naturligtvis är du oberoende af mig. Du kan gifta dig med den der flickan i morgon, om du vill. Du är en karl på tjugufem år — du kan gå din väg, och jag kan gå min. Vi behöfva inta ha mera att göra med hvarandra.

Wakem steg upp och gick mot dörren, men något höll honom tillbaka, och i stället för att lemna rummet, gick han upp och ned uti det. Philip dröjde länge med att svara, och då han talade, var hans röst mera genomträngande lugn och klar än någonsin.

— Nej; jag kan inte gifta mig med miss Tulliver, äfven om hon skulle vilja ha mig — om jag blott har mina egna tillgångar att underhålla henne med. Jag har ej blifvit uppfostrad till något yrke. Jag kan inte också erbjuda henne fattigdom tillsammans med vanförhet.

— Jaså, det fins då tvifvelsutan ett skäl att hålla dig till mig — sade Wakem ännu bittert, ehuru Philips sista ord förorsakat honom smärta; de hade vidrört en känsla, som han sökt vänja sig vid under ett fjerdedels århundrade. Han kastade sig åter ned i stolen.

— Jag väntade mig allt detta — sade Philip. — Jag vet, att sådana uppträden ofta förekomma mellan far och son. Om jag vore lik andra män vid min ålder, skulle jag kanske besvara era vredgade ord med ännu mera vredgade — vi skulle kanske skiljas — och jag skulle gifta mig med den qvinna jag älskar och ha utsigt att bli lika lycklig som alla andra. Men om det kan vara er en tillfredsställelse att tillintetgöra sjelfva ändamålet med allt hvad ni gjort för mig, har ni ett företräde framför de flesta fäder; ni kan fullkomligt beröfva mig det enda, som skulle skänka lifvet något värde för mig.

Philip upphörde att tala, men fadern förblef tyst.

— Ni vet bäst, hvad ni skulle kunna få för en glädje, utom den att få tillfredsställa ert löjliga hat, hvilket är ovärdigt några andra varelser än råa vildar.

— Löjliga hat! — utbrast Wakem. — Hvad menar du? Fördöme det! skall en karl låta piska sig af en tölp och sedan älska honom för det? Dessutom ha vi ju den der förbannadt kalla, stolta sonen, som sade mig ett ord, hvilket jag inte lär glömma, då vi gjorde upp köpet af stället. Han skulle vara ett så lämpligt mål för en pistolkula, som jag kan tänka mig — om han vore värd den kostnaden.

— Jag menar inte er förbittring mot dem — sade Philip, som hade sina skäl att känna någon sympati med dessa åsigter om Tom —, fastän en hämdkänsla inte är så mycket värd, att ni borde bry er om att bevara den. Jag menar, att ni låter er fiendskap sträcka sig till en hjelplös flicka, som har för mycket förstånd och godhet att dela deras trånga fördomar. Hon har aldrig tagit någon del i familjegrälen.

— Hvad betyder det? Man frågar inte efter, hvad en qvinna gör — man frågar till hvem hon hör. Det är alltigenom vanhedrande för dig — att tänka på att gifta dig med gamle Tullivers dotter.

För första gången under detta samtal förlorade Philip något af sin sjelfbeherskning och skiftade färg af vrede.

— Miss Tulliver — sade han med bittert eftertryck —, innehar de enda verkliga kännetecknen till en högre rang, som hvar och en, hvilken ej ledes af rå dumhet, kan anse tillhöra medelklassen; hon är fin ända igenom, och hennes vänner åtnjuta, hurudana de än för öfrigt må vara, anseende för oklanderlig heder och rättskaffenshet. Hela S:t Oggs skulle, efter hvad jag tror, anse henne mer än god nog åt mig.

Wakem slungade en ursinnigt frågande blick på sin son, men Philip såg icke på honom och fortsatte efter några få ögonblick med ett visst smärtsamt medvetande, som om han utförligare ville förklara sina sista ord:

— Tag reda på en enda person i S:t Oggs, som inte säger er, att en så vacker varelse som hon skulle kasta bort sig på en sådan eländig stackare som jag är.

— Hon! — sade Wakem, i det han steg upp igen och glömde allt annat i ett utbrott af sårad stolthet, till hälften faderlig, till hälften personlig. — Det skulle vara ett förbannadt fint giftermål för henne. Om en flicka verk-

ligen fäst sig vid en karl, är det bara lappri för henne, om han råkar vara ofärdig.

— Men flickor bruka ej fästa sig vid en man under sådana omständigheter — sade Philip.

— Nå då — sade Wakem något brutalt, i det han försökte återvända till sin föregående ståndpunkt —, om hon inte bryr sig om dig, kunde du ha besparat dig besväret att tala med mig om henne — och du kunde ha besparat mig besväret att neka att ge mitt samtycke till något, som sannolikt aldrig skall inträffa.

Wakem gick till dörren, och utan att vidare se sig om, stängde han den efter sig.

Philip var ej utan tillförsigt, att han slutligen skulle lyckas inverka på fadern såsom han hoppats, efter hvad som passerat; men detta samtal hade jagat upp hans nerver, hvilka voro lika känsliga som en qvinnas. Han beslöt sig för att ej gå ned till middagen; han kunde ej råka fadern mera i dag. Det var Wakems vana, då han ej hade främmande hemma, att gå ut på aftonen — ofta så tidigt som half åtta. Och som det nu var långt lidet på eftermiddagen, läste Philip igen dörren till sitt rum och gick ut för att taga sig en lång promenad med afsigt att ej komma tillbaka, förrän fadern åter var hemifrån. Han steg i en båt och for ned för floden till sin favoritby, der han åt middag och dröjde qvar, till dess det blef sent nog för honom att återvända. Han hade aldrig haft något slags gräl med fadern förut, och han kände en sjuklig fruktan för, att denna tvist, som alldeles nyss börjat, kanske skulle fortsätta under veckotal — och hvad kunde ej hända under denna tid? Han ville ej tillåta sig att göra klart för sig sjelf, hvad denna fråga innebar. Men om han en gång såge sig som Maggies antagne, erkände fästman, vore det mindre tillfälle till obestämda farhågor. Han gick åter upp i sin atelier och kastade sig med en känsla af trötthet i länstolen, i det han tankspridt såg sig omkring och betraktade de vyer af vattendrag och klippor, som voro uppstälda kring honom, till dess han föll i en slummer, i hvilken han inbillade sig, att han såg Maggie glida ned för en glänsande, grön, gyttjig ränna i ett vattenfall, och han såg på helt hjelplös, till dess han väcktes af något som förekom honom som ett plötsligt, förskräckligt brak.

Det var dörren, som öppnades, och han kunde knappt ha sofvit mera än några få ögonblick, ty det syntes ingen märkbar förändring i aftonbelysningen. Det var fadern, som kom in; och då Philip gjorde en rörelse för att lemna stolen åt honom, sade han:

— Sitt stilla. Jag går hellre fram och tillbaka här.

Han gick upp och ned i rummet en eller två gånger och stälde sig sedan midt emot Philip med händerna i rockfickorna och sade, som om han fortsatt ett samtal, hvilket ej blifvit afbrutet:

— Men den der flickan tycks ha brytt sig om dig, annars skulle hon inte ha mött dig på det der sättet!

Philips hjerta började slå hastigt, och en flygtig rodnad flög som ett skimmer öfver hans ansigte. Det var ej så lätt att genast tala.

— Hon tyckte mycket om mig vid King's Lorton, då hon var en liten flicka, derför att jag brukade sitta rätt ofta hos hennes bror, när han gjort sig illa i foten. Hon hade kommit ihåg det och ansåg mig derför som en vän sedan lång tid tillbaka. Hon tänkte sig ej, att jag skulle komma att älska henne, då hon råkade mig.

— Nå, men du gjorde henne till sist din kärleksförklaring. Hvad sade hon då? — sade Wakem och började åter gå.

— Hon sade då, att hon älskade mig.

— För tusan, hvad önskar du då mera? Är hon opålitlig?

— Hon var mycket ung då — sade Philip tveksamt. — Jag är rädd, att hon knappt visste reda på sina känslor. Jag är rädd, att vår långvariga skilsmessa och den föreställningen, att omständigheterna alltid skulle skilja oss åt, har förändrat dem.

— Men hon är här i staden. Jag har sett henne i kyrkan. Har du inte talat med henne, sedan du kom tillbaka?

— Jo, hos mr Deanes. Men jag kunde ej förnya mitt frieri till henne af flera skäl. Ett hinder skulle undanröjas, om ni ville ge ert samtycke — om ni ville gå in på att tänka er henne som sonhustru.

Wakem var tyst en liten stund, i det han stannade framför Maggies porträtt.

— Hon är i alla händelser inte det slags qvinna, som din mor var, Phil — sade han slutligen. — Jag såg henne

i kyrkan — hon är vackrare än det här — förbannadt vackra ögon och vacker figur, det såg jag; men litet farlig och ohandterlig, eller hur?

— Hon är mycket ömhjertad och hängifven; och så enkel — utan sådana miner och löjliga konster som andra qvinnor ha.

— Jaså? — sade Wakem. Derpå tillade han, i det han vände sig mot sin son: — Men din mor såg mildare ut, hon hade sådant der brunt, vågigt hår och grå ögon som du. Du kan väl inte riktigt minnas henne. Det är stor synd, att jag inte har något porträtt af henne.

— Skulle du då inte gerna unna mig samma slags lycka, pappa — till att förljufva mitt lif med? Intet annat band kan någonsin bli så starkt för dig som det, hvilket knöts för tjuguåtta år sedan, då du gifte dig med min mor, och det har blifvit allt fastare sedan dess.

— Nå ja, Phil — du är den enda menniska, som känner till den bättre sidan hos mig —, sade Wakem, i det han gaf sin son handen. — Vi måste hålla tillsammans, om vi kunna. Och hvad skall jag nu göra? Du får lof att komma ner och säga mig det. Skall jag gå och besöka den der mörkögda flickan?

Sedan isen blifvit bruten på detta sätt, kunde Philip fritt tala med fadern om hela deras förhållande till Tullivers — om deras önskan, att qvarnen och jorden skulle komma tillbaka till slägten — och om dess öfverlemnande till Guest, såsom första steget dertill. Han kunde nu våga att vara öfvertalande och envis, och fadern gaf med sig beredvilligare än han hoppats.

— Jag bryr mig inte om qvarnen — sade han slutligen med ett slags vredgad eftergifvenhet. — Jag har på sista tiden haft förbaskadt mycket ledsamheter af qvarnen. Låt dem betala mig för mina förbättringar, det är allt, hvad jag begär. Men det är en sak, som det inte är lönt, att du ber mig om. Jag vill inte komma i någon omedelbar beröring med unge Tulliver. Om du vill svälja ned honom för systerns skull, så får du göra det; men jag har ingen sås, som kan få honom att gå ned.

Jag lemnar åt läsaren att föreställa sig de angenäma känslor, hvarmed Philip nästa dag gick till mr Deane för att säga, att mr Wakem var villig att öppna underhandlin-

garna, och Lucys intagande segerglädje, då hon inställsamt frågade fadern, om hon ej bevisat sig ega stor affärsbegåfning. Mr Deane var ganska förbryllad och misstänkte, att det var något, som »pågick» bland de unga, till hvilket han saknade nyckeln. Men för sådana män som mr Deane har det som pågår bland ungt folk lika litet att göra med lifvets verkliga göromål som det, som pågår bland foglar och fjärilar — ända till dess det visar sig ha ett skadligt inflytande på affärsförhållandena. Och vid detta tillfälle tycktes inflytandet vara uteslutande gynsamt.

Nionde kapitlet.

Välgörenheten i full gala.

Sjelfva höjdpunkten af Maggies framgång som en beundrad medlem af S:t Oggs' societé var helt visst basardagen, då en i mjuka veck fallande, hvit musslinsklädning, hvilken, efter hvad jag misstänker, måtte ha kommit från förråden i moster Pullets garderob, kom hennes enkla, ädla skönhet att tydligt framträda, och hon skilde sig märkbart från de öfriga mera utstyrda och moderna damerna. Vi märka knappt någonsin, hur mycket vår verldsvana består af konstgjorda miner, förrän vi få se en person, som på samma gång är vacker och enkel; utan skönhet är man benägen att kalla enkelhet för tafatthet. Misserna Guest voro mycket för väl uppfostrade att begagna några af de grimaser och tillgjorda talesätt, som följa med anspråksfull simpelhet; men då deras stånd stod närmast det, der Maggie satt, tycktes det på ett nytt sätt vara i ögonen fallande i dag, att den äldre miss Guest höll sin haka för högt och att miss Laura beständigt talade och rörde sig på ett sätt, som skulle väcka uppseende.

Alla välklädda personer i S:t Oggs och dess grannskap voro der. Och det skulle ha lönat mödan att komma dit, äfven långväga ifrån, för att se den vackra, gamla salen,

med dess höga tak med utskurna ekbjelkar och stora flygeldörrar af ek och ljuset, som uppifrån föll ned öfver den mångfärgade taflan; ett mycket egendomligt rum med breda, urblekta strimmor, målade på väggarna, och här och der en afbildning af heraldiska djur, borstiga och med långa nosar, hvilka utgjort de älskade sinnebilderna för en adlig slägt, som en gång varit herrar i denna numera borgerliga sal. I ett högt hvalf, som var inhugget i den öfre delen af väggen vid ena ändan, fans en musikläktare af ek med ett öppet rum bakom, der drifhusväxter och stånd med förfriskningar voro anordnade — en angenäm tillflyktsort för herrar, som hade lust att dröja qvar, men likväl ville utbyta den tillväxande trängseln dernere mot en beqvämare plats med fri utsigt öfver det hela. Denna gamla byggnad lämpade sig i sjelfva verket så fullkomligt väl för ett beundransvärdt modernt ändamål, som skänkte välgörenheten verklig elegans och genom fåfänga lyckades afhjelpa nöden, att knappast någon person kom in i rummet utan att göra den anmärkningen mera än en gång. Bredvid det stora hvalfvet öfver musikläktaren fans ett utbygdt fönster med målade glas, hvilket var en af de vördnadsvärda afvikelser från stilen, som man såg i den gamla salen; och det var vid detta, som Lucy hade sitt stånd för att få rum med vissa stora, enklare klädespersedlar, som hon åtagit sig för mrs Kenns räkning. Maggie hade bedt att få sitta vid den öppna sidan af detta stånd och öfvertaga försäljningen af dessa varor i stället för perlbroderier och andra fina arbeten, om hvilkas värde hon blott hade ett dunkelt begrepp. Men det visade sig snart, att herrnattrockar, hvilka funnos bland hennes försäljningsvaror, blefvo föremål för sådan allmän uppmärksamhet och efterfrågan och framkallade en så besvärlig nyfikenhet angående tygets beskaffenhet och deras öfriga företräden, tillika med ett beslut att försöka dem på prof, att hennes befattning ådrog sig uppseende. Damer, som hade saker af egen tillverkning till salu och ej behöfde några nattrockar, insågo genast hvilket lättsinne och hvilken dålig smak herrarna visade genom att föredraga sådana varor, som hvilken skräddare som helst kunde förse dem med. Och det är möjligt, att den tydliga uppmärksamhet af olika slag, som vid detta offentliga tillfälle visades miss Tulliver, för många af de då närvarande perso-

nerna kastade ett mycket starkt och omisskänligt ljus öfver hennes uppförande sedermera. Icke för att vrede mot en föraktad skönhet skulle kunna dväljas inom välgörande damers öfverjordiska bröst, utan snarare derför, att de personers felsteg, hvilka en gång varit mycket beundrade, ovilkorligen få en mörkare färg genom den skarpa kontrasten. Och det uppseende, Maggie i dag ådrog sig, lät för första gången vissa karaktersdrag hos henne framträda, hvilka man sedermera tillskref en betydelse, som kunde förklara allt. Det låg något väl djerft i miss Tullivers rättframma blick och något obeskrifligt groft i stilen af hennes skönhet, hvilket enligt alla qvinliga omdömen stälde henne vida under sin kusin miss Deane; ty damerna i S:t Oggs hade nu alldeles afstått åt Lucy sina egna ovissa anspråk på mr Stephen Guests beundran.

Hvad lilla kära Lucy sjelf angår, hade den framgång, hvarmed hennes välvilliga sträfvanden så nyligen krönts och alla de ömma planer hon närde för Maggies och Philips räkning, bidragit att i dag försätta henne i det gladaste lynne, och hon erfor endast nöje af att se, hvilken uppmärksamhet Maggie ådrog sig. Det är sant, att hon sjelf såg mycket intagande ut, och Stephen visade henne den största uppmärksamhet vid detta offentliga tillfälle; i det han svartsjukt köpte alla de saker, på hvilka han sett henne arbeta, och muntert hjelpte henne att narra de manliga kunderna att köpa de mest qvinliga småsaker. Han fann för godt att lägga af sig hatten och begagna en skarlakansröd rökmössa, som hon broderat; men af ytliga betraktare ansågs detta mindre som en artighet mot Lucy än som bevis på sprättaktighet. »Guest är en stor sprätt», anmärkte unge Torry; »men han är ju en privilegierad person i S:t Oggs — han gör allt, som faller honom in; om en annan gjorde något sådant, skulle hvar och en säga, att han gjorde sig till en narr.»

Stephen köpte alldeles ingenting af Maggie, till dess Lucy halfhögt sade i en något retad ton:

— Se bara; alla saker, som Maggie stickat, äro snart slut, och ni har inte köpt en enda. Det fins förtjusande mjuka, varma muddar — köp dem.

— Ånej — sade Stephen —, de måste vara afsedda för fantastiska personer, som kunna förkyla sig på en så

här varm dag genom att tänka på det isiga Kaukasus. Bestämda skäl är min styrka, som ni vet. Ni får öfvertala Philip att köpa dem. Apropos, hvarför kommer han inte?

— Han går aldrig gerna dit, der det är mycket folk, fast jag sökte öfvertala honom att komma. Han sade, att han skulle köpa några af mina saker, som ingen annan ville ha. Men gå nu och köp något af Maggie.

— Nej, nej — se — hon har fått en kund; det är gamle Wakem sjelf, som just nu går fram till henne.

Lucys ögon vändes med oroligt intresse mot Maggie för att se, huru hon betedde sig vid detta första sammanträffande efter en sorgligt minnesvärd tid med en man, för hvilken hon måste hysa en så besynnerlig blandning af känslor. Men det gladde henne att se, att Wakem hade nog takt att genast börja tala om basarvarorna och visa sig intresserad för att köpa, i det han då och då vänligt såg på Maggie och ej gaf henne anledning att tala mycket, som om han märkt, att hon var ganska blek och nervös.

— Wakem gör sig ju riktigt älskvärd för er kusin — sade Stephen halfhögt till Lucy —; är det ren storsinthet? ni talade om ett familjegräl.

— Ack, det skall snart bli alldeles slut, hoppas jag — sade Lucy, som blef litet för öppenhjertig i sin glädje och talade med en betydelsefull min. Men Stephen tycktes ej märka den, och då några fruntimmer nu kommo för att köpa af henne, gick han bort åt Maggies håll och började fingra på några småsaker, i det han höll sig på något afstånd, till dess Wakem, som tagit fram sin börs, skulle ha afslutat sina uppköp.

— Min son kom med mig — hörde han Wakem säga —, men han har försvunnit i någon annan del af byggnaden och lemnat åt mig att uppfylla alla artighetens fordringar för välgörenhetens skull. Jag hoppas, ni vill förehålla honom hans dåliga uppförande.

Hon besvarade hans leende och bugning utan att tala, och han vände sig om, i det han först då märkte Stephen och nickade åt honom. Maggie, som var medveten om, att Stephen ännu var der, sysselsatte sig med att räkna pengar och undvek att se upp. Hon hade varit mycket nöjd med, att han egnat sig åt Lucy i dag och ej kommit till henne. De hade börjat morgonen med en likgiltig helsning, och

båda hade de njutit af att vara skilda från hvarandra, såsom en patient, hvilken verkligen kunnat undvara sitt opium, fast han åtskilliga gånger förr afvikit från sitt beslut. Och under de få sista dagarna hade de till och med medvetet tillåtit sig några sådana afvikelser, i det de förutsett, att yttre händelser snart skulle komma att skilja dem åt, och ansett detta som ett skäl, hvilket befriade dem från pligten att söka öfvervinna sig sjelfva i småsaker.

Stephen rörde sig steg för steg, som om han motvilligt droges framåt, till dess han gått omkring den öppna sidan af ståndet och stod halft gömd bakom ett draperi. Maggie fortsatte att räkna sina pengar, tills hon plötsligt fick höra en djup, mild röst säga: — Är ni inte mycket trött? Låt mig skaffa något — litet frukt eller marmelad — får jag inte göra det?

De oväntade ljuden genombäfvade henne som en plötslig, ögonblicklig vibration från en harpa tätt bredvid henne.

— Ack nej, tack — sade hon svagt, i det hon blott såg upp till hälften för ett ögonblick.

— Ni ser så blek ut — envisades Stephen i en mera öfvertalande ton. — Ni är säkert uttröttad. Jag måste vara olydig och skaffa er någonting.

— Nej, jag skulle verkligen inte kunna förtära det.

— Är ni ond på mig? Hvad har jag gjort? Se på mig.

— Jag ber, att ni går er väg — sade Maggie, i det hon hjelplöst såg på honom, hvarpå hennes ögon genast vändes från honom till den motsatta vrån af läktaren, som till hälften doldes af den gamla, urblekta, gröna gardinens veck. Maggie hade ej förr yttrat denna anhållan, än hon kände sig olycklig öfver den bekännelse den innebar. Men Stephen vände sig genast bort och såg, i det han följde hennes uppåtvända blick, Philip Wakem sitta i den till hälften undangömda vrån, så att han hade utsigt öfver föga mera än den vinkel af salen, der Maggie satt. En alldeles ny tanke föll Stephen in, och i det han lade tillsammans den med det, som han anmärkt i Wakems sätt och Lucys svar på hans anmärkning, kände han sig öfvertygad om, att det funnits någon äldre förbindelse mellan Philip och Maggie af mera betydenhet än den barnsliga, som han hört talas om. Mera än en känsla kom honom att genast lemna salen, gå upp för trappan till förfrisknings-

rummet, der han gick fram till Philip, satte sig bakom honom och lade handen på hans axel.

— Studerar du till ett porträtt, Phil — sade han —, eller till en skizz af den der fönsternischen? Vid S:t Göran, den tar sig förträffligt ut från det der mörka hörnet, med förhänget, som just kommer den att framträda.

— Jag har studerat ansigtsuttryck — sade Philip kort.

— Hvilket då, miss Tullivers? Det ligger något upproriskt i det i dag, tycker jag — något af den fallna prinsessans, som tjenstgör bakom disken. Hennes kusin skickade mig till henne med ett höfligt anbud att skaffa henne någon förfriskning, men jag blef snäst, som vanligt. Det fins visst en naturlig antipati mellan oss. Jag har sällan den äran att behaga henne.

— Hvad du är för en hycklare! — sade Philip, i det han rodnade af vrede.

— Hvarför? — derför att erfarenheten bör ha lärt mig, att jag i allmänhet lyckas behaga. Jag erkänner den lagen, men i detta fall fins det någon motverkande kraft.

— Jag tänker gå nu — sade Philip, i det han helt tvärt reste sig.

— Det tänker jag också göra — för att få en mun full frisk luft; luften börjar bli tryckande här. Jag tycker jag har tjenstgjort länge nog.

De två vännerna gingo nedför trappan tillsammans utan att tala. Philip vände sig mot den yttre dörren ut till gården, men Stephen sade: — Nå, jag får visst lof att titta in hit — och gick tvärs öfver förstugan till ett af rummen, som användes till bibliotek för staden och som låg i andra ändan af byggnaden. Han hade rummet alldeles för egen räkning, och en man kan ej nöja sig med mindre, då han känner ett behof att slänga af sig hatten på bordet, kasta sig grensle på en stol och stirra på en hög tegelstensmur, med en rynkad panna, som om han besegrat »draken Python». Det uppförande, som är en följd af en moralisk konflikt, påminner ofta så nära om det, hvilket betecknar ett oriktigt uppförande, att skilnaden ej kan upptäckas af den, som ytligt dömer genom att blott jemföra yttre handlingar. Det är klart för er, hoppas jag, att Stephen ej var någon hycklare — ej i stånd till uppsåtlig dubbelhet för att vinna ett sjelfviskt ändamål. Och likväl tycktes hans

ombytliga sätt att än ge vika för sin känsla, än systematiskt fördölja den, utgöra ett tydligt bevis för det berättigade i Philips anklagelse.

Emellertid satt Maggie i sitt stånd, kall och darrande med den smärtsamma känsla i ögonen, som är en följd af beslutsamt tillbakahållna tårar. Skulle hennes lif alltid bli sådant? — alltid medföra någon ny källa till inre strider? Hon hörde oredigt de ifriga, likgiltiga rösterna omkring sig och önskade, att hennes tankar kunnat följa med denna lugna ordström. Det var i detta ögonblick, som doktor Kenn, hvilken helt nyligen kommit in i salen och nu gick ned genom mellersta delen af den med händerna på ryggen, tagande en allmän öfverblick af det hela, fäste sina ögon på Maggie för första gången och blef slagen af det uttryck af smärta, han varseblef i hennes vackra ansigte. Hon satt alldeles stilla, ty tilloppet af kunder hade aftagit vid denna sena timme på eftermiddagen. Herrarne hade företrädesvis infunnit sig midt på dagen, och Maggies stånd såg ganska tomt ut. Detta, tillika med hennes frånvarande smärtsamma uttryck, fulländade kontrasten mellan henne och hennes kamrater, som alla voro glada, ifriga och sysselsatta. Han kände sig särdeles fängslad af henne. Hennes ansigte hade i kyrkan ovilkorligen ådragit sig hans uppmärksamhet såsom något nytt och anslående, och han hade blifvit presenterad för henne under ett kort affärsbesök hos mr Deane; men han hade aldrig vexlat mera än tre ord med henne. Han gick nu mot henne, och Maggie, som märkte, att någon nalkades, tvingade sig att se upp och bereda sig att tala. Hon kände en barnslig instinktlik lättnad från den plågsamma känslan af denna ansträngning, då hon fick se, att det var doktor Kenns ansigte, som var vändt mot hennes. Detta öppna, medelålders ansigte med ett uttryck af allvarlig, genomträngande välvilja, som tycktes vittna om en mensklig varelse, hvilken uppnått en fast, trygg strand, men med hjelpsamt medlidande betraktade de kämpande, som ännu kastas omkring af vågorna, gjorde ett intryck på Maggie i detta ögonblick, hvilket hon sedan kom ihåg, som om det inneburit ett löfte. De, som hunnit till medelåldern, som genomkämpat sina starkaste sinnesrörelser, men likväl befinna sig vid den tidpunkt, då minnet ännu är till hälften berördt af lidelser och ej blott lugnt och tankfullt skådar

tillbaka på den förflutna tiden, dessa borde säkerligen innehafva ett slags naturligt prestembete, då lifvet uppfostrat och helgat dem, så att de kunna vara en tillflygt och en räddning för unga, vacklande vandrare samt för dem, som blifvit offer för förtviflan öfver sig sjelfva. De flesta af oss skulle vid något tillfälle i vår ungdom ha välkomnat en prest af så äkta slag, han måtte ha varit med eller utan prestdrägt, om vi, liksom Maggie, fått sträfva oss fram genom alla en nittonårings svårigheter alldeles utan någon sådan hjelp.

— Ni finner er befattning ganska tröttsam, är jag rädd, miss Tulliver? — sade doktor Kenn.

— Det är den allt — sade Maggie enkelt, ty hon var ej van att låtsa älskvärdt förneka, hvad som var en tydlig sanning.

— Men jag kan tala om för min hustru att ni mycket fort gjort slut på hennes saker — tillade han —; hon skall bli er mycket tacksam.

— Ack, jag har ingenting gjort, herrarna kommo strax för att köpa nattrockar och broderade västar, men jag tror, att hvilken som helst af de andra damerna skulle ha sålt mera. Jag förstod inte riktigt att tala för varorna.

Doktor Kenn smålog. — Jag hoppas, att jag fortfarande får ha er qvar som sockenbo nu, miss Tulliver — eller hur? Ni har hittills bott långt bort från oss.

— Jag har varit lärarinna i en skola och skall mycket snart resa till en annan plats af samma slag.

— Jasså? Jag hoppades, att ni skulle stanna qvar hos era vänner, som ju alla bo här i trakten, efter hvad jag tror.

— Ack, jag måste resa — sade Maggie allvarligt, i det hon såg på doktor Kenn med ett uttryck af tillit, som om hon berättat honom sin historia i dessa tre ord. Det var en sådan der stund, som någon gång kan komma, då blindt förtroende uppstår mellan menniskor, hvilka råkas helt flyktigt — kanske under en mils resa eller medan de hvila sig vid vägkanten. Ett sådant tillfälle kan alltid komma, då ett ord eller en blick från en främling bidrager att hålla vid lif känslan af menskligt broderskap.

Doktor Kenns öron och ögon uppfattade alla tecken, som tydde på, att detta Maggies korta förtroende var fullt af mening.

— Jag förstår — sade han —; ni känner, att det är rätt att resa. Men det skall inte hindra, att vi åter råkas, hoppas jag; det skall inte hindra, att jag får lära känna er bättre, om jag kan vara er till någon tjenst.

Han räckte fram sin hand och tryckte vänligt hennes, innan han vände sig bort.

»Hon har ett eller annat bekymmer på hjertat», tänkte han. »Stackars barn! hon ser ut, som om det skulle kunna slå in på henne:

'Den själ, hvars mål var allt för högt,
Vid lidandet sjönk för djupt'.

Det ligger något underbart ärligt i dessa vackra ögon.»

Det kan tyckas förvånande, att då Maggie bland sina många ofullkomligheter äfven hade den svagheten att känna en ytterlig förtjusning vid beundran och då man erkände hennes öfverlägsenhet, från hvilket fel hon ej var friare, än då hon undervisade zigenarne i hopp att få intaga en kunglig ställning bland dem, hon dock ej var gladare på en dag, då hon fått uppbära hyllningen af så många blickar och småleenden tillika med det tillfredsställande medvetande, som ovilkorligen ingifvits henne, derigenom att hon blifvit förd till Lucys trymå och fått skåda sig i den fulla längden af sin högväxta skönhet, krönt af det tjocka håret, hvilket var mörkt som natten. Maggie hade då smålett mot sig sjelf och för ögonblicket glömt allt i känslan af sin egen skönhet. Om denna sinnesstämning kunde ha fortfarit, skulle hon ha önskat att ha Stephen Guest för sina fötter, erbjudande henne ett lif fullt af öfverflöd och daglig, hängifven dyrkan nära och fjerran med alla kulturens tillgångar till sitt förfogande. Men det fans något inom henne, som var starkare än fåfängan — kärlek och tillgifvenhet och djupt rotade minnen sedan långt tillbaka från tidiga bemödanden att öfvervinna sig sjelf, från tidiga anspråk på hennes kärlek och medlidande. Och fåfängans flod flöt snart in i och blandade sig omärkligt med denna bredare ström, hvilken var särdeles mäktig i dag, då den drefs framåt af den dubbla kraften i de yttre händelser och inre känslor, som sista veckan medfört.

Philip hade ej sjelf talat med henne om, att hindren mellan dem å hans fars sida voro undanröjda, han drog sig för det. Men han hade berättat alltsammans för Lucy,

i hopp att Maggie, då hon blifvit underrättad genom henne, skulle ge honom något uppmuntrande tecken till, att det var en lycka för henne, att de sålunda kommit närmare hvarandra. Allt för många stridande känslor trängde sig på Maggie, för att hon skulle kunna säga mycket, då Lucy med ett ansigte, som andades lekfull glädje, liksom en af Correggios keruber, segerglad meddelade henne sin nyhet. Och Lucy kunde knappast bli förvånad öfver, att hon kunde göra föga mera än gråta af glädje deröfver, att faderns önskan skulle uppfyllas, och Tom få tillbaka qvarnen såsom belöning för sina hårda sträfvanden. Sedan hade alla småsaker, som skulle ordnas till basaren, kommit och tagit Lucys uppmärksamhet i anspråk under de få närmaste dagarna, och ingenting hade yttrats mellan kusinerna, som kunnat uppväcka några djupare känslor. Philip hade varit der mera än en gång, men Maggie hade ej haft något enskildt samtal med honom, och således hade hon blifvit lemnad att utkämpa en inre strid utan någons mellankomst.

Men då basaren väl var slut, och kusinerna åter voro ensamma och hvilade sig tillsammans hemma, sade Lucy:

— Du måste låta bli att resa till din faster Moss i öfvermorgon, Maggie; skrif en biljett till henne och säg henne, att du har uppskjutit det på min begäran, så skall jag skicka dit den. Hon skall inte tycka illa vara; du får god tid att komma dit sedan. Och just nu vill jag ej, att du skall hålla dig undan.

— Jo, snälla du, jag är verkligen tvungen att resa; jag kan inte uppskjuta det. Jag ville inte för allt i verlden försumma faster Gritty. Och jag har mycket kort tid på mig, ty jag skall taga emot en ny lärarinneplats den tjugufemte juni.

— Maggie! — sade Lucy nästan blek af förvåning.

— Jag har inte talat om det för dig, kära Lucy — sade Maggie, i det hon gjorde en ansträngning att beherska sig —, derför att du varit så upptagen. Men för någon tid sedan skref jag till vår gamla lärarinna, miss Firniss, för att be henne låta mig veta, om hon finge reda på någon plats, som jag kunde ta; och här om dagen fick jag ett bref från henne, som underrättade mig om, att jag kunde få följa tre fader- och moderlösa bland hennes elever till kusten under ferierna och sedan försöka mig med en nu

ledig lärarinnebefattning i hennes skola. Jag skref i går för att antaga anbudet.

Lucy kände sig så sårad, att hon var ur stånd att tala under några ögonblick.

— Maggie — sade hon slutligen —, hur kunde du vara så ovänlig mot mig — att inte tala om det för mig — att ta ett sådant steg — och nu! Hon tvekade litet och tillade sedan: — Och Philip? Jag trodde, att allting skulle bli så lyckligt. O, Maggie — hvad är anledningen? Ändra det; låt mig skrifva. Det fins nu ingenting, som skiljer dig och Philip.

— Jo — sade Maggie svagt. — Toms känsla fins. Han sade, att jag måste afstå från honom, om jag gifte mig med Philip. Och jag vet, att han inte ändrar tankar — åtminstone inte på länge — om ej något hände, som kunde beveka honom.

— Men jag skall tala med honom; han kommer tillbaka i denna veckan. Och dessa goda nyheter om qvarnen skola beveka honom. Och jag skall tala med honom om Philip. Tom är alltid mycket undfallande för mig; jag tror inte, han är så envis.

— Men jag måste resa — sade Maggie i en sorgsen röst. — Jag måste låta någon tid gå. Tvinga mig ej att stanna, kära Lucy.

Lucy var tyst i två eller tre minuter, i det hon såg bort och funderade. Slutligen knäböjde hon bredvid sin kusin och sade, under det hon såg upp i hennes ansigte med oroligt allvar:

— Maggie, är det derför, att du ej håller nog mycket af Philip för att kunna gifta dig med honom? — tala om det för mig — ha förtroende till mig.

Maggie höll Lucys händer fast under tystnad en liten stund. Hennes egna händer voro alldeles kalla. Men då hon talade, var hennes röst fullkomligt klar och tydlig.

— Jo, Lucy, jag skulle vilja gifta mig med honom. Jag skulle anse det för den bästa och högsta lott för mig — att göra hans lif lyckligt. Han älskade mig först. Ingen annan skulle någonsin kunna bli hvad han är för mig. Men jag kan ej skilja mig från min bror för hela lifvet. Jag måste resa min väg och vänta. Jag ber dig att ej mera tala med mig om det.

Lucy lydde med smärta och förundran. Nästa ord hon yttrade voro:

— Nå men, kära Maggie, åtminstone går du väl på balen vid Park House i morgon och får litet musik och glädje, innan du beger dig af på de der tråkiga skyldighetsbesöken. Jaså; här kommer moster med teet.

Tionde kapitlet.

Förtrollningen tyckes bruten.

Den långa raden af rum, som hängde ihop med hvarandra i Park House, strålade riktigt af ljus och blommor och de personliga behag, som utvecklades af sexton dansande par med åtföljande föräldrar och »förkläden». Sjelfva glanspunkten utgjordes af den långa salongen, der dansen fortgick vid det stora pianots toner. Biblioteket, som låg vid ena ändan af salongen, pryddes af den mognare álderns allvarligare glans med mössor och kort, och vid andra ändan låg det vackra förmaket med det dermed förenade växthuset, hvilket var afsedt att då och då begagnas som en sval tillflyktsort. Lucy, som just till ifrågavarande fest lagt bort sorgen och hvars smärta gestalt på ett fördelaktigt sätt framstod i en veckrik klädning af hvit tyll, var aftonens erkända drottning. Ty hela denna sällskapliga tillställning var en af miss Guests mest nedlåtande, till hvilken ingen högre aristokrati än S:t Oggs' inbjudits, och den utsträckte sig till alla bildade handlande och yrkesidkare.

Maggie vägrade först att dansa och påstod, att hon glömt alla turer, det var så många år sedan hon dansat i skolan; och hon var glad att ha den ursäkten, ty det går illa att dansa med ett tungt hjerta. Men slutligen började musiken att inverka på hennes unga lemmar, och längtan kom öfver henne, till och med fastän det var den förskräcklige unge Torry, som för andra gången kom fram för att försöka öfvertala henne. Hon förberedde honom

på, att hon ej kunde dansa något annat än en kontradans; men han ville naturligtvis gerna vänta på denna höga lycka, och det var hans mening att säga en stor artighet, då han upprepade gånger försäkrade henne, att det var »odrägligt», att hon ej kunde dansa vals, han skulle så gerna velat dansa med henne. Men slutligen kom denna goda, gammaldags dans, som har minst fåfänga och mest glädje i sig, och Maggie glömde alldeles sitt bekymmerfulla lif för det barnsliga nöje hon kände af den till hälften landtliga melodien, som tycktes bannlysa all anspråksfull etikett. Hon kände sig helt välvilligt stämd mot unge Torry, då han stödde henne och höll henne uppe under dansen. Hennes kinder och ögon strålade af ungdomsglädjens eld, hvilken flammar upp vid den minsta fläkt; och hennes enkla svarta drägt med dess svarta spetsar såg ut som den matta infattningen kring en juvel.

Stephen hade ännu ej bjudit upp henne, hade ännu ej visat henne mer än en flygtig höflighet. Sedan gårdagen hade den inre bilden af henne, som ständigt fans i hans medvetande, till hälften varit bortskymd af Philip Wakems gestalt, hvilken visade sig framför den som en fläck. Det fans något tillgifvenhetsband mellan henne och Philip, åtminstone fans det ett sådant å hans sida, hvilket gjorde, att hon kände sig bunden. Här var således, sade Stephen sig sjelf, ännu ett skäl, som gjorde, att hedern bjöd honom motstå den dragningskraft, hvilken hotade att taga herraväldet öfver honom. Han sade sig detta; och likväl hade han en eller två gånger inom sig känt en viss vild upproriskhet och vid ett annat tillfälle en rysning af motvilja för Philips bild, som på detta sätt trängde sig fram, och detta blef nästan en ny bevekelsegrund, som kunde drifva honom att storma fram till Maggie och sjelf göra anspråk på henne. Likväl hade han genomfört, hvad han haft för afsigt denna afton; han hade hållit sig på afstånd från henne, han hade knappt sett åt henne och hade visat Lucy en glädtig uppmärksamhet. Men nu slukade hans ögon Maggie, han kände sig frestad att sparka unge Torry ur dansen och intaga hans plats. Sedan önskade han, att dansen skulle taga slut, så att han kunde bli fri från sin dam. Möjligheten att äfven han skulle få dansa med Maggie och hålla hennes hand i sin så länge, började beherska honom som

en törst. Men till och med nu möttes deras händer i dansen, möttes ända till dess slut, fastän de voro mycket långt ifrån hvarandra.

Stephen visste knappt, hvad som försiggick omkring honom, på hvilket automatiskt sätt han fullgjorde höflighetens pligter mellan turerna, ända till dess han var fri och såg Maggie sitta ensam, i den ändan af rummet, som låg längst bort. Han gjorde sig väg till henne rundt omkring de par, som stält upp sig till valsen, och då Maggie märkte, att hon var den person han sökte, kände hon trots alla de tankar, som gått förut, en häftig glädje i hjertat. Hennes ögon och kinder strålade ännu af den barnsliga hänryckning, som dansen framkallat. Hennes sinnesstämning gjorde henne särdeles emottaglig för glädje och ömhet; till och med kommande smärta kunde ej tyckas bitter, hon var beredd att välkomna den som en del af lifvet, ty lifvet ingaf henne i denna stund den känslan, att dess fröjd och smärta voro lika fördelade. Denna enda, denna sista afton, skulle hon utan återhåll öfverlemna sig åt värmen af den nuvarande glädjen, utan dessa kyliga, tärande tankar på förflutna och kommande tider.

— De skola nu dansa vals igen — sade Stephen, i det han böjde sig ned för att tala till henne med den blick och ton af tillbakahållen ömhet, som man under ungdomliga drömmerier i skogen om sommaren tycker sig höra, då luften är fyld af turturdufvors låga röster. Sådana blickar och tonfall föra med sig en fläkt af poesi i ett rum, der luften börjat bli något qvaf af glimmande gas och djerft koketteri.

— De skola nu dansa vals igen; man blir något yr i hufvudet af att se på, och det är mycket varmt härinne. Skola vi promenera litet?

Han tog hennes hand och lade den på sin arm, och de gingo in i förmaket, der borden voro betäckta med taflor till tjenst för gäster, som ej skulle ha någon lust att se på dem. Men inga gäster funnos här i detta ögonblick. De fortsatte sin väg in i växthuset.

— Så egna och overkliga träden och blommorna se ut, då det är ljus mellan dem — sade Maggie med låg röst. — De se ut, som om de hörde till ett förtrolladt land och aldrig skulle vissna. Jag skulle kunna inbilla mig, att de allesammans bestodo af juveler.

Hon betraktade en grupp geranier, och Stephen gaf ej något svar; men han såg på henne — och har ej en öfverlägsen skald ansett ljus och ljud för det samma, i det han kallat mörker stumt och ljus vältaligt? Något märkvärdigt mäktigt låg i ljuset från Stephens långa blick, ty den kom Maggies ansigte att vända sig ditåt och se upp mot den — långsamt, liksom en blomma mot det uppstigande solljuset. Och de gingo osäkert framåt, utan att känna att de gingo, utan att känna något annat än den långa, allvarliga, ömsesidiga blicken, hvilken hade den högtidlighet, som tillhör all djup mensklig passion. Den tanken, som ständigt lurade på dem, att de måste och skulle afstå från hvarandra, gjorde denna stund af stum bekännelse ännu så mycket mer hänryckande för dem.

Men de hade kommit till slutet af växthuset och voro tvungna att stanna och vända om. Förändringen af rörelse återskänkte Maggie nytt medvetande; hon rodnade djupt, vände bort hufvudet och drog sin arm ur Stephens och gick fram till några blommor för att lukta på dem. Stephen stod orörlig och fortfarande blek.

— Ack, får jag ta' den der rosen? — sade Maggie, som gjorde en stor ansträngning att säga någonting för att skingra den brännande känslan af en oåterkallelig bekännelse. — Jag är visst riktigt elak mot rosor, jag tycker om att plocka dem och lukta på dem, till dess de ingen lukt ha qvar.

Stephen var stum; han var ur stånd att få fram en mening, och Maggie böjde sin arm litet uppåt mot den stora, halfutslagna rosen, som ådragit sig hennes uppmärksamhet. Hvem har ej känt skönheten i en qvinnas arm, de outsägliga, ömma känslor, som väckas genom åsynen af den gropiga armbågen och den mjuka rundningen, hvilken småningom aftar ned emot den fina handleden med dess späda, nästan omärkliga fåror i det på en gång fasta och veka hullet? En qvinnas arm rörde en gång en stor bildhuggares själ för två tusen år sedan, så att han gjorde en afbild af den till Parthenon, hvilken ännu hänför oss, der den kärleksfullt omfattar den af tiden nötta marmorn på en hufvudlös kropp. Maggie hade en dylik arm, och den hade lifvets varma färg.

En vansinnig frestelse grep Stephen; han störtade fram mot armen och öfverhöljde den med kyssar, i det han höll fast handleden.

Men nästa ögonblick ryckte Maggie sig ifrån honom och slungade en blick på honom lik en sårad krigsgudinna, i det hon darrade af vrede och förödmjukelse.

— Hur vågar ni? — Hon talade i en djupt uppskakad, till hälften qväfd röst. — Hvad rättighet har jag gifvit er att skymfa mig?

Hon störtade från honom in i det närgränsande rummet och kastade sig flämtande och darrande ned på soffan. Ett förskräckligt straff hade kommit öfver henne för den synden, att hon tillåtit sig njuta ett ögonblicks lycka, som innebar förräderi mot Lucy, mot Philip, mot hennes eget bättre jag. Denna ögonblickliga lycka hade blifvit brännmärkt, besmittad liksom af spetälska: Stephen vågade tänka mera lättfärdigt om henne, än om det varit Lucy.

Stephen lutade sig ännu mot blomsterhyllorna i växthuset, yr i hufvudet genom striden mellan sina passioner, kärlek, ursinne och outredd förtviflan: förtviflan öfver sin brist på sjelfbeherskning och förtviflan öfver att hafva förolämpat Maggie.

Denna sista känsla besegrade hvarje annan. Att åter nalkas henne, men för att bönfalla om förlåtelse, var det enda, som nu tycktes hafva någon mening i sig, och hon hade ej suttit mera än några få minuter, då han kom och ödmjukt stälde sig framför henne. Men Maggies bittra vrede var oförminskad.

— Var god och lemna mig ensam — sade hon häftigt och högdraget —, och undvik mig för framtiden.

Stephen vände sig bort och gick fram och åter i andra ändan af rummet. Han började bli medveten om den hårda nödvändigheten att återvända till dansrummet. De hade varit frånvarande en så kort stund, att då han kom tillbaka dit, hade valsen ej upphört.

Det dröjde ej heller länge, innan Maggie kom in. Hela hennes naturs stolthet var retad till verksamhet; den förhatliga svaghet, som varit anledning till, att hennes aktning för sig sjelf blifvit på detta sätt sårad, hade åtminstone fört med sig sin egen bot. De sista månadernas tankar och frestelser skulle alla bli undankastade i en minnets kammare, som hon aldrig ville besöka. Ingenting skulle längre dåra henne; pligten skulle bli lätt, och alla de gamla, lugna

föresatserna skulle än en gång få regera fridfullt. Hon kom åter in i salongen med ett ansigte, som ännu var något upphettadt af sinnesrörelse, men med en känsla af stolt sjelfbeherskning, som trotsade hvad som helst att vidare uppskaka henne. Hon vägrade att dansa mera, men hon samtalade fullkomligt beredvilligt och lugnt med hvar och en, som tilltalade henne. Och då de kommo hem denna afton, kysste hon Lucy med ett fritt hjerta, i det hon nästan gladde sig åt den pinsamma stund, hvilken befriat henne från möjligheten att vexla ännu ett ord eller en blick, som skulle kunna stämplas som förräderi mot denna milda, omisstänksamma syster.

Nästa morgon fick Maggie ej bege sig af till Basset så tidigt, som hon hoppats. Modern skulle följa med henne i vagnen, och mrs Tulliver var ej i stånd att så hastigt afsluta sina hushållsgöromål. Sålunda fick Maggie, som haft brådtom att göra sig i ordning, sitta och vänta i trädgården färdigklädd till resan. Lucy var upptagen inomhus med att lägga in presenter från basaren åt småbarnen vid Basset, och då det hördes en högljud ringning på dörrklockan, kände Maggie sig ganska orolig för att Lucy skulle föra ut Stephen till henne; det var nog Stephen.

Men snart kom den besökande ut i trädgården ensam och satte sig bredvid henne på en trädgårdsstol. Det var icke Stephen.

— Vi kunna se trädtopparna från talldungen, Maggie, från den här platsen — sade Philip.

De hade fattat hvarandras händer under tystnad, men Maggie hade sett på honom, i det hennes gamla, barnsliga, ömma leende återvändt mera fullkomligt, än han förut sett, och han kände sig uppmuntrad.

— Ja — sade hon —, jag ser ofta på dem och önskar, att jag åter kunde se aftonrodnaden på trädstammarna. Men jag har aldrig gått den vägen mera än en gång, till kyrkogården med mamma.

— Jag har varit der, jag går der beständigt — sade Philip. — Jag har ingenting annat än det förflutna att lefva på.

En innerlig hågkomst och ett innerligt medlidande tvingade Maggie att lägga sin hand i Philips. De hade så ofta gått hand i hand.

— Jag kommer ihåg hvar enda fläck — sade hon —, just hvar ni talade om för mig hvar särskild sak, vackra berättelser, som jag aldrig förr hört.

— Ni skall snart gå der igen, eller hur, Maggie? — sade Philip, i det han kände sig något försagd. — Qvarnen skall snart bli er brors hem igen.

— Ja, men jag kommer inte att vara der — sade Maggie. — Jag får blott höra talas om den lyckan. Jag skall resa bort igen, Lucy har kanske sagt er det?

— Den kommande tiden skall då aldrig mera sluta sig till den förflutna, Maggie? Är den boken alldeles tillsluten?

De grå ögonen, som så ofta skådat upp i hennes med bedjande dyrkan, vändes nu mot henne med en sista framträngande stråle af hopp i sig, och Maggie mötte den med sin stora, öppna blick.

— Den boken blir aldrig tillsluten, Philip — sade hon med högtidlig sorgsenhet. — Jag önskar mig ingen framtid, som kan slita sönder banden från den förflutna tiden. Men bandet till min bror är ett af de starkaste. Jag kan ej villigt göra något, som för alltid skall skilja mig från honom.

— Är detta det enda skäl, som för evigt skulle skilja oss åt, Maggie? — sade Philip med ett förtvifladt beslut att få ett bestämdt svar.

— Det enda skälet — sade Maggie med lugn bestämdhet. Och hon trodde det. I detta ögonblick kände hon, som om bägaren med trolldrycken blifvit kastad till marken. Den reaktion, som vreden framkallat och hvilken skänkt henne en stolt sjelfbeherskning, hade ännu ej upphört, och hon såg framåt mot den kommande tiden med en känsla af att hon lugnt kunde välja sin egen väg.

De sutto hand i hand under några få minuter utan att se på hvarandra och utan att tala. För Maggies tankar stodo de första scenerna af kärlek och skilsmessa klarare än det närvarande ögonblicket, och hon tyckte sig se Philip i de Röda djupen.

Philip kände, att han borde ha varit fullkomligt lycklig öfver det svar hon gifvit. Hon var ju lika öppen och genomskinlig som en skogsbäck. Hvarför var han ej fullkomligt lycklig? Svartsjukan nöjer sig aldrig med mindre än en allvetenhet, som kan upptäcka det mest obemärkta veck och gömsle i hjertat.

Elfte kapitlet.

På byvägen.

Maggie hade varit fyra dagar hos faster Moss, hvarunder hon skänkt det tidiga junisolskenet en ny glans i denna ömhjertade qvinnas ögon, hvilka förut varit omtöcknade af bekymmer; hennes ankomst dit utgjorde äfven en märkvärdig händelse för hennes kusiner, stora och små, hvilka höllo på att lära sig hennes ord och handlingar utantill, liksom om hon varit en flygtig uppenbarelse af fullkomlig visdom och skönhet.

Hon stod nu på förstugubron med fastern och en grupp kusiner och matade kycklingarna vid den fridfulla stunden under lifvet på en landtgärd strax före mjölkningstiden på eftermiddagen. De stora byggnaderna rundt omkring den gropiga gården sågo lika bedröfliga och förfallna ut som någonsin, men öfver den gamla trädgårdsmuren började de vildt växande rosenbuskarna att utbreda sin sommarprakt, och de grå väggarna och de gamla tegelpannorna på sjelfva byggningen, som låg litet högre, hade ett sömnigt och föråldradt utseende i den klara eftermiddagsbelysningen, hvilket passade till denna hvilostund. Maggie stod med hatten öfver armen och smålog ned mot en flock af små ruggiga kycklingar, då fastern utropade:

— Nå, du min milde! hvad är det för en herre, som kommer in genom grinden?

Det var en herre på en hög kastanjebrun häst, och hästens hals och länder voro svartrandiga genom en hastig ridt. Maggie kände blodet rusa till hufvud och hjerta, med en förfäran lik den, man erfar, då lifvet hastigt återvänder hos en ursinnig fiende, som låtsat vara död.

— Käraste, hvem är det? — sade mrs Moss, som i Maggies ansigte såg vittnesbördet om, att hon visste det.

— Det är mr Stephen Guest — sade Maggie ganska svagt. — Min kusin Lucys — en herre, som umgås mycket hos min kusin.

Stephen var redan helt nära dem, hade kastat sig af hästen och lyfte nu på hatten, i det han gick fram mot dem.

— Håll hästen, Willy — sade mrs Moss till den tolfårige gossen.

— Nej tack — sade Stephen, i det han ryckte i hästen, som otåligt kastade med hufvudet. — Jag är tvungen att strax åter bege mig af. Jag har ett ärende till er, miss Tulliver, af enskild beskaffenhet. Får jag ta' mig den friheten att be er gå några steg med mig.

Han såg till hälften uttröttad, till hälften uppretad ut, som en man gör, då han blifvit jagad af något bekymmer eller någon förtret, som gjort att hans säng och middag varit honom till föga nytta. Han talade mycket fort, som om hans ärende vore af alltför trängande beskaffenhet, för att han skulle bekymra sig om, hvad mrs Moss kunde tänka om hans besök och anhållan. Den goda mrs Moss, som kände sig något nervös i denna synbarligen högdragne herres närvaro, undrade inom sig, huruvida hon skulle göra rätt eller orätt, om hon ännu en gång uppmanade honom att lemna sin häst och stiga in, medan Maggie, fullt medveten om det brydsamma i situationen och ur stånd att säga något, satte på sig hatten och vände sig om för att gå mot grinden.

Stephen vände sig också och gick bredvid henne, under det han ledde hästen.

Ej ett ord yttrades, förrän de voro ute på vägen och hade gått fyra eller fem famnar, då Maggie, som hela tiden sett rakt framför sig, åter vände om, i det hon sade, med högdragen förbittring:

— Det behöfs ej, att jag går längre. Jag vet ej, om ni anser det grannlaga eller att handla som en gentleman att försätta mig i en belägenhet, hvarigenom jag tvingades att följa med er ut, eller om det är er önskan att än mera skymfa mig genom att på detta sätt förmå mig till ett möte.

— Naturligtvis är ni ond på mig, för att jag kommit — sade Stephen bittert. — Naturligtvis betyder det ingenting, hvad en man får lida, det är blott er qvinliga värdighet ni bryr er om.

Maggie ryckte till litet liksom för en mycket svag elektrisk stöt.

— Liksom det ej vore nog, att jag är insnärjd på detta sätt — att jag är vansinnig af kärlek till er, att jag står emot den starkaste passion en man kan känna, derför att jag vill försöka att vara trogen andra förbindelser, utan ni måste också behandla mig, som om jag vore en rå usling, som frivilligt skulle kunna förolämpa er. Och detta då jag, om jag hade fritt val, skulle be' er ta' emot min hand och min förmögenhet och hela mitt lif och göra, hvad ni ville dermed! Jag vet att jag glömde mig. Jag tog mig en oförsvarlig frihet. Jag afskyr mig sjelf, för att jag gjort det. Men jag ångrade mig genast, jag har ångrat mig alltsedan dess. Ni bör ej anse det oförlåtligt; en man, som älskar med hela sin varelse, såsom jag älskar er, är utsatt för faran att för ett ögonblick låta öfverväldiga sig af sina känslor. Men ni vet, ni måste tro, att den värsta smärta, som kan drabba mig, är den att ha tillfogat er smärta, att jag skulle ge allt i verlden för att ha detta felsteg ogjordt.

Maggie vågade ej tala, vågade ej vända på hufvudet. Den styrka, som förbittringen framkallat, var alldeles förbi, och hennes läppar darrade synbart. Hon kände ej nog sjelfförtroende att kunna ge uttryck åt den fulla förlåtelse, som uppsteg till hennes läppar till svar på denna bekännelse.

De hade kommit nästan midt för grinden igen, och hon stannade darrande.

— Ni får ej säga sådana saker, jag får ej lyssna till dem — sade hon, under det hon i förtviflan såg ned, då Stephen stälde sig framför henne för att hindra henne att gå vidare mot grinden. — Jag är mycket ledsen för all smärta, som ni måste lida; men det tjenar ej till någonting att tala.

— Jo, det tjenar till någonting — sade Stephen häftigt. — Det skulle tjena till någonting, om ni ville behandla mig med något slags medlidande och öfverseende, i stället för att helt föraktligt göra mig orätt i era tankar. Jag skulle kunna bära hvad som helst lugnare, om jag visste, att ni ej afskydde mig som en oförskämd narr. Se på mig, se, hvad jag är för en jägtad usling, jag har ridit trettio mil dagligen för att undfly tanken på er.

Maggie ville icke, vågade icke se på honom. Hon hade redan sett det förtviflade ansigtet. Men hon sade mildt:

— Jag tänker intet ondt om er.

— Se på mig, älskade — sade Stephen med det djupaste, ömmaste, mest bedjande tonfall. — Gå ej bort från mig ännu. Skänk mig ett ögonblicks lycka, låt mig känna, att ni förlåtit mig.

— Ja, jag förlåter er — sade Maggie, uppskakad af dessa tonfall och så mycket mera rädd för sig sjelf. — Men jag ber er låta mig gå in igen. Jag ber, att ni går er väg.

En stor tår föll ned under hennes sänkta ögonlock.

— Jag kan ej gå bort från er — jag kan ej lemna er — sade Stephen, i det hans röst ljöd ännu mera passioneradt bönfallande. — Jag skall komma tillbaka igen, om ni skickar bort mig med sådan köld. Jag kan ej svara för mig sjelf. Men om ni blott vill gå med mig en liten bit, kan jag sedan lefva på det. Ni ser tydligt nog, att er vrede blott har gjort mig tio gånger så oresonlig som förut.

Maggie vände om. Men Tancred, den kastanjebruna hästen, började göra så häftiga invändningar mot att på detta sätt beständigt byta om riktning, att Stephen, som fick syn på Willy Moss, hvilken tittade ut genom grinden, ropade: — Hitåt, kom och håll min häst i fem minuter.

— Ack nej — sade Maggie brådskande —, faster kommer att tycka, att det är så besynnerligt.

— Det gör detsamma — svarade Stephen otåligt —; de känna inte menniskorna i S:t Oggs. Led honom upp och ner här i fem minuter — tillade han till Willy, som nu var helt nära dem; och sedan vände han sig till Maggie, och de gingo vidare. Det var klart, att hon måste gå vidare nu.

— Tag min arm — sade Stephen bedjande; och hon tog den, medan hon hela tiden kände, som om hon gled nedåt under en svår dröm.

— Det blir aldrig slut på denna olycka — började hon, i det hon genom att tala försökte motverka det inflytande, hon kände. — Det är elakt — lågt — att någonsin tillåta sig ett ord eller en blick, som Lucy — som andra ej borde få höra eller se. Tänk på Lucy.

— Jag tänker på henne — Gud signe henne! Om jag ej gjorde det . . . — Stephen hade lagt sin hand på Maggies, som hvilade på hans arm, och de kände det begge svårt att tala.

— Och jag har andra band — fortsatte Maggie slutligen med en förtviflad ansträngning —, äfven om Lucy ej funnes.

— Ni är förlofvad med Philip Wakem — sade Stephen hastigt. — Är det så?

— Jag anser mig förlofvad med honom — jag tänker ej gifta mig med någon annan.

Stephen var tyst igen, till dess de hade kommit ur solskenet in på en gångstig, som var gräsbevuxen och skuggig. Då utbrast han häftigt:

— Det är onaturligt — det är förskräckligt! Maggie, om ni älskade mig så, som jag älskar er, skulle vi låta allt annat fara för att tillhöra hvarandra. Vi skulle bryta alla dessa förbindelser, som vi af misstag ingått i vår blindhet, och fatta det beslutet att gifta oss.

— Jag skulle hellre dö än falla för den frestelsen — sade Maggie med allvarlig, långsam tydlighet, i det all den andliga styrka, som hon samlat under år af lidande, kom henne till hjelp i denna yttersta nöd. Hon drog sin arm ur hans, medan hon talade.

— Säg mig då, att ni ej bryr er om mig — sade han nästan våldsamt. — Säg mig, att ni håller mera af någon annan.

Det föll Maggie in, att här visade sig ett sätt, hvarigenom hon kunde befria sig från yttre strider — om hon skulle säga Stephen, att hela hennes hjerta tillhörde Philip. Men hennes läppar kunde ej yttra detta, och hon var tyst.

— Om du håller af mig, älskade — sade Stephen mildt, i det han åter tog hennes hand och lade den inom sin arm —, är det bättre — är det rätt, att vi gifta oss. Vi kunna ej rå för den smärta det förorsakar. Det har kommit öfver oss, utan att vi sökt det; det är naturligt — det har fått makt med mig, trots alla bemödanden jag gjort för att stå emot. Gud vet, att jag försökt vara trogen mina outtalade förpligtelser, och det har endast förvärrat saken — det hade varit bättre, att jag gifvit vika i början.

Maggie förblef tyst. Om det icke vore orätt — om hon en gång blefve öfvertygad derom och ej längre behöfde kämpa och strida mot denna ström, som var mild och dock stark liksom sommarfloden?

— Säg ja, älskade — sade Stephen, i det han böjde sig ned för att bedjande skåda in i hennes ansigte. — Hvad annat skulle vi bry oss om i hela verlden, om vi tillhörde hvarandra?

Hennes andedrägt vidrörde hans ansigte — hans läppar voro mycket nära hennes — men det låg i hans kärlek till henne mycken vördnad.

Hennes läppar och ögonlock darrade; hon slog upp ögonen fullkomligt emot hans för ett ögonblick, lik ett älskligt vildt djur, som blygt motsätter sig smekningar, och sedan vände hon hastigt om hem igen.

— Och när allt kommer omkring — fortsatte han i en otålig ton, i det han försökte öfvervinna så väl sina egna skrupler som hennes —, bryter jag ej någon bestämd förbindelse. Om Lucy beröfvat mig sin tillgifvenhet och skänkt den till någon annan, skulle jag ej känt mig ha någon rättighet att åberopa mina anspråk på henne. Om ni ej gifvit Philip något bestämdt löfte, är ingendera af oss bunden.

— Det tror ni ej — det är ej er verkliga känsla — sade Maggie allvarligt. — Ni känner, som jag, att det verkliga bandet ligger i de känslor och förhoppningar, som vi uppväckt hos andra. Annars skulle alla löften kunna brytas, då det ej funnes något yttre straff derför. Det skulle ej finnas något sådant som trohet.

Stephen var tyst; han kunde ej fullfölja sina påståenden. Den motsatta öfvertygelsen hade fått alltför mycket insteg hos honom under hans föregående strider. Men snart visade sig saken i ett nytt ljus.

— Denna förbindelse kan ej fullföljas — sade han med häftig envishet. — Det är onaturligt; vi kunna blott låtsa gifva oss till någon annan. Det ligger något orätt i det också — det kan medföra olycka för dem lika väl som för oss. Maggie, du måste inse det — du inser det.

Han såg ifrigt in i hennes ansigte efter minsta tecken till eftergifvenhet; han höll hennes hand i sin stora på samma gång fast och mildt. Hon var tyst några få ögonblick, med ögonen fästa på marken; sedan drog hon en djup suck och sade, i det hon såg på honom med högtidlig sorgsenhet:

— O, det är tungt — lifvet är mycket tungt. Ibland förekommer det mig rätt, att vi följa vår starkaste känsla —;

men så korsa sådana känslor beständigt de band, som hela vårt föregående lif knutit — de band, som gjort andra beroende af oss — och de skulle slita sönder dem. Om det vore helt lätt och enkelt att lefva, såsom det måtte ha varit i paradiset, och vi alltid först finge se den enda varelse, till hvilken . . . jag menar, om lifvet ej skapade pligter för oss, innan kärleken kom — skulle kärleken vara ett tecken till, att två menniskor borde tillhöra hvarandra. Men jag ser — jag känner, att det ej är så nu; det fins saker, som vi måste försaka i lifvet; somliga af oss måste försaka kärleken. Många saker äro svårfattliga och mörka för mig; men en sak ser jag klart — att jag ej får, ej kan söka min egen lycka genom att uppoffra andras. Kärlek är naturlig; men helt visst äro medlidande och trohet och minnen också naturliga. Och de skulle fortfarande lefva inom mig och straffa mig, om jag ej lydde dem. Jag skulle förföljas af det lidande, jag förorsakat. Vår kärlek skulle bli förgiftad. Tvinga mig ej; hjelp mig — hjelp mig, *derför* att jag älskar er.

Maggie hade blifvit allt mer och mer allvarlig under det hon fortsatte att tala; hennes ansigte rodnade och hennes ögon blefvo allt fullare och fullare af hjelpsökande, vädjande kärlek. Det fans en ädel sträng inom Stephen, som sattes i dallring genom hennes uttryck af tillförsigt till honom, men på samma gång — hur kunde det vara annorlunda? — vann denna vädjande skönhet ny makt öfver honom.

— Älskade — sade han med knappt mera än en hviskning, medan hans arm smög sig omkring henne —, jag skall göra, jag skall underkasta mig allt, hvad du önskar. Blott en kyss — en enda — den sista — innan vi skiljas.

En kyss — och så en lång blick — till dess Maggie darrande sade: — Låt mig gå — vi måste skynda oss tillbaka.

Hon gick hastigt framåt, och ej ett ord mera yttrades. Stephen stannade och vinkade, då Willy och hästen kommo inom synhåll, och Maggie gick vidare genom grinden. Mrs Moss stod ensam i dörren till den gamla förstugan; hon hade med vänlig omtänksamhet skickat in kusinerna. Det kunde måhända vara glädjande för Maggie att ha en rik och vacker friare, och hon skulle naturligtvis känna sig litet

brydd, då hon åter kom in; — men det kunde också hända, att det ej vore så glädjande. I hvarje fall väntade mrs Moss ifrigt på att sjelf få taga emot Maggie. Det talande ansigtet berättade tydligt nog, att om det fans någon glädje, var den åtminstone af ett mycket upprörande och blandadt slag.

— Sitt ner här lite' grand, käraste barn. — Hon drog in Maggie i förstugan och satte sig på bänken bredvid henne; det fans ej något afskildt rum i huset.

— O, faster Gritty, jag är mycket olycklig. Jag önskar, jag hade fått dö, då jag var femton år. Det tycktes så lätt att försaka då — det är så svårt nu.

Den stackars flickan slog armarna om fasterns hals och brast ut i långa, djupa snyftningar.

Tolfte kapitlet.

En slägtbjudning.

Maggie lemnade sin goda faster Gritty i slutet på veckan och reste till Garum Firs för att enligt öfverenskommelse aflägga ett besök hos moster Pullets. Vid samma tid hade mycket oväntade saker inträffat, och det skulle bli en slägtbjudning vid Garum för att afhandla och fira en förändring i Tullivernas öde, hvilken sannolikt slutligen skulle komma att borttaga den skugga, som deras brister kastat på dem, liksom då den sista kanten af månen blir synlig efter en månförmörkelse, och komma deras hittills fördunklade dygder att lysa fram i riktig fullmåneglans. Det är roligt att veta, att medlemmarne af en ny ministär, som just börjat sin verksamhet, ej äro de enda medborgare, som under en viss tid åtnjuta högt anseende och bli föremål för högstämda loftal: i många aktningsvärda familjer i hela detta konungarike bemötas slägtingar, som börja få anseende, med ett dylikt hjertligt erkännande, hvilket, då det så vackert framträder utan något, som förut

framtvingat det, uppväcker en förhoppningsfull tro på möjligheten deraf, att vi en dag, utan att veta om någonting, skola befinna oss alldeles inne i det tusenåriga riket med basilisker, som upphört att stingas, och vargar, som ej längre visa tänderna annat än i de mest vänliga afsigter.

Lucy kom så tidigt, att hon till och med hann före moster Glegg; ty hon längtade efter att ostördt få samspråka med Maggie om de märkvärdiga nyheterna. — Det såg ju ut — eller hur? — sade Lucy med sin mest intagande visa min —, som om allting, till och med andras olyckor — stackars menniskor! — nu sammansvurit sig för att göra stackars, kära moster Tulliver och kusin Tom, och stolta Maggie också, om hon ej envist ville sätta sig deremot, så lyckliga, som de förtjenade att bli efter alla sina bekymmer. Att tänka sig att just samma dag — samma dag —, som Tom kommit tillbaka från Newcastle, hade den olycklige unge Jetsome, som Wakem anstält vid qvarnen, blifvit kastad af hästen, medan han var drucken, och låg nu i S:t Oggs lifsfarligt skadad, så att Wakem gifvit tillkänna sin önskan att de nya köparne genast skulle börja sina underhandlingar. Det var mycket sorgligt för den olycklige unge mannen, men det såg ut, som om olyckan händt då i stället för vid någon annan tid, för att kusin Tom så mycket förr skulle få den välförtjenta belöningen för sitt exemplariska uppförande — pappa hade så höga tankar om honom. Moster Tulliver var helt säkert tvungen att nu återvända till Dorlcote Mill och sköta hushållet åt Tom. Lucy skulle nog egentligen komma att sakna henne i hushållet; men tänk på stackars moster, som åter skulle befinna sig på det gamla stället och småningom få det trefligt omkring sig der.

I fråga om denna sista punkt hade Lucy sina sluga planer, och då hon och Maggie gått ned den farliga vägen utför de glänsande trapporna in i den vackra salongen, der till och med solstrålarna sågo renare ut än annorstädes, riktade hon sina manövrer, såsom hvarje annan stor taktiker skulle ha gjort, mot fiendens svagaste sida.

— Moster Pullet — sade hon, i det hon satte sig på soffan, och smeksamt ordnade denna dams fladdrande mössband —, jag vill, att ni skall bestämma er för, hvad ni skall ge Tom för linne och andra saker till hans hushåll;

ty ni är alltid så frikostig — ni ger så vackra saker, som ni vet; och om ni föreginge med godt exempel, skulle moster Glegg följa det.

— Det kan hon aldrig, kära du — sade mrs Pullet med ovanlig liflighet —, ty hon har ej något linne, som går upp mot mitt, det kan jag berätta dig. Hon har aldrig haft så mycket smak, om hon också hade velat kosta på pengarna. Hon har stora rutor och lefvande figurer såsom hjortar och räfvar på allt sitt duktyg — inte något prickigt eller smårutigt ibland det. Men det är bra bedröfligt att få dela på sitt linne, innan man dör — jag hade aldrig tänkt göra det, Bessy — fortsatte mrs Pullet, i det hon skakade på hufvudet och såg på sin syster Tulliver —, då du och jag valde det finrutiga mönstret, det första lin, vi någonsin spunnit — och Herren vete hvart ditt tagit vägen!

— Jag hade ju intet val, syster — sade den stackars mrs Tulliver, som var van att betrakta sig som en anklagad person. — Nog vet jag, att det inte någonsin var min önskan, att jag skulle få ligga vaken om nätterna och tänka på, att mitt bästa, blekta linne var ute öfver hela landet.

— Tag en pastilj, mrs Tulliver — sade morbror Pullet och kände, att han erbjöd en billig och helsosam tröst, hvilken han rekommenderade genom sitt exempel.

— Ja men, moster Pullet — sade Lucy —, ni har så mycket vackert linne. Och tänk, om ni haft döttrar! Då hade ni varit tvungen att dela på det, då de skulle gifta sig.

— Nå, jag säger inte, att jag inte vill göra det — sade mrs Pullet —, ty nu, då Tom fått lycka med sig, är det inte mer än rätt, att hans vänner se till, om de kunna hjelpa honom. De der borddukarna, som jag köpte på er auktion, Bessy, det var ingenting annat än välvilja af mig att köpa dem, ty de ha legat i kistan allt sedan dess. Men jag tänker inte ge Maggie något mera af mitt indiska musslin och mina andra saker, om hon ämnar ta tjenst igen, då hon kan få stanna och hålla mig sällskap och sy åt mig, om hon inte behöfs hos sin bror.

»Att taga tjenst» var det uttryckssätt, hvarmed Dodsonarna betecknade en lärarinnas eller guvernants ställning, och Maggies önskan att återvända till dessa underordnade vilkor, nu då omständigheterna erbjödo henne bättre ut-

sigter, skulle sannolikt såra alla slägtingarnes känslor utom Lucys. Maggie, i sin ofullkomliga skepnad, med håret hängande nedåt ryggen och alltigenom föga lofvande, var på intet sätt någon önskvärd systerdotter; men nu kunde hon på en gång utgöra en prydnad och vara nyttig. Detta ämne återupptogs i moster och morbror Gleggs närvaro vid teet och tebrödet.

— Åh — sade mr Glegg, i det han godmodigt klappade Maggie på ryggen —, prat, prat! Låt oss inte höra talas om, att du tänker ta plats igen, Maggie. Du lär ju hafva skaffat dig ett halft dussin älskare på basaren; är det inte någon enda af dem, som är af rätta sorten? Hva' sa'?

— Mr Glegg — sade hans hustru, med den anstrykning af ökad höflighet i sin stränghet, som hon alltid tog till på samma gång som de krusigare lockarna —, ni får ursäkta mig, men ni är mycket för lättsinnig för att vara en man vid era år. Det är vördnad och pligtkänsla för hennes mostrar och öfriga slägtingar, hvilka äro så goda mot henne, som borde ha hindrat min systerdotter från att bestämma sig för att resa bort igen utan att fråga oss — ej några älskare, om jag skall nyttja ett sådant ord, fast det aldrig blifvit hördt i min slägt.

— Nå, hvad kallade de väl oss för, när vi gingo och helsade på dem, granne Pullet? De funno oss älskvärda och söta nog då — sade mr Glegg, i det han skämtsamt blinkade, under det mr Pullet, vid den tanken, som ordet »söta» framkallade, tog sig ännu en pastilj.

— Mr Glegg — sade mrs Glegg —, om ni tänker säga något opassande, så låt mig veta det.

— Kära Jane, din man skämtar bara — sade mrs Pullet —, låt honom skämta, medan han har helsa och krafter. Tänk på stackars mr Tilt, hvars mun är alldeles dragen på sned, så han skulle inte kunna skratta, om han än försökte.

— Får jag besvära er med skorpkorgen, mr Glegg — sade mrs Glegg —, om jag törs vara så djerf och afbryta ert skämt. Fast det vill något till att kunna se någon anledning till skämt deri, att en systerdotter visar ringaktning för sin mors äldsta syster, som är slägtens hufvud, och bara kommer på korta besök och strax åter går under hela

tiden hon är i staden, och så sedan bestämmer sig för att resa bort, utan att jag får veta något om det — då jag lagt undan mössor, för att hon skulle sätta ihop dem åt mig, — och jag, som har delat mina pengar så lika.

— Syster — inföll mrs Tulliver oroligt —, jag är säker på, att Maggie aldrig tänkt resa sin väg utan att vara hos dig så väl som hos de andra. Inte för att jag vill, att hon skall resa sin väg — utan alldeles tvärt om. Jag vet då, att jag är oskyldig. Jag har sagt gång på gång: »Kära barn, du behöfver inte resa din väg.» Men Maggie har qvar tio eller fjorton dagar, innan hon behöfver resa; hon kan lika väl bo hos dig, och jag skall titta in, när jag kan, och det kan Lucy också göra.

— Bessy — sade mrs Glegg —, om du litet nyttjade din tankeförmåga, skulle du kunna begripa, att jag knappt kan anse det löna mödan att ställa i ordning en säng och göra mig allt det besväret just nu mot slutet af tiden, då vårt hus inte ligger längre än en qvarts väg från mr Deanes. Hon kan komma strax på morgonen och gå tillbaka sent på qvällen och vara tacksam, att hon har en god moster så nära att komma och sitta hos. Jag vet, att det skulle jag ha varit, då jag var vid hennes ålder.

— Men Jane — sade mrs Pullet —, det skulle göra dina sängar godt, om någon låge i dem. Det är en förskräckligt instängd luft i det randiga rummet, och spegeln är alldeles fuktig. Jag vet då, att jag trodde, jag skulle få slag, då du förde mig dit in.

— Ack, der är Tom! — utropade Lucy och klappade i händerna. — Han har kommit på Sindbad, som jag sade åt honom, att han skulle göra. Jag var rädd, att han inte tänkt hålla sitt löfte.

Maggie for upp, då Tom kom in, och kysste honom med häftig rörelse vid detta första möte, sedan det visat sig utsigter för honom att få återvända till Dorlcote Mill; och hon höll qvar hans hand och ledde honom till stolen bredvid hennes. Att ej ha något moln mellan sig och Tom var ännu något, som hon beständigt längtade efter, och denna känsla hade slagit djupare rötter än alla senare vexlande känslor under hennes lif. Han smålog mycket vänligt mot henne i afton och sade: — Nå, Magsie, hur står det till med faster Moss?

— Hör på, Tom — sade mr Glegg, i det han räckte ut handen. — Du är ju en riktigt stor man, du har tur med dig, tycks det. Du har kommit fram i verlden bra mycket fortare än vi gamla gjorde — men jag önskar dig lycka, jag önskar dig lycka. Du kommer att rå om qvarnen sjelf endera dagen, det vill jag svära på. Du stannar nog inte på halfva vägen.

— Men jag hoppas, att han skall komma ihåg, att det är hans mors slägtingar, som han har att tacka för det — sade mrs Glegg. — Om han inte haft dem att brås på, skulle han ha redt sig illa. I vår slägt har det aldrig förekommit några konkurser, eller processer eller något slöseri — ej heller att någon dött utan att göra sitt testamente.

— Nej, och inga plötsliga dödsfall heller — sade moster Pullet —; alltid har doktorn blifvit tillkallad. Men Tom har alltid haft dodsonska dragen; det sade jag från början. Och inte vet jag, hur du tänker göra, syster Glegg, men jag tänker ge honom en bordduk af hvardera af mina tre största sorter utom en, och så lakan till. Jag säger inte hvad jag kommer att göra mera; men det skall jag göra, och om jag skulle dö i morgon, mr Pullet, så skall ni försöka hålla det qvar i minnet — fast ni kommer att missta er på nycklarna och inte komma ihåg, att den, som ligger på tredje hyllan i garderoben till venster bakom nattmössorna med de breda banden — inte dem med smala remsorna — är nyckeln till byrån i blå rummet, der nyckeln till blå skåpet ligger. Ni kommer att begå något misstag, och jag skall aldrig komma att få veta det. Ni har ett minne för mina piller och droppar, som är märkvärdigt, — det skall jag alltid säga om er — men ni är bortkommen, då det är fråga om nycklar. — Denna sorgliga framtidsbild af den oreda, som skulle följa genom hennes frånfälle, var mycket uppskakande för mrs Pullet.

— Du går alldeles för långt, Sophy — att läsa in och ta fram saker på det der sättet — sade mrs Glegg i en ton af en viss motvilja för denna dårskap. — Du går längre än din egen slägt. Ingen kan säga, att jag inte läser in saker; men jag gör, hvad som är förnuftigt, och ej mera. Och hvad linnet angår, så skall jag välja ut sådant, som är nyttigt att skänka åt min systerson. Jag har lärft, som

aldrig varit blekt, som är mera värdt att ega än annat folks fina hollandslärft; och jag hoppas, att han vill ligga på det och tänka på sin moster.

Tom tackade mrs Glegg, men undvek att gifva något löfte att om nätterna öfvertänka hennes dygder. Och mr Glegg ledde hans tankar åt annat håll genom att fråga om mr Deanes nya fabriksförslag med användande af ånga.

Lucy hade haft långtänkta planer, då hon bedt Tom komma på Sindbad. Det visade sig, då det var tid att bege sig hem, att kusken skulle rida hem hästen och kusin Tom köra för sin mor och Lucy. — Du får sitta ensam, moster — sade denna intrigerande unga dam —, ty jag måste sitta bredvid Tom; jag har så mycket att säga honom.

I häftigheten af sin ömma ifver för Maggies räkning, kunde Lucy ej förmå sig att uppskjuta ett samtal om henne med Tom, hvilken, efter hvad hon trodde, med en sådan glädjebägare framför sig som den snara uppfyllelsen af alla gamla önskningar rörande qvarnen, måste vara särdeles foglig och lätt att handskas med. Hennes natur gaf henne ingen ledtråd till Toms. Och hon följde med förvirring och smärta de oangenäma förändringarna i hans ansigtsuttryck, medan hon beskref för honom på hvad sätt Philip användt sitt inflytande hos fadern. Hon hade räknat på dessa förtroliga meddelanden såsom någonting mycket diplomatiskt, hvarigenom Toms hjerta vunnes för Philip och hvilket på samma gång skulle klart ådagalägga den äldre Wakems beredvillighet att med alla hedersbetygelser mottaga Maggie som sonhustru. Ingenting annat behöfdes ju då, än att den kära Tom, som alltid hade det der behagliga leendet, då han såg på kusin Lucy, alldeles vände om och sade motsatsen till det, som han alltid sagt förut, och förklarade att han för sin del vore förtjust åt, att de gamla misshälligheterna uppgjordes i godo och att Maggie skulle få Philip med det allra första. I kusin Lucys tanke kunde ingenting vara lättare.

Men åt sådana skaplynnen, hvilka hafva starkt utpräglade positiva och negativa egenskaper, som framalstra stränghet — nämligen viljestyrka, medveten redlighet i afsigter, trång inbillnings- och tankekraft, stor förmåga af sjelfbeherskning och en fallenhet att alltid hålla andra qvar i beroende ställning — åt dessa skaplynnen erbjuda för-

domarna ett slags naturlig föda för alla sådana åsigter, som ej kunna hemta någon näring af den invecklade, styckevis vunna, tvifvel frammanande kunskap, hvilken vi kalla sanning. En fördom må vara nedärfd till dem, gripen ur luften, intagen enligt hörsägen, grundad på egen, ofullständig sinnesuppfattning — hur helst den än må hafva kommit in, skola dock alltid dylika skaplynnen trofast lemna den bostad. Det är något att hålla sig fast vid starkt och tappert, något som kan ersätta bristen på egna tankar, något hvarmed man kan tilltvinga sig andras aktning genom den värdighet, som medvetandet att ha rätt skänker. Det är på en gång en stödje- och en kommandostaf. Hvarje fördom, som kan tjena till alla dessa goda ändamål, är sjelfklar. Vår gode, uppriktige Tom Tullivers skaplynne hörde till denna klass. Hans inre ogillande af faderns fel hindrade honom ej att antaga faderns fördom; det var en fördom mot en man med lösliga grundsatser, som förde ett karakterslöst lif, och det blef ett slags föreningspunkt för alla de känslor af missräkning, som uppväcktes så väl af hans personliga som af hans familjestolthet. Andra känslor förenade sig med dessa för att framkalla Toms bittra motvilja för Philip och Maggies förening med honom; och trots Lucys makt öfver sin egensinnige kusin, fick hon blott en kall vägran att någonsin samtycka till ett sådant giftermål; — men naturligtvis kunde Maggie göra som hon ville — hon hade gifvit tillkänna sitt beslut att vara oberoende. Tom för sin del ansåge sig skyldig sin fars minne och hvarje manlig känsla att aldrig samtycka till någon förbindelse med Wakems.

Sålunda hade Lucy genom sin nitiska mellankomst endast lyckats fylla Toms sinne med en förkänsla af, att Maggies galna beslut att taga plats igen snart skulle förändras, såsom hennes beslut brukade, men till något lika galet, om än i öfrigt alldeles olika — ett giftermål med Philip Wakem.

Trettonde kapitlet.

Bortförd af floden.

Inom mindre än en vecka var Maggie i S:t Oggs igen — till det yttre ungefär i samma belägenhet, som då hennes besök der nyss hade tagit sin början. Det var lätt för henne att sysselsätta sig om förmiddagarna, skild från Lucy, utan någon sökt förevändning. Hon hade ju de besök, hon lofvat att aflägga hos moster Glegg; och det var naturligt, att hon skulle skänka modern mer än vanligt af sitt sällskap under dessa sista veckor, i synnerhet som man hade förberedelserna till Toms bosättning att tänka på. Men Lucy ville ej lyssna till någon af Maggies undflykter för att få stanna borta äfven under senare delen af dagen. Hon måste lofva att gå ifrån moster Glegg före middagen — hvad får jag annars för godt af dig? — sade Lucy, i det hon gråtfärdig sköt ut underläppen på ett sätt, som var oemotståndligt. Och mr Stephen Guest hade helt oförmodadt börjat äta middag hos mr Deanes så ofta som möjligt, i stället för att undvika det, som han brukade göra. Först började han sina förmiddagar med ett beslut, att han ej skulle äta middag der — ej ens gå dit på eftermiddagen, förrän då Maggie lemnat dem. Han hade till och med gjort upp en plan att bege sig på en resa under detta angenäma juniväder; hufvudvärk, som han beständigt uppgifvit såsom orsak till slöhet och tystnad, vore ett tillräckligt talande skäl. Men resan blef ej af, och på fjerde morgonen var ännu intet afgjordt beslut fattadt med afseende på aftnarna; de blefvo endast betraktade som ännu några tillfällen, då Maggie skulle vara närvarande — då han skulle kunna stjäla sig till ännu ett vidrörande, ännu en blick. Ty, hvarför icke? Det fans ingenting att dölja mellan dem; de visste af — de hade erkänt sin kärlek till hvarandra, och de hade afstått från hvarandra; de skulle snart skiljas. Heder och samvete skulle skilja dem åt. Maggie hade med åberopande af sin innersta öfvertygelse bestämt, att det borde vara så. Men helt visst kunde de få kasta en dröjande blick på hvarandra tvärt öfver svalget, innan de vände sig bort för att aldrig mera se på hvar-

andra, innan denna underbara glans för alltid vore utslocknad i deras ögon.

Hos Maggie märktes under hela denna tid en stillsamhet eller till och med tröghet i sättet, som var så olik hennes vanliga rörliga hänförelse och värme, att Lucy skulle ha känt sig föranledd att söka något annat skäl till förändringen, om hon ej varit medveten om, att den ställning, hvari Maggie befann sig mellan Philip och sin bror, samt framtidsutsigten af den tråkiga förvisning, hon sjelf ålagt sig, kunde utgöra skäl nog till ganska stor nedslagenhet. Men under denna yttre tröghet doldes en våldsam kamp mellan olika sinnesrörelser, en sådan som Maggie under sitt lifs många föregående strider aldrig känt eller anat. Det förekom henne, som om allt det värsta onda, som fans inom henne, hittills legat på lur och nu plötsligen rest sig upp fullt beväpnadt med förskräcklig, öfverväldigande styrka! Det gafs ögonblick, då en grym sjelfviskhet tycktes få makt med henne. Hvarför skulle icke Lucy — hvarför skulle icke Philip lida? Hon hade fått lida under många år af sitt lif; och hvem hade uppoffrat något för hennes skull? Och när hon nu kunde nå något, som skulle göra hennes tillvaro lycklig — kärlek, rikedom, lyx, förfining — allt hvad hennes natur åstundade, hvarför skulle hon försaka det, för att en annan skulle få det — en annan, som kanske behöfde det mindre? Men midt under hela denna nya, passionerade strid kommo de gamla rösterna och gjorde sig hörda med stigande kraft, tilldess tid efter annan upproret tycktes stilladt. Var detta den tillvaro, som frestat henne, den fulla tillvaro hon drömt sig? Hvart skulle då alla minnen från tidiga sträfvanden taga vägen, allt det djupa medlidande för andras smärta, som blifvit närdt inom henne under år af hängifvenhet och umbäranden, alla de gudomliga aningarna om något högre än blott personlig tillfredsställelse, hvilka gjort lifvet heligt? Hon kunde lika väl hoppas på att hon skulle njuta af att gå, sedan hon huggit af sig fötterna, som hoppas på att njuta af en tillvaro, hvilken hon började dermed, att hon afhände sig tro och medkänsla, som utgjort hennes själs bästa egenskaper. Och dessutom, om lidandet var så svårt för henne, hvad skulle det vara för andra? — »Ack, Gud! bevara mig från att afskudda det på andra — gif mig styrka att bära det.» —

Huru hade hon råkat i denna strid med en frestelse, för hvilken hon en gång skulle ha ansett sig lika säker som för att begå ett öfverlagdt brott? När var det första förhatliga ögonblick, då hon blifvit medveten om en känsla, som för henne var stridande mot sanning, tillgifvenhet och tacksamhet, och hon hade ej skakat den af sig med förfäran, såsom något afskyvärdt? Och likväl, nu sedan detta underbara, milda, öfvermäktiga inflytande ej finge, ej skulle besegra henne — sedan det helt enkelt skulle förblifva hennes eget och dolda lidande . . . gick hon dock Stephens önskan till mötes så till vida, att de båda liksom stulo sig till ögonblick af stum bekännelse, innan skilsmessan kom. Ty led icke äfven han? Hon såg det dagligen — såg det i den sjukliga, uttröttade blick, hvarmed han så snart han ej var tvungen att lägga band på sig, försjönk i likgiltighet för allt, utom möjligheten att få betrakta henne. Kunde hon vägra att ibland besvara denna bönfallande blick, hvilken hon kände följa sig lik en sakta klagan full af kärlek och smärta? Hon undvek det mindre och mindre, till dess intrycket af en eftermiddag ofta för dem begge blef en enda blick in i hvarandras ögon — de tänkte på den ända tills den kom, och då den kommit tänkte de på ingenting annat. En annan sak tycktes för Stephen stundtals vara någonting värdt att befatta sig med: att sjunga. Det var ett sätt att tala till Maggie. Kanske han ej var tydligt medveten om, att han tvingades dertill genom en hemlig längtan — att trots alla föresatser föröka sin makt öfver henne. Tänk på när ni sjelf talar, och märk, hur ni låter leda er af de önskningar, om hvilka ni är minst medveten; och ni skall förstå denna motsägelse hos Stephen.

Philip Wakem kom mindre ofta, men han infann sig några aftnar, och han var händelsevis der, då Lucy sade, medan de sutto ute på gräsplanen strax före solnedgången:

— Nu, då Maggie slutat sina besök hos moster Glegg, tänker jag, att vi skola ro ut hvar dag, ända till dess hon reser. Hon har ej fått ro nog mycket på långt när för de der tråkiga besökens skull, och hon tycker mera om det än om något annat. Eller hur, Maggie?

— Mera än om något annat sätt att färdas, hoppas jag ni menar — sade Philip, i det han smålog mot Maggie, som satt tillbakalutad i en låg trädgårdsstol — annars kan

hon sälja sin själ till den der hemske båtkarlen, som spökar på Floss — bara för att få drifva omkring på vattnet för alltid.

— Skulle ni vilja bli hennes båtkarl? — sade Lucy. — Ty om ni skulle det, så kan ni följa med oss och ta en åra. Om Floss blott vore en lugn sjö i stället för en flod, skulle vi vara oberoende af någon herre, ty Maggie kan ro förträffligt. Som det nu är, nödgas vi begära tjenster af riddare och unga herrar, som ej tyckas erbjuda dem med stor beredvillighet.

Hon såg skämtsamt förebrående på Stephen, som gick fram och tillbaka och just höll på att sjunga pianissimo i falsett —

»Den törst, från själen stiger upp,
begär gudomlig dryck.»

Han gjorde ej något tecken, att han hörde, utan höll sig ännu på afstånd; han hade ofta gjort det under Philips senaste besök.

— Ni tycks ej ha lust att ro ut — sade Lucy, då han kom och satte sig bredvid henne på bänken. — Är ni ej road af att ro längre?

— Åh, jag afskyr stort sällskap vid en båtfärd — sade han, nästan retad. — Jag skall komma, då ni ej har någon annan.

Lucy rodnade af fruktan, att Philip skulle bli sårad; det var något alldeles nytt hos Stephen att tala på ett sådant sätt, men han hade visst inte mått bra på sista tiden. Philip rodnade också, men mindre derför att han kände sig personligen förolämpad, än på grund af en obestämd ängslan för att Stephens misslynthet kunde hafva något att göra med Maggie, som häftigt rest sig från stolen, medan han talat, och gått bort mot lagerhäcken för att betrakta solnedgången bortom floden.

— Då miss Deane ej visste, att hon uteslöt andra genom att inbjuda mig — sade Philip —, känner jag mig förpligtad att afstå.

— Nej, det får ni verkligen inte — sade Lucy mycket ledsen. — Jag önskar särskildt att få ert sällskap i morgon. Flodtiden är just inne klockan half elfva; det blir en angenäm tid till några timmars rodd till Luckreth, och så

kunna vi gå tillbaka, innan solskenet blir för hett. Och hur kan ni ha något emot fyra personer i en båt? — tillade hon, i det hon såg på Stephen.

— Jag har ingenting emot personerna, utan antalet — sade Stephen, som åter lugnat sig och kände någon blygsel öfver sin ohöflighet. — Om jag röstade för en fjerde person, skulle det naturligtvis vara för dig, Phil. Men vi behöfva ju ej dela nöjet att eskortera damerna; vi kunna få det hvar sin gång. Jag följer med nästa dag.

Denna tilldragelse hade den verkan att med ny ifver vända Philips uppmärksamhet på Stephen och Maggie. Men då de åter kommo in, föreslogs det, att man skulle göra musik, och under det mrs Tulliver och mr Deane voro sysselsatta med att spela »cribbage», satt Maggie för sig sjelf vid bordet, der böcker och arbete lågo — i det hon likväl ej gjorde någonting annat än på ett frånvarande sätt lyssnade till musiken. Stephen föreslog snart en duett, som han envisades, att Lucy och Philip skulle sjunga. Han hade ofta förut gjort detsamma, men denna afton trodde Philip sig gissa en dubbel afsigt i hvarje Stephens ord eller blick, och han iakttog honom uppmärksamt — ond på sig sjelf hela tiden för denna envisa misstanke. Ty hade Maggie ej bestämdt förnekat hvarje skäl till hans tvifvel på henne? och hon var sanningen sjelf. Det var omöjligt att ej tro hennes ord och blick, då de sist samtalat i trädgården. Stephen kunde ju vara häftigt intagen i henne (hvad var naturligare?), men Philip kände, att det var ganska lågsinnadt af honom att intränga i det, som måste vara hans väns smärtsamma hemlighet. Likväl bevakade han honom. Stephen drog sig bort från pianot, gick långsamt mot det bord, vid hvilket Maggie satt och bläddrade i tidningarna, synbarligen af pur sysslolöshet. Sedan satte han sig med ryggen mot pianot, drog fram en tidning under sin armbåge och stack handen i håret, som om några lokala nyheter i Lacehamposten ådragit sig hans uppmärksamhet. Han betraktade i sjelfva verket Maggie, hvilken ej det ringaste låtsat om, att hon märkt hans närmande. Hon hade alltid ökad motståndskraft, då Philip var närvarande, alldeles som man kan afhålla sig från att tala på en plats, den man vet vara en helgedom. Men slutligen hörde hon ordet »älskade», yttradt i en mild,

smärtsamt bedjande ton, lik tonen hos en sjuk, som ber om något, hvilket man borde ha gifvit honom, utan att han bedt derom. Hon hade aldrig hört detta ord sedan de ögonblick på Bassetvägen, då det kommit från Stephen om och om igen, nästan lika ofrivilligt, som om det varit ett oartikuleradt skrik. Philip kunde ej höra något ord, men han hade gått öfver till andra sidan af pianot, och kunde se Maggie rycka till och rodna, höja ögonen en sekund mot Stephens ansigte, men omedelbart derpå kasta en bäfvande blick just på honom. Hon var ej viss på, att Philip märkt något; men blygseln öfver medvetandet af deras hemliga känsla för hvarandra, kom henne att resa sig från stolen och förblifva stående bredvid modern för att följa med cribbagespelet.

Philip gick hem strax derpå i ett tillstånd midt emellan förfärligt tvifvel och olycksbådande visshet. Det var omöjligt för honom att motstå den öfvertygelsen, att det fans något ömsesidigt förstånd mellan Stephen och Maggie. Och under halfva natten plågades hans lättretliga, ömtåliga nerver på ett sätt, gränsande till vansinne, af denna enda, olycksaliga visshet. Han var ej i stånd att hitta på någon förklaring, hvarigenom det skulle kunna vara förenligt med hennes ord och handlingar. Då slutligen behofvet att tro på Maggie återkom och fick sin vanliga makt öfver honom, var han ej långt ifrån sanningen, hon höll på att strida, hon förvisade sig sjelf, detta var nyckeln till allt, hvad han hade sett sedan sin återkomst. Men tvärt igenom denna tro kommo andra sannolikheter, som ej ville låta förjaga sig. Hans fantasi arbetade ut hela historien. Stephen var vansinnigt kär i henne; han måtte hafva sagt henne det, hon hade förkastat honom och ville nu skynda sig bort. Men skulle han afstå från henne, då han visste — Philip kände denna sanning med hjertslitande förtviflan —, att hon gjordes till hälften hjelplös genom sin känsla för honom?

Då morgonen kom, var Philip för sjuk att kunna tänka på uppfyllandet af löftet att följa med på roddturen. I sitt nuvarande oroliga sinnestillstånd kunde han ej besluta sig för någonting, han kunde blott vackla mellan motsatta föresatser. Först tänkte han, att han skulle skaffa sig ett samtal med Maggie och bönfalla henne om att förtro sig åt honom, sedan vågade han åter ej lita på sin egen mellankomst.

Hade han icke tvingat sig på Maggie alltigenom? Hon hade aflagt löften för länge sedan under sin ungdomliga omedvetenhet; det var nog att komma henne att hata honom, att dessa ständigt skulle framställa sig för henne som ett band. Och hade han någon rättighet att begära, att hon skulle för honom yppa känslor, hvilka hon tydligen haft för afsigt att bespara honom medvetandet af. Han skulle ej våga lita på sig sjelf nog för att se henne, förrän han försäkrat sig om, att han vore i stånd att handla af ren oro för hennes skull och ej af någon sjelfvisk förbittring. Han skref en kort biljett till Stephen och skickade den tidigt med ett bud, i hvilken han sade, att han ej mådde tillräckligt väl att kunna hålla sitt löfte till miss Deane. Skulle Stephen vilja framföra hans ursäkt och inta hans plats?

Lucy hade hittat på en förtjusande plan, hvilken gjort henne riktigt belåten med Stephens vägran att följa med ut och ro. Hon fick reda på, att fadern skulle resa till Lindum denna morgon klockan tio; just till Lindum behöfde hon resa för att göra uppköp, vigtiga uppköp, som på inga vilkor kunde uppskjutas till ett annat tillfälle; och moster Tulliver var också tvungen att resa, ty några af uppköpen anginge henne.

— Du kommer i alla fall att få ro ut, förstår du — sade hon till Maggie, då de gingo ut ur frukostrummet och uppför trapporna tillsammans. — Philip skall vara här half elfva, och det är en förtjusande morgon. Nu får du inte göra någon invändning mot det, min älskade stackars sjelfplågerska. Hvad tjenar det till, att jag är din féegudmor, om du sätter dig emot alla de underverk jag utför åt dig? Tänk inte på den förskräcklige kusin Tom, du kan gerna vara litet olydig mot honom.

Maggie envisades ej i sitt motstånd. Hon var nästan glad öfver denna plan; ty att än en gång vara ensam med Philip skulle kanske skaffa henne någon styrka och frid. Det var som att åter besöka skådeplatsen för ett lugnare lif, i hvilket sjelfva striderna voro hvila, jemförda med den dagliga kampen under hennes nuvarande lif. Hon gjorde sig i ordning till båtfärden och satt klockan half elfva och väntade i förmaket.

Ringningen på dörrklockan var punktlig, och hon tänkte med halft sorgsen, öm tillfredsställelse på Philips öfverraskning,

då han funne sig få vara med henne ensam, då hon urskilde fasta, snabba steg ute i salen, hvilka helt visst ej voro Philips. Dörren öppnades, och Stephen Guest inträdde.

I första ögonblicket voro de begge för upprörda att tala, ty Stephen hade hört af tjenstfolket, att de andra rest bort. Maggie hade häftigt rest sig upp och åter satt sig, under det hennes hjerta våldsamt slog. Och Stephen kastade från sig mössa och handskar och kom och satte sig bredvid henne under tystnad. Hon trodde, att Philip snart skulle komma; och med stor ansträngning, ty hon darrade synbart, steg hon upp för att gå till en stol längre bort.

— Han kommer inte — sade Stephen i låg ton. — Jag tänker följa med i båten.

— Ack, vi kunna ej fara — sade Maggie, i det hon sjönk tillbaka i sin stol. Lucy väntade inte . . . , hon skulle känna sig sårad. Hvarför har inte Philip kommit?

— Han mår inte bra; han bad mig följa med i sitt ställe.

— Lucy har rest till Lindum — sade Maggie, i det hon tog af sig hatten med ifriga, darrande fingrar. — Vi få ej ro ut.

— Jaså — sade Stephen drömmande, i det han betraktade henne, medan han stödde armen öfver ryggstödet på sin stol. — Då stanna vi här.

Han såg in i hennes djupa, djupa ögon, aflägsna och hemlighetsfulla som det stjernljusa mörkret och likväl mycket nära och blygt älskande. Maggie satt fullkomligt stilla, kanske under sekunder, kanske minuter, till dess den hjelplösa darrningen upphört, och det utbredde sig en varm glöd öfver hennes kinder.

— Karlen väntar, han har tagit ut dynorna — sade hon. — Vill ni gå och säga till honom?

— Hvad skall jag säga till honom? — sade Stephen nästan i en hviskning. Han betraktade nu hennes läppar.

Maggie gaf ej något svar.

— Låt oss fara — mumlade Stephen bönfallande, i det han steg upp och tog hennes hand för att äfven hjelpa henne upp. — Vi skola ej vara länge tillsammans.

Och de foro. Maggie kände sig ledd genom trädgården bland rosorna, hjelpt i båten på ett säkert och ömt omsorgsfullt sätt, kände dynan ditlagd och sina fötter om-

svepta och parasollen uppspänd åt sig (hvilket hon hade glömt), alltsammans genom den starkare närvaro, som tycktes bära henne framåt utan någon verksamhet af hennes egen vilja, lik det nya slags jag, som man tycker sig hafva bekommit genom den snabbt hänryckande känslan af någon stark stimulus, och hon kände ingenting annat. Minnet var borta.

De gledo hastigt, Stephen roende, hjelpt af det utströmmande tidvattnet, förbi träden och husen i Tofton, hän mellan de tysta soliga fälten och betesmarkerna, hvilka tycktes uppfylda af en naturlig glädje, som ej innebar några förebråelser för deras. Den unga, än ej trötta dagens fläkt, årornas behagliga rytmiska slag, den fragmentariska sången, som då och då hördes från en förbiflygande fogel, som vore det endast ett öfvermått af glädje, hvilken utgöt sig, den ljufva ensamheten med ett ömsesidigt medvetande hos dem begge, hvilket smälte tillsammans till ett, genom denna allvarliga, outtröttliga blick, som de ej längre behöfde undvika, hvad annat kunde de tänka på under första timmen? Ett och annat lågt, dämpadt, längtansfullt utrop af kärlek undföll Stephen tid efter annan, medan han fortsatte att ro helt trögt till hälften automatiskt; för öfrigt yttrade de ej ett ord. Ty hvart skulle ord ledt om ej till tankar? Och tankar hade ej plats inom det förtrollade töcken, hvaraf de voro insvepta. De hörde till den förflutna och den kommande tiden, som låg utanför töcknet. Maggie hade endast ett dunkelt medvetande om stränderna, då de foro förbi dem, och hon såg byarna utan att lägga märke till dem. Hon visste blott, att man plägade ro förbi åtskilliga byar innan man kom till Luckreth, der de brukade lemna båten. Hon kunde för öfrigt ofta vara så tankspridd, att hennes vägmärken nog icke voro så mycket att rätta sig efter.

Men slutligen upphörde Stephen, som rott allt mera trögt, alldeles att ro, släppte årorna, lade armarna i kors öfver bröstet och såg ned på vattnet liksom om han velat iakttaga, hur fort båten gled framåt utan hans hjelp. Denna plötsliga förändring väckte Maggie. Hon såg på de långsträckta fälten, på de närmaste stränderna och märkte, att de voro henne alldeles obekanta. En förskräcklig fruktan grep henne.

— O, ha vi rest förbi Luckreth, der vi skulle stanna? — utropade hon, i det hon såg tillbaka för att se efter

om denna plats var utom synhåll. Ingen by kunde upptäckas. Hon vände sig åter med en bekymrad, frågande blick mot Stephen.

Han fortsatte att betrakta vattnet och sade i en underlig, drömmande, tankspridd ton. — Ja för länge sedan.

— O, hvad skall jag göra? — utropade Maggie ångestfullt. — Vi kunna ej komma hem på flera timmar — och Lucy — O Gud, hjelp mig!

Hon knäppte ihop händerna och brast ut i en snyftning som ett skrämdt barn; hon tänkte ej på något annat än att möta Lucy och se hennes blick af smärtsam förvåning och tvifvel — kanske af rättvis förebråelse.

Stephen steg upp, satte sig bredvid henne och drog mildt ned hennes sammanknäppta händer.

— Maggie — sade han långsamt och beslutsamt i låg ton —, låt oss aldrig mera vända om hem, förrän ingen kan skilja oss åt, förrän vi äro gifta.

Den ovanliga tonen, de häpnadsväckande orden hejdade Maggies snyftning; och hon satt alldeles stilla, undrande, som om Stephen skulle ha kunnat se några möjligheter, hvilka kunde förändra allting och omintetgöra den olycksaliga verkligheten.

— Du ser, Maggie, hur allt har kommit, utan att vi sökt det — trots alla våra ansträngningar. Vi trodde aldrig, att vi mera skulle bli ensamma tillsammans, andra äro uteslutande orsaken dertill. Se bara, hur floden för oss med sig — bort från alla dessa onaturliga band, som vi försökt att knyta fastare kring oss — och försökt förgäfves. Den skall föra oss vidare till Torby, och vi kunna stiga i land der, och skaffa oss en vagn och skyndsamt fortsätta till York, och så till Skottland — och ej stanna ett ögonblick, förrän vi äro bundna vid hvarandra, så att blott döden kan skilja oss åt. Det är det enda rätta, älskade; det är det enda sättet att undfly dessa olycksaliga förhållanden, i hvilka vi äro insnärjda. Allting har förenat sig för att visa oss det. Vi ha ej gjort upp någonting, vi ha sjelfva ej tänkt på någonting.

Stephen vädjade till henne med djupt allvar. Maggie lyssnade — i det hon öfvergick från sin häpnadsfulla undran till längtan efter den tron, att floden gjorde alltsammans — att hon blott behöfde glida bort med den snabba, tysta

strömmen och ej mera strida. Men midtigenom denna makt, som stal sig på henne, kom den förfärliga skuggan af forna tankar; och den plötsliga farhågan, att kanske nu slutligen berusningens olycksbringande ögonblick var henne nära, uppkallade förbittrade känslor af att hon ville motstå Stephen.

— Släpp mig lös! — sade hon i en upprörd ton, i det hon slungade en vredgad blick på honom och försökte att frigöra sina händer. — Ni har önskat beröfva mig hvarje val. Ni visste, att vi rest för långt — ni har vågat dra nytta af min tanklöshet. Det är omanligt att sätta mig i en sådan belägenhet.

Sårad vid denna förebråelse släppte han hennes händer, gick tillbaka till sin förra plats och lade armarna i kors med ett slags förtviflan öfver de svårigheter, på hvilka Maggies ord hänsyftat. Om hon ej samtyckte att gå längre, måste han förbanna sig sjelf för den pinsamma belägenhet, hvari han försatt henne. Men förebråelsen var det för honom outhärdliga. Det enda, som var värre än att skiljas från henne, var att hon skulle anse, att han handlat på ett ovärdigt sätt mot henne. Slutligen sade han i en ton af undertryckt vrede:

— Jag märkte inte, att vi rest förbi Luckreth, förrän vi kommo till nästa by; och då föll det mig in, att vi skulle fortsätta. Jag kan ej rättfärdiga mig; jag borde ha sagt er det. Det är nog att komma er att hata mig då ni ej älskar mig tillräckligt, för att allt annat skall bli likgiltigt för er — såsom jag älskar er. Skall jag stanna båten; och försöka att sätta er i land här? Jag skall säga Lucy att jag var galen — och att ni hatar mig — och ni skall bli fri från mig för alltid. Ingen kan klandra er, ty jag har burit mig oförlåtligt åt mot er.

Maggie blef slagen; det var lättare att stå emot Stephens böner än den tafla han upprullat af sig sjelf lidande, under det hon stod tadelfri — lättare till och med att vända sig bort från hans ömma blick än från denna vredgadt förtviflade, som tycktes ställa henne skild från honom genom sjelfviskhet. Han hade försatt henne i ett sinnestillstånd, hvarunder de skäl, som inverkat på hennes samvete, tycktes förändras helt enkelt till ömtålighet om sitt eget anseende. Den förbittrade elden i hennes ögon slocknade, och hon

började betrakta honom med blyg sorgsenhet. Hon hade förebrått honom, för att hon blifvit förledd till ett oåterkalleligt felsteg — hon, som sjelf varit så svag.

— Som om jag ej skulle känna, hvad som hände er — alldeles på samma sätt — sade hon med en förebråelse af annat slag — kärlekens förebråelse, som begär mera förtroende. Detta, att hon gaf vika för föreställningen om Stephens lidande, var mera olycksbringande än förra gången hon gaf vika; ty denna känsla var svårare att skilja från den känsla för andras anspråk, som var den moraliska grunden för hennes motstånd.

Han kände fullkomligt hur hennes motstånd aftog i blick och ton — det var himlen som åter öppnades. Han gick fram och satte sig bredvid henne och tog hennes hand, i det han stödde armbågen mot båtkanten, utan att säga något. Han var rädd att yttra ett ord, han var rädd att göra en åtbörd, som skulle kunna framkalla ännu en förebråelse eller en vägran från henne. Lifvet berodde på hennes samtycke; allt annat var ett hopplöst, förvirradt, vämjeligt elände. De gledo framåt på detta sätt, i det begge öfverlemnade sig åt tystnaden såsom åt en hamn, begge fruktade, att de åter skulle vara af skiljaktiga meningar — tills de märkte att molnen dragit sig tillsammans och en knappt märkbar, frisk bris började taga till allt mera, till dess himmelens utseende helt och hållet förändrades.

— Du kan förkyla dig, Maggie, i den der tunna klädningen. Låt mig draga upp kappan om dina axlar. Res dig upp ett ögonblick, älskade.

Maggie lydde; det låg ett outsägligt behag i att bli tillsagd, hvad hon skulle göra, och få allt bestämdt för sig. Hon satte sig igen insvept i kappan, och Stephen tog åter skyndsamt till årorna; ty de måste försöka att komma till Torby, så fort de kunde. Maggie var knappt medveten om, att hon sagt eller gjort något afgörande. Man är alltid mindre lifligt medveten om när man ger vika, än när man gör motstånd; det är tanken, som ger efter och slumrar in; det är vår egen personlighet, som går upp i en annans. Alla makter förenade sig för att invagga henne till medgörlighet; denna drömlika, stilla båtfärd, som räckt i fyra timmar, och som framkallat en viss trötthet och utmattning — hennes uttröttade själs motvilja för de nästan oöfvervin-

nerliga svårigheter, hon hade att vänta sig, ifall hon nu läte sätta sig i land på detta okända afstånd hemifrån och sedan hade att gå långa mil — allt bidrog till att förmå henne att mer och mer ge efter för den starka, hemlighetsfulla tjusningskraft, som gjorde, att en sista skilsmessa från Stephen förekom henne liktydigt med att döda all glädje — som gjorde tanken på att såra honom lika plågsam som första vidrörandet af ett tortyrinstrument, inför hvilket beslutsamheten veknar. Lägg så dertill ögonblickets lycka, detta att vara honom nära, något som redan var nog för att borttaga all hennes försvagade energi.

Snart fick Stephen se ett fartyg komma efter dem. Flera fartyg, deribland ångbåten, som gick till Mudport, hade farit förbi dem förut vid flodtiden, men under sista timmen hade de ej sett något. Han såg allt ifrigare och ifrigare på detta fartyg, som om en ny tanke hade fallit honom in vid åsynen deraf, och sedan betraktade han Maggie tveksamt.

— Maggie, älskade — sade han slutligen —, om det der fartyget ginge till Mudport eller någon annan lämplig plats på norra kusten, vore det bäst för oss, om vi kunde få dem att ta oss ombord. Du är trött — och det kommer snart regn — det kan bli en svår sak att komma till Torby i den här båten. Det der fartyget är bara en lastdragare, men jag tror nog att du skall kunna få det någorlunda beqvämt. Det är verkligen det bästa vi kunna göra. De skola nog gerna ta emot oss; jag har tillräckligt med pengar på mig, så jag kan betala dem väl.

Maggies hjerta började slå af återuppvaknad oro vid detta nya förslag; men hon var tyst — den ena utvägen tycktes lika svår som den andra.

Stephen ropade an fartyget. Det var ett holländskt fartyg på väg till Mudport, upplyste honom den engelske styrmannen, och, om vinden höll i sig, skulle de vara der inom mindre än två dagar.

— Vi hade rest ut för långt i vår båt — sade Stephen. — Jag försökte ta mig fram till Torby. Men jag är rädd för oväder; och detta fruntimmer — min hustru — kommer att bli utmattad af trötthet och hunger. Vill ni ta oss ombord — och hala upp båten. Jag skall betala er bra.

Maggie, som nu verkligen var svag och darrande af fruktan, blef tagen ombord och blef ett intressant föremål för beskådande af beundrande holländare. Styrmannen fruktade att, fruntimret skulle få det svårt ombord, ty de hade inga beqvämligheter för så alldeles oväntade passagerare — ingen enskild hytt större än en gammaldags kyrkbänk. Men de hade åtminstone holländsk renlighet, hvilket gör alla andra obehag uthärdliga; och båtdynorna blefvo utbredda till bädd åt Maggie i aktern med mycken skyndsamhet. Men att gå upp och ned på däcket stödd på Stephen — uppehållen af hans styrka — var den första förändring hon behöfde; sedan kom mat, och så fick hon lugnt luta sig mot dynorna med en känsla af, att intet nytt beslut *kunde* fattas den dagen. Allting måste vänta tills i morgon. Stephen satt bredvid henne med hennes hand i sin; de kunde endast tala med hvarandra i låg ton, endast se på hvarandra då och då, ty det skulle taga någon lång tid att insöfva nyfikenheten hos de fem männen ombord, och vänja dessa att blott skänka de vackra främlingarna det ringa intresse, som i en sjömans tanke tillkommer alla föremål närmare än horisonten. Men Stephen kände en segerglad lycka. Hvarje annan tanke eller bekymmer hölls utom synhåll af den vissheten, att Maggie måste blifva hans. Steget var nu taget, han hade plågats af skrupler, han hade häftigt kämpat mot sin öfverväldigande böjelse, han hade tvekat; men ånger var omöjlig. Han mumlade afbrutna meningar om sin lycka — sin beundran — sin ömhet — sin tro, att deras lif tillsammans måste bli ett himmelrike — att hennes närhet skulle fylla hvarenda dag med sällhet för honom — att det var dyrbarare för honom att kunna tillfredsställa hennes minsta önskan än hvarje annan lycka — att allt var lätt för hennes skull, utom att skiljas från henne; och nu skulle de aldrig skiljas. Han skulle tillhöra henne för evigt — och allt, som var hans, var hennes — hade endast värde för honom, derför att det var hennes. Sådana saker, yttrade i låga afbrutna ljud från den enda röst, som först vidrört den ungdomliga passionens sträng, göra blott ett svagt intryck — på erfarna sinnen på något afstånd från dem. Stackars Maggie voro de mycket nära; de voro som nektar, hvilken hölls helt nära törstiga läppar; det fans, det måste således finnas ett

lif för dödliga här nere, hvilket ej varit hårdt och kallt — i hvilket hängifvenhet ej längre skulle vara sjelfuppoffring. Stephens passionerade ord gjorde drömbilden af ett sådant lif mera fullt närvarande för henne, än den någonsin varit förut; och denna drömbild utträngde för tillfället all verklighet — allt utom de återkommande solstrålarna, som skeno ut öfver vattnet, då aftonen nalkades och blandade sig med det drömda solljuset i den lycka, på hvilken hon hoppades — allt utom den hand, som tryckte hennes, och den röst, som talade till henne, och de ögon, som betraktade henne med allvarlig, outsäglig kärlek.

Det tycktes ej bli något regn. Molnen drogo åter bort mot horisonten och bildade den stora purpurfärgade rand, de långa purpurfärgade öar i det underbara land, som afslöjas för oss, då solen går ned — det land, som aftonstjernan bevakar. Maggie skulle sofva hela natten på akterdäcket; det var bättre än att gå ned under däck; och hon blef insvept i alla de mest värmande täcken, som kunde uppsökas ombord. Det var ännu tidigt, då dagens mödor framkallade en sömntyngd längtan efter full hvila, och hon lade ned hufvudet, i det hon betraktade den svaga, bortdöende aftonrodnaden i vester, der den enda gyllene lampan blef allt klarare och klarare. Sedan såg hon upp på Stephen, som ännu satt bredvid henne och lutade sig öfver henne, i det han stödde armen mot relingen. Bakom de sista timmarnas alla förtjusande drömbilder, hvilka flödat öfver henne som en stilla flod och gjort henne fullkomligt viljelös, fans ett dunkelt medvetande, att detta tillstånd ej kunde fortvara, och att morgonen skulle föra tillbaka det gamla lifvet med dess strider — att det fans tankar, som snart skulle hämna sig, för att hon på detta sätt glömt dem. Men nu var ingenting klart för henne; hon vaggades till söms af den stilla floden, som ännu tycktes flöda öfver henne, under det de hänförande drömbilderna smälte bort och försvunno liksom vesterns underbara, luftiga land.

Femtonde kapitlet.

Uppvaknandet.

Då Maggie gått till hvila, gick Stephen, som var trött efter sin ovanligt långa rodd och de sista tolf timmarnas upprörda inre lif, men alltför orolig att sofva, och promenerade omkring på däcket med sin cigarr långt fram emot midnatt utan att se det mörka vattnet — knappt medveten om, att det fans stjernor — i det han blott lefde i den närmaste och aflägsnare framtiden. Slutligen öfvervann tröttheten oron, och han svepte in sig i ett stycke pressenning och lade sig på däcket vid Maggies fötter.

Hon hade fallit i sömn före nio och hade sofvit i sex timmar, innan den svagaste skymt af en midsommardagbräckning blef synlig. Hon vaknade upp ur en af de lifliga drömmar, som alltid följa på en djupare hvila. Hon var i en båt på det vidsträckta vattnet med Stephen, och i det tilltagande mörkret visade sig någonting likt en stjerna, som växte och växte, till dess de fingo se, att det var den Heliga jungfrun, som satt i S:t Oggs båt, och den kom närmare och närmare, tills de fingo se, att den Heliga jungfrun var Lucy och båtkarlen var Philip — nej, inte Philip, utan hennes bror, som rodde förbi henne utan att se på henne; och hon reste sig upp för att sträcka ut armarna och ropade på honom, och deras egen båt kantrade vid denna rörelse, och de började sjunka, till dess hon i ett häftigt anfall af förfäran tyckte, att hon vaknade och fann sig som barn igen i hvardagsrummet i skymningen, och Tom var i sjelfva verket ej ond. Från den lugnade känslan vid detta overkliga uppvaknande öfvergick hon till det verkliga — hon vaknade till vågornas plaskande mot fartyget och ljudet af fotsteg på däcket samt åsynen af den höga, stjernklara himmelen. Hon kände sig ett ögonblick ytterligt förvirrad, innan hennes sinne kunde frigöra sig från detta orediga drömnät, men snart tvingade sig hela den förskräckliga sanningen på henne. Stephen var ej hos henne nu; hon var ensam med sitt eget minne och sin egen förskräckelse. Den oåterkalleliga synd, som skulle

komma att vanära hennes lif, hade blifvit begången. Hon hade fört sorg in i andras lif — i lif, hvilka varit förenade med hennes genom förtroende och kärlek. En känsla, som uppstått under några få korta veckor, hade föranledt henne till de synder, för hvilka hennes natur ryggat mest tillbaka — löftesbrott och grym sjelfviskhet. Hon hade slitit sönder de band, som skänkt pligten betydelse, och gjort sig till en fredlös själ utan annan ledning än hennes egen passions nyckfulla val. Och hvart skulle detta föra henne? — hvart hade det fört henne nu? Hon hade sagt, att hon hellre skulle dö än falla för denna frestelse. Hon kände det nu — nu då följderna af ett sådant fall hade kommit, innan den yttre handlingen var fulländad. Det fans åtminstone qvar den frukten från hennes år af sträfvanden efter det högsta och bästa — att hennes själ, fastän förledd, bedragen, insnärjd, dock aldrig frivilligt kunde samtycka till att välja det lägsta. Och hvilket val? O Gud — ej ett val af lycka utan af medveten grymhet och hårdhet, ty skulle hon någonsin upphöra att se framför sig Lucy och Philip med deras mördade förtroende och förhoppningar? Hennes lif med Stephen kunde ej ha något heligt i sig; hon skulle beständigt sjunka och vandra osäkert framåt, drifven af ovissa impulser. Ty hon hade släppt lifvets ledtråd — den ledtråd, som hon en gång många år tillbaka i sin ungdoms nöd gripit med sådan styrka. Hon hade då afsagt sig all glädje, innan hon kände den, innan hon hade kunnat nå den. Philip hade haft rätt, då han sagt henne, att hon ej visste någonting om försakelse; hon hade trott, att den bestod i stilla hänförelse; hon såg den nu ansigte mot ansigte — denna sorgsna, tåliga, lefvande styrka, som håller lifvets ledtråd, och hon såg, att törnena för evigt trängde in i dess panna. Gårdagen, som aldrig kunde återkallas — om hon nu kunnat utbyta den mot ett aldrig så långvarigt, inre, tyst lidande, skulle hon ha böjt sig under korset med en känsla af hvila.

Dagbräckningen kom med morgonrodnaden i öster, medan hennes förflutna lif på detta sätt fick allt mera makt med henne, såsom det brukar hända i de sista ögonblicken af en möjlig räddning. Hon kunde nu se Stephen ligga på däcket ännu djupt insomnad, och vid åsynen af honom kom en ångest öfver henne, hvilken gaf sig luft i en länge

qväfd snyftning. Skilsmessans värsta bitterhet — den tanke, som framkallade det bittraste rop om hjelp ur hennes inre, var den smärta den måste förorsaka honom. Men öfver allt annat segrade förskräckelsen för att hon sjelf möjligen skulle ge vika, fruktan, att hennes samvete åter skulle förstummas och ej vakna till kraft förr än det vore för sent. — För sent! Det var redan för sent att undvika att åstadkomma olycka — för sent till allt kanske, utom till att rusa bort från denna sista låga handling — att smaka en lycka, som blifvit sliten från förkrossade hjertan.

Solen gick nu upp, och Maggie reste sig med en känsla af, att en dag af strid tog sin början för henne. Hennes ögonhår voro ännu fuktiga af tårar, då hon med sjalen öfver hufvudet satte sig och betraktade solens runda skifva, som långsamt blef synlig. Någonting väckte äfven Stephen, och i det han steg upp från sin hårda bädd, kom han och satte sig bredvid henne. Den ifriga kärlekens skarpa instinkt märkte något, som oroade honom redan vid första blicken. En obestämd fruktan smög sig på honom, att det skulle finnas någon motståndskraft i Maggies natur, som han ej vore i stånd att öfvervinna. Han hade det plågsamma medvetandet, att han under gårdagen beröfvat henne fullkomlig frihet; det fans alltför mycken medfödd hederskänsla inom honom, för att han ej skulle känna, att om hennes vilja ryggade tillbaka, hade hans handlingssätt varit afskyvärdt, och hon skulle ha rättighet att förebrå honom.

Men Maggie kände ej denna rättighet; hon var alltför medveten om den olycksbringande svagheten inom sig sjelf — alltför uppfyld af den ömhet, som kommer, då man förutser, att man skall tvingas att tillfoga smärta. Hon lät honom ta hennes hand, då han kom för att sätta sig bredvid henne, och hon smålog mot honom — dock med en ganska sorgsen blick. Hon kunde ej säga något, som skulle plåga honom, förr än det ögonblick då de kunde skiljas var närmare. Och sålunda drucko de sin kopp kaffe tillsammans och gingo omkring på däcket och hörde kaptenens försäkran, att de skulle vara i Mudport till klockan fem, hvardera med något inom sig, som tryckte dem. Men hos honom var det en obestämd fruktan, som han hoppades, att de kommande timmarna skulle skingra;

hos henne var det en bestämd föresats, som hon tyst sökte göra fastare. Stephen fortsatte beständigt hela morgonen att uttrycka sin oro för den ansträngning och de obehag, för hvilka hon varit utsatt, och talade om landstigningen och den förändring af rörelse och hvila hon skulle få njuta af i en vagn, ty han behöfde känna sig mer fullkomligt säker genom att förutsätta, att allt skulle bli, som han tänkt ut. En lång stund nöjde Maggie sig med att försäkra honom, att hon haft en god natt, och att hon ej tyckte illa om att vara på fartyget — det var ej det samma som att vara på öppna sjön — det var bara litet mindre roligt än att vara i en båt på Floss. Men en hemlig föresats röjer sig ovilkorligen i ögonen, och Stephen blef mer och mer orolig, under det dagen skred framåt, då han kände, att Maggie nu återfått hela sin viljekraft. Han längtade efter men vågade ej att tala om deras giftermål — om hvart de sedan skulle resa samt de mått och steg han skulle vidtaga för att underrätta sin far och de öfriga om hvad som händt. Han längtade efter att försäkra sig om ett stumt samtycke från hennes sida. Men hvarje gång han såg på henne, ökades hans farhågor genom den nya, lugna sorgsenhet, hvarmed hon mötte hans ögon. Och de blefvo allt tystare och tystare.

— Här kunna vi se Mudport — sade han slutligen. — Nu, älskade — tillade han, i det han vände sig mot henne med ett uttryck, som var till hälften bedjande —, är svåraste delen af dina vedermödor öfver. På land kunna vi färdas snabbt framåt. Inom halfannan timme skola vi sitta tillsammans i en vagn — och det skall kännas som en hvila efter detta.

Maggie kände, att det var tid att tala; det vore endast grymhet att nu samtycka genom tystnad. Hon talade så lågt som möjligt, liksom han hade gjort, men med tydlig bestämdhet.

— Vi komma ej att vara tillsammans — vi måste skiljas.

Blodet rusade till Stephens ansigte.

— Det kunna vi ej — sade han. — Jag skall dö först.

Det var, som han hade befarat. En strid skulle komma. Men ingendera af dem vågade yttra ett ord till, innan

båten blef nedhalad och de fördes till landstigningsplatsen. Här fans en samling åskådare och passagerare, som väntade på ångbåtens afresa till S:t Oggs. Maggie hade ett dunkelt medvetande om, att då hon stigit i land, och Stephen skyndsamt förde henne bort vid sin arm, hade någon närmat sig henne ur hopen, som om han tänkt tilltala henne. Men hon fördes skyndsamt framåt och var likgiltig för allt utom den kommande pröfningen.

En bärare visade dem till närmaste värdshus och poststation, och Stephen gaf befallning om vagnen, då de gingo öfver gården. Maggie fäste sig ej dervid och sade blott:
— Bed dem visa oss ett rum, der vi kunna sitta ned.

Då de kommo in, satte Maggie sig ej; och Stephen, hvars ansigte vittnade om en förtviflad beslutsamhet, höll just på att ringa på klockan, då hon sade med fast röst:

— Jag tänker ej resa; vi måste skiljas här.

— Maggie — sade han, i det han vände sig om mot henne och talade med tonen hos en man, som känner, att tortyren skall taga sin början —, tänker du döda mig? Hvartill gagnar det nu? Hela saken är gjord.

— Nej, den är inte gjord — sade Maggie. — För mycket är gjordt, mera än vi någonsin kunna utplåna spåren af. Men jag vill ej gå längre. Försök ej att åter öfvertala mig. Jag kunde ej välja i går.

Hvad skulle han göra? Han vågade ej närma sig henne — hennes vrede kunde kanske bryta ut och bilda en ny skiljemur emellan dem. Han gick fram och åter i en villrådighet, som gränsade till vanvett.

— Maggie — sade han slutligen, i det han stannade framför henne och talade i en bönfallande, förtviflad ton —, visa något medlidande — hör mig — förlåt mig, hvad jag gjorde i går. Jag skall lyda dig nu — jag skall ej göra någonting utan ditt fulla samtycke. Men förstör ej vårt lif för alltid genom ett öfveriladt steg, som ej kan gagna någon — som blott kan skapa nya olyckor. Sitt ned, älskade; vänta, tänk på, hvad du ämnar göra. Behandla mig ej, som om du ej kunde ha förtroende till mig.

Han hade valt det verksammaste sätt att vädja till henne; men Maggies vilja var oåterkalleligen bestämd för den nu stundande brytningen. Hon hade beredt sig till lidandet.

— Vi få ej dröja — sade hon med låg, men tydlig röst —; vi måste genast skiljas.

— Vi kunna ej skiljas, Maggie — sade Stephen häftigare. — Jag kan ej bära det. Hvad gagnar det till att ådöma mig ett sådant elände? Steget — hurudant det än må vara — är nu taget. Skall det hjelpa någon annan, att du drifver mig till galenskap?

— Jag vill ej börja en framtid ens för er skull — sade Maggie bäfvande — med ett frivilligt samtycke till något, som ej borde ha varit så. Hvad jag sade er vid Basset, känner jag nu; jag skulle hellre ha dött, än fallit för denna frestelse. Det hade varit bättre, om vi då skilts för alltid. Men vi måste nu skiljas.

— Vi skola *ej* skiljas — utbrast Stephen, i det han instinktmessigt satte ryggen mot dörren och glömde allt, hvad han sagt några få ögonblick förut. — Jag vill ej uthärda det. Jag skulle bli från mina sinnen — jag vet inte, hvad jag skulle kunna göra.

Maggie darrade. Hon insåg, att skilsmessan ej skulle kunna drifvas igenom plötsligt. Hon måste hoppas på ett långsammare vädjande till Stephens bättre jag — hon måste vara beredd på en svårare uppgift än att rusa sin väg, medan hennes beslut ännu var nytt. Hon satte sig ned. Stephen iakttog henne med det förtviflade uttryck, som gifvit honom en spöklik blekhet, närmade sig långsamt från dörren och satte sig helt nära henne och grep hennes hand. Hennes hjerta slog liksom hjertat på en skrämd fogel; men detta bestämda motstånd hjelpte henne. Hon kände, att hennes beslut blef starkare.

— Kom ihåg, hvad ni kände för några veckor sedan — började hon med bedjande allvar —, kom ihåg, hvad vi båda kände — att vi lofvat bort oss sjelfva till andra, och måste öfvervinna hvarje böjelse, som kunde komma oss att bryta denna förbindelse. Vi ha misslyckats i att hålla våra föresatser; men orätten förblir densamma.

— Nej, den förblir icke densamma — sade Stephen. — Vi ha bevisat, att det var omöjligt att hålla våra föresatser. Vi ha bevisat, att den känsla, som drar oss till hvarandra, är för stark att öfvervinnas. Denna naturliga lag öfvergår hvarje annan; vi kunna ej rå för, hvad den stöter emot.

— Det är ej så, Stephen — jag är riktigt säker på, att det är orätt. Jag har försökt att tänka det om och om igen; men jag inser, att om vi dömde på det sättet, funnes en ursäkt för all falskhet och grymhet — vi skulle kunna rättfärdiga vårt handlingssätt, om vi bröte de heligaste förbindelser, som någonsin kunna ingås på jorden. Om vårt förflutna lif ej kan binda oss, hvar ligger då pligten? Vi skulle ej ha någon annan lag än ögonblickets böjelse.

— Men det finnes förbindelser, som ej kunna hållas af blott föresats — sade Stephen, i det han häftigt reste sig upp och började gå omkring igen. — Hvad är yttre trohet? Skulle de ha tackat oss för något så tomt som beständighet utan kärlek?

Maggie svarade ej strax. Hon genomgick såväl en inre som en yttre strid. Slutligen sade hon, i det hon lidelsefullt sökte öfvertyga sig sjelf lika mycket som honom:

— Det förekommer rätt — först; men då jag betraktar det närmare, blir jag öfvertygad om, att det ej är rätt. Trofasthet och beständighet betyda något annat än att göra det, som är lättast och angenämast för oss sjelfva. De betyda, att vi böra afstå från hvad som helst, som strider mot det förtroende andra sätta till oss — hvad som helst, som kan förorsaka dem lidande, hvilka under vårt lefnadslopp blifvit beroende af oss. Om vi — om jag varit bättre, ädlare, skulle dessa anspråk ha gjort sig så starkt gällande inom mig — jag skulle ha känt dem tränga sig in i mitt hjerta så beständigt, alldeles som de göra nu i de ögonblick, då mitt samvete är vaket — att den känsla, som stred mot dem, aldrig skulle ha vuxit upp inom mig, såsom den har gjort. Den skulle genast ha blifvit qväfd — jag skulle ha bedt om hjelp så allvarligt — jag skulle ha rusat min väg, så som man rusar bort från en ryslig fara. Jag vet ingen ursäkt för mig — ingen. Jag skulle aldrig ha svikit Lucy och Philip, såsom jag gjort, om jag ej varit svag, sjelfvisk och hård — i stånd att tänka på deras smärta utan att sjelf erfara en smärta, som borde ha tillintetgjort hvarje frestelse. O, hvad känner Lucy nu? Hon trodde på mig — hon höll af mig — hon var god mot mig. Tänk på henne . . .

Maggies röst började stocka sig, då hon yttrade de sista orden.

— Jag kan ej tänka på henne — sade Stephen stampande af smärta. — Jag kan ej tänka på något annat än dig, Maggie. Du begär hvad som är omöjligt för en menniska. Jag kände det så en gång; men jag kan ej återgå till det nu. Och hvad tjenar det till att du tänker på det, utom till att plåga mig? Du kan ej bespara dem smärta nu; du kan blott slita dig ifrån mig och göra mitt lif värdelöst för mig. Och äfven om vi kunde vända om och begge uppfylla våra förbindelser — om det nu vore möjligt — skulle det vara förhatligt — rysligt, att tänka sig, att du någonsin skulle bli Philips hustru — att du någonsin skulle bli hustru till en man, som du ej älskade. Vi ha begge blifvit räddade från att begå ett misstag.

En djup rodnad spred sig öfver Maggies ansigte, och hon kunde ej tala. Stephen såg detta. Han satte sig åter och tog hennes hand i sin och såg på henne passioneradt bönfallande.

— Maggie! Älskade! Om du älskar mig, är du min. Hvem kan ha ett så stort anspråk på dig, som jag har? Mitt lif beror af din kärlek. Det fins ingenting i vårt förflutna lif, som kan tillintetgöra vår rätt till hvarandra; det är första gången någondera af oss älskat af hela sin själ och sitt hjerta.

Maggie förblef ännu tyst en liten stund — i det hon såg ned. Stephen genombäfvades af ett nytt hopp; han skulle komma att segra! Men hon slog upp sina ögon och mötte hans med en blick som var full af ångestfull sorg — ej af eftergifvenhet.

— Nej — icke af hela min själ och mitt hjerta, Stephen — sade hon med skygg beslutsamhet. — Jag har aldrig samtyckt dertill af hela min själ. Det fins minnen och tillgifvenhetsband och en längtan efter moralisk fullkomlighet, som ha en så stark makt öfver mig; de skulle aldrig lemna mig för lång tid; de skulle komma tillbaka och förorsaka mig smärta — ånger. Jag kunde ej lefva i frid, om jag stälde skuggan af en uppsåtlig synd mellan mig och Gud. Jag har redan blifvit orsak till sorg — jag — jag känner det; men jag har aldrig frivilligt samtyckt dertill; jag har aldrig sagt: »de skola lida, på det att jag skall få glädje». Det har aldrig varit min vilja att gifta mig med er. Om ni kunde tillvinna er mitt samtycke, derför att

min känsla för er för tillfället segrade, finge ni dock ej hela min själ. Om jag kunde återkalla tiden före gårdagen, skulle jag välja att vara trogen mina lugnare tillgifvenhetsband och lefva utan kärlekens lycka.

Stephen släppte hennes hand, reste sig otåligt och började gå upp och ned i rummet med undertryckt raseri.

— Gode Gud! — utbrast han slutligen — hvilken eländig sak en qvinnas kärlek är mot en mans. Jag skulle kunna begå brott för er skull — och ni kan öfverväga och välja på detta sätt. Men ni älskar mig ej; om ni kände tiondedelen af hvad jag känner för er, skulle det vara omöjligt för er att ens tänka på att uppoffra mig. Men det betyder ingenting för er, att ni beröfvar mig *mitt* lifs lycka.

Maggie pressade nästan konvulsiviskt ihop fingrarna, som hon höll sammanknäppta på knät. En stor förfäran grep henne, som om hon tid efter annan för ett ögonblick sett vid skenet af stora häftiga blixtar, hvar hon befann sig, och dessemellan sträckt ut händerna i mörkret.

— Nej — jag uppoffrar er inte — jag skulle ej kunna uppoffra er — sade hon, så snart hon åter kunde tala —; men jag kan ej tro på ett godt för er, som jag känner — som vi begge känna — vara en oförrätt mot andra. Vi kunna ej välja någon lycka vare sig för oss sjelfva eller för en annan; vi kunna ej säga, hvari den ligger. Vi kunna endast välja, huruvida vi vilja ge efter för våra önskningar i nuvarande stund, eller om vi vilja försaka det, för att lyda den gudomliga rösten inom oss — för att vara trogna alla grundsatser, som helga vårt lif. Jag vet, att denna tro är hård; den har glidit undan mig gång på gång; men jag har känt, att om jag släppt den för alltid, skulle jag ej haft något ljus i detta lifvets mörker.

— Men Maggie — sade Stephen, i det han åter satte sig bredvid henne —, är det möjligt, att du ej inser, att det som händt i går förändrat sakernas hela ställning? Hvad är det för bedårelse — hvad är det för egensinne, som gör dig blind derför? Det är för sent att tala om, hvad vi skulle ha kunnat eller hvad vi borde ha gjort. Om vi också se det som är gjordt från den allra värsta synpunkt, är det nu ett sakförhållande, i öfverensstämmelse hvarmed vi nödgas handla. Vår ställning är förändrad, den rätta vägen är ej längre den samma som förut. Vi måste an-

taga våra egna handlingar och börja på nytt och utgå från dem. Antag, att vi gift oss i går? Det är nästan samma förhållande. Det intryck andra fått skulle ej ha varit annorlunda Det skulle endast ha gjort den skilnaden för oss sjelfva — tillade Stephen bittert —, att du kanske erkänt, att ditt band till mig var starkare än till andra.

Åter spred sig en djup rodnad öfver Maggies ansigte, och hon var tyst. Stephen trodde åter, att han började lyckas öfvertyga henne — han hade ingen gång trott, att han ej skulle lyckas; det fins möjligheter, för hvilka vår känsla ryser allt för mycket tillbaka, för att vi ens skola kunna frukta dem.

— Älskade — sade han i sin djupaste, ömmaste ton, i det han lutade sig fram mot henne och lade sin arm omkring henne —, du är min nu — verlden tror det — pligten måste utgå derifrån nu; om några få timmar skall du lagligen vara min, och de, som hade anspråk på oss, skola nedlägga dem — de skola inse, att det fans en makt som förklarade sig emot deras anspråk.

Maggies ögon vände sig vidöppna med en förskräckt blick emot det ansigte, som var så nära hennes, och hon reste sig upp — återigen blek.

— O, jag kan inte göra det — sade hon i en nästan ångestfull röst — Stephen — bed mig ej — tvinga mig ej. Jag kan ej mera gifva några skäl — jag vet inte, hvad som är klokt. Men mitt hjerta vill ej tillåta mig att göra det. Jag inser — jag känner deras sorg nu; det är, som om det vore inbrändt i mitt sinne. *Jag* har lidit och hade ingen, som visade mig deltagande; och nu har jag blifvit orsak till andras lidande. Det skulle aldrig lemna mig; det skulle förbittra er kärlek för mig. Jag håller af Philip — på ett annat sätt. Jag kommer ihåg allt hvad vi sade hvarandra. Jag vet, hur han tänkte på mig som sitt lifs enda hopp. Han skänktes mig för att jag skulle få göra hans lott mindre hård; och jag har öfvergifvit honom. Och Lucy — hon har blifvit bedragen — hon, som hade mera förtroende till mig än till någon annan. Jag kan ej gifta mig med er. Jag kan ej taga emot en lycka, som vunnits genom deras olycka. Det är ej den makt, som bör styra oss — det att vi ega känslor för hvarandra; det skulle slita mig lös från allt, som mitt förflutna lif gjort dyrbart

och heligt för mig. Jag kan ej begynna ett nytt lif och glömma det; jag måste återgå till det och hänga fast dervid, annars kommer jag att känna, som om jag ej hade fast mark under fötterna.

— Gode Gud, Maggie! — sade Stephen, i det han också reste sig och grep henne i armen —, du yrar. Hur kan du återvända utan att gifta dig med mig? Du vet inte, hvad man skall säga derom, älskade. Du ser ingenting, såsom det verkligen är.

— Jo, det gör jag. Men de skola tro mig. Jag skall bekänna allt. Lucy skall tro mig — hon skall förlåta er, och — och — Ack, något godt måste det ha med sig att hålla fast vid det rätta. Älskade, älskade Stephen, låt mig gå — tvinga mig ej att ådraga mig djupare samvetsqval. Hela min själ har aldrig samtyckt — den samtycker ej nu.

Stephen släppte hennes arm och sjönk tillbaka på sin stol, till hälften bedöfvad af förtviflans yrsel. Han var tyst några få ögonblick utan att se på henne, medan hennes ögon längtansfullt vändes mot honom, med oro öfver denna plötsliga förändring. Slutligen sade han, fortfarande utan att se på henne:

— Gå då — lemna mig — plåga mig ej längre — jag kan ej uthärda det.

Ovilkorligen böjde hon sig mot honom och räckte ut sin hand för att vidröra hans. Men han drog sig undan för den, som om den varit glödgadt jern, och sade åter:

— Lemna mig.

Maggie var ej medveten om, att hon tog ett afgörande steg, då hon vände sig från detta dystra, bortvända ansigte, och gick ut ur rummet; det var som en automatisk handling, hvarigenom man fullföljer en afsigt, som man glömt. Hvad följde sedan? En känsla af att hon som i en dröm gick ned för några trappor — af hästar och vagn, som stodo och väntade — så en gata och en vändning in på en annan gata, der det stod en diligens, som tog emot passagerare — och den blixtsnabba tanken, att denna skulle kunna föra henne derifrån, kanske hem. Men hon kunde ännu ej göra någon fråga; hon steg blott upp i diligensen.

Hemmet — der modern och brodern funnos — Philip — Lucy — skådeplatsen för alla hennes bekymmer och pröfningar — var den hamn, dit hennes tankar vände sig

— den helgedom, der heliga reliker lågo — der hon skulle frälsas från ytterligare fall. Tanken på Stephen var för henne som en förfärlig, svidande smärta, hvilken dock, liksom en sådan smärta brukar göra, tycktes tvinga alla andra tankar till verksamhet. Men tanken på hvad andra skulle säga om hennes uppförande trängde sig knappast fram bland hennes tankar. Kärlek, djupt deltagande och ångestfulla samvetsqval lemnade ingen plats åt dem.

Diligensen förde henne till York — längre bort från hemmet; men hon fick ej veta detta, förrän den vid midnattstid lemnade af henne i den gamla staden. Det betydde ej något; hon kunde sofva der och bege sig på hemvägen nästa dag. Hon hade sin börs i fickan med alla sina pengar i — en banksedel och en sovereign; hon hade låtit den ligga qvar i fickan af glömska, sedan hon varit ute och handlat ett par dagar förut.

Lade hon sig denna afton i det gamla värdshusets dystra sofrum, fortfarande oryggligt besluten att välja den botfärdiga försakelsens stig? Lifvets stora strider äro ej så lätta; lifvets stora problem äro ej så enkla. Under denna natts mörker såg hon Stephens ansigte vändt mot sig med passionerad, förebrående förtviflan. Hon genomlefde omigen all den bäfvande lycka hon känt i hans närhet, hvilken gjort tillvaron till en lätt framflytande glädjeström i stället för ett lugnt, beslutsamt lidande och sträfvande. Den kärlek, hon försakat, framstälde sig åter för henne med en grym tjusningskraft. Hon kände, hur hon öppnade armarna för att ännu en gång mottaga den; och då tycktes den glida undan, vissna och försvinna och blott lemna qvar ett bortdöende ljud af en djup, genomträngande röst, som sade: »Förbi — för evigt förbi.»

SJUNDE BOKEN.

DEN SISTA RÄDDNINGEN.

Första kapitlet.

Återkomsten till qvarnen.

Klockan mellan fyra och fem på eftermiddagen den femte dagen efter den, då Stephen och Maggie lemnat S:t Oggs, stod Tom Tulliver på sandgången utanför det gamla huset vid Dorlcote Mill. Han var nu herre der; han hade till hälften uppfylt sin fars sista önskan, och genom år af fast sjelfbeherskning och energiskt arbete hade han nästan tillvunnit sig mera än det gamla anseende, som var Dodsonarnes och Tullivernas stolta arf.

Men Toms ansigte, då han stod i det heta, stilla solskenet på sommareftermiddagen, vittnade ej om någon glädje eller segerfröjd. Hans mun hade sitt bittraste uttryck, hans stränga panna sitt hårdaste och djupaste veck, då han drog ned hatten längre öfver ögonen för att skydda dem för solen och stack händerna djupt ned i fickorna och började gå upp och ned på sandgången. Inga underrättelser om hans syster hade hörts af, sedan Bob Jakin kommit hem med ångbåten från Mudport och gjort slut på alla orimliga gissningar om en olyckshändelse på floden genom det meddelande, att han sett henne stiga i land från ett fartyg tillsammans med Stephen Guest. Skulle de nästa underrättelserna blifva, att hon var gift — eller hurudana? San-

nolikt, att hon ej var gift. Tom var böjd för att vänta det värsta, som kunde hända — icke död, men vanära.

Medan han gick med ryggen åt gårdsgrinden och ansigtet vändt åt den framstörtande qvarnströmmen, närmade sig en högväxt, mörkögd gestalt, som vi väl känna till, grinden och stannade för att betrakta honom, under det hennes hjerta häftigt slog. Brodern var den menskliga varelse, för hvilken hon varit mest rädd allt från sin barndom; rädd med den fruktan, som växer inom oss, då vi älska någon, som är hård, oböjlig, obeveklig — med ett sinne, efter hvilket vi aldrig kunna forma vårt, och från hvilket vi likväl ej kunna underkasta oss att skiljas. Denna djupt rotade fruktan uppskakade nu Maggie; men hon hade fattat det oryggliga beslutet att återvända till brodern, såsom den naturliga tillflygt, som blifvit henne gifven. I sin djupa känsla af förödmjukelse, då hon skådade tillbaka på sin egen svaghet — i sin ångest öfver den oförrätt hon tillfogat — önskade hon nästan att få utsätta sig för Toms stränga förebråelser, att med tålig tystnad underkasta sig det skarpt ogillande omdöme, som hon så ofta motsatt sig; det tycktes henne ej mer än rättvist nu — hvem var svagare än hon? Hon behöfde den yttre hjelp att hålla sina bättre föresatser, hvilken hon skulle erhålla genom fullständig, undergifven bekännelse — genom att vara i deras närhet, hvilkas ord och blickar skulle bli en spegel för hennes eget samvete.

Maggie hade qvarhållits vid sin säng i York under en dag genom den öfverväldigande hufvudvärk, som naturligtvis blef en följd af det föregående dygnets förskräckliga öfveransträngningar. Det låg ännu ett uttryck af kroppslig smärta öfver hennes panna och ögon, och hela hennes utseende tillika med kläderna, som hon så länge burit utan att byta om, gjorde ett sorgligt intryck af förfall. Hon lyfte på klinkan till grinden och gick in — helt långsamt. Tom hörde ej något; han var just alldeles bredvid den brusande qvarndammen. Men snart vände han sig om, och då han lyfte upp ögonen, fick han se gestalten, hvars förfallna utseende tycktes honom bestyrka hans värsta gissningar. Han stannade darrande och blek af afsky och förbittring.

Maggie stannade också — några steg framför honom. Hon kände hatet i hans ansigte, kände hur det rusade genom hennes fibrer; men hon måste tala.

— Tom — började hon svagt —, jag har kommit tillbaka till dig — jag har kommit tillbaka hem — för att finna en tillflygt — för att säga dig allt.

— Du skall ej finna något hem hos mig — svarade han, darrande af vrede. — Du har vanärat oss alla. Du har vanärat min fars namn. Du har varit en förbannelse för dina bästa vänner. Du har varit lågsinnad — falsk — inga grundsatser äro nog starka att hålla dig tillbaka. Jag tvår mina händer från dig för alltid. Du hör mig ej till.

Deras mor hade nu kommit till dörren. Hon stod slagen af den dubbla förskräckelsen att se Maggie och höra Toms ord.

— Tom — sade Maggie med mera mod —, jag är kanske ej så skyldig, som du tror mig vara. Jag tänkte aldrig ge vika för mina känslor. Jag stred mot dem. Jag fördes alltför långt bort i båten för att komma tillbaka på tisdagen. Jag kom tillbaka, så snart jag kunde.

— Jag kan ej tro på dig mera — sade Tom, i det han så småningom öfvergick från det första ögonblickets upprörda häftighet till kall obeveklighet. — Du har underhållit en hemlig förbindelse med Stephen Guest — liksom du förut gjort med en annan. Han gick och helsade på dig hos faster Moss; du gick ensam med honom på vägarna. Du måste ha uppfört dig så, som ingen blygsam flicka kunde ha gjort med sin kusins fästman, annars skulle detta aldrig ha händt. Folket i Luckreth såg dig fara förbi — du for förbi alla de andra byarna; du visste, hvad du gjorde. Du har begagnat Philip Wakem som en förevändning för att bedra Lucy — den bästa vän du någonsin haft. Gå och se hvad lön du gifvit henne: hon är sjuk — ur stånd att tala — min mor kan ej gå till henne, emedan hon skulle kunna påminna henne om dig.

Maggie var till hälften bedöfvad — alltför djupt nedtryckt af sin ångest för att kunna skilja mellan sin verkliga skuld och broderns anklagelser, än mindre kunde hon urskulda sig.

— Tom — sade hon, i det hon våldsamt pressade ihop händerna under kappan, medan hon gjorde en ansträngning för att åter tala. — Hvad jag än har gjort, ångrar jag det bittert. Jag behöfver försona det. Jag vill underkasta mig hvad som helst. Jag behöfver afhållas från att åter göra orätt.

— Hvad kan afhålla dig? — sade Tom med grym bitterhet. — Ej religion; ej dina naturliga känslor af tacksamhet och heder. Och han — han skulle förtjena att skjutas, om det inte vore för — Men du är tio gånger sämre än han. Jag afskyr din karakter och ditt uppförande. Du stred med dina känslor, säger du. Ja! Jag har haft känslor att strida med; men jag öfvervann dem. Jag har haft ett svårare lif än du haft; men jag har funnit min tröst i att göra min pligt. Men jag kan ej urskulda en sådan karakter som din. Verlden skall få veta, att *jag* känner skilnaden mellan rätt och orätt. Om du behöfver hjelp, skall jag dra försorg om dig — underrätta då min mor. Men du får ej komma under mitt tak. Det är nog, att jag måste uthärda tanken på din vanära; åsynen af dig är mig förhatlig.

Långsamt vände Maggie sig bort med förtviflan i hjertat. Men den stackars, skrämda moderns kärlek bröt nu ut starkare än all fruktan.

— Mitt barn! Jag vill gå med dig. Du har en mor.

O, hvilken ljuf hvila i denna omfamning för den förkrossade Maggie! En större hjelp än all visdom är en enda gnista enkelt, menskligt deltagande, som ej vill öfvergifva oss.

Tom vände sig om och gick in i huset.

— Kom in, mitt barn — hviskade mrs Tulliver. — Han låter dig nog stanna och sofva i min säng. Han skall inte säga nej till det, om jag ber honom.

— Nej, mamma — sade Maggie i en låg ton, lik ett klagoljud. — Jag vill aldrig gå in.

— Vänta mig då härute. Jag skall göra mig i ordning och följa med dig.

Då modern visade sig med hatten på, kom Tom ut till henne i förstugan och stack pengar i handen på henne.

— Mitt hus är ditt, mamma, alltid — sade han. — Du kommer ju och låter mig veta allt, hvad du behöfver — du kommer ju tillbaka till mig?

Den stackars mrs Tulliver tog pengarna, alltför förskräckt att säga något. Den enda sak, som var klar för henne, var den moderliga instinkten, att hon skulle följa med sitt olyckliga barn.

Maggie väntade utanför grinden; hon tog moderns hand, och de gingo en liten stund under tystnad.

— Mamma — sade Maggie slutligen —, vi skola gå till Lukas' stuga. Lukas skall nog ta emot mig. Han var mycket snäll mot mig, då jag var liten.

— Han har intet rum åt oss nu, kära du; hans hustru har så många barn. Jag vet inte, hvart vi skola gå, om det inte skulle vara till en af dina mostrar; och det törs jag knappast — sade stackars mrs Tulliver, som var alldeles ur stånd att hitta på någon utväg i denna ytterliga nöd.

Maggie var tyst en liten stund och sade sedan:

— Låt oss gå till Bob Jakin, mamma; hans hustru skall nog ha rum åt oss, om de ej ha någon annan hyresgäst.

Sålunda fortsatte de sin väg till S:t Oggs — till det gamla huset vid flodbrädden.

Bob sjelf var hemma med ett hjerta så tungt, att det motstod till och med den nya glädje och stolthet, som han borde känna öfver att ega ett två månaders gammalt barn — det lifligaste för sin ålder, som någonsin blifvit födt vare sig åt en furste eller en gårdfarihandlare. Han skulle kanske ej så fullkomligt ha förstått det tvetydiga uti Maggies uppträdande tillsammans med mr Stephen Guest på kajen vid Mudport, om han ej bevittnat det intryck det gjort på Tom, då han kom för att omtala det. Och sedan dess hade de omständigheter, som föranledt en olycksbådande tydning af hennes flygt, afhandlats i S:t Oggs' mera bildade kretsar och hade nu äfven blifvit samtalsämne mellan stalldrängar och springpojkar; så att, då han öppnade dörren och såg Maggie stå framför sig, sorgsen och utmattad, hade han inga frågor att göra, utom en, som han endast vågade göra sig sjelf — hvar var mr Stephen Guest? Bob för sin del hoppades, att han vore i den varmaste delen af en vistelseort, som man anser finnas i den andra verlden för herrar, hvilka der sannolikt befinna sig i dåliga omständigheter.

Rummen voro lediga, och både mrs Jakin den större och mrs Jakin den mindre blefvo befalda att göra allt beqvämt för »gamla missis och unga miss» — ack, Herre Gud! att hon ännu var »miss». Den klippske Bob kände sig smärtsamt förvånad öfver den utgång saken fått — hur mr Stephen Guest kunde ha lemnat henne eller kunde ha

låtit henne lemna sig, då han hade möjlighet att få behålla henne hos sig! Men han var tyst och ville ej tillåta sin hustru att göra honom några frågor, ville ej visa sig i rummet, för att det ej skulle se ut, som om han ville tränga sig på eller önskade spionera på henne; ty han hyste ännu samma ridderliga känslor för den svartögda Maggie som på den tiden, då han köpt henne den minnesvärda bokpresenten.

Men efter en eller två dagar hade mrs Tulliver återvändt till Dorlcote Mill på några timmar för att se till Toms hushållsangelägenheter. Maggie hade önskat detta; efter det första häftiga känsloutbrottet, som kom så snart hon ej längre hade någon bestämd föresats att fullfölja, var hon mindre i behof af moderns närvaro; hon önskade till och med att vara ensam med sin sorg. Men hon hade blott varit ensam en liten stund i det gamla hvardagsrummet, som vette åt floden, då en knackning hördes på dörren, och i det hon vände sitt sorgsna ansigte ditåt och sade: »Stig in», såg hon Bob komma med barnet på armen och Mumps i hälarna på sig.

— Vi ska' vända om, i fall det stör er, miss — sade Bob.

— Nej — sade Maggie med låg röst och önskade, att hon kunnat småle.

Bob stängde dörren bakom sig och kom och stälde sig framför henne.

— Ni ser, att vi ha fått en liten, miss, och jag ville, att ni skulle se på henne och ta henne på armen, om ni ville vara så god. För vi ha tagit oss den friheten att kalla opp henne efter er, och det skulle göra er godt att pyssla en smul med henne.

Maggie kunde ej tala, men hon sträckte ut armarna för att mottaga den späda lillan, medan Mumps oroligt nosade på henne för att förvissa sig om, att det icke låg något farligt i detta öfverlemnande. Maggies hjerta hade vidgat sig vid denna handling och dessa ord af Bob; hon förstod tydligt nog, att det var det sätt, på hvilket han valt att visa sitt deltagande och sin aktning.

— Sitt ned, Bob — sade hon snart, och han satte sig ned under tystnad, i det han fann sin tunga ohandterlig på ett alldeles nytt sätt, då den vägrade att yttra, hvad han ville haft uttaladt.

— Bob — sade hon efter några få ögonblick, i det hon såg ned på barnet, hvilket hon omsorgsfullt höll fast, liksom om hon fruktat, att det skulle glida ur så väl hennes tankar som hennes händer —, jag har en ynnest att be er om.

— Tala inte så, miss — sade Bob, i det han nöp Mumps i nackskinnet —; om jag kan göra något för er, skulle jag anse det lika mycket värdt som en dags förtjenst.

— Jag vill, att ni skall gå till doktor Kenn och be, att ni får tala med honom och säga honom, att jag är här, och skall vara mycket tacksam, om han ville komma till mig, medan min mor är borta. Hon skall inte komma tillbaka förr än i qväll.

— Jaa, miss — det skulle jag göra på minuten — det är bara ett steg dit; men doktor Kenns hustru ligger död — hon ska' begrafvas i morgon — dog samma dag, jag kom från Mudport. Det är så mycket större synd, att hon skall ha dött just nu, om ni behöfver råka honom. Jag vill inte så gerna tränga mej på honom ännu.

— Ack nej, Bob — sade Maggie —, vi måste låta det vara — tills om ett par dagar kanske — då ni får höra, att han åter visar sig ute. Men kanhända han kommer att resa ur staden — långt bort — tillade hon med en ny känsla af hopplöshet vid denna föreställning.

— Visst inte, miss — sade Bob. — Han kommer inte att resa sin väg. Han är inte af det der slags herskapsfolket, som reser bort och gråter vid badorter, då deras hustrur dö; han har allt annat att göra. Han ser ordentligt och noga efter sin församling — det gör han. Han kristnade lillan, och han var på mej för att få veta, hva' jag gjorde om söndagarna, efter jag inte gick i kyrkan. Men jag sa' honom, att jag är ute och vandrar tre fjerndelar af söndagarna — och så är jag så van att vara på bena, att jag inte kan sitta så länge i taget — och anfäkta, sir, sa' jag, en gårdfarihandlare kan nöja sej med lite' kyrklig förplägning; det smakar starkt, sa' jag, det behöfs inte bredas på tjockt. Si bara, miss, så bra lillan trifs hos er! Det är, som om hon kände igen er; det gör hon delvis, det vill jag svära på — liksom foglarna känna igen morgonen.

Bobs tunga hade tydligen lossats från sitt ovanliga band och skulle kanske till och med löpa fara att utföra mera arbete, än man fordrade af den. Men de ämnen, om hvilka han längtade att få upplysningar, voro så oåtkomliga och svåra att närma sig, att hans tunga sannolikt snarare skulle fortsätta att löpa framåt på jemna marken, än den skulle föra honom in på denna obanade väg. Han insåg detta och var åter tyst en liten stund, i det han mycket funderade på, i hvilken form han möjligen skulle kunna framställa en fråga. Slutligen sade han i en blygare ton än vanligt:

— Vill ni tillåta mig att fråga er bara en sak, miss?

Maggie blef litet förskräckt, men hon svarade: — Ja, Bob, om det är om mig — inte om någon annan.

— Godt, miss, det är det här: Är det någon, som ni har nå't otalt med?

— Nej, ingen — sade Maggie, i det hon frågande såg upp på honom. — Hvarför det?

— Jo, anfäkta, miss — sade Bob, i det han nöp Mumps i nackskinnet hårdare än någonsin —, jag önskar, att ni hade det — och ville säja det åt mej — jag skulle klå honom, tills jag inte kunde se mer — det skulle jag — och lagen finge göra hvad den ville åt mej efteråt.

— Åh, Bob — sade Maggie, i det hon svagt smålog —, ni är en mycket god vän till mig. Men jag skulle ej vilja straffa någon menniska, äfven om någon gjort orätt mot mig. Jag har sjelf alltför ofta gjort orätt.

Detta sätt att se saken förekom Bob besynnerligt och gjorde det dunklare än någonsin, hvad som möjligen kunnat föregå mellan Stephen och Maggie. Men det skulle ha varit påfluget att vidare framställa några frågor, äfven om Bob varit i stånd att rätt lägga sina ord, och han var tvungen att åter bära bort lillan till modern, som väntade på henne.

— Kanske ni skulle tycka om Mumps som sällskap, miss — sade han, då han åter tagit barnet. — Han är ett präktigt sällskap — det är Mumps — han begriper allting och — gör ingen besvär. Om jag säjer åt honom, så lägger han sej framför och vaktar er — alldeles stilla — precis som då han vaktar min packe. Det vore bra, om ni vill låta mej lemna honom här en liten stund — han kom-

mer att fästa sig vid er. Anfäkta, det är en god sak att ha ett stumt djur, som fäst sej vid en; han ska' stanna qvar hos er och inte göra något väsen.

— Ja, var så snäll och lemna honom qvar — sade Maggie. — Jag tror, jag skulle tycka om att ha Mumps till vän.

— Mumps, lägg dej — sade Bob, i det han pekade på en plats midt emot Maggie —, och rör dej inte ur fläcken, förrän du blir tillsagd.

Mumps lade sig genast ned och gaf ej något tecken till oro, då hans herre lemnade rummet.

Andra kapitlet.

S:t Oggs fäller sin dom.

Det blef snart bekant i hela S:t Oggs, att miss Tulliver kommit tillbaka. Hon hade således ej flytt för att gifta sig med Stephen Guest — i alla händelser hade mr Stephen Guest ej gift sig med henne — hvilket var ett och det samma, nemligen i hvad som anginge hennes brottslighet. Vi döma andra efter utgången; hur kunna vi annat? — då vi ju ej veta genom hvilket handlingssätt saken fått en sådan utgång. Om miss Tulliver, efter att helt lägligt ha gjort en resa på några få månader, nu återvändt som mrs Stephen Guest — med en bröllopsutstyrsel i diligensen och alla de företräden, som måste tillhöra äfven den mest ovälkomna hustru till en ende son, skulle allmänna omdömet, hvilket i S:t Oggs liksom annorstädes alltid visste, hvad man borde tänka, ha varit fullkomligt ense med denna utgång. Allmänna omdömet utgöres i sådana fall alltid af qvinligt kön — icke af verlden utan af verldens hustru; och hon skulle ha sett, att två vackra, unga menniskor — den unge mannen dessutom af den förnämsta familjen i S:t Oggs — då de befunnit sig i en falsk ställning, hade blif-

vit förledda till ett handlingssätt, hvilket minst sagdt var högst oförståndigt, och beklagligt nog skulle bli orsak till ganska mycken smärta och missräkning, i synnerhet för den milda, unga varelsen, miss Deane. Mr Stephen Guest hade helt visst ej uppfört sig hyggligt; men unga män voro ju fallna för att låta förleda sig till att ingå sådana plötsliga, dåraktiga förbindelser. Och fast det såg illa ut, att mrs Stephen Guest tillåtit ens det svagaste närmande från sin kusins fästman (det hade verkligen påståtts, att hon var riktigt förlofvad med unge Wakem — gamle Wakem hade sjelf nämnt det), så var hon ju i alla fall mycket ung — och en ofärdig ung man förstås — och unge Guest var ju så intagande; och det påstås, att han rent af dyrkar henne (helt säkert kan det då inte räcka!), och han for bort med henne i båten alldeles mot hennes vilja — och hvad kunde hon göra? Hon kunde icke komma tillbaka då; ingen skulle ha talat till henne. Och hvad den der majsfärgade klädningen passar väl till hennes hy! Vecken derfram falla sig så väl; flera af hennes klädningar äro så sydda; — det sägs, att han ej anser något för vackert att köpa åt henne. Stackars miss Deane! Hon är mycket beklagansvärd; men det var ju ej någon bestämd förlofning; och luften vid kusten skall nog göra henne godt. Och när allt kom omkring, så var det ju bäst för henne att ej gifta sig med unge Guest, om hans känslor ej vore mera värda än så. Hvilket märkvärdigt parti för en flicka som miss Tulliver — riktigt romantiskt! Ja, unge Guest kommer säkert att träda upp för staden vid nästa val. Intet stånd åtnjuter sådant anseende som handelsklassen nu för tiden! Den der unge Wakem har nästan förlorat förståndet — han har då alltid varit lite besynnerlig; men han har rest utomlands igen för att vara ur vägen — just det lämpligaste en ofärdig yngling kunde göra. Miss Unit förklarar, att hon aldrig vill besöka mr och mrs Stephen Guest — sådana dumheter! att vilja vara bättre än andra. Umgängeslifvet skulle aldrig kunna fortgå, om vi på detta sätt fäste oss vid den enskildes handlingssätt — och kristendomen bjuder oss att ej tänka något ondt om vår nästa — och min tro är, att miss Unit ej fått några kort sig tillsända.

Men förloppet var, som vi veta, ej af det slag, att det kunde möjliggöra en sådan utläggning af hvad som händt.

Maggie hade återvändt utan utstyrsel, utan man — i den sjunkna förkastliga belägenhet, till hvilken man väl vet, att felsteg måste leda. Och verldens hustru insåg genast med den fina instinkt, som gifvits henne för att kunna skydda societeten, att miss Tullivers uppförande varit af det sämsta slag. Kunde något vara afskyvärdare? En flicka, som stod i så stor skuld till sina vänner — hvars mor, så väl som hon sjelf, hade rönt så mycken godhet af Deanes — kunde vara i stånd att göra upp planer för att tillnarra sig en ung mans tillgifvenhet och afvända den från sin egen kusin, som behandlat henne som en syster! Hans tillgifvenhet? Det var icke rätta uttrycket rörande en sådan flicka som miss Tulliver; det hade varit riktigare att säga, att hon låtit leda sig af pur, oqvinlig oförskämdhet och otyglad lidelse. Det hade alltid varit något tvetydigt med henne. Den der förbindelsen med unge Wakem, hvilken, som det påstods, fortgått i åratal, såg mycket illa ut — verkligen motbjudande! Men med en flicka med sådana anlag —. Verldens hustru hade alltid funnit något till och med i miss Tullivers yttre, som för en förfinad instinkt tycktes förebåda ondt. Hvad den stackars mr Stephen Guest angick, så var han snarare beklagansvärd än något annat: en ung man på tjugufem år får ej dömas alltför strängt i dylika fall — han är i sjelfva verket nästan beroende af en slug och djerf flickas godtfinnande. Och det var tydligt, att han gifvit vika mot sin vilja; han hade skakat henne från sig, så snart han kunnat. Deras snara skilsmessa såg onekligen mycket illa ut — för henne. Visserligen hade han skrifvit ett bref och tagit all skulden på sig och berättat historien på ett romantiskt sätt för att försöka gifva henne sken af att vara fullkomligt oskyldig. Det må han hafva gjort! Men verldens hustrus förfinade instinkt lät ej bedra' sig, lyckligtvis; — hvad skulle det annars bli af societeten? Hennes egen bror hade ju kört bort henne från sin dörr. Man kan vara säker på, att han sett nog, innan han kunnat göra det. En riktigt aktningsvärd ung man — mr Tom Tulliver; skulle helt säkert stiga i verlden! Hans systers vanära var naturligtvis ett hårdt slag för honom. Man kunde hoppas, att hon skulle resa från trakten — till Amerika eller någonstädes — för att rena S:t Oggs' luft från smittan af hennes närhet — ytterligt farlig för döttrarna

der! Ingenting godt kunde hända henne; man finge endast hoppas, att hon skulle ångra sig, och att Gud skulle ha förbarmande med henne. Han hade ej omsorgen om societeten i sina händer — såsom verldens hustru hade.

Det tog nära fjorton dagar för den fina instinkten att förvissa sig om riktigheten af dessa ingifvelser. Det dröjde verkligen en hel vecka, innan Stephens bref kom, hvilket meddelade fadern verkliga förhållandet och tillade, att han hade rest öfver till Holland — dragit en vexel på agenten i Mudport för att få pengar — och var ur stånd till något beslut för närvarande.

Maggie var under hela denna tid alltför uteslutande upptagen af en mera ångestfull oro för att egna någon tanke åt de åsigter, verlden i S:t Oggs hade om hennes uppförande. Oro för Stephen — Lucy — Philip — kom hennes stackars hjerta att oaflåtligen slå af en plågsam, häftig, stormig blandning af kärlek, samvetsqval och deltagande. Om hon öfver hufvud tänkt på förkastelsedom och orättvisa, skulle det förekommit henne, som om hon erfarit det värsta deraf — som om hon knappt kunde känna något sådant slag outhärdligt efter de ord hon hört från broderns läppar. Midt igenom all hennes oro för de älskade och förorättade, kommo dessa ord gång på gång, liksom en förskräcklig smärta, som skulle ha fört med sig sorg och förfäran till och med in i en himmel af fröjd. Den tanken att någonsin åter bli lycklig skimrade aldrig ett ögonblick för hennes sinne; det tycktes, som om hvarje känslig fiber inom henne var alltför hårdt fjettrad i smärta för att någonsin mera kunna vibrera af ett annat inflytande. Lifvet sträckte sig framför henne som en enda lång botgöringens väg; och allt hvad hon begärde, då hon i sina tankar dvaldes vid sitt framtida öde, var något, som kunde skydda henne för att falla ännu mera. Hennes egen svaghet jagade henne liksom en drömbild af fasor, som sannolikt skulle komma att drabba henne, och detta gjorde, att hon ej kunde tänka sig frid annat än under form af något slags tryggt gömställe.

Men hon var ej utan praktiska planer. Kärleken till oberoende var ett alltför starkt arfsanlag och vanebehof hos henne, för att hon ej skulle ihågkomma, att hon var nödsakad att förtjena sitt bröd. Och då andra utvägar sågo

ovissa ut, föll henne ånyo i tankarna att återtaga sin slätsöm och dermed söka inbringa nog till betalning för sig hos Bobs. Hon ämnade öfvertala modern att efter någon tid vända tillbaka till Dorlcote Mill och åter bo hos Tom; och på ett eller annat sätt skulle hon sjelf lifnära sig i S:t Oggs. Doktor Kenn skulle kanske hjelpa och råda henne. Hon kom ihåg hans afskedsord vid basaren. Hon kom ihåg den ögonblickliga känsla af tillit, som vaknat inom henne, då han talat till henne, och hon afvaktade med längtansfulla förhoppningar ett tillfälle att få anförtro honom allt. Modern tittade dagligen in hos mr Deane, för att höra hur det var med Lucy; underrättelserna voro alltid sorgliga — ingenting hade ännu väckt henne ur det sorgsna, medvetslösa tillstånd, hvari slaget först försatt henne. Men om Philip hade mrs Tulliver ingenting hört; naturligtvis ville ingen, som hon råkade, tala med henne om sådant som rörde hennes dotter. Men slutligen samlade hon mod för att gå och besöka syster Glegg, som naturligtvis visste allting, och som till och med varit och helsat på Tom vid Dorlcote Mill under miss Tullivers frånvaro, fastän han ej sagt något om hvad som tilldragit sig vid detta tillfälle.

Så snart modern gått, satte Maggie på sig sin hatt. Hon hade beslutat sig för att gå till pastorsbostället och be att hon skulle få råka doktor Kenn — han var försänkt i djup sorg, men en annans sorg verkar ej störande under sådana omständigheter. Det var första gången, som hon varit utom dörren sedan sin återkomst. Likväl var hon så upptagen med målet för sin vandring, att hon ej kom att tänka på obehaget af att möta folk på vägen och bli begapad. Men hon hade ej förr lemnat de smalare gator, som ledde från Bobs bostad, än hon började märka att man kastade ovanliga blickar på henne. Och detta medvetande kom henne att nervöst skynda sig framåt, rädd att se åt höger eller venster. Snart kom hon likväl rakt på mrs och miss Turnbull, gamla bekanta till hennes familj; de sågo främmande på henne, och vände sig litet åt sidan utan att tala. Alla hårda blickar voro smärtsamma för Maggie, men hennes sjelfförebråelser voro för starka, för att hon skulle kunna känna någon vrede; det är ej underligt, att de inte vilja tala med mig, tänkte hon — de hålla mycket af Lucy. Men nu skulle hon just gå förbi en grupp herrar vid dörren till en biljard, och hon kunde ej undgå att se, hur

unge Torry steg fram litet med sin lorgnett i ögat och bugade sig för henne med en min af nonchalans, hvarmed han kunde bevärdigat en inställsam skänkjungfru. Maggies stolthet var alltför verklig för att hon ej skulle känna det sårande i detta till och med midt i sin sorg; och för första gången grep henne den tanken mäktigt, att man skulle rikta annat tadel mot henne än det, som hon kände sig förtjena för sin trolöshet mot Lucy. Men nu var hon framme vid pastorsbostället; der skulle hon kanske finna något annat än bestraffning. Bestraffning kan komma från hvilken röst som helst: den hårdaste, grymmaste, mest obildade gatpojke kan utdela den. Helt visst äro hjelpsamhet och deltagande sällsyntare — lämpligare för den rättrådige att gifva.

Hon blef genast, sedan man anmält henne, visad till doktor Kenns arbetsrum, der han satt bland uppstaplade böcker, för hvilka han nu hade föga lust, och lutade kinden mot hufvudet på sitt yngsta barn, en treårig flicka. Barnet bortsändes med tjensteflickan, och då dörren var stängd, sade doktor Kenn, i det han stälde fram en stol åt Maggie:

— Jag tänkte besöka er, miss Tulliver; ni har förekommit mig. Det gläder mig, att ni gjort det.

Maggie såg på honom med en barnslig öppenhet, såsom hon gjort på basaren, och sade: — Jag vill säga er allt. — Men hennes ögon fyldes hastigt med tårar, då hon sade det, och all den instängda sinnesrörelse, hon känt under sin förödmjukande vandring, måste gifva sig luft, innan hon kunde säga mera.

— Säg mig allt — sade doktor Kenn med lugn vänlighet i sin allvarliga, fasta röst. — Anse mig såsom en, hvilken en lång erfarenhet varit förunnad; det skall kanske sätta mig i stånd att hjelpa er.

I ganska afbrutna meningar och med någon ansträngning i början, men sedan med större lätthet, hvilken härrörde af en känsla af befrielse vid detta förtroende, berättade Maggie den korta historien om en strid, som måste blifva början till en långvarig sorg. Blott dagen förut hade doktor Kenn fått del af innehållet i Stephens bref, och han hade genast trott derpå, utan att behöfva få det bekräftadt genom Maggies berättelse. Den der klagan, som ofrivilligt undfallit henne: »Ack, jag måste resa», hade qvarstannat i hans tankar såsom ett tecken till, att hon genomkämpade någon inre strid.

Maggie dröjde längst vid den känsla, som föranledt henne att återvända till modern och brodern, som kom henne att hänga fast vid alla minnen från sitt förflutna lif. Då hon hade slutat, var doktor Kenn tyst i några minuter. Någonting låg honom tungt på sinnet. Han reste sig och gick upp och ned mellan sin sittplats och eldstaden med händerna på ryggen. Slutligen satte han sig åter och sade, i det han såg på Maggie:

— Er ingifvelse att bege er till era närmaste vänner — för att stanna qvar, der ni knutit alla band under ert lif — är en riktig ingifvelse, som kyrkan enligt sina ursprungliga förordningar och regler måste gilla — ty hon öppnar sina armar för den ångerfulla — vakar öfver sina barn till det sista — öfvergifver dem aldrig, förrän de äro hopplöst förhärdade. Och kyrkan borde uttrycka den allmänna känslan så, att hvarje församling vore som en familj, förenad genom det kristliga broderskapet under en andlig fader. Men föreställningarna om lydnad och kristligt broderskap ha fullkomligt förslappats — det kan knappt sägas, att de finnas i den allmänna andan; de lefva knappast qvar annat än i den sönderdelade, mot kyrkan stridande form, som de tagit inom de trångsinnade schismatiska sekterna. Och om jag ej upprätthölls af den fasta tron, att kyrkan slutligen måste återvinna sin fulla kraft såsom den stiftelse, hvilken allena lämpar sig för de menskliga krafven, skulle jag ofta förlora modet, då jag ser, hur min egen lilla flock saknar känsla för broderskap och ömsesidigt ansvar. Nu tyckes allt leda till att upplösa alla band — till att fritt välja den sämsta vägen i stället för att hålla fast vid pligten, som vuxit upp ur den förflutna tiden. Ert samvete och ert hjerta hafva skänkt er det sanna ljuset i detta afseende, miss Tulliver. Och jag har sagt er allt detta, på det ni må veta, hvad min önskan är med afseende på er — hvad mitt råd till er skulle vara, om det utginge från min egen känsla och mitt eget omdöme, utan afseende på deremot stridande omständigheter.

Doktor Kenn var tyst en liten stund. Hans sätt var alldeles fritt från någon öfverdrifven välvilja; det låg något nästan kyligt i hans allvarliga blick och röst. Om Maggie ej vetat, att hans välvilja tilltog, ju mera den visade sig förbehållsam, skulle hon kanske ha känt sig tillbakastött

och skrämd af denna köld. Som det var, lyssnade hon förhoppningsfullt, alldeles öfvertygad om, att det skulle ligga någon verklig hjelp i hans ord. Han fortsatte:

— Er erfarenhet af verlden, miss Tulliver, hindrar er från att till fullo föreställa er, hur orättvisa slutsatser man skall draga af ert handlingssätt — slutsatser, som skola skada er, äfven i trots af kända bevis, hvilka borde öfvertyga om deras oriktighet.

— Jo, jag vet — jag börjar inse det — sade Maggie, ur stånd att afhålla sig från att gifva uttryck åt den smärta hon nyss erfarit. — Jag vet, att man skall skymfa mig; man kommer att tro, att jag är sämre, än jag är.

— Ni kanske ej ännu vet — sade doktor Kenn med en anstrykning af mera personligt deltagande —, att ett bref har kommit, som borde tillfredsställa en hvar, som vetat något om er; det meddelade att ni valt den branta och svåra stigen att återvända till det rätta i det ögonblick, då ett sådant återvändande var som allra svårast.

— Ack — hvar är han? — sade den stackars Maggie med en rodnad och en darrning, som ej någons närvaro skulle ha kunnat hindra.

— Han har rest utomlands; han har skrifvit om allt, som egt rum, till sin far. Han har försvarat er fullständigt. Och jag hoppas, att det skall ha ett välgörande inflytande på er kusin, då man meddelar henne detta bref.

Doktor Kenn väntade på, att hon åter skulle bli lugn, innan han fortfor.

— Detta bref borde, som jag sade, förekomma hvarje falsk tolkning af ert handlingssätt. Men jag känner mig förpligtad att säga er, miss Tulliver, att ej blott hela mitt lifs erfarenhet, utan äfven mina iakttagelser under de sista tre dagarna, komma mig att frukta, att det knappast finnes något bevis, som kan rädda er från den smärta, som falska rykten måste tillfoga er. De personer, som äro mest oförmögna till en så samvetsgrann strid som er, äro just de, hvilka sannolikast skola dra sig för er. Jag är rädd för, att ert lif här ej blott skall bli mycket smärtsamt för er, utan äfven möta många svårigheter. Af detta skäl — och endast af detta — ber jag er betänka, om det ej kanske vore bättre för er att ta en plats längre bort, enligt er förra afsigt. Jag skall genast börja göra försök att skaffa er en.

— Ack, om jag blott kunde stanna här — sade Maggie. — Jag har ej mod att åter börja ett nytt lif. Jag skulle ej ha någon ro. Jag skulle känna mig som en ensam vandrare — skild från mitt förflutna lif. Jag har skrifvit till det fruntimmer, som erbjöd mig en plats, och afsagt mig den. Om jag stannade qvar här, skulle jag kanske på något sätt kunna bli försonad med Lucy — med andra; jag kunde öfvertyga dem om, att jag ångrar mig. Och — tillade hon, i det något af den gamla stolta elden åter flammade upp —, jag vill ej resa min väg, derför att man sprider ut falska rykten om mig. De skola få lära sig att återtaga dem. Om jag också till slut måste resa min väg, derför — derför att andra önska det, så vill jag åtminstone ej resa nu.

— Godt — sade doktor Kenn, efter något betänkande —, om ni beslutar er derför, miss Tulliver, kan ni lita på allt det inflytande som min ställning ger mig. Jag är skyldig att hjelpa och stödja er, genom de pligter som min befattning såsom prest inom en församling ålägger mig. Jag vill tillägga, att jag personligen hyser ett innerligt intresse för er sinnesfrid och välfärd.

— Det enda jag behöfver är någon sysselsättning, som kan sätta mig i stånd att förtjena mitt bröd och vara oberoende — sade Maggie. — Jag kommer inte att behöfva mycket. Jag kan bo qvar, der jag nu bor.

— Jag måste taga saken i moget öfvervägande — sade doktor Kenn —, och om få dagar skall jag bättre vara i stånd att försäkra mig om allmänna omdömet. Jag skall komma och besöka er; jag skall ständigt komma ihåg er.

Då Maggie lemnat doktor Kenn, stod han och funderade med händerna på ryggen och ögonen fästa på mattan med en smärtsam känsla af tvifvel och svårigheter. Tonen i Stephens bref, hvilket han läst, och de personers verkliga ställning, hvilka denna sak angick, gjorde, att den tanken mäktigt tvingade sig på honom, att ett slutligt giftermål mellan Stephen och Maggie vore det minst onda, som kunde ske. Och omöjligheten af att de skulle bo i närheten af hvarandra i S:t Oggs under några andra förutsättningar, förrän efter år af skilsmessa, utgjorde ett oöfvervinneligt hinder för Maggies qvarstannande der. Å andra sidan förstod han med all den uppfattningsförmåga, som

utmärker en man, hvilken genomkämpat andliga strider och genomlefvat år af hängifven tjenst mot sina medmenniskor, den känsla i Maggies hjerta och samvete, som gjorde samtycket till äktenskapet till ett vanhelgande för henne. Man finge ej lägga sig i hennes samvetsangelägenheter; den grundsats, enligt hvilken hon handlat, var en säkrare vägvisare än något öfvervägande af följderna. Hans erfarenhet sade honom, att en dylik mellankomst vore ett alltför tvifvelaktigt ansvar, för att man lättsinnigt skulle kunna ådraga sig det. Den möjliga följden af antingen ett försök att återställa de gamla förbindelserna med Lucy och Philip eller ett råd att ge vika för denna öfverrumpling af en ny känsla, var dold i ett mörker, som var så mycket mera ogenomträngligt, som hvarje steg, som närmast borde tagas, hejdades af något ondt.

Det stora problemet, som gäller alla de skiftesrika förhållandena mellan lidelse och pligt, förefaller ej lätt genomskådligt för någon menniska, hvilken verkligen duger till att befatta sig dermed. Den frågan, huruvida den stund kommit, då en menniska fallit för lågt för att kunna välja en försakelse, som skulle gagna till något, och sålunda måste underkasta sig att styras af en lidelse, mot hvilken hon stridt såsom mot ett brott, är en fråga, på hvilken vi ej ha något allmängiltigt svar, som kan passa vid alla tillfällen. »Kasuister» har blifvit ett skymfligt öknamn; men deras vrånga håg för småaktiga öfverväganden af samvetsfrågor var skuggan af en sanning, för hvilken ögon och hjertan alltför ofta äro olycksaligt förblindade, den sanningen nämligen att våra moraliska åsigter måste förblifva falska och tomma, såvida vi ej söka ledning och upplysning genom att alltid taga hänsyn till de särskilda förhållanden, som sätta sin prägel på hvarje enskild menniskas öde.

Alla menniskor med sund, stark känsla ha en instinktmessig motvilja för män med maximer; ty sådana menniskor inse, att förklaringen af vårt lifs hemlighetsfulla sammansättning ej uttömmande kan göras medelst maximer och att vi genom att binda oss vid sådana formler verka hämmande på alla de gudomliga drifter och ingifvelser, som följa med vår tillväxande erfarenhet och känsla för våra medmenniskor. Och maximens man har i det gängse föreställningssättet blifvit den allmänna typen för så be-

skaffade menniskor, som i sina moraliska åsigter endast låta leda sig af allmänna regler och som tro, att dessa skola föra dem till rättvisa enligt en färdiggjord patenterad metod, utan att de behöfva göra sig besvär att bruka tålamod, eftertanke, opartiskhet — utan att de behöfva göra sig mödan om att förvissa sig om, huruvida de ha den erfarenhet, som vinnes genom en hårdt förvärfvad uppskattning af frestelserna, eller genom ett lif, som varit nog lefvande och fullt till att ha skapat en vidtomfattande medkänsla för allt, som är menskligt.

Tredje kapitlet.

Visar, att gamla bekanta äro i stånd att öfverraska oss.

Då Maggie åter kom hem, hade hennes mor att berätta om ett oväntadt uppförande af moster Glegg. Så länge man ej hört af Maggie, hade mrs Glegg lemnat sina fönsterluckor halfslutna och sina rullgardiner nedfälda. Hon hade bestämt sig för den öfvertygelsen, att Maggie drunknat; det var vida sannolikare, än att hennes systerdotter och blifvande arfvinge kunde hafva gjort något, som vore ytterligt sårande för slägtens hederskänsla. Då hon sedan hörde af Tom, att Maggie kommit hem, och hos honom gjort sig underrättad om, huru hon hade förklarat sin frånvaro, utbröt hon i stränga förebråelser mot Tom, för att han ville tro det värsta om sin egen syster, innan han vore tvungen dertill. Om man ej skall hålla fast vid sina anhöriga, så länge det finnes en gnista heder qvar i dem, var då god och säg hvad man skall hålla fast vid? Att lättfärdigt tro någon i slägten om ett sådant handlingssätt, som skulle tvinga en att ändra sitt testamente, hade aldrig varit brukligt bland Dodsonarne. Och fastän mrs Glegg alltid låtit höra dåliga förutsägelser om Maggies framtid vid en tidpunkt, då annat folk kanske varit mindre klarsynt,

så var dock godt rykte en juvel, och det tillkom ej hennes egna vänner att beröfva flickan sitt goda namn och undandraga henne familjens skydd samt utsätta henne för den yttre verldens förakt, förrän hon oemotsägligen blifvit till en vanära för slägten. Dessa förhållanden voro alldeles nya för mrs Gleggs erfarenhet — ingenting dylikt hade någonsin händt bland Dodsonarne förr. Men här var ett sådant fall, i hvilket hennes ärftliga rättskaffenhet och personliga karaktersstyrka kunde taga samma väg som hennes känsla för slägtskapsbandet, såsom de likaledes gjort i hennes lifslånga nit för ett redbart förfarande i afseende på penningeaffärer. Hon grälade på mr Glegg, hvars välmening gaf sig uttryck i deltagande allenast för Lucy och deremot gjorde honom lika hård i sitt omdöme om Maggie som mr Deane sjelf. Och under det hon kände sig uppbragt på syster Tulliver, för att hon ej genast kom och begärde råd och hjelp, stängde hon sig inne på sitt eget rum med Baxters »De heligas ro» från morgon till qväll och vägrade att ta emot några besök, till dess mr Glegg meddelade henne underrättelsen om Stephens bref. Då kände mrs Glegg, att hon fått erforderlig stridsmark — sålunda lade hon undan Baxter och var redo att möta alla besökande. Medan mrs Pullet ej kunde göra annat än skaka på hufvudet och gråta och önska, att kusin Abbot hade dött, eller aldrig så många begrafningar egt rum hellre än detta, som aldrig förr händt, så att ingen visste, hur man skulle bära sig åt, och mrs Pullet skulle aldrig mera kunna komma till S:t Oggs, ty »bekanta visste om alltsammans», — hoppades mrs Glegg blott på, att mrs Wooll eller hvem som helst annan måtte komma till henne med sina osanna berättelser om hennes egen systerdotter, och hon skulle nu veta att gifva denna illa underrättade person svar på tal!

Hon hade en ny förmaningsscen med Tom, blott något strängare, i anseende till hennes numera fastare ställning. Men Tom tycktes endast, liksom andra orörliga föremål, bli så mycket mera bestämdt orubblig vid detta försök att skaka honom. Stackars Tom! han dömde efter hvad han varit i tillfälle att se; och domen var plågsam nog för honom sjelf. Han ansåg, att han med sina egna ögon, hvilkas oförmåga att se han ej anade, under åratal iakttagit saker, som bevisade, att Maggie var ytterst

opålitlig och visade allt för tydliga tecken till dåliga anlag, för att hon utan fara skulle kunna behandlas med öfverseende. Han skulle till hvarje pris handla enligt detta sitt uppfattningssätt; men tanken derpå förbittrade hans dagar. Tom var, liksom en hvar af oss, instängd inom gränserna af sin egen natur, och hans skoluppfostran hade helt lätt halkat öfver honom och qvarlemnat en tunn, yttre polityr. Om ni är frestad att döma strängt om hans stränghet, så kom ihåg, att ansvaret att visa öfverseende åligger dem, som ha en mera vidtomfattande blick. Inom Tom hade vaknat en motvilja för Maggie, och dess styrka härledde sig från deras forna barnsliga tillgifvenhet för hvarandra på den tiden, då de omfattat hvarandras späda fingrar, och från deras känsla af att stå hvarandra nära på senare tiden i en gemensam pligt och en gemensam sorg; åsynen af henne var, som han sagt henne, förhatlig för honom. Hos denna telning af Dodsonska slägten fann moster Glegg en starkare natur än sin egen — en natur, i hvilken slägtkänslan förlorat karakteren af slägtband, i det den färgades af en dubbel portion personlig stolthet. Mrs Glegg tillstod, att Maggie borde straffas — hon var ej den qvinna, som ville förneka detta — hon visste, hvad uppförande var, men hon borde straffas i förhållande till de missgerningar, som man hade bevis för, icke till dem, som lades henne till last af folk utom hennes egen slägt, hvilka kanske önskade visa, att deras slägtingar voro bättre.

— Din moster Glegg grälade fasligt på mig, kära barn — sade den stackars mrs Tulliver, då hon kom tillbaka till Maggie —, för att jag inte gått till henne förut — hon sade, att det inte var hon, som först skulle gå till mig. Men hon talade som en syster också; snål har hon alltid varit och svår att göra i lag — åh, bevara mig! — men hon sade det vänligaste, som blifvit sagdt om dig, mitt barn. För hon säger, fastän hon alltid haft så mycket emot att ha någon extra i huset, som skall ha extra skedar och saker och gå i vägen för henne, så skall du få skydd i hennes hus, om du undergifvet kommer till henne, och hon skall försvara dig mot folk, som tala illa om dig, då de ej ha någon orsak. Och jag sade henne, att jag trodde, att du inte skulle kunna stå ut med att se någon annan än mig, för att du var så nedslagen genom bekymmer;

men hon sade: — Jag tänker inte låta henne höra några förebråelser — det fins dem utom slägten, som skulle vara villiga nog till det. Men jag skall ge henne goda råd; och hon måste vara ödmjuk. — Det är märkvärdigt af Jane; för jag vet då, att hon brukade förebrå mig allt orätt jag gjorde — antingen det var russinvinet, som misslyckades, eller pastejerna, som blefvo brända — eller hvad det än var.

— O, mamma — sade den stackars Maggie, som ryste tillbaka vid tanken på hvarje ny beröring med andra i sin nuvarande förkrossade sinnesstämning —, säg henne, att jag är mycket tacksam — jag skall gå och helsa på henne, så snart jag kan. Men ännu kan jag ej råka någon annan än doktor Kenn. Jag har varit hos honom — han skall råda mig, och hjelpa mig att få någon sysselsättning. Jag kan ej bo hos någon eller ställa mig i beroende, säg moster Glegg det; jag måste förtjena mitt eget bröd. Men hörde du ingenting om Philip — Philip Wakem? Har du aldrig råkat någon, som nämnt honom?

— Nej, kära barn; men jag har varit hos Lucy, och jag råkade din morbror, och han säger, att de fått henne att höra på brefvet, och hon kände igen miss Guest och gjorde frågor, och doktorn tror, att hon är på bättringsvägen. En sådan verld det är — sådana bekymmer, åh bevara mig! Processen var första början, och det har gått från illa till sämre, just som lyckan tycktes vilja vända sig. — Detta var den första klagan, som mrs Tulliver låtit undfalla sig öfver Maggie, men gammal vana hade återupplifvats genom samtalet med syster Glegg.

— Stackars, stackars mamma! — sade Maggie, i det hennes hjerta genomträngdes af medlidande och ånger, och hon kastade armarna om moderns hals —, jag har alltid varit elak och gjort dig bekymmer. Och nu kunde du kanske ha varit lycklig, om jag ej varit.

— Ack, kära barn — sade mrs Tulliver, i det hon lutade sig mot den varma, unga kinden —, jag måste ha öfverseende med mina barn — jag får aldrig några andra; och om de göra mig bekymmer, får jag lof att finna mig i det — jag har inte mycket annat än mina barn att älska, för mina saker äro borta för länge sedan. Och en gång höll du på att bli mycket snäll; jag kan inte förstå, hur det kom sig, att det gick så illa.

Ännu två eller tre dagar gingo, och Maggie hörde ingenting om Philip. Oro för honom började bli hennes förherskande bekymmer, och hon fattade slutligen mod att fråga doktor Kenn efter honom vid dennes nästa besök hos henne. Han visste ej ens, om Philip var hemma. Den äldre Wakem hade blifvit vresig genom en massa bekymmer. Strax efter missräkningen med afseende på den unge Jetsome, vid hvilken han synbarligen varit ganska mycket fäst, hade de tilldragelser följt, som gjort slut på hans sons förhoppningar, och detta sedan han sjelf gifvit sitt samtycke till dem och oförsigtigt omtalat alltsammans i S:t Oggs — och han lät nästan vredgad i sina tvära svar, då någon gjorde honom en fråga om hans son. Men Philip kunde näppeligen ha varit sjuk utan att det blifvit kändt genom läkarens tillkallande; det var sannolikt, att han rest ur staden på en liten tid. Maggie kände sig sjuk under denna väntan, och hennes fantasi började allt mer och mer envist sysselsätta sig med, hvad Philip måste lida. Hvad trodde han om henne?

Slutligen lemnade Bob henne en dag ett bref utan postmärke, på hvars utanskrift hon kände noga igen stilen, särskildt på bokstäfverna i hennes eget namn — en handstil, hvarmed hennes namn blifvit skrifvet för länge sedan i en liten fickupplaga af Shakespeare, som hon egde. Modern var inne i rummet, och Maggie skyndade sig, häftigt upprörd, uppför trappan för att få läsa brefvet i ensamhet. Hon läste det med bultande tinningar.

»Maggie — jag tror på er — jag vet, att ni aldrig velat bedraga mig — jag vet, att ni försökt vara trogen mot mig och mot alla. Jag trodde detta, innan jag hade något annat bevis derför, än er egen natur. Natten efter sedan jag sist skildes från er led jag svåra qval. Jag hade sett något, som öfvertygat mig om, att ni ej var fri, att det fans en annan, hvars närvaro utöfvade en makt öfver er, som min aldrig haft. Men genom alla mina tankar — nästan mördande tankar — af raseri och svartsjuka, tvingade sig tron på er sannfärdighet på mig. Jag var säker på, att ni tänkte hålla fast vid mig, såsom ni sagt; att ni sagt nej till honom; att ni stred för att afstå från honom för Lucys skull och för min. Men jag kunde ej se någon utgång, som ej vore olycksbringande för *er;* och farhågan derför

utestängde för mig hvarje tanke på försakelse. Jag förutsåg, att han ej skulle afstå från er, och jag trodde då, såsom jag nu tror, att den starka dragningskraft, som förde er mot hvarandra, endast härledde sig från en sida af era karakterer och tillhörde det osammanhängande slags rörelse hos vår natur, som skapar hälften af alla sorgespelen i menniskors öde. Jag har känt strängar vibrera i er natur, som jag beständigt saknat i hans. Men kanske jag har orätt; kanske jag känner för er som konstnären för den uppgift, hans själ länge med kärlek rufvat öfver; han skulle darra för att se den anförtrodd åt andra händer; han skulle aldrig tro, att den för en annan kunde innebära samma betydelse och skönhet, som den innebär för honom.

Jag vågade ej lita nog på mig sjelf för att se er den der morgonen. Jag var full af sjelfvisk lidelse; jag var utmattad efter en natt tillbragt under medveten yrsel. Jag sade er för länge sedan, att jag aldrig undergifvet kunnat finna mig i bristfälligheten af min begåfning. Hur kunde jag undergifvet finna mig i förlusten af det enda, som någonsin kommit till mig på jorden med löfte om en sådan djup glädje, som kunde gifva ny och välsignad betydelse åt den smärta, som gått förut — löftet om ett annat jag, som skulle kunna höja min hittills plågade kärlek till den gudomliga hänförelsen af en ständigt uppstigande, ständigt tillfredsstäld längtan?

Men denna natts lidanden hade beredt mig på hvad som kom före den nästa. Det var ej någon öfverraskning för mig. Jag var viss om, att han hade öfvertalat er att offra allt för honom, och jag väntade lika visst att få höra underrättelsen om ert giftermål. Jag mätte er och hans kärlek efter min egen. Men jag hade orätt, Maggie. Det fins något starkare inom er än er kärlek till honom.

Jag vill ej säga er, hvad jag genomgick under denna mellantid. Men äfven under den ytterligaste ångest — äfven under de förskräckliga qval, som kärleken måste lida, innan den kan frigöra sig från sjelfviska önskningar — var min kärlek till er mäktig nog att afhålla mig från sjelfmord utan hjelp af annan bevekelsegrund. Äfven midt i min sjelfviskhet kunde jag ej bära den föreställningen att komma som en dödens skugga och störa er glädjehögtid. Jag kunde ej finna mig i att lemna den verld, i hvilken ni

ännu lefde och kanske skulle komma att behöfva mig. Det var en del af den trohet, jag svurit er — att vänta och att utstå allt. Maggie, detta är ett bevis på det, hvarom jag nu vill öfvertyga er med mitt bref — att ingen ångest, jag fått uthärda för er skull, har varit ett för högt pris att betala för det nya lif, hvari jag inträdt genom att älska er. Jag vill, att ni skall skjuta åt sidan all sorg öfver den sorg ni förorsakat mig. Jag är uppfödd vid försakelse, jag har aldrig väntat mig någon lycka, och genom att känna er och älska er har jag egt och eger ännu något, som försonar mig med lifvet. Ni har för min ömhet varit detsamma som ljus och färg äro för mina ögon — det samma som musik är för det inre örat; ni har förvandlat en obestämd oro till en lefvande, medveten känsla. Det nya lif, jag funnit genom att mera bry mig om er glädje och sorg än den som omedelbart är min egen, har förändrat det upproriska knotet till sådan villig undergifvenhet, som framalstras af innerlig sympati. Jag tror, att ingenting annat än en så fullkomlig och hängifven kärlek skulle ha kunnat inviga mig i det mera vidtomfattande lif, som växer och växer, derigenom att man går upp i andras lif. Ty förr drogs jag alltid tillbaka derifrån genom ett ständigt närvarande, smärtsamt sjelfmedvetande. Jag tror till och med ibland, att denna gåfva att lefva med i en annans lif, hvilken kommit till mig, derigenom att jag älskat er, kanske skall gifva mig nya krafter.

Derför — älskade — trots allt har ni varit mitt lifs välsignelse. Låt ingen sjelfförebråelse tynga er för min skull. Det är snarare jag, som borde förebrå mig, att jag påtvingat er mina känslor och förledt er till löften, hvilka ni känt som fjettrar. Ni tänkte vara dessa löften trogen; ni *har* varit dem trogen. Jag kan mäta ert offer, efter hvad jag känt endast under en halftimme, då ni varit mig nära, och jag drömt, att ni skulle kunna hålla mest af mig. Men, Maggie, jag har ingen rätt att fordra något annat af er än en öm hågkomst.

Under någon tid har jag dragit mig för att skrifva till er, derför att jag varit rädd till och med för att det skulle kunnat se ut, som om jag önskade tränga mig på er och på så sätt upprepa mitt ursprungliga misstag. Men ni skall ej missförstå mig. Jag vet, att vi måste hålla oss

från hvarandra för lång tid; grymma tungor skulle tvinga oss ifrån hvarandra, om intet annat gjorde det. Men jag skall ej resa bort. Den nejd, i hvilken ni vistas, är den enda, der min själ kan lefva, hvart jag än må färdas. Och kom ihåg, att jag oföränderligen är er — er ej med sjelfviska önskningar — men med en hängifvenhet, som uttränger sådana önskningar.

Gud tröste er, min älskade, storsinnade Maggie! Om någon annan missförstått er, så kom ihåg, att han, hvars hjerta förstod er för tio år sedan, aldrig tviflat på er.

Tro ej någon, som säger, att jag är sjuk, derför att jag ej synes utomhus. Jag har blott haft nervös hufvudvärk — ej värre än jag ibland haft förut. Men den öfverväldigande hettan gör mig benägen att hålla mig fullkomligt stilla under dagen. Jag är stark nog att åtlyda hvarje uppmaning, som säger mig, att jag kan tjena er med ord eller handling.

Er, till det sista,

Philip Wakem.»

Då Maggie snyftande knäböjde vid sängen, med brefvet hopkramadt under sig, gåfvo sig hennes känslor uttryck gång på gång i ett framhviskadt utrop, alltid i samma ordalag:

— O Gud, fins det någon lycka i kärleken, som kunde kommit mig att glömma *deras* lidande?

Fjerde kapitlet.

Maggie och Lucy.

Vid slutet af veckan hade doktor Kenn fått klart för sig, att det blott fans ett sätt, hvarpå han skulle kunna försäkra Maggie om en anständig utkomst i S:t Oggs. Trots hans tjuguåriga erfarenhet som församlingsprest, blef han bestört öfver den envishet, hvarmed tillvitelserna mot henne fortsatte tvärt emot alla bevis. Hittills hade man egentligen dyrkat honom och vädjat till honom, mera än som varit

riktigt angenämt för honom. Men nu, då han försökte att öppna qvinnornas öron för förnuft och deras samveten för rättvisa med afseende på Maggie Tulliver, fann han sig plötsligt lika maktlös, som han visste sig hafva varit, om han försökt inverka på dem i fråga om formen på hattar. Doktor Kenn kunde ej motsägas; man lyssnade till honom under tystnad; men då han lemnade rummet ledde en jemförelse mellan hans åhörares åsigter ungefär till samma resultat som förut. Miss Tulliver hade onekligen handlat på ett tadelvärdt sätt; till och med doktor Kenn kunde ej förneka det; hur kunde han då fästa så föga vigt dervid, att han vore i stånd att på ett så gynsamt sätt förklara allt hvad hon gjort? Äfven under den förutsättningen, hvilken fordrade en ytterlig lättrogenhet — nämligen att intet af hvad som sades om miss Tulliver vore sant — så hade det likväl, sedan det nu en gång sagts, qvarlemnat en atmosfer omkring henne, hvilken måste föranleda hvarje qvinna, som hade sitt eget rykte och societeten att taga vård om, att draga sig undan för henne. Att ha tagit Maggie vid handen och sagt: »Jag vill ej tro något obevisadt ondt om er; mina läppar skola ej yttra det; mina öron skola vara tillslutna derför. Jag är också en felande dödlig, som är utsatt för att falla, och som ofta misslyckas i sina allvarligaste bemödanden; er lott har varit hårdare än min, er frestelse större; låt oss hjelpa hvarandra att stå och gå utan att falla mera.» Till att ha gjort detta skulle erfordrats mod, innerligt deltagande, sjelfkännedom, ädelsinnad tillit — dertill skulle ha erfordrats ett sinne, som ej njöt af det stimulerande i att tala ondt om sin nästa, som ej erfor någon sjelfförnöjelse af att döma andra, som ej genom några stora ord läte narra sig att tro, att lifvet kan ha något moraliskt syfte, någon hög religion, hvilken utesluter sträfvandet efter fullkomlig sanning, rättvisa och kärlek till de manliga och qvinliga varelser, vi sammanträffa med på vår stig. Damerna i S:t Oggs läto ej bedraga sig genom några vidtomfattande spekulativa idéer. Men de hade sin favoritabstraktion, kallad societeten, hvilken tjenade till att ställa deras samveten fullkomligt till freds, medan de gjorde det, som bäst behagade deras egen sjelfviskhet — i det de tänkte och sade det värsta om Maggie Tulliver och vände henne ryggen. Det var naturligtvis en missräkning för doktor

Kenn efter två års öfverdrifven dyrkan från sina qvinliga församlingsmedlemmar, att helt plötsligt finna dem hålla fast vid sina egna åsigter i strid mot hans; men de höllo ju fast vid dem i strid mot en ännu högre myndighet, som de längre hade ärat. Denna myndighet hade gifvit ett mycket tydligt svar till dem, hvilka önskat göra några frågor om hvar deras samhällspligter började och som varit redo att tillegna sig ett stort åskådningssätt beträffande utgångspunkten för dessa pligter. Svaret hade ej utfallit till fromma först och sist för societeten, utan till fromma för »en viss man», som man träffat i en bekymmersam belägenhet invid vägen.

Det var ej så, att S:t Oggs alldeles saknade qvinnor med någon ömhet i hjerta och samvete; sannolikt egde den en lika vacker andel mensklig godhet inom sig, som någon annan liten handelsstad på denna tid. Men ända till dess hvarje god man är modig, måste vi vara beredda att finna många goda qvinnor räddhågade, till och med för rädda att tro på riktigheten af sina egna bästa ingifvelser, i fall de genom dem kunde komma att räknas till minoriteten. Och S:t Oggs' män voro icke allesammans modiga; — några af dem voro till och med betagna i skandalen — och detta till en grad, som skulle ha gifvit deras samtal en qvinlig prägel, om det ej afstuckit genom alldeles särskildt manliga skämt och axelryckningar öfver qvinnornas inbördes misshälligheter. Det var den allmänna känslan hos S:t Oggs' manliga invånare, att man ej finge lägga sig i qvinnornas sätt att behandla hvarandra.

Och sålunda misslyckades doktor Kenn, hvart helst han än vände sig för att skaffa Maggie något vänligt erkännande och någon sysselsättning. Mrs James Torry kunde ej tänka på att taga Maggie till sig som bonne, icke ens för en kort tid — en ung qvinna, om hvilken »man sagt sådana saker» och om hvilken »herrarne skämtade». Och miss Kirke, som hade ryggmärgslidande och behöfde en föreläserska och sällskapsdam, kände sig alldeles öfvertygad om, att Maggies lynne måtte vara af sådan beskaffenhet, att hon för sin del ej vågade äfventyra att komma i någon beröring dermed. Hvarför mottog ej miss Tulliver det skydd, som blifvit henne erbjudet af hennes moster Glegg? — det anstod ej en sådan flicka, som hon var, att vägra det. Eller

också, hvarför reste hon icke från trakten och skaffade sig en plats, der hon ej vore känd? (Det vore synbarligen ej af så mycken betydelse, om hon skulle införa sina farliga fallenheter i främmande familjer, okända för S:t Oggs-societeten.) Hon måste vara mycket djerf och förhärdad, då hon kunde önska att stanna qvar i en församling, der hon blef så begapad och man hviskade så mycket om henne.

Doktor Kenn, af naturen begåfvad med mycken fasthet i lynnet, började, såsom hvarje sådan man skulle hafva gjort, att bjuda detta motstånd spetsen, kanske något mera företagsamt än nödigt varit. Han behöfde sjelf en lärarinna, som dagligen kunde undervisa hans yngsta barn; och fast han i första ögonblicket tvekat att erbjuda Maggie platsen, kom han dock snart till detta beslut för att i kraft af hela sin personliga och presterliga ställning kunna hindra förtalet att göra henne skada och jaga henne från hemorten. Maggie mottog med tacksamhet en befattning, som gaf henne bestämda åligganden på samma gång som lifsuppehälle. Hon skulle nu få sina dagar upptagna, och ensliga aftnar skulle bli en välkommen hvila. Hon behöfde ej längre taga emot den uppoffring, som modern gjorde genom att stanna hos henne, och mrs Tulliver öfvertalades att återvända till qvarnen.

Men nu började man upptäcka, att doktor Kenn, exemplarisk som han hittills synts vara, hade sina besynnerligheter — möjligen sina svagheter. Männen i S:t Oggs smålogo skämtsamt och undrade ej på, att doktor Kenn tyckte om att dagligen se ett par vackra ögon, eller att han var fallen för att på ett så öfverseende sätt betrakta hvad som händt. Den qvinliga intelligensen, hvilken vid denna tidpunkt ej hade rykte om sig som särdeles storslagen, såg saken från en mera melankolisk synpunkt. Tänk om doktor Kenn skulle bli förledd att gifta sig med den der miss Tulliver. Det var ej tryggt att alltför mycket lita äfven på den bäste bland män; en apostel hade fallit och gråtit bittert efteråt, och om än ej här historien om Petri förnekelse var så alldeles lätt att tillämpa, var man så mycket mer på det klara i fråga om hans ånger.

Maggie hade ej många veckor gjort sina dagliga vandringar till pastorsbostället, innan den förskräckliga möjlig-

heten, att hon någon gång skulle kunna bli pastorns hustru, så ofta förtroligt afhandlats, att damerna började öfverlägga om hur de skulle uppföra sig mot henne i denna ställning. Ty doktor Kenn hade, det hade man fått veta, suttit i läsrummet en halftimme en morgon, medan miss Tulliver gaf sina lektioner; ja, han hade suttit der hvar morgon; han hade en gång gått hem med henne — han hade nästan alltid gått hem med henne — i annat fall gick han och besökte henne på aftonen. Hvad hon var för en listig varelse! Hvilken mor för de barnen! Det var nog att komma stackars mrs Kenn att vända sig i sin graf, att de skulle lemnas i den flickans vård blott några få veckor efter hennes död. Skulle han så förlorat all känsla för det passande, att han vore i stånd att gifta sig med henne, innan året vore ute. Männen voro sarkastiska och trodde det ej.

Misserna Guest funno en tröst i sorgen i att bevittna en dårskap hos sin pastor; deras bror skulle åtminstone gå säker. Och deras kännedom om Stephens envishet utgjorde en ständig orsak till oro hos dem, för att han möjligen kunde komma tillbaka och gifta sig med Maggie. De voro ej bland dem, som förhållit sig tviflande gentemot broderns bref; men de litade ej på, att Maggie skulle hålla ut med att afstå från honom. De misstänkte, att hon snarare känt motvilja för bortförandet än för giftermålet och att hon dröjde qvar i S:t Oggs, derför att hon förlitade sig på, att han skulle återvända till henne. De hade alltid funnit henne obehaglig; nu funno de henne listig och stolt, och de hade fullkomligt lika goda grunder för detta omdöme, som du och jag ha för många bestämda åsigter af samma slag. Förut hade de ej alls varit glada åt det tilltänkta giftermålet med Lucy, men nu förenade sig vigten af deras fruktan för ett giftermål mellan Stephen och Maggie med det verkliga deltagande och den förbittring de erforo för den milda, öfvergifna flickans skull och kom dem att önska, att han skulle återvända till henne. Så snart Lucy vore i stånd att lemna hemmet, skulle hon söka lindring för den tryckande augustihettan genom att resa till kusten med misserna Guest, och det ingick i deras planer, att Stephen skulle förmås att möta dem der. Vid den allra första antydning till sqvaller om Maggie och doktor Kenn meddelade den äldsta miss Guest sin bror detta rykte genom bref.

Maggie hade ofta, genom modern eller moster Glegg eller doktor Kenn, underrättelser om Lucys gradvisa framsteg mot tillfrisknandet, och hennes tankar vändes beständigt mot morbror Deanes hus. Hon hungrade efter ett samtal med Lucy, om också blott för fem minuter — efter att få yttra ett ord af ånger, att från Lucys egna ögon och läppar bli förvissad om, att hon ej trodde, att de, hvilka hon älskat och litat på, frivilligt bedragit henne. Men hon visste, att äfven om morbroderns förbittring ej stängt hans hus för henne, skulle något så uppskakande som ett sådant samtal ha varit förbjudet för Lucy. Att blott få se henne utan att tala skulle ha varit en tröst; ty Maggie förföljdes af ett ansigte, som var grymt i sjelfva sin mildhet, ett ansigte, som från hennes tidigaste obestämda barndomsminnen vändes mot hennes med glada, milda blickar af tillit och kärlek och som nu genom ett första hjertesår hade förvandlats till ett sorgset och uttröttadt ansigte. Och under det dagarna gingo, blef denna bleka drömbild allt tydligare och tydligare — taflan växte och växte till mer talande klarhet under samvetsaggets straffande hand; de milda, ljusbruna ögonen riktades för evigt mot Maggie med sitt smärtsamma uttryck och genomträngde henne så mycket mera, derför att hon ej kunde se någon vrede i dem. Men Lucy var ännu ej i stånd att gå i kyrkan eller någonstädes, der Maggie kunde få se henne. Och äfven detta hopp försvann, då den nyheten meddelades henne genom moster Glegg, att Lucy verkligen om några få dagar skulle resa bort till Scarborough med misserna Guest, hvilka man hört säga, att de väntade, det deras bror skulle möta dem der.

Endast de, som ha erfarit, hvad den hårdaste inre kamp vill säga, kunna fatta, hvad Maggie kände, medan hon satt i sin ensamhet om aftonen, sedan hon erhållit dessa nyheter genom mrs Glegg — endast de, som ha erfarit, hvad det vill säga att frukta för sina egna sjelfviska önskningar såsom den vakande modern skulle frukta för den sömndryck, hvilken vore i stånd att stilla hennes egna qval.

Hon satt utan ljus i skymningen med fönstret vidöppet åt floden, under det känslan af den tryckande hettan omärkligt bidrog att komma henne att finna sitt öde tungt. Hon satt på en stol vid fönstret med armen på fönsterkarmen

och betraktade hopplöst den svällande strömmen, som hastigt steg vid flodtiden, och ansträngde sig att ännu se det milda, sorgsna ansigtet fritt från förebråelser, hvilket nu tid efter annan tycktes sjunka undan och döljas bakom en gestalt, som trängde sig framför det och lemnade allt i mörker. Då hon hörde dörren öppnas, trodde hon, att mrs Jakin kom in med hennes qvällsvard som vanligt. Och med den motvilja för hvardagligt tal, som följer med en förtviflad sorgsenhet, kände hon sig obenägen att vända sig om och säga, att hon ingenting ville ha; den goda, lilla mrs Jakin skulle säkerligen göra några välmenta anmärkningar. Men nästa ögonblick kände hon, utan att hon hört ljudet af fotsteg, en lätt hand på sin axel och hörde en röst helt nära sig säga: — Maggie!

Ansigtet var der — förändradt, men så mycket älskligare: de ljusbruna ögonen voro der med sin hjertskärande ömhet.

— Maggie! — sade den milda rösten. — Lucy! — svarade en röst med ett skarpt ångestfullt ljud. Och Lucy slog sina armar om Maggies hals och lutade sin bleka kind mot hennes brännande panna.

— Jag stal mig ut — sade Lucy nästan i en hviskning, medan hon satte sig helt nära Maggie och tog hennes hand —, då pappa och de andra voro borta. Alice har kommit med mig. Jag bad henne hjelpa mig. Men jag får bara stanna en liten stund, för det är så sent.

Det var lättare att först säga detta än att säga något annat. De sutto och sågo på hvarandra. Det tycktes som om mötet måste sluta utan vidare talande, ty det var mycket svårt att tala. Hvardera af dem kände, att det skulle ligga något plågsamt i de ord, som kunde påminna om den oåterkalleliga orätt, hvilken blifvit begången. Men snart började, medan Maggie betraktade Lucy, hvarje klar tanke att sopas bort af en våg af kärleksfull ånger, och ord bröto fram med en snyftning.

— Gud välsigne dig, för att du kom, Lucy.

Snyftningarna följde tätt på hvarandra efter detta.

— Maggie, älskade — trösta dig —, sade Lucy nu, i det hon åter lade sin kind mot Maggies. — Sörj inte! — Och hon satt stilla, i hopp om att kunna lugna Maggie med denna milda smekning.

— Jag tänkte ej bedra dig, Lucy — sade Maggie, så snart hon kunde tala. — Det gjorde mig alltid olycklig, att jag kände något, som jag ej ville, att du skulle veta af . . . Det var derför, att jag trodde, att det skulle öfvervinnas alltsammans, och du aldrig skulle få se något, som kunde såra dig.

— Jag vet, älskade — sade Lucy. — Jag vet, att du aldrig ville göra mig olycklig . . . Det är en olycka, som kommit öfver oss alla. — Du har mera att bära än jag — och du afstod från honom, då . . . du gjorde det, som måtte ha varit mycket svårt att göra.

De voro åter tysta en liten stund, i det de sutto hand i hand och kind mot kind.

— Lucy — började Maggie åter —, han stred också. Han ville vara sann mot dig. Han skall komma tillbaka till dig. Förlåt honom — han skall då bli lycklig . . .

Dessa ord tvingade sig fram ur djupet af Maggies själ med en ansträngning, som liknade en drunknande menniskas konvulsiviska grepp. Lucy darrade och satt tyst.

En svag knackning hördes på dörren. Det var Alice, tjenstflickan, som kom in och sade:

— Jag törs inte stanna längre, miss. De kunna få reda på det, och så bli de fasligt onda, för att ni gått ut så sent.

Lucy steg upp och sade: — Godt, Alice — på minuten.

— Jag skall resa bort om fredag, Maggie — tillade hon, då Alice åter stängt dörren. — Då jag kommer tillbaka och är stark, skola de låta mig göra, som jag vill. Jag kan då komma till dig, när jag vill.

— Lucy — sade Maggie med ännu en våldsam ansträngning —, jag ber Gud beständigt, att jag aldrig mera måtte bli någon orsak till sorg för dig.

Hon tryckte den lilla handen, som hon höll mellan sina, och såg upp i ansigtet, som var nedlutadt öfver hennes. Lucy glömde aldrig denna blick.

— Maggie — sade hon med en låg röst, som hade något högtidligt liksom af en bekännelse i sig —, du är bättre än jag. Jag kan ej . . .

Hon afbröt sig der och sade ej något mera. Men de omslöto åter hvarandra i en sista omfamning.

Femte kapitlet.

Den sista striden.

I andra veckan af september satt Maggie åter i sitt ensliga rum och kämpade med de gamla skuggfienderna, som beständigt blefvo slagna och åter reste sig. Det var efter midnatt, och regnet slog tungt mot fönstret och drefs i häftiga skurar framåt af den häftiga, högljudt hvinande blåsten. Ty dagen efter Lucys besök hade det inträffat en plötslig förändring i väderleken. Hettan och torkan hade gifvit vika för kalla, ombytliga vindar och allt emellanåt tunga störtregn. Och Lucy hade blifvit förbjuden att våga sig ut på den tilltänkta resan, förrän vädret vore säkrare. I trakterna högre upp vid Floss hade regnet varit ihållande, och man hade fått dröja med skörden. Och nu under de sista två dagarna hade regnet fortsatt oaflåtligen längre ned vid floden, så att gamle män skakat på hufvudet och talat om hur det var för sextio år sedan, då man haft samma slags väder vid dagjemningstiden, och det framkallat den stora öfversvämningen, som sopat bort bron och försatt staden i stort elände. Men den yngre generationen, som hade sett flera små öfversvämningar, fäste föga vigt vid dessa dystra minnen och aningar, och Bob Jakin, hvilken af naturen var fallen för att på ett förhoppningsfullt sätt lita på sin egen tur, skrattade åt sin mor, då hon beklagade sig öfver, att de tagit ett hus vid flodstranden; och han anmärkte, att om detta ej varit fallet, skulle de ej haft några båtar, hvilket var det bästa man kunde ha, om det blefve en öfversvämning, som tvingade dem att bege sig längre bort för att söka sitt uppehälle.

Men både den bekymmerslöse och orolige sof nu i sin säng. Det var hopp om, att regnet skulle aftaga till morgonen. De unga hade varit med om, att hotande förebud af värre slag i följd af plötsliga töväder efter snöfall ofta aflupit utan några följder. Och i allra värsta fall skulle fördämningarna brista längre ner i strömmen, då floden våldsamt trängde på, och sålunda komme vattnet att föras bort utan att förorsaka mera än ett öfvergående obehag

och förluster, hvilka de fattigare mest komme att känna af och som välgörenheten skulle lindra.

Alla voro i säng nu, ty det var öfver midnatt; alla utom några, som vakade i ensamhet såsom Maggie. Hon satt i sitt lilla hvardagsrum, som vette åt floden, med ett ljus, hvilket lemnade allt i dunkel i rummet utom ett bref, som låg framför henne på bordet. Detta bref, som kommit till henne samma dag, var en af de orsaker, hvilka hållit henne uppe långt in på natten — omedveten om hur timmarna gingo — utan lust att söka hvila — utan att någon annan bild af hvila kom i hennes tankar än den långt, långt aflägsna hvila, från hvilken hon ej mera skulle vakna till detta jordiska lif med dess strider.

Två dagar förut hade Maggie mottagit detta bref, då hon varit vid pastorsbostället för sista gången. Det häftiga regnet skulle ha hindrat henne att gå dit sedan, men det fans ett annat skäl dertill. Doktor Kenn, som först blott genom några få vinkar blifvit upplyst om den nya riktning, som sqvallret och förtalet rörande Maggie tagit, hade nyligen fått fullare inblick derigenom, att en af hans manliga församlingsmedlemmar gjort honom allvarliga föreställningar mot oförsigtigheten af att envisas med ett försök att öfvervinna den förherskande känslan genom att motsätta sig den. Doktor Kenn, hvars samvete var fritt från all skuld i denna sak, var ännu böjd att framhärda i sitt beslut, — ännu obenägen att ge vika för en allmän mening, som var värd blott afsky och förakt. Men slutligen inverkade man på honom genom att tala om det afseende, som han måste fästa vid det särskilda ansvar, hvilket följde med hans kall, att undvika skenet af något ondt — ett sken, som alltid är beroende af den närmast omgifvande mängdens sinnesart. Då denna är rå och outvecklad, får detta sken en större betydenhet. Kanske fans här för honom frestelsen att handla af envishet; kanske var det hans pligt att ge efter. Samvetsgranna menniskor äro fallna för att se sin pligt i det handlingssätt, som är plågsammast; och att ge efter var alltid plågsamt för doktor Kenn. Han fick klart för sig, att han borde råda Maggie att resa bort från S:t Oggs på en tid. Och han utförde denna svåra uppgift med så mycken finkänslighet som han kunde, i det han blott i obestämda ordalag lät henne förstå, att han insett, huru hans

försök att befordra hennes qvardröjande skulle bli en källa till oenighet mellan honom och hans församlingsmedlemmar, något som sannolikt kunde komma att vara hindersamt för hans gagneliga inflytande såsom prest. Han bad, att hon skulle tillåta honom att skrifva till en af hans vänner och embetsbröder, som kanske möjligen skulle kunna ta emot henne i sin egen familj som lärarinna eller i annat fall sannolikt skulle kunna finna någon annan förmånlig plats åt en ung qvinna, för hvars välfärd doktor Kenn hyste ett så innerligt intresse.

Stackars Maggie hörde på med darrande läppar; hon kunde ej säga något annat än ett svagt: — Tack, jag skall bli er förbunden. — Och hon gick tillbaka till sin bostad genom det nedstörtande regnet med en ny känsla af öfvergifvenhet. Hon måste vandra sin väg ensam; hon måste komma ut bland nya menniskor, som skulle se på henne med undran, derför att ej lifvet tycktes innebära någon glädje för henne. Hon måste börja ett nytt lif, hvarvid hon vore tvungen att väcka upp sig för att mottaga nya intryck — och hon var så outsägligt, förtvifladt trött! Det fans intet hem, ingen hjelp för den felande; till och med de, som kände deltagande, tvungos till hårdhet. Men fick hon klaga? Fick hon på detta sätt rygga tillbaka för lifvets långa botgöring, hvilket var den enda utväg hon hade att lätta bördan för några andra lidande, och sålunda förvandla detta lidelsernas felsteg till en ny kraft af osjelfvisk menniskokärlek? Hela nästa dag satt hon i sitt ensamma rum, der fönstret var förmörkadt genom den mulna himmeln och det nedstörtande regnet, och tänkte på denna framtid och kämpade för att vinna tålamod; ty hvilken hvila kunde någonsin stackars Maggie vinna utan kamp?

Och på tredje dagen — vid hvars slut hon ännu fans sittande der — hade det bref kommit, som nu låg på bordet framför henne.

Brefvet var från Stephen. Han hade kommit tillbaka från Holland; han befann sig åter i Mudport, utan att hans vänner visste något derom, och han hade skrifvit till henne från denna plats och skickat af brefvet under adress till en person, på hvilken han litade i S:t Oggs. Från början till slut var det ett lidelsefullt rop af förebråelse; en upprorisk klagan öfver hennes gagnlösa uppoffrande af honom

— af sig sjelf, öfver denna förvända uppfattnig af det rätta, som bragte henne till att krossa alla hans förhoppningar bara för en inbillnings skull — *dens* förhoppningar, som hon älskade, och som älskade henne med denna enda, öfverväldigande lidelse, denna dyrkan, som en man aldrig egnar en qvinna mera än en gång i sitt lif.

»Man har skrifvit till mig, att du skall gifta dig med Kenn. Som om jag skulle tro något sådant! Kanske de sagt dig några sådana osanningar om mig. Kanske man säger dig, att jag varit 'på resor'. Min kropp har släpats omkring någonstädes; men jag har aldrig rest bort från det förhatliga ställe, der du lemnade mig — der jag for upp ur min dvala af hjelplöst raseri för att finna dig borta.

Maggie! hvems lidande kan ha varit likt mitt? Hvem har lidit en sådan oförrätt som jag? Hvem annan än jag har mött denna långa blick, full af kärlek, som bränt sig in i min själ, så att ingen annan bild kan komma dit? Maggie, kalla mig tillbaka till dig, kalla mig tillbaka till lif och kraft! Jag är nu bannlyst från beggedera. Jag har intet, som drifver mig att handla; jag är likgiltig för allt. Två månader ha blott styrkt mig i den vissheten, att jag aldrig kan fråga efter lifvet utan dig. Skrif blott ett ord till mig — säg: 'Kom!' På två dagar skall jag vara hos dig. Maggie — har du glömt, hvad det var att vara tillsammans! — att kunna komma åt en blick — att kunna höra hvarandras röst?»

Då Maggie först läste detta bref, kände hon, som om hennes verkliga frestelse blott tagit sin början. Vid inträdet i den kalla, mörka hålan, vända vi oss med oförtrutet mod från det varma dagsljuset; men hur käns det, sedan vi trädt djupt in i det fuktiga mörkret och börjat känna oss svaga och trötta — hur käns det, om med ens utväg öppnar sig öfver oss, och vi lockas att återvända till den lifgifvande dagen? Det häftiga uppvaknandet af en naturlig längtan att draga oss undan lidandets tyngd är så stark, att vi sannolikt glömma alla drifter, som mindre omedelbart låta känna af sig — till dess vi flytt från lidandet.

Flera timmar kände Maggie som om hennes föregående strid hade varit fåfäng. Flera timmar undanträngdes hvarje annan tanke, som hon sökt framkalla, af Stephens

bild, hvilken väntade på det enda ord, som skulle kalla honom till henne. Hon läste icke brefvet; hon hörde honom uttala det, som stod deri, och rösten uppskakade henne med sin forna egendomliga makt. Hela dagen förut hade hennes tankar varit upptagna med drömbilden af en enslig framtid, hvarunder hon måste bära ångerns börda, endast upprätthållen af den tro, vid hvilken hon hängde fast. Och här — så nära att hon kunde taga på den — tvingande sig på henne till och med som ett anspråk — var en annan framtid, i hvilken hon, i stället för att underkasta sig hårda lidanden och ansträngningar, helt lätt och angenämt finge lita på en annans kärleksfulla styrka! Och likväl var det ej detta löfte om glädje i stället för sorg, som gjorde frestelsen till en så grym makt för Maggie. Det var Stephens förtviflade ton — det var tviflet på rättvisan af hennes eget beslut, som kom vågskålen att vackla och kom henne att en gång häftigt resa sig från sin plats för att taga penna och papper och skrifva: »Kom!»

Men strax efter denna afgörande handling gaf hennes beslutsamhet vika; och känslan af den motsägelse, som låg deri mot hennes forna jag under de ögonblick, då hon känt styrka och klarhet, kom öfver henne såsom en ånger öfver ett medvetet fall. Nej — hon måste vänta — hon måste bedja — det ljus, som lemnat henne, skulle komma tillbaka. Hon skulle åter känna, hvad hon hade känt, då hon flydde sin väg i följd af en ingifvelse, som var stark nog att besegra hennes ångest — att besegra hennes kärlek. Hon skulle åter känna, hvad hon hade känt, då Lucy stod bredvid henne, då Philips bref satt alla de fibrer i rörelse, hvilka bundo henne vid den lugnare tid, som gått.

Hon satt alldeles stilla långt in på natten, utan någon lust att ändra ställning, till och med utan tillräcklig handlingsstyrka för den andliga verksamhet, som ligger i bönen; hon väntade blott på det ljus, som säkert skulle komma tillbaka. Det kom med de minnen, som ingen lidelse länge kunde utsläcka; den länge sedan gångna tiden kom tillbaka till henne, och med den källorna till trohetens och beslutsamhetens sjelfförsakande deltagande och hängifvenhet. De ord, som voro understrukna af den hädangångnes hand i den lilla välbekanta boken, dem hon för länge sedan hade lärt sig utantill, de stego upp till hennes läppar och gåfvo

sig luft i ett lågt mumlande, som alldeles förlorades i regnets högljudda smattrande mot fönstret och stormens ljudliga hvinande och rytande: »Jag tog af Din hand korset och vill bära det intill döden, såsom Du bjudit.»

Men snart stego andra ord upp, som blott kunde ge sig uttryck i en snyftning: »Förlåt mig, Stephen! Det skall gå öfver. Du skall återvända till henne.»

Hon tog upp brefvet, tände det på ljuset och lät det långsamt förbrinna på eldstaden. Dagen derpå skulle hon skrifva till honom ett sista afskedsord.

— Jag vill bära det intill döden . . . Men hur länge det skall dröja, innan döden kommer! Jag är så ung, så frisk. Hur skall jag få tålamod och styrka? Skall jag åter kämpa och falla och ångra? — har lifvet ännu flera lika hårda pröfningar för mig? — Med detta förtviflans utrop föll Maggie på knä vid bordet och skylde sitt sorgbundna ansigte. Hennes själ vände sig till det Osynliga Förbarmandet, som skulle vara med henne till slutet. Säkerligen fick hon lära något genom den erfarenhet, som en stor nöd skänker; hon måste ha fått lära sig hemligheten af menniskans förmåga af ett långvarigt lidande, som en mindre felaktig knappast kunnat fatta. — »O Gud, om mitt lif skall bli långt, så låt mig lefva till välsignelse och tröst».

I detta ögonblick blef Maggie förskräckt öfver en plötslig känsla af köld omkring knän och fötter; det var vatten, som strömmade in. Hon reste sig häftigt upp; vattnet trängde sig in under dörren, som ledde till förstugan. Hon kände sig icke ett ögonblick förvirrad — hon förstod, att det var öfversvämningen!

De stridiga sinnesrörelser, som hon genomgått under de sista tolf timmarna, tycktes ha qvarlemnat ett stort lugn inom henne. Utan att skrika skyndade hon med ljuset uppför trappan till Bob Jakins sängkammare. Dörren stod på glänt. Hon gick in och skakade honom i axeln.

— Bob, öfversvämningen har kommit! Vattnet är redan inne i huset! Låt oss se till, om vi kunna rädda båtarna.

Hon tände hans ljus, under det den stackars hustrun tog upp barnet och brast ut i klagorop; och sedan skyndade hon sig åter ned för att se, om vattnet steg hastigt. Det var ett trappsteg ned till rummet vid den dörr, som ledde från trappan; hon såg, att vattnet redan stigit i jemn-

höjd med trappsteget. Medan hon betraktade detta, kom något med en förskräcklig skräll mot fönstret och slungade in de blykantade rutorna och den gamla fönsterposten i spillror, — och sedan strömmade vattnet in.

— Det är båten! — utropade Maggie. — Bob, kom ned och hemta båtarna!

Och utan att ett ögonblick rysa tillbaka af fruktan, vadade hon genom vattnet, som nästan steg henne till knäna, och vid det svagt lysande skenet af ljuset, hvilket hon lemnat på trappan, steg hon upp på fönsterkarmen och kröp ner i båten, som låg med fören inskjuten genom fönstret. Bob var ej långt efter henne, i det han skyndade sig fram utan strumpor eller skor, men med lyktan i hand.

— Se, de äro här båda två — båda båtarna — sade Bob, i det han steg i den, i hvilken Maggie var. — Det är märkvärdigt, att inte fånglinan brustit sönder också, så väl som akterförtöjningarna.

Under ifvern att komma öfver i den andra båten, göra den loss och få fatt i en åra, var Bob ej vaken för den fara, Maggie löpte. Vi äro ej benägna för att rädas å de modigas vägnar, då vi dela samma fara, och Bob var uteslutande upptagen med att räkna ut något möjligt sätt att kunna rädda de hjelplösa inomhus. Det förhållandet, att Maggie varit uppe, väckt honom och öfvertagit ledningen i räddningsarbetet, gaf Bob ett obestämdt intryck af, att hon var en, som skulle hjelpa till att beskydda och ej behöfde beskyddas. Hon hade också gripit en åra och stött ifrån för att få båten fri från fönsterkarmen.

— Vattnet stiger så fort — sade Bob — jag är rädd, att det skall vara inne i rummen inom kort — huset är så lågt. Jag vore mest hågad att skaffa Prissy och barnet och mor ner i båten, om jag kunde, och så lita på vattnet — för det gamla huset är inte så säkert. Och om jag läte båten gå . . . men ni — utropade han, i det han plötsligt höll upp lyktan och lät dess sken falla på Maggie, der hon stod i regnet med åran i hand och sitt svarta hår utslaget.

Maggie hade ej tid att svara, ty en ny störtflod for fram längs husraden och dref begge båtarna ut på det vida vattnet med en styrka, som förde dem långt ur flodens strömfåra.

I de första ögonblicken kände Maggie ingenting, tänkte på ingenting annat än att hon plötsligt fått gå bort från detta lif, som hon fruktat; det var öfvergången till döden, utan dess ångest — och hon var ensam i mörkret med Gud.

Det hela hade gått så hastigt — så drömlikt — att vanliga tanketrådar afslitits; hon sjönk ned på sätet, i det hon mekaniskt höll fast i åran, och under en lång stund kunde hon ej klart göra sig reda för sin belägenhet. Det första, som väckte henne till ett fullare medvetande, var att regnet upphörde och att hon märkte, hur mörkret delades genom den svaga ljusning, som skilde det dystra himlahvalfvet från den jemna vattenytan, som utbredde sig derunder. Hon var nu sjelf ute i öfversvämningen — denna förskräckliga hemsökelse af Gud, som fadern brukat tala om — som utgjort maran i hennes drömmar som barn. Och med denna tanke framträngde bilden af det gamla hemmet — och Tom — och modern — de hade alla hört på fadern tillsammans.

— O Gud, hvar är jag? Hvar är vägen hem? — utropade hon i det ensliga dunklet.

Hur hade de det vid qvarnen? Den hade en gång varit nästan förstörd af en öfversvämning. De voro kanske i fara — i nöd; modern och brodern ensamma der, utan att kunna få någon hjelp. Hela hennes medvetande liksom spändes ut af denna tanke; och hon såg de länge älskade ansigtena stirra i mörkret efter hjelp och ej finna någon.

Hon for nu fram öfver lugnt vatten — kanske långt in på de öfversvämmade fälten. Ingen känsla af den fara, som var henne nära, kunde hindra hennes tankar att vändas mot det gamla hemmet. Och hon borrade blicken in i förhänget af allt det omgifvande halfdunklet för att om möjligt få någon aning om, hvar hon befann sig — för att strax kunna uppfånga första glimt af det ställe, dit all hennes oro längtade.

O, hur välkommet att den rysliga vattenslätten vidgade sig — att molntäcket sakta lättade på sig — att de dunkla föremålen ofvanför den spegelblanka jemna vattenytan långsamt antogo sin rätta skepnad. Ja — hon måste vara ute på fälten — det der var topparna af hagtornshäckar. Hvartåt låg

floden? Då hon såg sig om, skymtade konturerna af mörka träd fram; då hon blickade framåt, fans der inga; floden låg således framför henne. Hon fattade åran och började paddla fram båten med en styrka, som följde med det vaknande hoppet. Dagningen tycktes komma fortare nu, då hon var i verksamhet; och hon kunde snart se de stackars osjäliga djuren, som på ett sorgligt sätt trängdes på en jordvall, dit de tagit sin tillflykt. Än paddlade hon sig fram, än rodde hon i den tilltagande gryningen. Hennes våta kläder slöto sig tätt om henne, och hennes lösta hår slängdes omkring för vinden, men hon hade knappt qvar någon kroppslig förnimmelse — undantagandes förnimmelsen af en styrka, uppkommen genom stark sinnesrörelse. Tillsammans med känslan af fara och kanske nu räddning för de så länge afhållna varelserna i det gamla hemmet, hade hon en obestämd förkänsla af försoning med sin bror. Hvilken meningsskiljaktighet, hvilka hårda föreställningar, hvilken inbördes misstro kan bestå i närvaro af en stor olycka, då alla konstlade yttre omhöljen falla af och vi alla blifva ett med hvarandra i dödliges enkla gemensamma behof af hjelp. På något oförklarligt sätt kände Maggie detta — i den starkt återuppväckta kärleken till sin bror, hvilken utplånade alla de senaste intrycken af hård, grym förolämpning och missförstånd och endast lemnade qvar de derunder liggande djupa orubbliga minnena af deras enighet från fordom.

Men nu syntes en stor, mörk massa på afstånd, och nära sig kunde Maggie urskilja strömfåran i den gamla floden. Den mörka massan måste vara — ja, den var S:t Oggs. Nu visste hon hvart hon skulle vända sin blick efter första skymten af de välkända träden — de grå pilarna, de nu gulnade kastanjerna — och öfver dem det gamla taket! Men det syntes ingen färg, ingen form ännu; allt var svagt och dunkelt. Allt starkare och starkare tycktes lifskrafterna gifva sig tillkänna, som om hennes lif vore ett slags hopsparad styrka, hvilken skulle förbrukas i denna timme och var obehöflig för framtiden.

Hon måste få sin båt in i Floss' strömfåra, annars skulle hon aldrig bli i stånd att komma förbi Ripple och närma sig huset; detta var den tanke, som blef henne klar, då hon mer och mer lifligt gjorde upp för sig, hur allt skulle vara

omkring det gamla hemmet. Men då skulle hon kanske bli förd mycket långt nedåt och vara ur stånd att åter styra sin båt ur strömfåran. För första gången började några bestämda föreställningar om fara att tränga sig på henne; men hon hade ej något val, ej tid till tvekan, och hon lät båten flyta in i strömmen. Nu for hon snabbt framåt utan ansträngning; allt klarare och klarare började hon, i det afståndet minskades och dagsljuset tillväxte, att urskilja de föremål, hvilka hon visste måste vara de välkända träden och taken; ja, hon var ej långt ifrån ett framstörtande grumligt strömdrag, som måste vara den underligt förändrade Ripple.

Store Gud! der fördes ned af den stora massor af spillror, hvilka kanske skulle stöta emot hennes båt, då hon for förbi, och göra, att hon omkomme för snart. Hvad var det för spillror?

För första gången började Maggies hjerta slå af ångestfull förskräckelse. Hon satt rådlös — dunkelt medveten om, att hon drefs framåt — mera skarpt medveten om den sammanstötning hon väntade. Men förskräckelsen var öfvergående; den försvann, då hon kom midt för magasinen vid S:t Oggs; hon hade således kommit förbi Ripples mynning. Nu måste hon begagna all sin skicklighet och styrka för att styra båten och om möjligt få den ur strömfåran. Hon kunde nu se, att bron var nedstörtad; hon kunde se masterna af ett strandadt fartyg långt ute på det vattentäckta fältet. Men inga båtar syntes på floden — alla, som man fått tag i, användes på de öfversvämmade gatorna.

Med ny beslutsamhet grep Maggie sin åra och stälde sig åter upp för att paddla fram båten; men nu var ebbtiden inne, och detta ökade strömmens hastighet, och hon fördes långt förbi bron. Hon kunde höra skrik från de fönster, som vette åt floden, som om folket der ropade på henne. Det var ej förrän hon nästan farit förbi Tofton, som hon kunde få båten ur strömfåran. Sedan kastade hon en längtansfull blick mot sin morbror Deanes hus, som låg längre ned vid floden, och derefter fattade hon begge årorna och rodde med hela sin styrka tvärt öfver de öfversvämmade fälten tillbaka mot qvarnen. Man började nu kunna urskilja färgerna, och då hon närmade sig Dorlcotefälten, kunde hon upptäcka trädens färgskiftningar — hon kunde

se de gamla furorna långt åt höger och kastanjerna derhemma. — Ack! så djupt ned i vattnet de stodo; djupare än träden på andra sidan höjden. Och qvarntaket — hvar var det? Hvad hade de tunga spillror betydt, som så hastigt flutit nedåt Ripple? Men det var icke boningshuset — boningshuset stod fast; öfversvämmadt till andra våningen, men likväl fast — eller var det kanske sönderslaget åt den sidan, som vette åt qvarnen?

Med bäfvande glädje öfver att hon slutligen var der — en glädje, som besegrade all sorg, närmade sig Maggie framsidan af huset. Först hörde hon intet ljud; hon såg intet föremål röra sig. Hennes båt låg i jemnhöjd med fönstren en trappa upp. Hon ropade med högljudd, genomträngande röst:

— Tom, hvar är du? Mamma, hvar är du? Här är Maggie!

Snart hörde hon Toms röst från vindsfönstret i frontespisen:

— Hvem är det? Har ni med er en båt?

— Det är jag, Tom — Maggie. Hvar är mamma?

— Hon är ej här; hon gick till Garum i förgår. Jag skall komma ner till det lägre fönstret.

— Ensam, Maggie? — sade Tom med en röst af djup förvåning, då han öppnade midtelfönstret, som låg i jemnhöjd med båten.

— Ja, Tom. Gud har tagit vård om mig för att föra mig till dig. Stig fort i. Fins här någon mera?

— Nej — sade Tom, i det han steg i båten —, jag är rädd för, att drängen drunknat; han fördes ned för Ripple, tror jag, då en del af qvarnen föll och drog med sig trän och stenar i floden; jag har skrikit gång på gång, utan att få något svar. Gif mig årorna, Maggie.

Det var ej förrän Tom stött ifrån och de voro ute på det vida vattnet — han ansigte mot ansigte med Maggie — som den fulla betydelsen af hvad som händt trängde sig på honom. Det kom med en så öfverväldigande styrka — det afslöjade på ett så nytt sätt de djup i lifvet, som legat utom hans synförmåga, hvilken han ansett så skarp och klar — att han var ur stånd att göra en fråga. De sutto stumt och sågo på hvarandra: Maggie med ögon, som vittnade om hennes själsspänning och skådade ut ur ett

uttröttadt, tärdt ansigte — Tom blek, med ett visst uttryck af ångest och förödmjukelse. Tanken var verksam, fast läpparna voro stumma; och fast han ej kunde göra någon fråga, anade han en historia om nästan underbara, af Gud skyddade ansträngningar. Men slutligen samlade sig ett töcken öfver de blågrå ögonen, och läpparna funno ett ord, som de kunde yttra: det gamla, barnsliga — »Magsie!»

Maggie kunde endast svara genom en lång, djup snyftning af denna hemlighetsfulla, underbara sällhet, som har samma uttryckssätt som smärtan.

Så snart hon kunde tala, sade hon: — Vi skola fara till Lucy, Tom; vi skola fara och se, om hon är i säkerhet, och sedan kunna vi hjelpa de andra.

Tom rodde med otröttad styrka och med annan fart än den stackars Maggie. Båten var snart åter ute i strömfåran, och inom kort skulle de vara vid Tofton.

— Park House ligger högt, skyddadt för öfversvämningen — sade Maggie. — Kanske de fört Lucy dit.

Intet mera yttrades; en ny fara fördes emot dem af floden. En timmermassa hade nyss blifvit lösryckt från någon af varfsbyggnaderna, och stora, ännu sammanhängande delar deraf kommo flytande. Solen steg nu upp, och den vidsträckta vattenöknen visade sig med fruktansvärd tydlighet omkring dem — med fruktansvärd tydlighet såg man de hotande timmermassorna jagas framåt. En hop folk i en båt, som arbetade sig fram längs Toftonhusen, såg den ögonblickliga faran och skrek: — Laga, att ni kommer ur strömmen.

Men detta kunde ej göras med ens, och Tom, som skådade framför sig, såg döden rusa emot dem. Stora stycken, som trängts inpå hvarandra, fylde redan som en enda sammanhängande massa hela strömfårans bredd.

— Den kommer, Maggie! — sade Tom med en djup, rosslig stämma, i det han släppte årorna och grep tag i henne.

Nästa ögonblick var båten ej längre synlig ofvan vattnet — och den hopgyttrade massan dref vidare såsom i afskyvärd segerfröjd.

Men snart syntes åter en svart fläck på det guldglänsande vattnet. Det var båtkölen.

Båten syntes åter — men bror och syster hade sjunkit ned i en omfamning för att aldrig mera skiljas, i det de i

ett enda upphöjdt ögonblick åter genomlefvat de dagar, då de i kärlek omfattat hvarandras små händer och tillsammans ströfvat omkring på de med tusenskönor beströdda fälten.

Afslutning.

Naturen läker de sår hon gifvit — läker dem genom sitt solsken och genom menniskors arbete. Den förödelse, som åstadkommits genom denna öfversvämning, hade qvarlemnat föga synliga spår fem år derefter. Den femte hösten var rik på guldgula sädesskylar, som på något afstånd syntes såsom i täta klungor höja sig öfver hagtornshäckarna. Det var åter verksamhet vid varfven och magasinen vid Floss, och der genljödo ifriga röster, under det man förhoppningsfullt höll på att lasta af och på fartyg.

Och hvarje man och qvinna, som nämnts i denna historia, lefde ännu — utom dem, hvilkas slut vi känna till.

Naturen läker de sår hon gifvit — men ej alla. De uppryckta träden bli ej åter rotfästa; de af vattnet genomskurna åsarna förbli gapande. Om det kommer ny växtlighet, äro träden ej de samma som de gamla, och åsarna bära under sin gröna beklädnad märken efter de forna remnorna. För de ögon, som dröjt vid det gamla, gifves det ingen fullkomlig försoning.

Dorlcote Mill var återuppbygdt. Och Dorlcotes kyrkogård — der man efter öfversvämningen funnit grafstenen nedstörtad på den murade graf, som gömde en far, hvilken vi känna, — var åter i ordning och gräsbevuxen och fridfull som fordom.

Bredvid denna graf hade man rest en annan grafsten öfver två döda, som blifvit funna i en hård omfamning; och denna graf besöktes vid olika tillfällen af två män, som begge kände, att deras innerligaste glädje och innerligaste sorg för evigt var begrafven der.

En af dem besökte åter grafven med ett mildt ansigte invid sitt eget — men det var åratal efteråt.

Den andre var alltid ensam. Han fann sitt bästa sällskap mellan träden i de Röda djupen, der den begrafna glädjen ännu tycktes sväfva — lik en ande, som åter besökte denna plats.

Grafstenen bar namnen Tom och Maggie Tulliver, och under namnen var skrifvet:

»I döden voro de ej skilda.»

